เอกสารประกอบการบรรยาย

โครงการอบรม เรื่อง

“หลักปฏิบัติราชการที่ดีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

หลักปฏิบัติราชการที่ดี
จากแนวคำพิพากษาของศาลปกครอง

โดย.. นายอดุล จันทรศักดิ์
อดีตอธิบดีศาลปกครองอุดรธานี

วันอังคารที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุม ๓๑๑๐ อาคาร ๓ ชั้น ๑ สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี

จัดโดย.. วิทยาลัยการยุติธรรมทางปกครอง สำนักงานศาลปกครอง

สารบัญ

วิชา “หลักปฏิบัติราชการที่ดีจากแนวคำพิพากษาของศาลปกครอง”

ลำดับที่	เรื่อง	คดีหมายเลข	หน้า
๑	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	คำพิพากษา (อุทธรณ์) คดีหมายเลขดำที่ อ. ๒๑๒/๒๕๔๖ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๙/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๙	**๑**
๒	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	คำพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ ๑๓๐๐/๒๕๔๕ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๓๓๙/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖	**๕๒**
๓	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	คำพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ ๑๗๐๒/๒๕๕๑ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๓๙๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๒	**๑๐๐**
๔	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	คำพิพากษา (อุทธรณ์) คดีหมายเลขดำที่ อ. ๙๖๔/๒๕๕๒ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๒๒๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๔	**๑๒๓**
๕	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา คดีหมายเลขดำที่ ๘๕๑/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ ๖๙๙/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐	**๑๖๘**
๖	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา คดีหมายเลขดำที่ ๙๑๒/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ ๗๓๙/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐	**๑๗๓**
๗	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	คำสั่งทุเลาการบังคับและกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ ๑๑๘๓/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐	**๑๘๒**

ลำดับที่	เรื่อง	คดีหมายเลข	หน้า
๙	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	คำพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ ๑๐๕๔/๒๕๕๒ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๑๔๓/๒๕๕๕	**๑๙๖** วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
๑๐	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	คำสั่ง คำร้องที่ ๙๘/๒๕๕๒ คำสั่งที่ ๒๓๖/๒๕๕๒	**๒๓๒** วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒
๑๑	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	คำพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ ๑๕๒๘/๒๕๕๑ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๙๘๓/๒๕๕๕	**๒๔๕** วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕
๑๒	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	คำพิพากษา (อุทธรณ์) คดีหมายเลขดำที่ อ.๑๗๒๗/๒๕๕๕ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๘๙/๒๕๖๓	**๒๖๘** วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
๑๓	คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย	คำพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ ๕๖๒/๒๕๔๔ คดีหมายเลขแดงที่ ๕๔๖/๒๕๔๗	**๒๖๘** วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๗

17 มิ.ย. 2549

สำเนา

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ.๒๑๒/๒๕๔๖
คดีหมายเลขแดงที่ อ.๘๙/๒๕๔๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

ระหว่าง
- นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ ผู้ฟ้องคดี
- นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ผู้ร้องสอด
- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ ๑
  ปลัดกระทรวงการคลัง ที่ ๒
  คณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้ง
  ให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๓๐๐/๒๕๔๕ หมายเลขแดงที่ ๑๓๓๙/๒๕๔๖ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นใบสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ แต่ไม่ได้รับการคัดเลือก โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ลงวันที่...

ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แต่งตั้งบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ได้แก่ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ นายวิชัย จึงรักเกียรติ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า หลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการคัดเลือก ตลอดจนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการดังกล่าว ไม่ถูกต้องตามมติของคณะรัฐมนตรีและหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ รวมทั้งไม่สอดคล้องกับหนังสือของสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒.๒.๒ โดยไม่ได้แจ้งหลักเกณฑ์การประเมินกำหนดน้ำหนักของคะแนนไว้เป็นการล่วงหน้า การประชุมคัดเลือกขาดความโปร่งใสและไม่เป็นธรรม เพราะไม่ได้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งจากผลการประเมิน แต่เป็นไปตามตัวบุคคลที่ได้กำหนดไว้แล้ว ทั้งการพิจารณาคุณสมบัติของนายบุญศักดิ์ ก็ได้ดำเนินการภายหลังจากการประชุมพิจารณาคัดเลือกแล้ว ส่วนนาย ช.นันท์ ไม่ปรากฏรายละเอียดการตรวจสอบคุณสมบัติของการฝึกอบรมและสถานภาพการสมัคร และไม่ปรากฏว่าบุคคลทั้งสองเป็นผู้อยู่ในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. ซึ่งไม่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้จัดทำบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงจากผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ยกเว้นให้ผู้ที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง ผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของนักบริหารระดับสูง และผู้ที่ไม่มีรายชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลัก สามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ และยังยกเว้นให้ส่วนราชการเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการคัดเลือกได้ด้วย อันเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติไม่ถูกต้องตามมติคณะรัฐมนตรีให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงได้ จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ และได้มีหนังสือขอทราบผลการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือ ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๖๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งว่าอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำบันทึกเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/เพื่อพิจารณา...

เพื่อพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจคำชี้แจงดังกล่าว จึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ยกเลิกหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และกำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต้องมีรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมติคณะรัฐมนตรี

๒. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ กับคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และให้มีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรใหม่

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า หลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบในหลักการให้สำนักงาน ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือนแล้ว สำนักงาน ก.พ. ได้นำแนวทางการดำเนินการตามมติดังกล่าวไปศึกษาและนำผลการศึกษาเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ พร้อมทั้งจัดประชุมกลุ่มร่วมคิดพิจารณ์ เรื่อง การสรรหานักบริหารระดับสูงหลายครั้ง หลังจากนั้น จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยมีเหตุผลและการดำเนินการที่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ กล่าวคือ ในส่วนคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือก คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้เลือกสรรนักบริหารระดับสูงจากบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ซึ่งผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร สำนักงาน ก.พ.จึงได้จัดฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับนักบริหารระดับสูง ในระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ เพื่อจัดอบรมให้ผู้ที่ยังไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ผู้ที่ส่วนราชการประสงค์จะเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่ว่างลง และผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองแล้ว และมีความประสงค์ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้ง

/ให้ดำรงตำแหน่ง...

ให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ เพื่อเป็นการเตรียมการฝึกอบรมและประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารไว้ล่วงหน้า ตามนัยข้อ ๒.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ มิได้มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติและไม่เป็นธรรมแก่ผู้ที่ผ่านการอบรมและมีรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประกาศรับสมัครคัดเลือกนักบริหาร ๙ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ตามข้อ ๒.๒.๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะประธานกรรมการ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกสรรว่าแต่ละพฤติกรรม หรือคุณลักษณะต่าง ๆ นั้น ควรพิจารณาจากข้อมูลใดเพื่อให้ทราบถึงความรู้ความสามารถ ทักษะของผู้บริหาร เช่น พิจารณาจากประวัติการทำงาน ประวัติส่วนบุคคล ประสบการณ์การฝึกอบรมดูงาน ผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมายในอดีตด้านบริหารจัดการ วิสัยทัศน์ เป็นต้น และกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมิน โดยอาจใช้วิธีสัมภาษณ์ หรืออาจใช้วิธีอื่นเพิ่มเติม เช่น การนำเสนอข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่อที่ประชุม การทดสอบโดยการใช้สถานการณ์จำลอง การเขียนรายงาน ก.พ. ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน ตามข้อ ๒.๓.๑ โดยหลักสูตรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองให้มีสิทธิสมัครเข้ารับคัดเลือกได้ประกอบด้วย หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน หลักสูตรนักปกครองระดับสูง และผู้ที่ผ่านหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. และการกำหนดให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอชื่อบุคคลเข้ารับการคัดเลือกได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ ตามข้อ ๒.๓.๓ นั้น มีเหตุผลเนื่องมาจากมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งบริหารของนักบริหาร ๙ โดยได้ให้โอกาสข้าราชการที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรของสำนักงาน ก.พ. หรือหลักสูตรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองมาก่อน เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรดังกล่าวภายในระยะเวลา ๑ ปี นับจากที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง จึงให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อบุคคลเข้ารับการคัดเลือกได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๑ หรือข้อ ๒.๓.๒ หรือไม่ก็ตาม การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ นอกจากจะต้องกำหนดให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีแล้ว

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ยังต้องกำหนด...

ยังต้องกำหนดให้เป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งด้วย ทั้งนี้ ข้อ ๒.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว กำหนดไว้ว่า ผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ จะต้องเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารในด้านความรอบรู้ในการบริหารการบริหารอย่างมืออาชีพ ด้านการบริหารคน และด้านการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ หรือสมรรถนะหลักทางการบริหารที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดต่อไป จึงเห็นได้ว่า ผู้ที่มีคุณสมบัติที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันกับผู้ที่มีคุณลักษณะสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๑ โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง ไว้ในข้อ ๘ ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ เพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมที่สุด จำนวน ๓ – ๕ คนต่อ ๑ ตำแหน่ง และได้ระบุไว้ชัดแจ้งในประกาศรับสมัครคัดเลือกที่ผู้สมัครคัดเลือกได้ทราบก่อนสมัครแล้ว สำหรับการกำหนดน้ำหนักของคะแนนประเมินแต่ละสมรรถนะนั้น ตามแบบการประเมินบุคคลแนบท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว ข้อ ๒ กำหนดว่า น้ำหนักของคะแนนแต่ละรายการเป็นไปตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณากำหนด จึงเป็นสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่จะกำหนดน้ำหนักของคะแนน โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ผู้รับการคัดเลือกทราบ สำหรับการพิจารณาคัดเลือก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับเอกสารการสมัครตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ และได้อ่าน ศึกษาประวัติผลงานของผู้เข้าสมัครทุกรายแล้ว การพิจารณาคัดเลือกบุคคลมิใช่พิจารณาเพียงประวัติ ผลงาน วิสัยทัศน์ที่เป็นเอกสารเท่านั้น ยังต้องพิจารณาจากส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น สมรรถนะ ความประพฤติ และคุณลักษณะเด่นอื่น ๆ ที่เหนือกว่าคนอื่น โดยอธิบดีกรมสรรพากรจะเป็นผู้ชี้แจงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ รับทราบเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินให้เหมาะสมที่สุด ส่วนรายงานการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ที่มีมติให้แต่งตั้ง นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ เป็นลำดับที่ ๒ แต่คะแนนประเมินอยู่ลำดับที่ ๔ นั้น ถือว่ายังอยู่ในกลุ่มผู้ได้รับคัดเลือก และเป็นไปตามบัญชีรายชื่อที่กรมสรรพากรเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือกตำแหน่งรองอธิบดีเป็นลำดับที่ ๒ รายงานการประชุมเป็นเพียงรายชื่อผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเท่านั้น มิได้ระบุเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อยแต่อย่างใด สำหรับกรณีรายนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ได้รับแจ้งจากกรมสรรพากรว่า จะเสนอรายชื่อเข้ารับการคัดเลือก จึงได้ตรวจสอบในเบื้องต้นว่าเป็นผู้มีคุณสมบัตินักบริหาร ๙ หรือไม่ ซึ่งปรากฏว่าเป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐและเอกชน รุ่นที่ ๑๑ และได้รับการเสนอชื่อจากกรมสรรพากรให้เข้ารับ

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/การประเมิน...

การประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ โดยมีการบันทึกการตรวจสอบคุณสมบัติอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ส่วนนาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ เป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือก จึงเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๔.๔ ของประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ถือได้ว่า ข้าราชการทั้งสองรายเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ฉบับลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดประชุมกลุ่มร่วมคิดพิจารณ์ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว และมีมติให้ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอชื่อให้บุคคลสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ เป็นการกำหนดรายละเอียดนอกเหนือจากกรอบที่คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติเห็นชอบไว้ การเปิดโอกาสให้ส่วนราชการเสนอชื่อบุคคลที่ต้องการ ทำให้มติคณะรัฐมนตรีที่ให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือนไม่มีผลบังคับ การกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการเป็นกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยตำแหน่ง ย่อมสามารถโน้มน้าวกรรมการคนอื่นให้คัดเลือกบุคคลที่ตนเองเสนอชื่อไว้ ทำให้ยังคงมีระบบอุปถัมภ์และการวิ่งเต้นในการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง ส่วนมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๑ และข้อ ๒ เป็นการกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งระดับ ๗ หรือ ๘ ก่อนที่จะดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรม ก็ให้เข้ารับการฝึกอบรมภายในระยะเวลา ๑ ปี นับจากได้รับการแต่งตั้งด้วย ดังนั้น การกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการเสนอชื่อบุคคลให้เข้ารับการคัดเลือกโดยอ้างเหตุผลเพราะมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนั้นจึงไม่ถูกต้อง นอกจากนั้น การกำหนดให้เฉพาะผู้ที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรม และเป็นบุคคลที่ส่วนราชการเสนอชื่อมีโอกาสเข้ารับการคัดเลือก แต่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรม และเป็นบุคคลที่สมัครเข้ารับการคัดเลือกเอง จึงเป็นการเลือกปฏิบัติและขัดกับมติคณะรัฐมนตรี ไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดีและผู้ที่ไม่ได้รับการเสนอชื่อโดยส่วนราชการ การจัดอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับนักบริหารระดับสูงระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ ทำให้นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ ซึ่งเดิมไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง และไม่เคยเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารมาก่อน มีโอกาสได้รับการคัดเลือกด้วย นอกจากนั้น ตามประกาศเรื่อง รับสมัครคัดเลือกข้าราชการ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ไม่ได้กำหนดและไม่ได้แจ้งหลักเกณฑ์

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ที่ใช้ในการ...

ที่ใช้ในการเลือกสรรไว้ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายการประเมิน รวม ๑๐๐ คะแนน แยกออกเป็นสมรรถนะหลักทางการบริหาร ๓๐ คะแนน สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ ๓๐ คะแนน ความประพฤติ ๒๐ คะแนน ประวัติการรับราชการ ๑๐ คะแนน และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ๑๐ คะแนน ซึ่งเป็นการเพิ่มเติมขึ้นนอกเหนือจากแบบการประเมินบุคคลตามเอกสารแนบท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และตามข้อ ๒.๖ ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว ได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่ง เพื่อเสนอให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุพิจารณาแต่งตั้ง ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับการแต่งตั้งโดยไม่ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่ง เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องและแตกต่างจากการคัดเลือกตำแหน่งรองอธิบดีของกรมศุลกากร ที่ได้ระบุเหตุผลของการพิจารณาไว้ การพิจารณาใช้ดุลพินิจให้คะแนนจากคำชี้แจงของอธิบดีกรมสรรพากร ทำให้เกิดอคติต่อผู้สมัครทั่วไปและไม่เป็นธรรม เนื่องจากอธิบดีกรมสรรพากรเป็นกรรมการในผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่สามารถเสนอชื่อบุคคลให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ ๑-๒ ชื่อ ย่อมต้องให้คะแนนสูงแก่ผู้ที่ตนเองเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก และให้คะแนนต่ำแก่ผู้สมัครอื่นที่ยื่นใบสมัครด้วยตนเอง ทั้งยังสามารถโน้มน้าวกรรมการคนอื่นให้คะแนนการประเมินแก่ผู้ที่อธิบดีกรมสรรพากรเสนอชื่อให้สมัครด้วย ส่วนการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า แม้ว่าชื่อของ นาย ช.นันท์ จะอยู่ลำดับที่ ๒ หรือลำดับที่ ๔ ก็ยังคงเป็นผู้ที่ได้รับคัดเลือก แสดงให้เห็นว่า เป็นการเลือกผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีตามรายชื่อที่ถูกกำหนดไว้แล้ว การตรวจสอบคุณสมบัติของนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ที่ได้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติในเบื้องต้นว่า นายบุญศักดิ์มีคุณสมบัติครบถ้วนก่อนที่จะได้รับใบสมัครและนำใบสมัครดังกล่าวซึ่งยังไม่ได้รับการตรวจสอบคุณสมบัติอย่างเป็นทางการเข้ารับการพิจารณาคัดเลือก จึงมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ และไม่ถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ สำหรับการตรวจสอบคุณสมบัติของนาย ช.นันท์ ก็ได้ดำเนินการแตกต่างจากผู้สมัครอื่น จึงมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติเช่นเดียวกัน เมื่อนายบุญศักดิ์ และนาย ช.นันท์ ไม่มีรายชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร การคัดเลือกบุคคลทั้งสองคนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จึงไม่ถูกต้องตามมติคณะรัฐมนตรี

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การเพิ่มเติมว่า ได้จัดประชุมฟังความคิดเห็นเรื่องแนวทางการสรรหาและพัฒนานักบริหารระดับสูงจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ๓ กลุ่ม รวมทั้งได้จัดการประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ซึ่งผลการร่วมคิดพิจารณ์สรุปได้ว่า ส่วนราชการเห็นด้วยกับแนวทางการสรรหานักบริหารระดับสูง ตามหลักการของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ที่กำหนดคุณสมบัติของนักบริหารระดับสูงให้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหาร แต่มีข้อเสนอให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นว่ามีความเหมาะสมเข้ารับการคัดเลือกด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้นำมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวและความเห็นของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาประกอบกับคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง จึงได้กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างมีโอกาสเสนอชื่อบุคคลให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก โดยสามารถเสนอชื่อได้ส่วนราชการละ ๑ - ๒ ชื่อ แต่มีเงื่อนไขให้บุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อต้องเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารด้วย ซึ่งการให้ส่วนราชการเสนอชื่อผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง และผู้ที่ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างประสงค์จะเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกมาเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารในแต่ละครั้งที่มีตำแหน่งว่าง เป็นการสร้างภาระให้ส่วนราชการ ดังนั้น เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ สำนักงาน ก.พ. จึงได้จัดการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารให้เป็นเวลาประมาณ ๕ วัน และจากการศึกษาภาพรวมผลการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๔ ของสำนักงาน ก.พ. พบว่าข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จำนวน ๕๓ คน เป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. ร้อยละ ๕๔.๗๒ (๒๙ คน) เป็นผู้ผ่านหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารระดับสูง ร้อยละ ๓๐.๑๙ (๑๖ คน) เป็นผู้ผ่านหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง ร้อยละ ๑๓.๒๑ (๗ คน) และเป็นผู้เข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารโดยไม่ผ่านหลักสูตรใด ๆ เลย ร้อยละ ๑.๘๘ (๑ คน) ซึ่งแสดงว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ มากกว่าข้าราชการกลุ่มอื่นๆ การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครที่หลากหลายจะทำให้ข้าราชการส่วนใหญ่

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ได้รับประโยชน์...

ได้รับประโยชน์และมิใช่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ส่วนการที่ผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งหรือไม่อย่างไร นั้น เป็นกระบวนการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ของกระทรวง และผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ใช้ประกาศรับสมัครคัดเลือกตามท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ทุกประการ ยกเว้นในข้อ ๘ ของประกาศ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาว่าจะคัดเลือกโดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ ๗ หรือวิธีการอื่นใดตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควร ซึ่งเป็นดุลพินิจจะประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ แล้วอาจใช้วิธีการใดเพิ่มก็ได้ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิได้พิจารณาวิธีการคัดเลือกอื่นใดเพิ่มเติม จึงไม่จำเป็นต้องประกาศให้ผู้สมัครรับทราบตามตัวอย่างประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ข้อ ๙ ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ก็ได้เห็นชอบกับประกาศแล้ว ส่วนในทางปฏิบัติการกำหนดน้ำหนักคะแนนจะอยู่ในดุลพินิจและเป็นสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเปิดเผยให้ผู้สมัครทราบแต่อย่างใด ในส่วนของการประเมิน อธิบดีกรมสรรพากรซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงจะเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด ความต้องการของตำแหน่ง คุณสมบัติรายย่อยของผู้ใต้บังคับบัญชาที่สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งในทางปฏิบัติผู้บังคับบัญชาย่อมเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดของผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่แล้ว และเป็นสิ่งปฏิบัติที่ถูกต้องและยึดถือปฏิบัติกันมา และเนื่องจากมีตำแหน่งนักบริหาร ๙ จำนวน ๔ ตำแหน่ง แต่มีผู้สมัครเพียง ๙ ราย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณาแล้วเห็นควรให้ผู้สมัครทั้ง ๙ ราย เป็นผู้ที่ผ่านการคัดเลือกทั้งหมด หากคัดเลือกผู้ที่เหมาะสม ๓ - ๕ คนต่อ ๑ ตำแหน่ง อาจเป็นชื่อที่ซ้ำกันได้ในแต่ละตำแหน่ง ซึ่งอาจไม่มีผู้สมัครครบทั้ง ๙ รายก็ได้ ส่วนการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้บันทึกรายละเอียดคำชี้แจงในรายงานการประชุมและไม่ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของแต่ละบุคคล เพราะเห็นว่าผู้สมัครทั้ง ๙ ราย เป็นผู้ที่เหมาะสมทั้งหมด แต่การแต่งตั้งจะต้องแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมที่สุดลดหลั่นกันมา

ศาลไต่สวนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สรุปได้ว่า หนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เป็นหนังสือที่ได้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นชอบแล้ว แต่ไม่ได้เสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ และในการแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากร

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ผู้ได้รับการ...

ผู้ได้รับการแต่งตั้งบางคนไม่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรของนักบริหารระดับสูงจริง แต่ก็เป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อ และผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. ซึ่งถือว่ามีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวแล้ว และก่อนจะมีการคัดเลือกรองอธิบดีกรมสรรพากร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งไปยังสำนักงาน ก.พ. เรื่อง ตำแหน่งนักบริหารระดับ ๙ ในกระทรวงการคลัง รวมถึงนักบริหารระดับ ๙ ในกรมสรรพากร ๔ ตำแหน่ง สำนักงาน ก.พ. ได้แจ้งรายชื่อข้าราชการระดับสูงของกระทรวงการคลัง ผู้ที่ขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและผ่านหลักสูตรนักบริหารระดับสูง กลับไปยังกระทรวงการคลัง จำนวน ๒๔ คน โดยมีข้าราชการกรมสรรพากร จำนวน ๔ คน ได้แก่ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นายพิชาติ เกษเรือง นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ และนายวิชัย จึงรักเกียรติ ผู้ที่ได้เป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรมีจำนวน ๒ คน คือ นางจันทิมา และนายวิชัย

ศาลได้ไต่สวนผู้ฟ้องคดีได้ความว่า หลักเกณฑ์การรับสมัครรองอธิบดีกรมสรรพากร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ผู้สมัครกรอกข้อมูลส่วนบุคคลในเอกสารจำนวน ๔๐ หน้ากระดาษ ในเอกสารนี้ไม่มีแบบการประเมินบุคคลแนบมาด้วย ผู้ฟ้องคดีได้แบบการประเมินบุคคลจากหนังสือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในแบบดังกล่าวไม่มีการให้น้ำหนักคะแนนหลักไว้แต่ละรายการ ไม่มีรายละเอียดข้อย่อย และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ประกาศเกี่ยวกับรายละเอียดดังกล่าวให้ทราบทั่วกัน การประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ใช้เวลาในการประชุมพิจารณา ๔ ชั่วโมง เพื่อพิจารณาเอกสารของผู้สมัครทั้งหมดประมาณ ๙๖๐ หน้า สำหรับหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักบริหารระดับสูง ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ ได้ถูกยกเลิกโดยหนังสือ สำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔

ศาลได้ไต่สวนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ความว่า ในการสมัครเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรครั้งนี้ มีทั้งผู้ที่สมัครด้วยตนเองและกรมสรรพากรเสนอชื่อ โดยกรณีของนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา อธิบดีกรมสรรพากรนำเอกสารที่รับรองแล้วให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำไปเสนอต่อที่ประชุมในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ประกาศหลักเกณฑ์การคัดเลือกและได้ประกาศรายละเอียดให้ผู้สมัครทราบก่อนแล้ว ยกเว้นเกณฑ์ย่อยในใบให้คะแนนและน้ำหนักการให้คะแนนไม่ได้ประกาศไว้ เพราะมีอยู่ในหนังสือแจ้งเวียนของ สำนักงาน ก.พ.

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/และในประกาศ...

และในประกาศรับสมัครแล้ว การให้คะแนนแต่ละข้อจะให้คะแนนมากน้อยเพียงใด เป็นดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า การให้คะแนนในข้อ ๑ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. จะนำคะแนนมาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ผ่านหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ได้คะแนนเฉลี่ย ๗๓.๐๓ ผู้ผ่านหลักสูตรประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารได้คะแนน ๗๓.๓๗ ผู้ผ่านหลักสูตรที่สำนักงาน ก.พ. รับรองได้คะแนน ๗๒.๐๖ ก่อนการให้คะแนนกรรมการที่เป็นผู้บังคับบัญชาจะบรรยายถึงจุดดีจุดเด่นของข้าราชการแต่ละคน หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงให้คะแนนครบทั้ง ๙ คน และคิดคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคนประกาศในที่ประชุมในวันนั้น ในขณะประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้มีการพิจารณาเอกสารอื่น ๆ ของแต่ละคนที่ยื่นไว้พร้อมใบสมัคร เพราะได้เสนอเอกสารส่วนนั้นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ล่วงหน้าในช่วงเช้าวันนั้นแล้ว

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย รวม ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

เห็นว่า คำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว ให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง โดยมีเหตุผลของคำวินิจฉัยว่า

(๑) การดำเนินการเสนอชื่อข้าราชการในสังกัดกรมสรรพากรสมัครเข้ารับการคัดเลือกจำนวน ๕ คน ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ที่กำหนดให้ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ส่วนราชการละ ๑ – ๒ ชื่อเท่านั้น มิใช่ตำแหน่งละ ๑ – ๒ ชื่อ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดให้ผู้มีคุณสมบัติแสดงความจำนงส่งหรือยื่นใบสมัครด้วยตนเองเป็นหลัก ส่วนที่กำหนดให้ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกนั้น เป็นข้อยกเว้น ซึ่งในกรณีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว กล่าวคือ จะรับรายชื่อข้าราชการกรมสรรพากรเสนอมาเพื่อคัดเลือกให้ดำรง

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ตำแหน่งนักบริหาร...

ตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) ได้เพียงไม่เกิน ๒ รายชื่อเท่านั้น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กลับรับเอาบัญชีรายชื่อข้าราชการ จำนวน ๕ ราย ที่กรมสรรพากรเสนอมาเข้าสู่กระบวนการพิจารณาแต่งตั้ง และข้าราชการ จำนวน ๒ ราย ที่ได้รับการเสนอชื่อ ได้แก่ นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เป็นผู้ที่ไม่มีรายชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารตามประกาศที่สำนักงาน ก.พ. ได้แจ้งให้กระทรวงการคลังทราบก็ยังเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ ตามหลักเกณฑ์ที่เปิดช่องไว้

(๒) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้วิเคราะห์งานในตำแหน่งที่ว่าง หรือจะว่างกำหนดความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานสำหรับตำแหน่งซึ่งได้แก่สมรรถนะหลักทางการบริหาร กำหนดสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ความประพฤติ ประวัติการรับราชการ และคุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามที่กำหนดในข้อ ๒.๒.๑ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เรื่อง รับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกสรร วิธีการในการประเมิน และขั้นตอนการคัดเลือกตามข้อ ๒.๒.๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นสาระสำคัญประการหนึ่งของหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกที่จะต้องประกาศให้ทราบทั่วกันล่วงหน้า เพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครทุกคนที่จะเตรียมความพร้อมและเอกสารข้อมูลได้อย่างสมบูรณ์ประกอบใบสมัคร ซึ่งจะทำให้ระบบขั้นตอนและวิธีการดำเนินการคัดเลือกมีความโปร่งใสและเป็นธรรมยิ่งขึ้น จึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิได้ดำเนินการในส่วนนี้ให้เป็นไปตามรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่กำหนดดังกล่าว

(๓) หลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อ ๒.๕ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวกำหนดให้คณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งเกี่ยวกับสมรรถนะหลักทางการบริหาร สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงาน ผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมายในอดีตด้านการบริหารจัดการ วิสัยทัศน์ รวมทั้งความประพฤติ และคุณลักษณะอื่นที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน อันเป็นกระบวนการขั้นตอนเลือกสรรผู้เหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ซึ่งในการพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลัง จำนวน ๔ ส่วนราชการ

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ครั้งนี้...

ครั้งนี้มีผู้สมัครด้วยตนเอง รวมทั้งผู้ที่ส่วนราชการเสนอชื่อ มีจำนวนทั้งสิ้น ๓๖ คน เป็นผู้ขาดคุณสมบัติ ๘ คน จึงเหลือผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องพิจารณาเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งจำนวน ๒๘ คน และฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องจัดทำเอกสารของผู้สมัครทุกคนส่งให้กรรมการแต่ละคนเพื่อศึกษารายละเอียดประกอบการพิจารณาให้น้ำหนักคะแนนผู้สมัคร โดยในส่วนของกรมสรรพากรจะต้องส่งเอกสารของผู้สมัครจำนวน ๙ คน ให้กรรมการแต่ละคน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประชุมในวันถัดจากวันปิดรับสมัครและที่ประชุมได้ใช้เวลาพิจารณาผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกในเวลาเพียง ๔ ชั่วโมง ย่อมขัดกับความเป็นจริงในการพิจารณาหาผู้เหมาะสมในระบบการบริหารงานบุคคลของนักบริหารระดับสูงที่กรรมการแต่ละคนจะต้องพิจารณารายละเอียดอย่างรอบคอบ โดยเปรียบเทียบความเหมาะสมของผู้สมัครแต่ละคนตามความมุ่งหวังที่ต้องการให้กลุ่มนักบริหาร ๙ เป็นกลุ่มพิเศษ อีกทั้ง การลงมติเห็นสมควรแต่งตั้งโดยระบุตัวบุคคลทันทีให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรตามตำแหน่งที่ว่างแล้วเสนอรายชื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาตามที่จัดลำดับไว้ โดยไม่คำนึงถึงผลของคะแนนในการประเมินบุคคล เนื่องจากอ้างว่าถึงอย่างไรก็เป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มผู้ได้รับคัดเลือกอยู่แล้ว จึงเป็นการกระทำเพื่อให้สอดรับกับรายชื่อบุคคลที่กรมสรรพากรได้เสนอให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร มีลักษณะเป็นการเจาะจงตัวบุคคล โดยเสนอให้ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ และนายวิชัย จึงรักเกียรติ ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ตำแหน่งเลขที่ ๒ ตำแหน่งเลขที่ ๔ และตำแหน่งเลขที่ ๕ กับเสนอให้นายพิชาติ เกษเรือง รักษาราชการแทนรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ตำแหน่งเลขที่ ๓ ไว้ก่อน หลังจากนั้นจึงได้เสนอรายชื่อบุคคลในลักษณะเป็นการเปลี่ยนตัวบุคคล โดยให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชาเข้ารับการคัดเลือกในตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ตำแหน่งเลขที่ ๓ ตามหนังสือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๐๓/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นการเสนอรายชื่อบุคคลและกำหนดเลขที่ตำแหน่งก่อนที่จะมีการพิจารณาข้อมูลของผู้สมัครแต่ละคนอันมีลักษณะเป็นการกำหนดตัวบุคคลไว้ล่วงหน้า และในที่สุดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็ได้มีมติให้เสนอรายชื่อบุคคลทั้งสี่ที่กรมสรรพากรเสนอรายชื่อ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร โดยเจาะจง ๑ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง อันเป็นการไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามข้อ ๒.๖ ที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาคัดเลือกผู้เหมาะสมจำนวนไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ไม่แสดงเหตุผล

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ของความเหมาะ...

ของความเหมาะสมในการพิจารณามีมติที่เสนอให้แต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากรทุกคนในการคัดเลือกครั้งนี้ ถือเป็นการดำเนินการโดยมิชอบและไม่โปร่งใส อีกทั้ง นายบุญศักดิ์ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร ลงชื่อในใบสมัคร เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ อธิบดีกรมสรรพากรลงนามให้ความเห็นในแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ และฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงนามตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรายนี้เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประชุมคัดเลือกและนายบุญศักดิ์ได้รับการคัดเลือกไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ จึงแสดงให้เห็นว่าฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับรองต่อที่ประชุมว่ามีการตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครรายนายบุญศักดิ์แล้ว โดยที่ยังไม่ได้รับใบสมัครของข้าราชการผู้นี้ จึงเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติและเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครรายนี้ และยังเป็นการปฏิบัติโดยข้ามขั้นตอน อันเป็นสาระสำคัญของการพิจารณาอีกด้วย การปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ไม่ดำเนินการตามข้อ ๒.๒ และข้อ ๒.๖ หลายประการดังกล่าว ถือเป็นสาระสำคัญของกระบวนการสรรหา เป็นการเลือกปฏิบัติในลักษณะที่เอื้อประโยชน์แก่ข้าราชการบางราย และไม่ให้ความยุติธรรมแก่ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกรายอื่น ๆ หากผู้มีอำนาจในการพิจารณาคัดเลือกยังคงดำเนินการในลักษณะเช่นนี้อยู่ การนำระบบการคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารเพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง โดยกำหนดวิธีการคัดเลือกให้มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการคัดเลือกข้าราชการระดับ ๙ โดยทั่วไปมาใช้ในระบบราชการก็จะไม่เป็นไปตามหลักการและเจตนารมณ์ในเรื่องนี้แต่อย่างใด

ประเด็นที่สอง หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

เห็นว่า หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกดังกล่าวโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเป็นต้นไป โดยวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ได้ใช้อำนาจ...

ได้ใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากำหนดเป็นนโยบายให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยข้อเสนอให้เน้นกระบวนการแต่งตั้งนักบริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ (นักบริหารระดับ ๙) คือ ตำแหน่งรองอธิบดี ผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือเทียบเท่า โดยแยกกระบวนการให้แตกต่างจากการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ ตำแหน่งอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการเดิม ซึ่งข้อเสนอตามหลักเกณฑ์ใหม่นี้ให้สำนักงาน ก.พ. เป็นผู้จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ จากผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหารใน ๔ ด้าน คือ ความรอบรู้ในการบริหาร การบริหารอย่างมืออาชีพ การบริหารคน และการบริหารระบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กระบวนการเลือกสรรเพื่อการแต่งตั้งกระทำเมื่อตำแหน่งนักบริหาร ๙ ว่างลง ให้กระทรวงแจ้งจำนวนตำแหน่งที่ต้องการแต่งตั้งไปยังสำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ. ส่งรายชื่อข้าราชการของกระทรวงที่มีอยู่ในบัญชีให้กระทรวงพิจารณา การเลือกสรรกำหนดในรูปคณะกรรมการคัดเลือกและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการคัดเลือกอาจใช้วิธีการอื่นเพิ่มเติมเพื่อสรรหาชื่อผู้ที่เหมาะสมได้อีก เช่น รับสมัครจากภายนอกกระทรวง หรือคนภายนอกระบบราชการ ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติตามข้อเสนอแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และสำนักงาน ก.พ. มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ หากจะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงจะต้องขอทบทวนไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ เพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ โดยเพิ่มคุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกว่า ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง และส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ส่วนราชการละ ๑ – ๒ ชื่อ ซึ่งเป็นการยกเว้นหลักการที่กำหนด กล่าวคือ แม้ผู้เข้ารับการคัดเลือกจะไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร และได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินก็ยังสามารถเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ได้ ถ้าเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง หรือโดยการได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่าง

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ซึ่งการกำหนด...

ซึ่งการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติเช่นนี้ สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการเพิ่มขึ้นเอง โดยไม่ปรากฏหลักฐานที่แสดงว่า สำนักงาน ก.พ. ได้เสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทบทวนแต่อย่างใด และแม้การออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว สำนักงาน ก.พ. จะกระทำในนามผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่สำนักงาน ก.พ. ก็ไม่มีอำนาจที่จะกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิจะได้รับการคัดเลือกซึ่งเป็นส่วนที่เป็นหลักการสำคัญ อันมิใช่เป็นรายละเอียดได้ การดำเนินการของสำนักงาน ก.พ. จึงเป็นการไม่ถือปฏิบัติตามนัยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และขัดต่อหลักการที่ได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีที่มีเจตนารมณ์จะกำหนดเงื่อนไขในการแต่งตั้งเป็นนักบริหาร ๙ ให้มีลักษณะพิเศษกว่าการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ โดยทั่วไป การกำหนดข้อยกเว้นไว้เช่นนี้ย่อมทำให้กระบวนการและกลไกในการคัดเลือกนักบริหารเป็นไปด้วยความไม่โปร่งใส ไม่เป็นธรรม เกิดการอุปถัมภ์ และการวิ่งเต้น การเพิ่มหลักเกณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว ทำให้การคัดสรรบุคคลที่กำหนดไว้เป็นหลักการ ตามมติคณะรัฐมนตรีที่ให้ความเห็นชอบและให้ข้อสังเกตไว้ คือ เป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองและต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักด้านการบริหาร และมีชื่ออยู่ในบัญชีที่สำนักงาน ก.พ. จัดทำขึ้นเพื่อสร้างระบบการแต่งตั้งนักบริหารระดับสูงให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส และเป็นธรรมไม่อาจดำเนินการไปได้ เพราะมีการกำหนดข้อยกเว้นที่จะไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการดังกล่าวอันเป็นการเปิดโอกาสให้มีการอุปถัมภ์และวิ่งเต้น

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง และให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเป็นต้นไป

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า หลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ไม่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี เนื่องจาก

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ตามมาตรา ๕๗...

ตามมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้อำนาจ ก.พ. ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งได้ ทั้ง มติ ก.พ. ครั้งที่ ๑๑/๒๕๔๒ และครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๓ เห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ. เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการพัฒนาระบบนักบริหารระดับสูงโดยคำนึงถึงคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ ความโปร่งใส ความพร้อม ความเป็นกลางทางการเมือง ความเป็นมืออาชีพ และการเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเปิดกว้าง รวมทั้งให้คณะกรรมการคัดเลือก สามารถคัดเลือกบุคคลนอกบัญชีนักบริหารได้ ซึ่งหมายความถึงสามารถคัดเลือกผู้ที่ผ่านหรือไม่ผ่านหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง หรือหลักสูตรอื่นที่ ก.พ. รับรอง หรืออาจจะผ่านหรือไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารก็ได้ หลักเกณฑ์ตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ จึงเป็นหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ คำพิพากษาศาลที่ให้เพิกถอนหลักเกณฑ์ของ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยให้มีผลตั้งแต่วันออกหลักเกณฑ์และเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการ โดยให้มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันออกคำสั่งนั้น เป็นการไม่ชอบด้วยหลักการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ให้เพิกถอนคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการตั้งแต่วันมีคำสั่งเป็นต้นไป ทั้งกรณีผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการแต่ภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้สั่งให้ออกจากราชการโดยพลันหรือให้ออกจากราชการนับแต่วันมีคำสั่ง และกรณีข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด โดยการย้าย โอน เลื่อน หากขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ได้กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งข้าราชการผู้นั้นกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นในระดับเดียวกันโดยพลัน รวมทั้ง กระทรวง ทบวง กรม ต่างได้มีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับข้างต้น และได้มีการแต่งตั้งข้าราชการผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับ ๙ ไปแล้วเกือบทุกส่วนราชการ ฉะนั้น การเพิกถอนหลักเกณฑ์หรือคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการโดยให้มีผลย้อนหลังจึงมีผลกระทบต่อส่วนราชการและข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งซึ่งได้ดำเนินการไปโดยสุจริต

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อุทธรณ์ว่า การที่คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการได้ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ. นำระบบ

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/นักบริหาร...

นักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยในระยะแรกให้ใช้บัญชีเพื่อการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบตามที่เสนอ โดยกำหนดให้สำนักงาน ก.พ. จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ (นักบริหาร ๙) จากผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงและผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหารใน ๔ ด้าน คือ ความรอบรู้ในการบริหาร การบริหารอย่างมืออาชีพ การบริหารคน และการบริหารระบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยได้กำหนดกระบวนการเลือกสรรนักบริหารเพื่อการแต่งตั้งไว้ดังนี้ (๑) เมื่อตำแหน่งนักบริหาร ๙ ว่างลง กระทรวงแจ้งจำนวนตำแหน่งที่ต้องการแต่งตั้งมายังสำนักงาน ก.พ. (๒) สำนักงาน ก.พ. ส่งรายชื่อข้าราชการของกระทรวงที่มีอยู่ในบัญชีให้กระทรวงพิจารณา (๓) คณะกรรมการคัดเลือกอาจใช้วิธีอื่นเพิ่มเติมเพื่อสรรหาชื่อผู้ที่เหมาะสมได้อีกเป็นการเพิ่มเติม เช่น รับสมัครจากภายนอกกระทรวงหรือคนภายนอกระบบราชการ (๔) คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งนักบริหาร ๙ ของกระทรวงทำการคัดเลือกและจัดอันดับ ๓ รายชื่อต่อการแต่งตั้ง ๑ ตำแหน่ง เสนอปลัดกระทรวงเพื่อพิจารณา ดังนั้น เมื่อ ก.พ. ได้นำหลักการดังกล่าวที่ได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ใหม่ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ โดยให้ยกเลิกหลักเกณฑ์ วิธีการ และการคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ เรื่อง การคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา และระดับ ๙ ระดับ ๑๐ ระดับ ๑๑ ทั้งนี้ เฉพาะตำแหน่งนักบริหาร ๙ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ จึงเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และแม้ว่า ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ข้อ ๒.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. แตกต่างเพิ่มเติมจากหลักการที่ได้รับความเห็นชอบของ

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/คณะรัฐมนตรี...

คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ก็ไม่มีผลให้หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ซึ่งออกโดยชอบตามกฎหมายแล้วต้องเสียไปแต่อย่างใด อีกทั้ง การฟ้องขอให้ศาลสั่งให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ นั้น เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีไม่อาจฟ้องคดีต่อศาลได้ เนื่องจากหนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับ ดังกล่าว มีลักษณะเป็นกฎซึ่งออกโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด และเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นการฟ้องคดีเมื่อพ้นระยะเวลาฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งมิใช่กรณีเกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นที่ศาลจะรับไว้พิจารณาได้ ส่วนกรณีการฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น ผู้ฟ้องคดีมิได้ร้องทุกข์ภายในสามสิบวัน นับแต่ทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์ จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการ ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และมิได้ฟ้องคดีภายในกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีเช่นเดียวกัน

ส่วนกรณีที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่ง ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้งยังมีความคลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายหลายประการ กล่าวคือ การพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมกับตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรตามลำดับคะแนน ๑ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง เพื่อให้ปลัดกระทรวงการคลังพิจารณาสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๒.๕ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แล้ว แม้ว่าคณะกรรมการคัดเลือกฯ จะมิได้พิจารณากลั่นกรองบุคคลรอบแรกให้เหลือเพียง ๓-๕ คน ต่อ ๑ ตำแหน่งก็ตาม เนื่องจากหลักเกณฑ์ตามข้อ ๒.๕ ดังกล่าวมิใช่กฎระเบียบหลักเกณฑ์ข้อบังคับที่บังคับให้คณะกรรมการคัดเลือกฯ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด แต่เป็นอำนาจของคณะกรรมการคัดเลือกฯ มีสิทธิเลือกที่จะดำเนินการหรือไม่ก็ได้ โดยหากคณะกรรมการคัดเลือกฯ เห็นว่า ข้อมูลของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกยังไม่เพียงพอ

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 W.A. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ก็อาจใช้วิธีการ...

ก็อาจใช้วิธีการกลั่นกรองบุคคลรอบแรกให้เหลือเพียง ๓-๕ คน ต่อ ๑ ตำแหน่งก่อน แล้วจึงให้ผู้ผ่านการกลั่นกรองเข้ารับการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม โดยอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ หรือวิธีการอื่นใดก็ได้ ในกรณีของกระทรวงการคลัง เมื่อคณะกรรมการคัดเลือกฯ เห็นว่าข้อมูลของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเพียงพอที่จะพิจารณาประเมินความเหมาะสมแล้ว ก็อาจไม่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว โดยพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมกับตำแหน่งรองอธิบดีเพียง ๑ คน ต่อ ๑ ตำแหน่งก็ได้ ทั้งได้ดำเนินการตามข้อ ๒.๖ และข้อ ๒.๗ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวแล้ว คือ ได้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมกับตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ๑ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง ซึ่งเป็นการคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่งแล้ว ส่วนเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่งนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ อยู่ในฐานะประธานกรรมการคัดเลือกฯ จึงรับทราบเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่งไปในคราวเดียวกันแล้ว จึงได้มีคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งให้นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ และนายวิชัย จึงรักเกียรติ ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ตำแหน่งเลขที่ ๒ ตำแหน่งเลขที่ ๔ และตำแหน่งเลขที่ ๕ และคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แต่งตั้งให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร ตำแหน่งเลขที่ ๓ กรณีนี้จึงไม่มีความจำเป็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรมากกว่า ๑ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง และเมื่อพิจารณาตามหนังสือ ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และประกาศคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙(กระทรวงการคลัง) เรื่อง รับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ จะเห็นได้ว่าการรับสมัครเข้ารับการคัดเลือกตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) จะมีวิธีการอยู่ ๒ วิธี คือ การสมัครด้วยตนเองวิธีหนึ่ง และการที่ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่ออีกวิธีหนึ่ง ดังนั้น จึงมีผู้สมัครบางคนมีชื่อซ้ำกัน เนื่องจากได้ยื่นใบสมัครเองด้วยและส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกด้วย ซึ่งรองอธิบดีกรมสรรพากรทั้ง ๔ คน คือ นางจันทิมา นาย ช.นันท์ นายวิชัย และนายบุญศักดิ์ มีการสมัครเข้ารับการคัดเลือกทั้งสองวิธีภายในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ตามที่กำหนด

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ไว้ในประกาศ...

ไว้ในประกาศคณะกรรมการคัดเลือกฯ ข้อ ๖ สำหรับข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ นั้น เนื่องจากในขณะนั้นมีระยะเวลากระชั้นชิด ไม่สามารถหารือเป็นทางการไปยังสำนักงาน ก.พ. ได้ จึงได้สอบถามไปยังเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของสำนักงาน ก.พ. ว่า เจตนารมณ์ตามหลักเกณฑ์ข้อ ๒.๓.๓ ดังกล่าวเป็นอย่างไร ได้รับการชี้แจงว่าเจตนารมณ์จริง ๆ เป็นเรื่องต่อตำแหน่ง หมายความว่า ถ้าส่วนราชการระดับกรมใดมีตำแหน่งว่าง ๑ ตำแหน่ง สามารถเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ แต่ถ้ามีตำแหน่งว่างมากกว่า ๑ ตำแหน่ง ก็สามารถเสนอชื่อเพิ่มขึ้นได้ตามสัดส่วนของตำแหน่งที่ว่าง เมื่อส่วนราชการมีตำแหน่งว่างไม่เกิน ๒ ตำแหน่ง จึงสามารถเสนอรายชื่อได้เพียง ๑-๒ ชื่อ ตามตำแหน่งที่ว่าง แต่กรมสรรพากรมีตำแหน่งรองอธิบดีว่าง ๔ ตำแหน่ง เมื่อปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๒๐๒/๑๖๖๖๑ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ และหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แล้ว กรมสรรพากรสามารถส่งรายชื่อข้าราชการได้ถึง ๘ คน ดังนั้น การที่กรมสรรพากรส่งรายชื่อเพียง ๕ คน จึงชอบแล้ว

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า กรณีการเพิ่มเติมคุณสมบัติของผู้มีสิทธิจะได้รับการคัดเลือก ข้อ ๒.๓.๒ และ ข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างว่าได้ออกโดยชอบด้วยกฎหมายนั้น เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน ตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐและอนุมัติให้ดำเนินการได้ตามที่สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการเสนอ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๓๕ โดยต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการบริหารงานบุคคลตามมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้สอดคล้องกับแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐและระบบนักบริหารระดับสูงที่คณะรัฐมนตรีกำหนดไว้ การกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการมีสาระสำคัญบางประการเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกเกินกว่ามติของคณะรัฐมนตรี จึงเป็นการออกหลักเกณฑ์วิธีการคัดเลือกโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย การกำหนดคุณสมบัติฯ โดยเปิดโอกาสให้ส่วนราชการเสนอชื่อ

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ผู้สมัครเข้ารับ...

ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือก โดยไม่ต้องมีชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารนั้น ทำให้มติคณะรัฐมนตรีที่ต้องการนำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือนไม่มีผลบังคับ เพราะส่วนราชการก็จะเสนอชื่อบุคคลที่ตนต้องการให้ได้รับการคัดเลือก แม้ว่าผู้นั้นจะไม่เคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ไม่เคยผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร หรือมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน ประกอบกับเมื่อหัวหน้าส่วนราชการเป็นกรรมการคัดเลือกโดยตำแหน่ง จึงสามารถโน้มน้าวหรือชี้นำการใช้ดุลพินิจของกรรมการคัดเลือกอื่น ๆ ให้คัดเลือกบุคคลที่ตนเองได้เสนอชื่อไว้ ไม่เป็นธรรมกับผู้สมัครทั่วไป และเป็นกระบวนการคัดเลือกที่ไม่โปร่งใส การให้ส่วนราชการเสนอชื่อผู้สมัครได้ยังเป็นทางเลี่ยงให้กับผู้ที่ต้องการให้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร พยายามสร้างความสัมพันธ์กับหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อให้เสนอชื่อของตนเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งทำให้ยังคงมีระบบอุปถัมภ์ในราชการ เมื่อคดีพิพาทนี้เป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการคัดเลือกและการออกคำสั่งแต่งตั้งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มิใช่กรณีตามมาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดวิธีการปฏิบัติกรณีผู้ได้รับแต่งตั้งขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ซึ่งจะต้องแต่งตั้งให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นในระดับเดิมโดยพลัน และในกรณีการบรรจุเข้ารับราชการโดยผู้ได้รับการบรรจุขาดคุณสมบัติทั่วไป หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ซึ่งจะต้องสั่งให้ออกจากราชการโดยพลัน การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง และเพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกตาม ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเป็นต้นไป จึงเป็นไปโดยชอบและไม่ขัดกับหลักการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายก่อนการฟ้องคดีแล้ว โดยเมื่อทราบว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายอันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีเมื่อได้รับข่าวสาร

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ของราชการ...

ของราชการเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการคัดเลือกและแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากร ตามคำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ ที่ สค ๑๐/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ จากสำนักงาน ก.พ. และสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามลำดับ หลังจากนั้นผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ต่อเลขาธิการ ก.พ. เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ จึงเป็นการร้องทุกข์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือขอทราบผลการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์จากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๖๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งว่า เรื่องอยู่ในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์ซึ่งทำการแทน ก.พ. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดี แต่ไม่ได้กำหนดวันพิจารณาเสร็จไว้ และตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ.๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ขอให้แก้ไขการปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อ ๑๓ กำหนดระยะเวลาการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ให้แล้วเสร็จและกรณีที่มีการขยายเวลาไว้รวมทั้งสิ้นเก้าสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันอันเป็นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้พิจารณาให้แล้วเสร็จดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้แจ้งผลการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ให้ผู้ฟ้องคดีได้ทราบ ดังนั้นผู้ฟ้องคดีจึงไม่ต้องรอผลการพิจารณาวินิจฉัยของ ก.พ. ก็มีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และคดีนี้ไม่ขาดอายุความแต่อย่างใด ส่วนกรณีคำแก้อุทธรณ์ในประเด็นอื่น ๆ นั้น มีรายละเอียดเช่นคำเดียวกับคำฟ้อง คำคัดค้านคำให้การ และคำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ยื่นต่อศาลไว้แล้ว

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการได้เห็นชอบกับระบบนักบริหารระดับสูงที่สำนักงาน ก.พ. เสนอและได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ให้นำระบบ...

ให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยสำนักงาน ก.พ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ แจ้งส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อทราบและถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการข้างต้น ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป ต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มีคำสั่ง ที่ ๒๐๒/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ แต่งตั้งกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นประธาน หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกประกาศคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ เรื่อง รับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ กำหนดให้ ผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกส่งใบสมัครและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ - ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งสรรพากรภาค ๑ (เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพากร ๙) ได้สมัครเข้ารับการคัดเลือกด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประชุมพิจารณาคัดเลือกเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ แล้วนำรายชื่อเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับหนังสือเสนอรายชื่อจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แต่งตั้งข้าราชการที่ผ่านการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ จำนวน ๓ คน คือ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ และนายวิชัย จึงรักเกียรติ อธิบดีกรมสรรพากรได้ออกคำสั่ง ที่ ๒๗๙/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา รักษาการในตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร และต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การที่ตนเองไม่ได้รับการแต่งตั้งเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการคัดเลือกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒.๒.๒ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการขั้นตอนในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ว่างให้สอดคล้องกับหนังสือข้างต้นและประกาศให้ทราบทั่วกัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่แน่นอนชัดเจน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประกาศว่าจะดำเนินการคัดเลือก

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/โดยการประเมิน...

โดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามเอกสารใบสมัครฯ แต่ไม่เคร่งครัดพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ตนเองกำหนด ไม่ได้พิจารณาการประเมินให้คะแนนจากเอกสารใบสมัครและแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการและข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร การแจ้งลำดับชื่อผู้สมัครคัดเลือกตามลำดับคะแนน การประเมินจากมากไปหาน้อยไม่ถูกต้อง การพิจารณาคัดเลือกและประเมินให้คะแนนผู้สมัครไม่ถูกต้องตามขั้นตอน และการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ข้างต้น ขัดหรือแย้งกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ที่เห็นชอบให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดทำบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงจากผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะหลักของนักบริหารระดับสูง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กลับกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการคัดเลือกบางส่วนโดยมีข้อยกเว้นให้ผู้ที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักของนักบริหารระดับสูง และไม่มีชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมิน สามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือกหรือให้ส่วนราชการเสนอชื่อได้ เป็นการกระทำที่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี เป็นผลให้การพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จากรายชื่อที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ คัดเลือกไว้โดยไม่ถูกต้อง ไม่เป็นธรรม และไม่โปร่งใส ทำให้คำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงและผ่านการประเมินสมรรถนะหลักของนักบริหารระดับสูงและมีชื่ออยู่ในบัญชีที่สำนักงาน ก.พ. จัดทำขึ้นด้วย ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ ร้องทุกข์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และมีหนังสือขอทราบผลการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ โดยสำนักงาน ก.พ. มีหนังสือ ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๖๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งว่า เรื่องร้องทุกข์อยู่ในระหว่างการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำบันทึกเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และเพิกถอนคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ กับคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และให้มีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้ง

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ให้ดำรงตำแหน่ง...

ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากรใหม่ ซึ่งต่อมาสำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือ ที่ นร ๑๐๑๐.๑/๔๘ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ แจ้งว่า รองนายกรัฐมนตรีปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีพิจารณาเรื่องร้องทุกข์แล้ว มีคำสั่งให้ยกคำร้องทุกข์ โดยเห็นว่า แม้ว่าคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วน ตามข้อ ๒.๖ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ก็ไม่มีผลให้การคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรครั้งนี้เสียไป จึงให้ยกคำร้องทุกข์ และแจ้งข้อสังเกตไปยังกระทรวงการคลังว่า การคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต้องดำเนินการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะจะต้องระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลที่ได้รับการพิจารณาไว้ด้วย เพื่อข้าราชการที่เกี่ยวข้องจะได้รับทราบผลประเมินความเหมาะสมของบุคคลโดยเปิดเผย สอดคล้องกับหลักความโปร่งใส ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย รวม ๖ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจรับคำฟ้องในข้อหาที่ขอให้เพิกถอนหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ไว้พิจารณาได้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า หนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง (นักบริหาร ๙) เป็นหลักเกณฑ์ที่ออกโดยสำนักงาน ก.พ. อันมีลักษณะเป็นกฎที่มิได้ออกโดยคณะรัฐมนตรีหรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ตามนัยมาตรา ๑๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองชั้นต้น ตามนัยมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอุทธรณ์ว่า หนังสือสำนักงาน ก.พ.ฉบับดังกล่าวมีลักษณะเป็นกฎซึ่งออกโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี การฟ้องขอให้เพิกถอนหลักเกณฑ์ตามหนังสือดังกล่าวจึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดนั้น จึงฟังไม่ขึ้น

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ประเด็นที่สอง...

ประเด็นที่สอง ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายก่อนฟ้องคดีและได้มีการฟ้องคดีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้หนึ่งที่สมัครรับคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ตามประกาศคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙(กระทรวงการคลัง) ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ โดยเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักของนักบริหารระดับสูง และมีชื่ออยู่ในบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งที่สำนักงาน ก.พ. จัดทำแต่มิได้รับการแต่งตั้ง เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการคัดเลือกบางส่วนไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี และยกเว้นให้ผู้ที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักของนักบริหารระดับสูง และไม่มีชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือก หรือให้ส่วนราชการเสนอชื่อได้ อันเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการคัดเลือกที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายทำให้ตนเองได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย จึงขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนหลักเกณฑ์การคัดเลือกดังกล่าว ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้เพิกถอนกฎตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายก่อนฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันแต่อย่างใด และแม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีทราบว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี เมื่อได้รับทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ฯ ที่ สค ๑๐/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ จากสำนักงาน ก.พ. และสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามลำดับ หลังจากนั้น ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องทุกข์ต่อเลขาธิการ ก.พ. เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ ขอให้ยกเลิกหลักเกณฑ์ ข้อ ๒.๒.๒ และ ๒.๒.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ซึ่งถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีในข้อหานี้อย่างช้าที่สุด เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ การที่ผู้ฟ้องคดีฟ้อง

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ข้อหานี้...

ข้อหานี้ต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แม้เป็นการยื่นฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็ตาม แต่โดยที่หลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ นั้น เป็นหลักเกณฑ์ที่ส่วนราชการต้องถือปฏิบัติในการเลือกสรรบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับสูง เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.กำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้เข้ารับการคัดเลือกนักบริหาร ๙ ไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ดังนั้น หากศาลรับคดีนี้ไว้พิจารณาก็จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ศาลปกครองชั้นต้นรับคำฟ้องในข้อหานี้ไว้พิจารณา จึงชอบแล้ว

ส่วนกรณีการฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่ง ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ นั้น เห็นว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับทราบกระบวนการคัดเลือกและการแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากร ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมายจากสำนักงาน ก.พ. และสำนักงานปลัดกระทรวง เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามลำดับแล้ว จึงถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้เหตุแห่งการร้องทุกข์อย่างช้าที่สุดในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ การที่ผู้ฟ้องคดีร้องทุกข์ต่อ ก.พ. เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ จึงเป็นการร้องทุกข์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งการร้องทุกข์ ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ.๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ขอให้แก้ไขการปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กรณีถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหาย ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว ส่วนระยะเวลาในการฟ้องคดีเพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ขอทราบผลการพิจารณา และสำนักงาน ก.พ. มีหนังสือลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า เรื่องร้องทุกข์อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูล เพื่อเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/เห็นว่า...

เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ภายในระยะเวลาอันสมควร จึงได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๕ จึงเป็นการฟ้องคดีภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว การที่ศาลปกครองชั้นต้นรับคำฟ้องในข้อหานี้ไว้พิจารณาจึงชอบแล้ว

ประเด็นที่สาม การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ โดยข้อความตามประกาศดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยวกับ (๑) ตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่จะแต่งตั้ง (๒) หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง (๓) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ (๔) คุณสมบัติของผู้สมัคร (๕) ความรู้ความสามารถที่ต้องการ (๖) การสมัคร (๗) เอกสารที่ต้องส่งในการสมัคร ซึ่งประกอบด้วย ใบสมัคร แบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการ และข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร ความคาดหวัง เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของงานในตำแหน่งที่จะแต่งตั้งไม่เกิน ๓ หน้ากระดาษ เอ ๔ และ (๘) หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง ซึ่งระบุว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะดำเนินการคัดเลือกโดยประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ (๗) หรือวิธีการอื่นใดตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควรเพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมที่สุดจำนวน ๓ – ๕ คน ต่อ ๑ ตำแหน่ง โดยประกาศดังกล่าวไม่ได้กำหนดเกณฑ์ในการเลือกสรรว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะพิจารณาจากพฤติกรรมหรือคุณลักษณะใดของผู้สมัคร และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะใช้วิธีการใดในการประเมินเพื่อจะทราบถึงความรู้ความสามารถ และความเหมาะสมของผู้สมัครในตำแหน่งที่จะพิจารณาแต่งตั้งตลอดจนมีขั้นตอนดำเนินการในการคัดเลือกอย่างไร ตามข้อ ๒.๒.๒.๑ ข้อ ๒.๒.๒.๒ และข้อ ๒.๒.๒.๓ ของหนังสือดังกล่าวแต่อย่างใด ซึ่งการให้ประกาศในเรื่องดังกล่าวก็เพื่อให้ผู้สมัครได้รับทราบล่วงหน้า ในอันที่จะได้เตรียมข้อมูลและเอกสารที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมของผู้สมัครได้อย่างสมบูรณ์ประกอบใบสมัคร

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ต่อผู้ถูกฟ้องคดี...

ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพื่อพิจารณาให้ได้บุคคลที่มีทักษะของผู้บริหารและมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม สมควรได้รับการพิจารณาเสนอชื่อต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต่อไป และต้องถือว่าหลักเกณฑ์และขั้นตอนในข้อ ๒.๒.๒ ดังกล่าว เป็นรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามเจตนารมณ์ที่ต้องการให้การสรรหามีความโปร่งใสและเป็นธรรม ตลอดจนได้นักบริหารที่มีความรู้และมีทักษะในการบริหารอย่างแท้จริงตามวัตถุประสงค์ของมติคณะรัฐมนตรี การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอ้างว่า ประกาศรับสมัครในข้อ (๗) ซึ่งได้กำหนดให้ผู้สมัครกรอกใบสมัครในรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติการรับราชการ ประวัติส่วนตัว วุฒิการศึกษา ความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานสำหรับตำแหน่ง รวมทั้งผู้สมัครจะต้องแสดงสมรรถนะทางด้านการบริหาร วิสัยทัศน์ ความคาดหวัง เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของงานในตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง รวมทั้งข้อ (๘) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะดำเนินการคัดเลือกโดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ (๗) หรือวิธีการอื่นใดตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควร จึงย่อมทำให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกทราบล่วงหน้าและเข้าใจเป็นอย่างดีแล้วว่ามีหลักเกณฑ์ในการเลือกสรร วิธีการในการประเมินและขั้นตอนในการคัดเลือกอย่างไรตามข้อ ๒.๒.๒ แล้วนั้น เห็นว่าข้อความตามตัวอย่างประกาศรับสมัครที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้เป็นแนวทางในเอกสารที่ส่งมาด้วยท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ นั้น มิใช่เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกสรร วิธีการในการประเมินและขั้นตอนการคัดเลือกตามข้อ ๒.๒.๒ ของสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวแต่อย่างใด คำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามจึงไม่อาจรับฟังได้

ประเด็นที่สี่ การที่กรมสรรพากรได้เสนอชื่อนางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ นายวิชัย จึงรักเกียรติ นายพิชาติ เกษเรือง และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เข้ารับการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ชอบด้วยหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ หรือไม่

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/พิเคราะห์...

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒.๓ กำหนดว่า ผู้มีสิทธิสมัครจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง โดยต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ๒.๓.๑ ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน โดยบัญชีดังกล่าวมีอายุไม่เกิน ๒ ปี ๒.๓.๒ ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ที่ ก.พ. รับรอง ๒.๓.๓ ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอได้ส่วนราชการละ ๑ – ๒ ชื่อ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าในส่วนของกรมสรรพากรซึ่งมีตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ว่างจำนวน ๔ ตำแหน่ง ได้เสนอชื่อข้าราชการพลเรือนที่มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งเข้ารับการคัดเลือกต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จำนวน ๕ คน ได้แก่ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นายช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ นายวิชัย จึงรักเกียรติ นายพิชาติ เกษเรือง และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ซึ่งข้อ ๒.๓.๓ กำหนดให้ส่วนราชการระดับกรมขึ้นไปที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอชื่อได้ส่วนราชการละ ๑ – ๒ ชื่อ โดยไม่ได้ระบุต่อ ๑ ตำแหน่งไว้ด้วย ดังนั้น การที่กรมสรรพากรซึ่งมีตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ว่างจำนวน ๔ ตำแหน่ง เสนอชื่อข้าราชการเข้ารับการคัดเลือกจำนวน ๕ ตำแหน่ง จึงชอบด้วยข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม โดยที่ข้อ ๒.๖ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง พร้อมทั้งระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่งเพื่อเสนอให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ พิจารณาแต่งตั้ง ซึ่งเมื่อพิจารณารายงานการประชุมคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ และเอกสารประกอบการประชุม ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าในส่วนของกรมสรรพากรมีผู้ยื่นใบสมัครเองจำนวน ๕ ราย ได้แก่ นายสุริย์ บัวคอม นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ นางอัมพร เล็กอุทัย นางประภาดา สารนุสิต และนายศุภชัย จงศิริ ซึ่งขาดคุณสมบัติเนื่องจากเป็นผู้อำนวยการกองเพียง ๑ ปีเศษ และผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อ จำนวน ๕ ราย ได้แก่ นางจันทิมา นายช.นันท์ นายวิชัย นายพิชาติ และนายบุญศักดิ์ โดยที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติสมควรแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ตามลำดับ...

ตามลำดับ ดังนี้ (๑) นางจันทิมา (๒) นายช.นันท์ (๓) นายวิชัย และ (๔) นายบุญศักดิ์ โดยข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าคณะกรรมการได้ดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครที่เหมาะสมไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง และไม่ได้ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่งเพื่อเสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแต่งตั้งตามข้อ ๒.๖ แต่อย่างใด จึงเป็นการดำเนินการคัดเลือกที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๒.๖ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ดังกล่าว ทั้งไม่เป็นไปตามกระบวนการเลือกสรรนักบริหารเพื่อการแต่งตั้งตามมติคณะรัฐมนตรีที่ให้คณะกรรมการคัดเลือกแต่งตั้งนักบริหาร ๙ ของกระทรวงคัดเลือกและจัดอันดับ ๓ รายชื่อต่อการแต่งตั้ง ๑ ตำแหน่ง เสนอปลัดกระทรวงเพื่อพิจารณา ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ว่าได้ดำเนินการตามข้อ ๒.๖ ครบถ้วนแล้ว โดยได้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมกับตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ๑ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง ซึ่งเป็นการคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้อภิปรายถึงเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่งในการประชุมแล้ว และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ก็ได้รับทราบเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่งในที่ประชุมจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องคัดเลือกและเสนอรายชื่อผู้ที่เหมาะสมไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็เห็นชอบตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เสนอ จึงเป็นการดำเนินการชอบด้วยกฎหมายและโปร่งใสแล้ว จึงเป็นข้ออ้างที่ฟังไม่ขึ้น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาชื่อของบุคคลที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควรแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ปรากฏว่าเป็นบุคคลที่กรมสรรพากรเสนอชื่อให้เข้ารับการคัดเลือกทั้งสิ้น และผู้ที่ได้รับการคัดเลือกและเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จำนวน ๒ ราย คือ นายช.นันท์ และนายบุญศักดิ์ เป็นผู้ที่ไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารตามเจตนารมณ์ของนโยบายในการคัดเลือกแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งข้อเท็จจริงยังปรากฏว่า นายบุญศักดิ์ ซึ่งเป็นบุคคลที่กรมสรรพากรเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือก นั้น ฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ลงชื่อตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรายนี้เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากที่ได้มีการประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ อันแสดงให้เห็นได้ว่าฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับรองต่อที่ประชุมว่ามีการตรวจสอบคุณสมบัติแล้ว โดยที่ยังไม่ได้รับใบสมัครอันมีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครรายนี้

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/จนได้รับ...

จนได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร จากพฤติการณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดังกล่าว จึงเชื่อว่าการดำเนินการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ครั้งนี้ ได้มีการกำหนดตัวบุคคลที่สมควรแต่งตั้งไว้เป็นการล่วงหน้าแล้ว อันไม่เป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีและผู้สมัครด้วยตัวเองรายอื่น ข้ออ้างในอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามที่ว่า การคัดเลือกเป็นไปโดยความโปร่งใสและเป็นธรรม จึงฟังไม่ขึ้น ดังนั้น เมื่อการดำเนินการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ จึงทำให้คำสั่งแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย

ประเด็นที่ห้า การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้งนั้น ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การดำเนินการคัดเลือกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และการมีคำสั่งแต่งตั้งโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น มิใช่กรณีตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่บัญญัติให้ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๖๐ แล้ว แต่ภายหลังปรากฏว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๒ แต่งตั้งผู้นั้นกลับไปดำรงตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งอื่นในระดับเดิมโดยพลัน ทั้งมิใช่กรณีตามนัยมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ที่บัญญัติให้ผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการ หากภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไป ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน แต่เป็นกรณีที่ต้องด้วยมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติว่า ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดมีการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ และเมื่อพิจารณามาตรา ๗๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่บัญญัติว่า ในการพิพากษาคดี ศาลปกครองมีอำนาจ

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/สั่งให้เพิกถอน...

สั่งให้เพิกถอนคำสั่งโดยให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลัง หรือมีผลไปในอนาคตถึงขณะใดขณะหนึ่งได้ หรือจะกำหนดให้มีเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ ทั้งนี้ตามความเป็นธรรมแห่งกรณีแล้ว การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง จึงชอบแล้ว

ประเด็นที่หก หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ได้มีมติเห็นชอบกับแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐตามข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งแผนปฏิรูประบบราชการนี้ได้กำหนดให้มีการพัฒนาระบบนักบริหารระดับสูงขึ้น ต่อมา คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการได้เห็นชอบกับข้อเสนอและแผนการดำเนินงานของระบบนักบริหารระดับสูง ที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ และได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ คือ นักบริหารระดับสูงที่จะอยู่ในระบบนักบริหารระดับสูง ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ – ๑๑ โดยนักบริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ คือ ตำแหน่งนักบริหารระดับ ๙ ในปัจจุบัน ได้แก่ ตำแหน่งรองอธิบดี ผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือเทียบเท่า กลุ่มที่ ๒ คือ ตำแหน่งนักบริหารระดับ ๑๐ ในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ ตำแหน่งอธิบดี รองปลัดกระทรวง หรือเทียบเท่า กลุ่มที่ ๓ คือ ตำแหน่งนักบริหารระดับ ๑๑ ในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า ทั้งนี้ ในส่วนของข้าราชการระดับสูงตำแหน่งอื่น เช่น ตำแหน่งนักปกครอง ผู้ตรวจราชการ นักการทูต และตำแหน่งในสายวิชาการหรือสายวิชาชีพ เช่น ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๑๐ จะไม่รวมอยู่ในระบบนักบริหารระดับสูง แต่จะมีระบบบริหารงานบุคคลแยกต่างหาก โดยในระยะแรกให้นำระบบนี้มาใช้กับนักบริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ (นักบริหารระดับ ๙) โดยสำนักงาน ก.พ. จะเป็นผู้จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหารใน ๔ ด้าน คือ ความรอบรู้ในการบริหาร

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/การบริหาร...

การบริหารอย่างมืออาชีพ การบริหารคน และการบริหารระบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทั้งนี้ ผู้ที่ผ่านการประเมินดังกล่าวข้างต้นจะมีชื่ออยู่ในบัญชีนักบริหาร และบัญชีจะมีอายุ ๒ ปี ส่วนกระบวนการเลือกสรรนักบริหารเพื่อการแต่งตั้งมีหลักการว่า เมื่อตำแหน่งนักบริหาร ๙ ว่างลง กระทรวงแจ้งจำนวนตำแหน่งที่ต้องการแต่งตั้งมายังสำนักงาน ก.พ. ให้สำนักงาน ก.พ. ส่งรายชื่อข้าราชการของกระทรวงที่มีอยู่ในบัญชีให้กระทรวงพิจารณา แต่คณะกรรมการคัดเลือกอาจใช้วิธีอื่นเพิ่มเติมเพื่อสรรหาชื่อผู้ที่เหมาะสมได้อีกเป็นการเพิ่มเติม เช่น รับสมัครจากภายนอกกระทรวง หรือคนภายนอกระบบราชการ และคณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งนักบริหาร ๙ ของกระทรวงทำการคัดเลือกและจัดอันดับ ๓ ชื่อ ต่อการแต่งตั้ง ๑ ตำแหน่งเสนอปลัดกระทรวงเพื่อพิจารณา และระยะเวลาในการดำเนินการ โดยระยะที่ ๑ ให้ปรับเข้าสู่ระบบนักบริหารระดับสูง เฉพาะนักบริหาร กลุ่มที่ ๑ (นักบริหาร ๙) ในการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในปีงบประมาณ ๒๕๔๕ (๑ ตุลาคม ๒๕๔๔) และเมื่อมีการประเมินผลเมื่อครบ ๑ ปีแล้ว ก็จะนำไปสู่การดำเนินการระยะที่ ๒ ซึ่งจะรวมนักบริหาร กลุ่มที่ ๒ (นักบริหาร ๑๐) ด้วย และระยะที่ ๓ ในปี ๒๕๔๗ จะดำเนินการเต็มรูปแบบต่อไป ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวคณะรัฐมนตรีได้มีข้อสังเกตในเรื่องนี้ว่า กระบวนการ และกลไกในการเลือกสรรนักบริหาร ควรต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่โปร่งใสและเป็นธรรม ไม่มีระบบอุปถัมภ์และการวิ่งเต้น แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ เพิ่มเติม นอกเหนือจากหลักการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยส่วนที่เพิ่มเติม คือ ให้ผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง หรือผู้ที่ส่วนราชการระดับกรมที่ตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ส่วนราชการละ ๑ – ๒ ชื่อ มีคุณสมบัติที่จะเข้ารับการคัดเลือกได้ด้วย ทั้งนี้ ตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ทำให้ข้าราชการผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง หรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการระดับกรมที่ตำแหน่งว่างไม่จำต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร และได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินมีสิทธิที่จะได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ได้ จึงมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยในกรณีนี้ว่า การที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารระดับสูงนอกเหนือจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า สำนักงาน ก.พ. ได้นำเสนอแผนการดำเนินการ

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 W.A. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ใช้ระบบ...

ใช้ระบบนักบริหารระดับสูงต่อคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนการดำเนินการดังกล่าวแล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอ้างว่า มติคณะรัฐมนตรีข้างต้นไม่มีผลบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายที่จะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องถูกจำกัดหรือถูกตัดทอนอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายได้นั้น เห็นว่า แม้บทบัญญัติดังกล่าวจะให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจออกหลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง แต่โดยที่คณะรัฐมนตรีเป็นองค์กรสูงสุดที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในรูปคณะกรรมการในฝ่ายบริหาร และมีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงต้องปฏิบัติตามนโยบายการบริหารงานบุคคลดังกล่าว ซึ่งหากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือสำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ ก.พ. เห็นว่า แผนการดำเนินการใช้ระบบผู้บริหารระดับสูงที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบนั้น ยังไม่เพียงพอที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักการให้มีระบบผู้บริหารระดับสูง ก็อาจเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทวนเพื่อความเหมาะสมต่อไปได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีมิได้มีมติเปลี่ยนแปลงนโยบายเป็นประการอื่น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่อาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกสรรผู้บริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ (นักบริหาร ๙) ให้แตกต่างไปจากหลักการที่เป็นสาระสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนดเป็นนโยบายได้ และเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบการพิจารณาแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จากบัญชีรายชื่อผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูงและผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหาร ๔ ด้าน ที่สำนักงาน ก.พ. ได้จัดทำไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เท่านั้น การที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดเพิ่มเติมให้ผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ.รับรอง รวมทั้งให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกมีคุณสมบัติที่จะได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูง (ผู้บริหาร ๙) ตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ได้นั้น จึงเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกสรรผู้บริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ (นักบริหาร ๙) ไม่ชอบด้วยมติคณะรัฐมนตรี และการกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมดังกล่าว ย่อมไม่เป็นธรรมแก่ผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีผู้ผ่าน

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/การประเมิน...

การประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ตามประกาศสำนักงาน ก.พ. ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๔ ดังนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ใน ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม จึงไม่อาจรับฟังได้ แต่อย่างไรก็ดี หากศาลปกครองสูงสุดจะกำหนดให้มีการเพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และ ข้อ ๒.๓.๓ ดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์นี้ตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ย่อมมีผลกระทบต่อข้าราชการพลเรือนรายอื่นที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งโดยอาศัยหลักเกณฑ์เดียวกันและมิได้มีส่วนได้เสียในคดีนี้ รวมทั้งอาจมีผลกระทบต่อการบริหารราชการโดยรวมได้

ส่วนกรณีที่ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาในคดีนี้และร้องสอดเข้ามาในคดีในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษา โดยอ้างว่าเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากผลของการปฏิบัติตามคำพิพากษาและไม่ได้รับความเป็นธรรม และศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งรับอุทธรณ์ไว้พิจารณา ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้คำพิพากษาศาลปกครองผูกพันคู่กรณีที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับนับแต่วันที่กำหนดในคำพิพากษาจนถึงวันที่คำพิพากษานั้นถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขกลับหรืองดเสีย ประกอบกับข้อ ๑๐๑ วรรคสอง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้ ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างในการยื่นคำอุทธรณ์นั้น ผู้อุทธรณ์จะต้องยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลปกครองชั้นต้น ดังนั้น ผู้มีสิทธิยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น จึงต้องเป็นคู่กรณีซึ่งถูกผูกพันโดยคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นางจันทิมาไม่ได้เป็นผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดี หรือผู้ร้องสอด จึงมิใช่คู่กรณีที่จะมีสิทธิอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ สำหรับกรณีที่นางจันทิมา ได้ร้องสอดเข้ามาเป็นคู่กรณีในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษานั้น เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และข้อ ๗๘ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแล้ว เห็นว่า บุคคลภายนอก

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

/ที่ร้องสอด...

ที่ร้องสอดเข้ามาในคดี จะต้องร้องสอดเข้ามาในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้นเท่านั้น ไม่อาจร้องสอดเข้ามาเป็นคู่กรณีในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ การที่นางจันทิมา ร้องสอดเข้ามาในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด จึงไม่อาจกระทำได้

พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และ ข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ตั้งแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ส่วนคำอุทธรณ์และคำร้องสอดของนางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ให้ยกอุทธรณ์ และไม่รับคำร้องสอด

นายธงชัย ลำดับวงศ์ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายพีระพล เชาวน์ศิริ
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายหัสวุฒิ วิฑิตวิริยกุล
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายชาญชัย แสวงศักดิ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายประนัย วณิชชานนท์

ศาลปกครองสูงสุด
- 2 พ.ค. 2549
ศาลปกครองสูงสุด

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด (อุทธรณ์) คดีหมายเลขแดงที่ อ.๘๙/๒๕๔๙

นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ **ผู้ฟ้องคดี**

นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ **ผู้ร้องสอด**

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ ๑
ปลัดกระทรวงการคลัง ที่ ๒
คณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ
เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙
(กระทรวงการคลัง) ที่ ๓ **ผู้ถูกฟ้องคดี**

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘)
พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๗)
พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (มาตรา ๑๙)
พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ (มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) มาตรา ๑๑ (๒) มาตรา ๔๒ วรรคสอง มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง)
ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ฯ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ (ข้อ ๗๘ และข้อ ๑๐๑ วรรคสอง)

คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการได้เห็นชอบกับระบบนักบริหารระดับสูงที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ และได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยสำนักงาน ก.พ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ แจ้งส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อทราบและถือปฏิบัติ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยให้ใช้หลักเกณฑ์และ

วิธีการข้างต้น ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป โดยที่การฟ้องคดีนี้เป็นหลักเกณฑ์ที่ส่วนราชการต้องถือปฏิบัติในการเลือกสรรบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับสูง เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า หลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้เข้ารับการคัดเลือกนักบริหาร ๙ ไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี แม้การยื่นฟ้องคดีนี้จะเป็นการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ ก็ตาม แต่การฟ้องคดีนี้จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ศาลปกครองจึงรับไว้พิจารณาได้ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกสรรว่าจะพิจารณาจากพฤติกรรมหรือคุณลักษณะใดของผู้สมัคร และจะใช้วิธีการใดในการประเมินเพื่อจะทราบถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมของผู้สมัครในตำแหน่งที่จะพิจารณาแต่งตั้ง ตลอดจนมีขั้นตอนการดำเนินการในการคัดเลือกอย่างไร ซึ่งถือเป็นรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่มีลักษณะพิเศษกว่าการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ โดยทั่วไป การสรรหาดังกล่าวจึงไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ต้องการให้มีความโปร่งใสและเป็นธรรม ตลอดจนได้นักบริหารที่มีความรู้และมีทักษะในการบริหารอย่างแท้จริงตามวัตถุประสงค์ของมติคณะรัฐมนตรี

ผู้มีสิทธิยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น ต้องเป็นคู่กรณีซึ่งถูกผูกพันโดยคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาง จ. ไม่ได้เป็นผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดี หรือผู้ร้องสอด จึงมิใช่คู่กรณีที่จะมีสิทธิอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ สำหรับกรณีที่ นาง จ. ร้องสอดเข้ามาเป็นคู่กรณีในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษานั้น บุคคลภายนอกที่ร้องสอดเข้ามาในคดี จะต้องร้องสอดเข้ามาในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้นเท่านั้น ไม่อาจร้องสอดเข้ามาเป็นคู่กรณี

ในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ ตามนัยมาตรา ๔๔ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ และข้อ ๗๘ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ฯ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง การที่ นาง จ. ร้องสอดเข้ามาในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด จึงไม่อาจกระทำได้

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นใบสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แต่ไม่ได้รับการคัดเลือก ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า หลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการคัดเลือก ตลอดจนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการดังกล่าว ไม่ถูกต้องตามมติของคณะรัฐมนตรีและหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ รวมทั้งไม่สอดคล้องกับหนังสือของสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ทั้งการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ได้รับการคัดเลือกรายนาย บ. ก็ได้ดำเนินการภายหลังจากการประชุมพิจารณาคัดเลือกแล้ว ส่วนรายนาย ช. ไม่ปรากฏรายละเอียดการตรวจสอบคุณสมบัติของการฝึกอบรมและสถานภาพการสมัคร และไม่ปรากฏว่าบุคคลทั้งสองเป็นผู้อยู่ในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. ซึ่งไม่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้จัดทำบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงจากผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือยกเว้นให้ผู้ที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง ผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของนักบริหารระดับสูง และผู้ที่ไม่มีรายชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลัก สามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ และยังยกเว้นให้ส่วนราชการเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการคัดเลือกได้ด้วย อันเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติไม่ถูกต้องตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงได้ จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อ พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ และได้มีหนังสือขอทราบผลการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งว่าอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำบันทึกเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจคำชี้แจง

ดังกล่าว จึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งยกเลิกหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และกำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต้องมีรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมติคณะรัฐมนตรี และให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ กับคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และให้มีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี กรมสรรพากรใหม่

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ มีเหตุผลและการดำเนินการที่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ที่เห็นชอบในหลักการให้สำนักงาน ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน หลักเกณฑ์ดังกล่าวมิได้มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติและไม่เป็นธรรมแก่ผู้ที่ผ่านการอบรมและมีรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประกาศรับสมัครคัดเลือกนักบริหาร ๙ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ตามข้อ ๒.๒.๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งได้ระบุไว้ชัดแจ้งในประกาศรับสมัครคัดเลือกที่ผู้สมัครได้ทราบก่อนสมัครแล้ว การพิจารณาคัดเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาว่า คำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

และให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกดังกล่าวโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเป็นต้นไป

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า หลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ไม่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี เนื่องจากตามมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้อำนาจ ก.พ. ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งได้ โดยคำนึงถึงคุณธรรม ความรู้ความสามารถ ความโปร่งใส ความพร้อม ความเป็นกลางทางการเมือง ความเป็นมืออาชีพ และการเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเปิดกว้าง โดยสามารถคัดเลือกบุคคลนอกบัญชีนักบริหารได้ซึ่งหมายความถึงสามารถคัดเลือกผู้ที่ผ่านหรือไม่ผ่านหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง หรือหลักสูตรอื่นที่ ก.พ. รับรอง หรืออาจจะผ่านหรือไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารก็ได้ หลักเกณฑ์ตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ จึงเป็นหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่ให้เพิกถอนหลักเกณฑ์ของ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยให้มีผลตั้งแต่วันออกหลักเกณฑ์และเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการ โดยให้มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันออกคำสั่งนั้น เป็นการไม่ชอบด้วยหลักการตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ให้เพิกถอนคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการตั้งแต่วันมีคำสั่งเป็นต้นไป ทั้งกรณีผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการแต่ภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้สั่งให้ออกจากราชการโดยพลันหรือให้ออกจากราชการนับแต่วันมีคำสั่ง และกรณีข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด โดยการย้าย โอน เลื่อน หากขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ตามมาตรา ๖๒ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งข้าราชการผู้นั้นกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นในระดับเดียวกันโดยพลัน อีกทั้ง กระทรวง ทบวง กรม ต่างได้มีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับข้างต้น และได้มีการแต่งตั้งข้าราชการผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับ๙ ไปแล้วเกือบทุกส่วนราชการ ฉะนั้น การเพิกถอนหลักเกณฑ์หรือคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการโดยให้มีผลย้อนหลังจึงมีผลกระทบต่อส่วนราชการและข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งซึ่งได้ดำเนินการไปโดยสุจริต

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ อุทธรณ์ว่า หนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ได้ยกเลิกหลักเกณฑ์ วิธีการและการคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ เรื่อง การคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา และระดับ ๙ ระดับ ๑๐ ระดับ ๑๑ ทั้งนี้ เฉพาะตำแหน่งนักบริหาร ๙ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ จึงเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย และแม้ว่า ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ข้อ ๒.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. แตกต่างเพิ่มเติมจากหลักการที่ได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ก็ไม่มีผลให้หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ซึ่งออกโดยชอบตามกฎหมายแล้วต้องเสียไปแต่อย่างใด อีกทั้งการฟ้องขอให้ศาลสั่งให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ นั้น เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีไม่อาจฟ้องคดีต่อศาลได้ เนื่องจากหนังสือดังกล่าวมีลักษณะเป็นกฎซึ่งออกโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด และเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ และเป็นการฟ้องคดีเมื่อพ้นระยะเวลาฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งมิใช่กรณีเกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นที่ศาลจะรับไว้พิจารณาได้ ส่วนกรณีการฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น ผู้ฟ้องคดีมิได้ร้องทุกข์ภายในสามสิบวันนับแต่ทราบเรื่อง อันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์ จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการ ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และมิได้ฟ้องคดีภายในกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีเช่นเดียวกัน ส่วนที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔

ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ก็เป็นคำวินิจฉัยที่คลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย รวม ๖ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจรับคำฟ้องในข้อหาที่ขอให้เพิกถอนหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (นักบริหาร ๙) ไว้พิจารณาได้ เนื่องจากเป็นหลักเกณฑ์ที่ออกโดยสำนักงาน ก.พ. อันมีลักษณะเป็นกฎที่มิได้ออกโดยคณะรัฐมนตรีหรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดตามมาตรา ๑๑ (๒) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ

ประเด็นที่สอง การฟ้องคดีเพื่อขอให้เพิกถอนกฎ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ ไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายก่อนฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แม้ผู้ฟ้องคดีฟ้องคดีนี้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ ก็ตาม เนื่องจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นหลักเกณฑ์ที่ส่วนราชการต้องถือปฏิบัติในการเลือกสรรบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับสูง หากศาลรับคดีนี้ไว้พิจารณาก็จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ ที่ศาลปกครองชั้นต้นรับคำฟ้องในข้อหานี้ไว้พิจารณาจึงชอบแล้ว ส่วนกรณีการฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ นั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับทราบกระบวนการคัดเลือกและการแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากร เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามลำดับแล้ว จึงถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้เหตุแห่งการร้องทุกข์อย่างช้าที่สุดในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ การที่ผู้ฟ้องคดีร้องทุกข์ต่อ ก.พ. เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ จึงเป็นการร้องทุกข์ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งการร้องทุกข์ ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความใน พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการร้องทุกข์ฯ จึงถือได้ว่า

ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหาย ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ แล้ว และเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ขอทราบผลการพิจารณา และสำนักงาน ก.พ. มีหนังสือลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า เรื่องร้องทุกข์อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูล เพื่อเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ การที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๕ จึงเป็นการฟ้องคดีภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว การที่ศาลปกครองชั้นต้นรับคำฟ้องในข้อหานี้ไว้พิจารณา จึงชอบแล้ว

ประเด็นที่สาม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ โดยประกาศดังกล่าวไม่ได้กำหนดเกณฑ์ในการเลือกสรรว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะพิจารณาจากพฤติกรรมหรือคุณลักษณะใดของผู้สมัคร และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะใช้วิธีการใดในการประเมินเพื่อจะทราบถึงความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมของผู้สมัครในตำแหน่งที่จะพิจารณาแต่งตั้ง ตลอดจนมีขั้นตอนดำเนินการในการคัดเลือกอย่างไร เพื่อให้ผู้สมัครได้รับทราบล่วงหน้า จัดเตรียมข้อมูลและเอกสารที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมของผู้สมัครได้อย่างสมบูรณ์ประกอบใบสมัครต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพื่อให้ได้บุคคลที่มีทักษะของผู้บริหารและมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม สมควรได้รับการพิจารณาเสนอชื่อต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต่อไป ซึ่งหลักเกณฑ์และขั้นตอนในข้อ ๒.๒.๒ เป็นรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามเจตนารมณ์ที่ต้องการให้การสรรหามีความโปร่งใสและเป็นธรรม ตลอดจนได้นักบริหารที่มีความรู้และมีทักษะในการบริหารอย่างแท้จริงตามวัตถุประสงค์ของมติคณะรัฐมนตรี การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอ้างว่าประกาศรับสมัครในข้อ (๗) ก็ดี หรือตามข้อ (๘) ก็ดีได้กำหนดให้ผู้สมัครกรอกใบสมัครในรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติการรับราชการ ประวัติส่วนตัว วุฒิการศึกษา ความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานสำหรับตำแหน่ง รวมทั้งผู้สมัครจะต้องแสดงสมรรถนะทางด้านการบริหาร วิสัยทัศน์ ความคาดหวัง เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของงานในตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ทำให้

ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกทราบล่วงหน้าและเข้าใจเป็นอย่างดีแล้วว่ามีหลักเกณฑ์ในการเลือกสรร วิธีการในการประเมินและขั้นตอนในการคัดเลือกอย่างไรแล้วนั้น ข้อความตามตัวอย่างประกาศรับสมัครที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้เป็นแนวทางในเอกสารที่ส่งมาด้วยท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ นั้น มิใช่เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกสรร วิธีการในการประเมินและขั้นตอนการคัดเลือกตามข้อ ๒.๒.๒ ของสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวแต่อย่างใด คำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามจึงไม่อาจรับฟังได้

ประเด็นที่สี่ ข้อ ๒.๖ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง พร้อมทั้งระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่งเพื่อเสนอให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ พิจารณาแต่งตั้ง เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ในส่วนของของกรมสรรพากรมีผู้ยื่นใบสมัครเองจำนวน ๕ ราย ได้แก่ นาย ส. ผู้ฟ้องคดี นาง อ. นาง ป. และนาย ศ. ซึ่งขาดคุณสมบัติ เนื่องจากเป็นผู้อำนวยการกองเพียง ๑ ปีเศษ และผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อ จำนวน ๕ ราย ได้แก่ นาง จ. นาย ช. นาย ว. นาย พ. และนาย บ. โดยที่ประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณาและมีมติสมควรแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรตามลำดับ ดังนี้ (๑) นาง จ. (๒) นาย ช. (๓) นาย ว. และ (๔) นาย บ. โดยไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครที่เหมาะสมไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง และไม่ได้ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่งเพื่อเสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแต่งตั้งตามข้อ ๒.๖ แต่อย่างใด จึงเป็นการดำเนินการคัดเลือกที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๒.๖ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ดังกล่าว นอกจากนี้เมื่อพิจารณาชื่อของบุคคลที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควรแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ปรากฏว่าเป็นบุคคลที่กรมสรรพากรเสนอชื่อให้เข้ารับการคัดเลือกทั้งสิ้น และผู้ที่ได้รับการคัดเลือกและเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจำนวน ๒ ราย คือ นาย ช. และนาย บ. เป็นผู้ที่ไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารตามเจตนารมณ์ของนโยบายในการคัดเลือกแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งข้อเท็จจริงยังปรากฏว่านาย บ. ซึ่งเป็นบุคคลที่กรมสรรพากรเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือก นั้น ฝ่ายเลขานุการของ

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ลงชื่อตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรายนี้เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากที่ได้มีการประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ อันแสดงให้เห็นได้ว่าฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับรองต่อที่ประชุมว่ามีการตรวจสอบคุณสมบัติแล้ว โดยที่ยังไม่ได้รับใบสมัครอันมีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครรายนี้ จนได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร จากพฤติการณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดังกล่าว จึงเชื่อว่าการดำเนินการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ครั้งนี้ได้มีการกำหนดตัวบุคคลที่สมควรแต่งตั้งไว้เป็นการล่วงหน้าแล้ว อันไม่เป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีและผู้สมัครด้วยตัวเองรายอื่น ข้ออ้างในการอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามที่ว่าการคัดเลือกเป็นไปโดยความโปร่งใสและเป็นธรรม จึงฟังไม่ขึ้น ดังนั้น เมื่อการดำเนินการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ จึงทำให้คำสั่งแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย

ประเด็นที่ห้า การดำเนินการคัดเลือกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และการมีคำสั่งแต่งตั้งโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยในประเด็นที่สี่ นั้น เป็นกรณีที่ต้องด้วยมาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติว่า ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดมีการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ และเมื่อพิจารณามาตรา ๗๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ ที่บัญญัติว่า ในการพิพากษาคดี ศาลปกครองมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนคำสั่งโดยให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลัง หรือมีผลไปในอนาคตถึงขณะใดขณะหนึ่งได้ หรือจะกำหนดให้มีเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ ทั้งนี้ตามความเป็นธรรมแห่งกรณีแล้ว การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔

และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง จึงชอบแล้ว

ประเด็นที่หก โดยที่คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยสำนักงาน ก.พ. จะเป็นผู้จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหารใน ๔ ด้าน คือ ความรอบรู้ในการบริหาร การบริหารอย่างมืออาชีพ การบริหารคน และการบริหารระบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้ที่ผ่านการประเมินดังกล่าวข้างต้นจะมีชื่ออยู่ในบัญชีนักบริหาร ซึ่งมีอายุ ๒ ปี และเมื่อตำแหน่งนักบริหาร ๙ ว่างลง กระทรวงแจ้งจำนวนตำแหน่งที่ต้องการแต่งตั้งมายังสำนักงาน ก.พ. ให้สำนักงาน ก.พ. ส่งรายชื่อข้าราชการของกระทรวงที่มีอยู่ในบัญชีให้กระทรวงพิจารณา แต่คณะกรรมการคัดเลือกอาจใช้วิธีอื่นเพิ่มเติมเพื่อสรรหาชื่อผู้ที่เหมาะสมได้อีก เช่น รับสมัครจากภายนอกกระทรวง หรือคนภายนอกระบบราชการ และคณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งนักบริหาร ๙ ของกระทรวงทำการคัดเลือกและจัดอันดับ ๓ ชื่อต่อการแต่งตั้ง ๑ ตำแหน่งเสนอปลัดกระทรวงเพื่อพิจารณา แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าสำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ นอกเหนือจากหลักการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยส่วนที่เพิ่มเติม คือ ให้ผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง หรือผู้ที่ส่วนราชการระดับกรมที่ตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกส่วนราชการละ ๑ — ๒ ชื่อ มีคุณสมบัติที่จะเข้ารับการคัดเลือกได้ด้วย ทำให้ข้าราชการผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง หรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการระดับกรมที่ตำแหน่งว่างไม่จำต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักการทางบริหาร และได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินมีสิทธิที่จะได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ได้ โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนตามมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือสำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ ก.พ. เห็นว่า แผนการดำเนินการใช้ระบบผู้บริหารระดับสูงที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบยังไม่เพียงพอที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักการให้มีระบบผู้บริหารระดับสูง ก็อาจเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทวนเพื่อความเหมาะสมต่อไปได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีมิได้มีมติเปลี่ยนแปลงนโยบายเป็นประการอื่น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

จึงไม่อาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกสรรผู้บริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ (นักบริหาร ๙) ให้แตกต่างไปจากหลักการที่เป็นสาระสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนดเป็นนโยบายได้ และเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบการพิจารณาแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จากบัญชีรายชื่อผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูงและผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหาร ๔ ด้าน ที่สำนักงาน ก.พ. ได้จัดทำไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เท่านั้น การที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดเพิ่มเติมให้ผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง รวมทั้งให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกมีคุณสมบัติที่จะได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูง (ผู้บริหาร ๙) ตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ได้นั้น จึงเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกสรรผู้บริหารระดับสูงกลุ่มที่ ๑ (นักบริหาร ๙) ไม่ชอบด้วยมติคณะรัฐมนตรี และการกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมดังกล่าว ย่อมไม่เป็นธรรมแก่ผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ตามประกาศสำนักงาน ก.พ. ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๔ ดังนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ในข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม จึงไม่อาจรับฟังได้ แต่อย่างไรก็ดี หากศาลปกครองสูงสุดจะกำหนดให้มีการเพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์นี้ตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นย่อมมีผลกระทบต่อข้าราชการพลเรือนรายอื่นที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งโดยอาศัยหลักเกณฑ์เดียวกันและมิได้มีส่วนได้เสียในคดีนี้ รวมทั้งอาจมีผลกระทบต่อการบริหารราชการโดยรวมได้

ส่วนกรณีที่ นาง จ. ได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาในคดีนี้ และร้องสอดเข้ามาในคดีในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษา โดยอ้างว่าเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากผลของการปฏิบัติตามคำพิพากษาและไม่ได้รับความเป็นธรรม และศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งรับอุทธรณ์ไว้พิจารณา ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ บัญญัติให้คำพิพากษาศาลปกครองผูกพันคู่กรณีที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับนับแต่วันที่กำหนดในคำพิพากษาจนถึงวันที่คำพิพากษานั้นถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไข

กลับหรืองดเสีย ประกอบกับข้อ ๑๐๑ วรรคสอง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ฯ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้ ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างในการยื่นคำอุทธรณ์นั้น ผู้อุทธรณ์จะต้องยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลปกครองชั้นต้น ดังนั้น ผู้มีสิทธิยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น จึงต้องเป็นคู่กรณีซึ่งถูกผูกพันโดยคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาง จ. ไม่ได้เป็นผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดี หรือผู้ร้องสอด จึงมิใช่คู่กรณีที่จะมีสิทธิอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ สำหรับกรณีที่นาง จ. ได้ร้องสอดเข้ามาเป็นคู่กรณีในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษานั้น เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๔๔ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ และข้อ ๗๘ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ฯ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแล้ว เห็นว่า บุคคลภายนอกที่ร้องสอดเข้ามาในคดี จะต้องร้องสอดเข้ามาในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้นเท่านั้น ไม่อาจร้องสอดเข้ามาเป็นคู่กรณีในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ การที่นาง จ. ร้องสอดเข้ามาในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด จึงไม่อาจกระทำได้

พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ตั้งแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ส่วนคำอุทธรณ์และคำร้องสอดของนาง จ. ให้ยกอุทธรณ์ และไม่รับคำร้องสอด

องค์คณะ นายธงชัย ลำดับวงศ์ นายพีระพล เชาวน์ศิริ นายหัสวุฒิ วิฑิตวิริยกุล นายชาญชัย แสวงศักดิ์ นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

หัสฎี ศรีวิเชียร ผู้ย่อ

สำเนา

○ คำพิพากษา (ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ๑๓๐๐/๒๕๔๕
คดีหมายเลขแดงที่ ๖๓๓๙/๒๕๔๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๓๐ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๖

นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ ผู้ฟ้องคดี

ระหว่าง

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ ๑
ปลัดกระทรวงการคลัง ที่ ๒
คณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ให้ผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกส่งใบสมัครและเอกสารต่าง ๆ เพื่อเข้ารับการคัดเลือก ผลการคัดเลือกปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับการคัดเลือก โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ เรื่อง ย้ายข้าราชการ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งให้นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช. นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ และนายวิชัย จึงรักเกียรติ ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

(นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร และอธิบดีกรมสรรพากรมีคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ๒๗๙/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา รักษาการในตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร โดยพิจารณาจากรายชื่อข้าราชการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ คัดเลือกไว้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าประกาศเรื่องรับสมัครพร้อมหลักเกณฑ์การประเมินคะแนนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ คำสั่งกระทรวงการคลังและคำสั่งกรมสรรพากรดังกล่าวข้างต้นไม่ถูกต้อง ไม่เป็นธรรม ไม่โปร่งใส ไม่เป็นไปตามมติของคณะรัฐมนตรี และไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑ กำหนดไว้ เป็นการกระทำที่ขัดต่อมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้

๑. หนังสือของสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒.๒.๒ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการขั้นตอนในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ว่างให้สอดคล้องกับหนังสือนี้และประกาศให้ทราบทั่วกันถึงเกณฑ์ในการเลือกสรร วิธีการที่ใช้ในการประเมินและขั้นตอนในการคัดเลือก แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกที่แน่นอนชัดเจน และแจ้งหลักเกณฑ์ดังกล่าวล่วงหน้าให้ผู้สมัครทราบโดยทั่วกันตั้งแต่ต้นไว้ในประกาศรับสมัคร หลักเกณฑ์การประเมินกำหนดน้ำหนักของคะแนนเพิ่งกำหนดการประเมินแต่ละสมรรถนะในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา หลังจากสิ้นสุดกำหนดการรับสมัครในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ แล้ว ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ การกระทำเช่นนี้เปิดโอกาสให้สามารถดำเนินการเป็นคุณและเป็นโทษแก่ผู้สมัครบางคนได้

๒. ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประกาศแจ้งว่าจะดำเนินการคัดเลือกโดยการประเมินผลจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามเอกสารใบสมัคร แบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการ และข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ประเมินให้คะแนนจากเอกสารใบสมัคร และแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการและข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของ

ผู้สมัคร เนื่องจากระยะเวลาเพียง ๔ ชั่วโมง ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมิน เพื่ออ่านและพิจารณาใบสมัครรวมทั้งเอกสารประกอบ โดยพิจารณาประเมินและคัดเลือกจากผู้สมัครจำนวนมากถึง ๒๔ ราย ทั้งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้รู้จักผู้สมัครทั้งหมด จึงเป็นการเหลือวิสัยที่จะกระทำได้ ถ้าไม่มีการกำหนดผู้ที่จะได้รับการคัดเลือกไว้ก่อนเป็นการประเมินและตัดสินใจให้คะแนนตามอำเภอใจ ไม่สามารถตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ว่ามีเหตุผลและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่โปร่งใส ดำเนินการคัดเลือกไปโดยไม่ชอบธรรม

๓. รายงานการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา วาระที่ ๒.๒.๔ ที่ประชุมมีมติสมควรให้แต่งตั้ง ๑. นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ๒. นาย ช. นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ ๓. นายวิชัย จึงรักเกียรติ และ ๔. นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ซึ่งเอกสารการประเมินเมื่อเรียงรายชื่อผู้สมัครสอบคัดเลือกตามลำดับคะแนนการประเมินจากมากไปหาน้อยแล้วปรากฏคะแนนดังนี้ ๑. นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ได้คะแนนรวม ๙๐.๕๐ คะแนน ๒. นายวิชัย จึงรักเกียรติ ได้คะแนนรวม ๘๙.๒๗ คะแนน ๓. นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ได้คะแนนรวม ๘๖.๖๓ คะแนน ๔. นาย ช. นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ ได้คะแนนรวม ๘๖.๒๐ คะแนนและ ๕. ผู้ฟ้องคดีได้คะแนนรวม ๘๓.๙๓ คะแนน ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือแจ้งมติการคัดเลือกโดยเปลี่ยนลำดับของนาย ช. นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ จากลำดับที่ ๒ เป็นลำดับที่ ๔ เป็นการแจ้งลำดับไม่ถูกต้องตามคะแนน ย่อมแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งจากผลการประเมิน แต่เป็นไปตามความพึงพอใจและได้กำหนดบุคคลที่จะได้รับการคัดเลือกไว้ก่อนแล้ว

๔. ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการคัดเลือกและประเมินให้คะแนนผู้สมัครโดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอน กรณีรายนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติ ในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ภายหลังจากการประชุมพิจารณาคัดเลือกแล้ว กรณีรายนาย ช. นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ไม่ปรากฏรายละเอียดการตรวจสอบคุณสมบัติของการฝึกอบรมและสถานภาพการสมัคร นอกจากนั้น ผู้สมัครทั้งสองรายนี้ไม่มีรายชื่อเป็นผู้ขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการพิจารณาคัดเลือกและประเมินให้คะแนนผู้สมัครทั้งสองรายนี้ไม่ถูกต้องตามขั้นตอน

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ให้ความเป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดีเพราะได้กำหนดบุคคลที่จะคัดเลือกไว้ก่อน นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑ จัดทำบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงหรือนักบริหาร ๙ จากผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะหลักของนักบริหารระดับสูง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กลับมีหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ซึ่งกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการคัดเลือกบางส่วนไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ มีข้อยกเว้นให้ผู้ที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง ผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของนักบริหารระดับสูง และผู้ไม่มีชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมิน สามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ และมีข้อยกเว้นให้ส่วนราชการเสนอชื่อได้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงได้

ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการร้องทุกข์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ขอให้แก้ไขการปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือขอทราบผลการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือ ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๖๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า เรื่องอยู่ในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำบันทึกเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์ซึ่งมีหน้าที่ทำการแทน ก.พ. เกี่ยวกับร้องทุกข์ของข้าราชการพลเรือน เพื่อพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดี แต่ไม่ได้กำหนดวันพิจารณาเสร็จไว้

ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ขอให้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่ง ดังนี้

๕

๑. ยกเลิกหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และกำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จะต้องมีรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมติคณะรัฐมนตรี

๒. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ กับที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และให้มีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากรใหม่

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า หลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบในหลักการให้สำนักงาน ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือนแล้ว สำนักงาน ก.พ. ได้นำแนวทางการดำเนินการตามมติดังกล่าวไปศึกษาและนำผลการศึกษาเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๓ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ พร้อมทั้งจัดประชุมกลุ่มร่วมคิดพิจารณ์ เรื่อง การสรรหานักบริหารระดับสูง จำนวน ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ ๑ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิภาคเอกชนและนักวิชาการ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๔ กลุ่มที่ ๒ กลุ่มหัวหน้าส่วนราชการระดับ ๑๑ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๔ กลุ่มที่ ๓ กลุ่มอธิบดีหรือเทียบเท่า เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และกลุ่มที่ ๔ กลุ่มอธิบดีหรือเทียบเท่า เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ตลอดจนจัดประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่าเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ หลังจากนั้น จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยมีเหตุผลและการดำเนินการที่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ สรุปได้ดังนี้

ในส่วนคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือก คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้เลือกสรรนักบริหารระดับสูงจากบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ซึ่งผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง (นบส.) ของสำนักงาน ก.พ. และผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน

ตามข้อ ๒.๓.๑ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ต่อมาสำนักงาน ก.พ. ได้จัดประเมินผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง (นบส.) ของสำนักงาน ก.พ. แล้วขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร อีก ๔ ครั้ง ด้วย และโดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับรองหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน (ปรอ.) และหลักสูตรนักปกครองระดับสูง (นปส.) ให้เทียบเท่าหลักสูตรนักบริหารระดับสูง (นบส.) ของสำนักงาน ก.พ. ดังนั้น เมื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ผ่านหลักสูตรนักบริหารระดับสูง (นบส.) ของสำนักงาน ก.พ. มีโอกาสสมัครเข้ารับการคัดเลือก ก็ต้องเปิดให้โอกาสให้ผู้ที่ผ่านหลักสูตรทั้ง ๓ หลักสูตรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองมีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ด้วย ตามข้อ ๒.๓.๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ นอกจากนี้ การกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ คือ ให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อบุคคลเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อนั้น มีเหตุผลเนื่องมาจากมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งบริหารของนักบริหาร ๙ โดยได้ให้โอกาสข้าราชการที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรของสำนักงาน ก.พ. หรือหลักสูตรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองมาก่อน เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรดังกล่าวภายในระยะเวลา ๑ ปี นับจากที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง จึงให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อบุคคลเข้ารับการคัดเลือกได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๑ ข้อ ๒.๓.๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวนั้นหรือไม่ก็ตาม การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ นอกจากจะต้องกำหนดให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีแล้ว ยังต้องกำหนดให้เป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งด้วย ทั้งนี้ ข้อ ๒.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ กำหนดด้วยว่า ผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ จะต้องเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารในด้านความรอบรู้ในการบริหาร การบริหารอย่างมืออาชีพ ด้านการบริหารคน และด้านการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ หรือสมรรถนะหลักทางการบริหารที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

กำหนดต่อไป จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีคุณสมบัติที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ นี้ ก็มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันกับผู้ที่มีคุณลักษณะสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๑ คือ ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ที่ใช้แบบประเมินชุดเดียวที่ใช้ประเมินผู้ที่มีคุณสมบัติสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๑

โดยที่จะเริ่มดำเนินการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ในปีงบประมาณ ๒๕๔๕ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป สำนักงาน ก.พ. จึงได้จัดฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับนักบริหารระดับสูง ของสำนักงาน ก.พ. ในระหว่างวันที่ ๑๐-๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นการจัดหลักสูตรให้แก่บุคคลที่ยังไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร และส่วนราชการประสงค์จะเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่ว่างลง และผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองแล้วและมีความประสงค์ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ เพื่อเป็นการเตรียมการฝึกอบรมและประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารไว้ล่วงหน้า เพื่อที่ส่วนราชการและสำนักงาน ก.พ. จะได้มีความพร้อมในการดำเนินการเมื่อคณะกรรมการคัดเลือกของแต่ละกระทรวงประกาศรับสมัครคัดเลือก กล่าวคือ ผู้ที่ประสงค์จะสมัครก็จะได้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้เลย และส่วนราชการก็จะได้เสนอชื่อบุคคลให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้เช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามนัยข้อ ๒.๓ ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ การจัดอบรมระยะสั้นเพียง ๕ วันไม่ใช่กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดให้แก่บุคคลบางคนก่อนมีการรับสมัครคัดเลือก เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีคุณสมบัติตามข้อยกเว้นที่จะได้รับการคัดเลือกและได้รับการแต่งตั้ง อันเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมแก่ผู้ที่ผ่านการอบรมและมีรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้ง ตามคำฟ้องแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ ให้การว่าตามที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกที่แน่นอนชัดเจนและแจ้งหลักเกณฑ์ดังกล่าวล่วงหน้าให้ผู้สมัครทราบโดยทั่วกันตั้งแต่ต้นในใบสมัคร แต่กลับกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน กำหนดน้ำหนักของคะแนนประเมินแต่ละสมรรถนะในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

๘

เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา หลังจากสิ้นสุดกำหนดการรับใบสมัครวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการประกาศรับสมัครคัดเลือกนักบริหาร ๙ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ตามข้อ ๒.๒.๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะประธานกรรมการดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือน เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ว่างและประกาศให้ทราบทั่วกัน กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกสรรว่าแต่ละพฤติกรรมหรือคุณลักษณะต่าง ๆ นั้น ควรพิจารณาจากข้อมูลใดประกอบการพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะของผู้บริหาร เช่น พิจารณาจากประวัติการทำงาน ประวัติส่วนบุคคล ประสบการณ์ การฝึกอบรม ดูงาน ผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมายในอดีตด้านบริหารจัดการ วิสัยทัศน์ เป็นต้น และกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมิน โดยอาจใช้วิธีสัมภาษณ์ หรืออาจใช้วิธีอื่นเพิ่มเติม เช่น การนำเสนอข้อมูล/ข้อเท็จจริงต่อที่ประชุม การทดสอบโดยการใช้สถานการณ์จำลอง การเขียนรายงานตามหัวข้อที่กำหนด การเขียนวิสัยทัศน์ ฯลฯ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะแสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมของบุคคลในตำแหน่งที่จะได้รับการแต่งตั้ง ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง ซึ่งประกาศไว้ในข้อ ๘ ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ กล่าวคือ จะดำเนินการคัดเลือกโดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ ๗ (ใบสมัคร ใบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการ ข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ หรือวิธีการอื่นใดตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควร) เพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมที่สุด จำนวน ๓-๕ คน ต่อ ๑ ตำแหน่ง ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ประกาศชัดแจ้งในประกาศรับสมัครคัดเลือก ที่ผู้สมัครคัดเลือกได้ทราบชัดเจนก่อนสมัครแล้ว

สำหรับการกำหนดน้ำหนักของคะแนนประเมินแต่ละสมรรถนะนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ปฏิบัติตามแบบการประเมินบุคคลแนบท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒ ว่าน้ำหนักของคะแนนแต่ละรายการเป็นไปตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณากำหนด จึงเป็นสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่จะกำหนดน้ำหนักของคะแนน โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ผู้รับการคัดเลือกทราบ

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

ข้อที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่เคร่งครัดในการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ตนกำหนดไว้ ไม่ได้พิจารณาประเมินให้คะแนนจากเอกสารใบสมัครและแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการและข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่มีเหตุผลสนับสนุนหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจและมีการพิจารณาคัดเลือกไว้ก่อน และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตัดสินใจใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่าแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการและข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัครทุกราย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับเอกสารการสมัครตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ แล้ว และได้อ่าน ศึกษาประวัติผลงานของผู้เข้าสมัครทุกรายแล้ว ทั้งนี้แบบแสดงผลงานและวิสัยทัศน์จำเป็นต้องผ่านอธิบดีกรมเจ้าสังกัด ซึ่งเป็นกรรมการในผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ด้วย และอธิบดีกรมสรรพากรได้เป็นผู้ชี้แจงคุณลักษณะย่อยรายบุคคลของผู้สมัครแต่ละราย เฉพาะข้าราชการในสังกัดกรมสรรพากรให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทราบ แต่มิได้บันทึกรายละเอียดคำชี้แจงดังกล่าวในรายงานการประชุม ทั้งนี้ การพิจารณาคัดเลือกบุคคลมิใช่พิจารณาเพียงประวัติ ผลงาน วิสัยทัศน์ที่เป็นเอกสารเท่านั้น การพิจารณายังต้องมองถึงส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น สมรรถนะ ความประพฤติและคุณลักษณะเด่นอื่น ๆ ที่เหนือกว่าคนอื่น โดยอธิบดีกรมสรรพากรจะเป็นผู้ชี้แจงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ รับทราบเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินให้เหมาะสมที่สุด

ข้อที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือแจ้งมติการคัดเลือกโดยเปลี่ยนลำดับของนาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฐ์ จากลำดับที่ ๔ เป็นลำดับที่ ๒ เป็นการแจ้งลำดับไม่ถูกต้องตามลำดับคะแนน แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งจากผลการประเมิน แต่แจ้งมติคัดเลือกตามความพึงพอใจ และได้กำหนดบุคคลที่จะได้รับการคัดเลือกไว้ก่อนแล้ว เป็นการปฏิบัติไม่ชอบธรรม นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า ตามรายงานการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ มีมติให้แต่งตั้งข้าราชการโดยนาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฐ์ซึ่งอยู่ลำดับที่ ๒ ส่วนคะแนนประเมินอยู่ลำดับที่ ๔ นั้น ก็ยังคงอยู่ในกลุ่มผู้ได้รับคัดเลือกด้วย จึงมีชื่ออยู่ในลำดับที่ ๒ ในการแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากร ซึ่งเป็นบัญชีรายชื่อที่กรมสรรพากรเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือกตำแหน่งรองอธิบดีเป็นลำดับที่ ๒ ทั้งนี้ ในรายงานการประชุมมิได้ระบุว่ารายชื่อผู้ได้

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

รับคัดเลือกเรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย เป็นเพียงรายชื่อผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเท่านั้น

ข้อที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประเมินให้คะแนนผู้สมัครไม่ถูกต้องตามขั้นตอน โดยนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา และนาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ไม่มีรายชื่อเป็นผู้ขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ให้ความเป็นธรรม เพราะได้กำหนดบุคคลที่ได้คัดเลือกไว้ก่อน นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่ารายนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับแจ้งจากกรมสรรพากรว่า กรมสรรพากรจะเสนอรายชื่อนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เข้ารับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ กรมสรรพากร เพิ่มเติม จึงได้ตรวจสอบในเบื้องต้นว่า เป็นผู้มีคุณสมบัตินักบริหาร ๙ หรือไม่ ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือหลักสูตรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองหรือไม่ ซึ่งปรากฏว่าเป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐและเอกชน (ปรอ.) รุ่นที่ ๑๑ และได้รับการเสนอชื่อจากกรมสรรพากรให้เข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๐-๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ ต่อมากรมสรรพากรได้มีหนังสือเสนอชื่อนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ตามหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๘๐๗/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ พร้อมใบสมัครคัดเลือก และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้นำเข้าที่ประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าได้ตรวจสอบคุณสมบัตินายบุญศักดิ์ เจียมปรีชาแล้ว เป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน และส่งคืนกองการเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ หลังจากนั้น กองการเจ้าหน้าที่ส่งไปยังฝ่ายสรรหาในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และได้บันทึกการตรวจสอบคุณสมบัติอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔

สำหรับรายนาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ ฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ตรวจสอบแล้วไม่สามารถลงในแบบฟอร์มได้ เนื่องจากนาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ เป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือก จึงเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๔.๔ ของประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ กล่าวคือ ส่วนราชการระดับกรมที่มี

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

๑๑

ตำแหน่งว่างในสังกัดกระทรวงการคลัง เสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกโดยจะต้องเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร หากยังไม่เคยเข้ารับการประเมิน ให้แจ้งความประสงค์ขอเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารไปยังสำนักงาน ก.พ. เพื่อจัดให้มีการประเมินหรือได้ขึ้นบัญชีผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร และกรมสรรพากรได้ส่งนาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชาเข้าประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ที่สำนักงาน ก.พ. ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ จึงถือได้ว่าข้าราชการทั้งสองรายตามที่กรมสรรพากรเสนอชื่อ เป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่อ้างว่าตั้งแต่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ เห็นชอบและอนุมัติให้ดำเนินการตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ การประชุมคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๓ พิจารณาเรื่องการพัฒนาระบบนักบริหารระดับสูง จนกระทั่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน เนื่องจากมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ระบบบริหารบุคคลของนักบริหารระดับสูงมีความโปร่งใสเป็นธรรม เปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ให้แตกต่างจากการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการระดับ ๙ อื่น ๆ มีการจัดทำบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อจากผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร โดยหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกสรรต้องมีการประกาศให้ทราบทั่วกันเป็นการล่วงหน้านั้น มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวไม่มีส่วนใดเลยที่กำหนดให้ยังคงใช้วิธีการเดิมในการคัดเลือก หรือให้ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดประชุมกลุ่มร่วมคิดพิจารณ์ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว และที่ประชุมมีมติให้ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอชื่อให้บุคคลสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ เป็นการกำหนดรายละเอียดนอก

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

เหนือจากกรอบที่คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติเห็นชอบไว้ และไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงมติของคณะรัฐมนตรีซึ่งหน่วยงานราชการต้องถือปฏิบัติตาม นอกจากนั้น การเปิดโอกาสให้ส่วนราชการเสนอชื่อบุคคลที่ต้องการ ทำให้มติคณะรัฐมนตรีที่ให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการไม่มีผลบังคับ ไม่สามารถเปลี่ยนจากระบบ "อำนาจนิยม" มาเป็น "ความสามารถนิยม" เพราะหัวหน้าส่วนราชการก็จะเสนอชื่อบุคคลที่ตนต้องการ แม้ว่าผู้นั้นจะไม่เคยได้รับการฝึกอบรม ไม่เคยผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร หรือมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน มีโอกาสได้รับการคัดเลือก ประกอบกับเมื่อหัวหน้าส่วนราชการก็เป็นกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยตำแหน่ง ย่อมสามารถโน้มน้าวกรรมการคนอื่นให้คัดเลือกบุคคลที่ตนเองเสนอชื่อไว้ ทำให้ผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการเสนอชื่อไว้ได้รับการคัดเลือกทั้งหมด จึงยังคงมีระบบอุปถัมภ์และการวิ่งเต้นในการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กรณีกำหนดให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอชื่อให้บุคคลสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้นี้ จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี และทำให้ไม่สามารถนำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการได้อย่างแท้จริง

ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๑ และ ๒ เป็นการกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งระดับ ๗ หรือ ๘ ก่อนที่จะดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ เป็นการกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับการฝึกอบรม ซึ่งมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้อ ๓ นี้ ไม่มีข้อความใดที่แสดงไว้ หรือมีความหมายว่าเฉพาะข้าราชการที่ส่วนราชการเสนอชื่อให้เข้ารับการคัดเลือก ดังนั้น จึงย่อมหมายความรวมถึงข้าราชการผู้ใดก็ตามหากได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรม ก็ให้เข้ารับการฝึกอบรมภายในระยะเวลา ๑ ปี นับจากได้รับการแต่งตั้งด้วย ดังนั้น การกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการเสนอชื่อบุคคลให้เข้ารับการคัดเลือกโดยอ้างเหตุผลเพราะมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนั้น จึงไม่ถูกต้อง นอกจากนั้น การกำหนดให้เฉพาะผู้ที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรม และเป็นบุคคลที่ส่วนราชการเสนอชื่อมีโอกาสเข้ารับการคัดเลือก แต่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรม และเป็นบุคคลที่สมัครเข้ารับการคัดเลือกเอง จึงเป็นการเลือกปฏิบัติ ทำการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกขัดกับมติคณะรัฐมนตรี ไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดีและผู้ที่ไม่ได้รับการเสนอชื่อโดยส่วนราชการ และทำให้ยังคงมีระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการ

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

๑๓

ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๖.๒/๘๑๗ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ขอเชิญส่งข้าราชการเข้ารับการฝึกอบรม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับนักบริหารระดับสูง ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะหลักด้านการบริหารให้เฉพาะบุคคลที่ยังไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารที่ส่วนราชการประสงค์จะเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือก และแก่บุคคลผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่สำนักงาน ก.พ. รับรองแล้วและมีความประสงค์ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือก การจัดฝึกอบรมข้างต้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้ปฏิบัติตามปกติเป็นการทั่วไป แต่จัดโครงการฝึกอบรมรุ่นเดียวก่อนถึงกำหนดเวลาการรับสมัครเพียง ๑๐ วัน เพื่อรองรับข้อกำหนดตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ทำให้นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ ซึ่งเดิมไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงและไม่เคยเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารมาก่อน เมื่อเข้ารับการอบรมตามโครงการนี้แล้วมีโอกาสได้รับการคัดเลือก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดฝึกอบรมโดยให้มีการบรรยายและอภิปรายสี่วันครึ่งแล้วประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารช่วงบ่ายวันสุดท้าย เป็นเสมือนการติวหรือบอกแนวทางการประเมินให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนทำการประเมิน เพื่อให้ผู้เข้ารับการประเมินได้คะแนนสูงเพียงพอที่จะได้รับแต่งตั้ง เพราะถ้าให้ทำแบบประเมินโดยไม่ได้รับการฝึกอบรมก็จะได้คะแนนต่ำ เป็นการกระทำที่เลือกปฏิบัติ ไม่ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีที่ต้องเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง โดยใช้เวลาในการฝึกอบรมนานถึงสามเดือน และมีรายชื่ออยู่ในบัญชีผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารก่อนแล้ว และจากเอกสารข้อมูลราชการที่ผู้ฟ้องคดีได้รับ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประชุมพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการคัดเลือก เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ มีมติให้ดำเนินการเกี่ยวกับร่างประกาศ พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งที่ว่างที่จะแต่งตั้ง สำหรับการให้คะแนนในแต่ละสมรรถนะที่ประชุมจะพิจารณาในคราวต่อไป โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นัดประชุม ในวันอังคารที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ภายหลังจากประชุม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกประกาศเรื่องรับสมัครคัดเลือกข้าราชการ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก ตามข้อ ๘ ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะดำเนินการคัดเลือกโดยการประเมินจาก

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

เอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ ๗ หรือวิธีการอื่นใด ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควร เพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมที่สุดจำนวน ๓-๕ คน ต่อ ๑ ตำแหน่ง หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็ไม่มีการประชุมหรือมีประกาศเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการคัดเลือกเพิ่มเติมอีก จนกระทั่งวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ระหว่างเวลา ๑๖.๐๐-๒๐.๐๐ น. รวม ๔ ชั่วโมง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีการประชุมกำหนดขั้นตอนของคะแนนการประเมินบุคคลในการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ โดยพิจารณามีมติให้นำผลการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. มาเทียบเป็นน้ำหนักคะแนนการประเมินบุคคลในการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง โดยมีหัวข้อรายการประเมินและน้ำหนักคะแนน และพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง รวม ๘ อัตรา จากผู้สมัครทั้งสิ้น ๓๖ ราย แยกเป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อ ๑๐ ราย ผู้ที่สมัครเอง ๑๔ ราย กรณีพิเศษ ๔ ราย และขาดคุณสมบัติ ๘ ราย จากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ แจ้งมติที่ประชุมเห็นสมควรให้คัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว เรียงตามผลการประเมินบุคคลให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

จากข้อเท็จจริงข้างต้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กระทำการโดยไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากมีการกระทำโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ เนื่องจากเหตุผล ดังนี้

ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ว่าง และประกาศให้ทราบทั่วกัน และกำหนดเกณฑ์ในการเลือกสรรว่าแต่ละพฤติกรรมหรือคุณลักษณะต่าง ๆ นั้น ควรจะพิจารณาจากข้อมูลใดประกอบการพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงความรู้ความสามารถ ทักษะของผู้บริหาร ตามประกาศเรื่องรับสมัครคัดเลือกข้าราชการ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ไม่ได้กำหนด

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

๑๕

และไม่ได้แจ้งหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกสรรไว้ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดเกณฑ์รายการประเมินรวม ๑๐๐ คะแนน แยกออกเป็นสมรรถนะหลักทางการบริหาร ๓๐ คะแนน สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ ๓๐ คะแนน ความประพฤติ ๒๐ คะแนน ประวัติการรับราชการ ๑๐ คะแนน และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ๑๐ คะแนน นอกจากนั้น ยังกำหนดรายละเอียดของพฤติกรรมสำหรับการประเมินเพิ่มเติมขึ้นนอกเหนือจากแบบการประเมินบุคคลตามเอกสารแนบท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เช่น ภายใต้รายการประเมินหัวข้อความประพฤติ ก็กำหนดให้มีการประเมินเพิ่มอีก ๓ หัวข้อย่อยเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม มีความซื่อสัตย์โปร่งใส หรือภายใต้รายการประเมินประวัติการรับราชการก็กำหนดให้มีการประเมินเพิ่มอีก ๓ หัวข้อย่อยเกี่ยวกับประวัติการทำงานที่ผ่านมา ผลงานที่แสดงถึงความสำเร็จในด้านการบริหารจัดการ ประวัติทางวินัย ในขณะเดียวกัน ก็ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับหัวข้อย่อยว่าแต่ละหัวข้อย่อยจะประเมินจากคุณสมบัติอย่างไร และมีคะแนนเท่าใด การไม่ได้แจ้งหลักเกณฑ์วิธีการให้ผู้ฟ้องคดีหรือผู้สมัครอื่นทราบล่วงหน้า จึงขัดกับเจตนารมณ์ของการนำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการ ที่ต้องการให้การคัดสรรมีความโปร่งใส เป็นธรรม และตามข้อ ๘ ของประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดว่าจะดำเนินการคัดเลือกโดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ หรือวิธีการอื่นใดตามที่เห็นสมควร การกำหนดดังกล่าวทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สามารถเลือกวิธีการใช้ในการประเมินอย่างไม่มีข้อจำกัด ไม่มีผู้ใดทราบว่าวิธีการอื่นใดที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควรนั้น หมายถึงวิธีการใด จึงไม่โปร่งใส ขัดกับหลักของการนำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เลือกใช้วิธีการประเมินโดยให้อธิบดีกรมสรรพากรเป็นผู้ชี้แจงคุณลักษณะย่อยรายบุคคลของผู้สมัคร ซึ่งไม่ได้ประกาศให้ผู้ฟ้องคดีและผู้สมัครอื่นได้ทราบล่วงหน้า จึงไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔

ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ กำหนดขั้นตอนการคัดเลือกจะต้องดำเนินการไว้หลายขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์งานในตำแหน่งหน้าที่ การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนในการคัดเลือก การรับสมัคร การขอรายชื่อ

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

จากบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ การพิจารณาเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งเกี่ยวกับสมรรถนะหลักทางการบริหาร การพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมกับตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง จนกระทั่งการสั่งบรรจุ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้กำหนดและประกาศขั้นตอนอื่น ๆ ไว้ เช่น ขั้นตอนเกี่ยวกับการประเมินสมรรถนะหลัก ขั้นตอนและระยะเวลาการประเมินเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ของผู้สมัคร ขั้นตอนการเสนอผลการประเมินและมติของที่ประชุม หรือขั้นตอนการแต่งตั้งผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ รวมทั้งไม่ได้เปิดเผยการกำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการคัดเลือกให้รับทราบโดยทั่วกัน แต่กำหนดขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกเป็นคราว ๆ เมื่อมีการประชุมกัน จึงขัดต่อเจตนารมณ์และไม่ได้ปฏิบัติตามข้อ ๒.๒.๒.๓ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔

ตามข้อ ๒.๖ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งจำนวน ๓ ชื่อต่อ ๑ ตำแหน่ง และตามข้อ ๘ ของประกาศเรื่องรับสมัคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมที่สุดจำนวน ๓-๕ คนต่อ ๑ ตำแหน่ง แต่ตามรายงานประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ไม่ได้ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมจำนวน ๓-๕ คนต่อ ๑ ตำแหน่งตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดและตามที่ได้ประกาศไว้ล่วงหน้า แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกโดยนำผู้สมัครตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรทุกรายมาพิจารณารวมกันในคราวเดียว แล้วมีมติเห็นสมควรแต่งตั้งนางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ นายวิชัย จึงรักเกียรติ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือแจ้งผลการคัดเลือกไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็แจ้งรายชื่อผู้สมัครตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรทั้ง ๙ รายโดยเรียงลำดับตามผลการประเมินบุคคล ทั้งที่รายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกก็มิได้เรียงลำดับตามผลการประเมิน จึงเป็นการคัดเลือกโดยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด ซึ่งไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น

สำหรับข้อที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อ้างว่าได้อ่าน ศึกษาประวัติและผลงานของผู้เข้าสมัครทุกรายแล้ว ตั้งแต่เช้าวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ และทำการประเมินสมรรถนะผู้สมัคร

ตอนเย็นนั้น ย่อมทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทราบว่าผู้สมัครแต่ละรายเขียนคุณสมบัติของตนเองในใบสมัครอย่างไร มีผลงานด้านบริหารจัดการที่ดีอย่างไร และมีวิสัยทัศน์อย่างไร จึงเปิดโอกาสให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สามารถดำเนินการทั้งที่เป็นคุณและเป็นโทษแก่ผู้สมัครบางรายได้ เช่น กำหนดเกณฑ์และน้ำหนักคะแนนการประเมินให้เหมาะสมกับผู้สมัครที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องการให้ได้รับการคัดเลือก การอ่านและศึกษาใบสมัครและเอกสารประกอบก่อนกำหนดเกณฑ์การประเมิน จึงไม่เป็นธรรมและไม่โปร่งใส และที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อ้างว่าอธิบดีกรมสรรพากรเป็นผู้ชี้แจงคุณลักษณะย่อยรายบุคคลของผู้สมัครเฉพาะข้าราชการในสังกัดกรมสรรพากรให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับทราบ แต่มิได้บันทึกรายละเอียดคำชี้แจงดังกล่าวในรายงานการประชุมนั้น ตามรายงานการประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าที่ประชุมพิจารณาผู้สมัครทางด้านความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และแนวทางการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. และความเห็นของผู้บังคับบัญชาแล้วมีมติเห็นควรให้แต่งตั้งบุคคล ๔ รายให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรตามผลการประเมิน และจากใบสมัครของข้าราชการในสังกัดกรมสรรพากรทุกรายอธิบดีกรมสรรพากรได้มีความเห็นในฐานะผู้บังคับบัญชาว่า ผลงานที่เสนอแสดงถึงความรู้ความสามารถและศักยภาพในการบริหารจัดการ และเป็นผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อกรมสรรพากร เนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการคัดเลือกตามข้อ ๒.๖ ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่ง เพื่อเสนอให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ พิจารณาแต่งตั้ง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ รับฟังคำชี้แจงของอธิบดีกรมสรรพากรโดยไม่บันทึกรายละเอียดคำชี้แจงในรายงานการประชุม และพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับการแต่งตั้งโดยไม่ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่ง จึงปฏิบัติไม่ถูกต้อง แตกต่างจากการคัดเลือกตำแหน่งรองอธิบดีของกรมศุลกากรซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ระบุเหตุผลของการพิจารณาไว้ นอกจากนั้น การพิจารณารายชื่อข้าราชการพลเรือนที่มีคุณสมบัติที่จะได้รับการแต่งตั้งที่หัวหน้าส่วนราชการเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ นั้น เป็นลักษณะของการ

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

พิจารณาแต่งตั้งตามวิธีการเดิมที่กำหนดไว้ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ ซึ่งได้ถูกยกเลิกไปแล้ว

ผู้ฟ้องคดีเชื่อว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้อ่านใบสมัคร แบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการ ข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัครทุกรายโดยละเอียดจนสามารถนำไปใช้ประกอบดุลพินิจในการตัดสินใจในน้ำหนักคะแนนอย่างเป็นธรรม เนื่องจากวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการยื่นใบสมัคร เลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องรอจนถึงเวลาประมาณ ๑๖.๓๐ นาฬิกา เพื่อให้ผู้ประสงค์จะสมัครมีโอกาสยื่นใบสมัครตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จากนั้นจะต้องทำเอกสารจำนวนมาก ได้แก่ วาระการประชุมสำเนาใบสมัครและเอกสารประกอบการสมัครของผู้สมัครสังกัดกระทรวงการคลังทุกราย รวม ๒๔ ราย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีจำนวนหลายคนต้องทำเอกสารหลายชุด ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ส่งวาระการประชุมให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ด้วยวิธีการใด เมื่อใด การแจ้งว่าได้รับเอกสารตั้งแต่เช้าวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นเวลาราชการที่กรรมการในผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งเป็นข้าราชการระดับสูงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติราชการตามปกติ เช่น การพิจารณาลงนามในหนังสือราชการต่าง ๆ การประชุมข้าราชการ หรือการตรวจราชการ จึงย่อมไม่มีเวลาในการอ่านใบสมัครโดยละเอียด เนื่องจากการพิจารณาคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ซึ่งจะดำรงตำแหน่งรองอธิบดีมีความสำคัญต่อการปฏิรูประบบราชการและต่อผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงสมควรต้องใช้เวลาในการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ เฉพาะใบสมัครและเอกสารประกอบการประเมินของผู้สมัครตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ๙ คน ก็มีจำนวนมากกว่า ๒๐๐ หน้ากระดาษ ถ้ารวมของทุกสังกัดของกระทรวงการคลังย่อมมีจำนวนหน้ากระดาษหลายร้อยหน้ากระดาษ จึงเป็นไปไม่ได้ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะใช้เวลาในการอ่านพิจารณาและตัดสินใจใช้ดุลพินิจให้คะแนนประเมินแก่ผู้สมัครทั้ง ๒๔ ราย รวมเวลาเพียงสี่ชั่วโมงตามระบุไว้ในรายงานการประชุม

จากคำให้การที่ว่าได้พิจารณาใช้ดุลพินิจให้คะแนนจากคำชี้แจงของอธิบดีกรมสรรพากร นั้น ย่อมทำให้เกิดอคติต่อผู้สมัครทั่วไปและไม่เป็นธรรมในการให้คะแนน เนื่องจาก

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

อธิบดีกรมสรรพากรเป็นกรรมการในผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่สามารถเสนอชื่อบุคคลให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ ๑-๒ ชื่อ ย่อมต้องให้คะแนนสูงแก่ผู้ที่ตนเองเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก และให้คะแนนต่ำแก่ผู้ที่สมัครอื่นที่ยื่นใบสมัครด้วยตนเอง นอกจากนั้น ยังสามารถโน้มน้าวกรรมการคนอื่นให้คะแนนการประเมินแก่ผู้ที่อธิบดีกรมสรรพากรเสนอชื่อให้สมัครด้วย จึงไม่เป็นธรรม อีกทั้งข้อที่ว่าการเรียงลำดับคะแนนการประเมินก็มิได้ระบุว่าเป็นรายชื่อผู้ได้รับคัดเลือกเรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปน้อย เป็นเพียงรายชื่อผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเท่านั้น และแม้ว่าชื่อของ นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ จะอยู่ลำดับที่ ๒ หรือลำดับที่ ๔ ก็ยังคงเป็นผู้ที่ได้รับคัดเลือก ไม่มีผลกับผู้ฟ้องคดี แสดงให้เห็นว่าการเรียงลำดับคะแนนมีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่อง กระทำด้วยความรีบร้อน ขาดความน่าเชื่อถือ ไม่โปร่งใส ไม่เป็นธรรม เป็นการเลือกผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี ตามรายชื่อที่ถูกกำหนดไว้แล้ว กล่าวคือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดผู้ที่จะได้รับการคัดเลือกไว้ล่วงหน้า เนื่องจากไม่มีมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์การประเมินที่สามารถตรวจสอบการใช้ดุลพินิจให้คะแนนของกรรมการ เช่น ในใบสมัครไม่มีรายการที่แสดงเกี่ยวกับความซื่อสัตย์โปร่งใส ประวัติทางวินัย ทัศนคติในการให้บริการ หรือการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็นำมาเป็นหลักเกณฑ์การประเมิน ข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ จำนวน ๓ หน้ากระดาษก็ไม่สามารถระบุเหตุผลว่าผู้สมัครที่ได้รับคัดเลือกทั้ง ๔ ราย ได้รับการประเมิน ๒๘-๒๙ คะแนน แต่ผู้ฟ้องคดีได้รับการประเมินเพียง ๒๔-๒๖ คะแนนนั้น เนื่องมาจากสาเหตุใด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่เคร่งครัดในการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ตนเองกำหนดไว้ ได้แก่กรณีนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ได้เขียนข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ จำนวน ๔ หน้ากระดาษ ทั้งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดไว้ให้เขียนเพียง ๓ หน้ากระดาษ แต่ก็ได้รับการพิจารณาคัดเลือก เนื่องจากเป็นผู้ที่ส่วนราชการเสนอชื่อ การประเมิน นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ ตามแบบการประเมินบุคคล ข้อ ๕ คุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ในการมีทัศนคติในการให้บริการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีได้รับคะแนนเฉลี่ย ๘.๔๐ จากคะแนนเต็ม ๑๐ หรือร้อยละ ๘๔ โดยไม่มีเหตุผลหรือมาตรฐานสนับสนุนการใช้ดุลพินิจในการให้คะแนน ดังกล่าว เป็นการประเมินให้คะแนนแก่ผู้สมัครตามอำเภอใจโดยไม่ได้พิจารณาข้อเท็จจริง ไม่มีเหตุผลหรือมาตรฐานสนับสนุนการใช้ดุลพินิจในการให้คะแนน เป็นการให้คะแนนอย่างไม่โปร่งใส

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

ตามหนังสือ กจท.ฝสบ.ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แจ้งว่าได้ประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ และได้มีมติเห็นสมควรคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว เรียงตามผลการประเมินบุคคล เอกสารข้างต้นที่ผู้ฟ้องคดีได้รับ มีการปกปิดชื่อบุคคลอื่นไว้ด้วยแถบสีดำ ผู้ฟ้องคดีจึงนำรายชื่อของผู้สมัครตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรทุกรายมาพิมพ์ด้วยอักษรชนิดและขนาดเดียวกับที่ปรากฏในหนังสือแล้วเรียงลำดับตามความกว้างและความยาวของแถบสีดำ เมื่อผู้ฟ้องคดีเปรียบเทียบการเรียงลำดับชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกกับคะแนนการประเมินที่ผู้ฟ้องคดีได้รับ จึงทราบว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้แจ้งผลการคัดเลือกเรียงตามลำดับผลการประเมินบุคคลเพราะนาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ได้คะแนนการประเมินเป็นลำดับที่ ๔ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แจ้งว่าได้เป็นลำดับที่ ๒ นอกจากนั้นรายงานการประชุม เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ที่ประชุมมีมติเห็นสมควรให้แต่งตั้งข้าราชการ ๔ คน ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ตามผลการประเมินที่แนบก็เรียงลำดับ นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฏ์ ไว้ในลำดับที่ ๒ อ้างว่าเรียงตามบัญชีรายชื่อที่กรมสรรพากรเสนอเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งมีพิรุธขัดกับข้อเท็จจริงอย่างชัดเจน โดยเฉพาะหนังสือที่เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งว่าเรียงลำดับตามผลการประเมินบุคคล แต่ลำดับรายชื่อในหนังสือไม่เรียงตามคะแนนการประเมินที่ได้รับ จึงเป็นไปได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แจ้งผลการคัดเลือกโดยไม่มีการพิจารณาประเมินผู้สมัครทั้งหมด เมื่อผู้ฟ้องคดีขอดูข้อมูลข่าวสารของราชการเกี่ยวกับการคัดเลือก จึงมีการให้คะแนนประเมินขึ้นในภายหลังและไม่สามารถให้คะแนนให้เป็นไปตามลำดับที่ได้มีหนังสือแจ้งผลการคัดเลือกไปแล้ว หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อาจแจ้งมติคัดเลือกตามความพึงพอใจโดยไม่มีหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบคุณสมบัติของนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ก็ไม่ถูกต้อง เนื่องจากมีผู้สมัครหลายราย เช่น ผู้ฟ้องคดี นางอัมพร เล็กอุทัย นางประภาดา สารนุสิต ได้ยื่นใบสมัครวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ และเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงวันที่กำกับการตรวจคุณสมบัติของผู้สมัครเหล่านั้นในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ คงมีเพียงนายบุญศักดิ์เพียงรายเดียวที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แจ้งว่าได้รับ

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

ใบสมัครพร้อมกับหนังสือกรมสรรพากร ลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๘๐๓/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ แต่เลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงลายมือชื่อกำกับว่าได้ตรวจคุณสมบัติในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณาคัดเลือกแล้ว ไม่มีเหตุผลที่เลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะไม่ลงลายมือชื่อกำกับการตรวจสอบคุณสมบัติในใบสมัครของนายบุญศักดิ์ ในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ถ้าได้มีการตรวจสอบคุณสมบัติตั้งแต่ก่อนวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ นอกจากนั้น เลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็เข้าร่วมประชุมในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ย่อมสามารถลงนามกำกับการตรวจสอบคุณสมบัติของนายบุญศักดิ์ในวันที่มีการประชุมได้ ดังนั้น การดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติในเบื้องต้นว่านายบุญศักดิ์มีคุณสมบัติครบถ้วนก่อนที่จะได้รับใบสมัครจึงเป็นการเลือกปฏิบัติ และการนำใบสมัครของนายบุญศักดิ์ซึ่งยังไม่ได้รับการตรวจสอบคุณสมบัติอย่างเป็นทางการเข้ารับการพิจารณาคัดเลือก เป็นการกระทำการไม่ถูกต้องตามขั้นตอน และจากคำให้การที่ว่าเมื่อตรวจสอบคุณสมบัตินาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฐ์ แล้ว ไม่สามารถกรอกรายละเอียดการตรวจคุณสมบัติของการฝึกอบรมและสถานภาพการสมัคร เนื่องจากเป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือก แต่แบบตรวจสอบคุณสมบัติข้อ ๓ มีรายการให้กรอกกรณีสมัครโดยส่วนราชการเสนอชื่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้กรอกรายการนี้ และไม่ได้ระบุว่า ไม่ต้องเข้ารับการประเมินหรือต้องเข้ารับการประเมิน กลับแก้ไขข้อความเป็น เข้ารับการประเมินสมรรถนะแล้ว เป็นเพราะนาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฐ์ ได้เข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักแล้ว แต่ไม่มีรายชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เฉพาะรายนาย ช. นันท์ เพ็ชญไพศิษฐ์ ซึ่งแตกต่างจากผู้สมัครอื่นจึงเป็นการเลือกปฏิบัติและเนื่องจากนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา และนาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฐ์ ไม่มีรายชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ตามประกาศสำนักงาน ก.พ. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๔ การคัดเลือกทั้งสองคนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จึงขัดกับมติคณะรัฐมนตรี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การเพิ่มเติมว่าในการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับเรื่องระบบนักบริหารระดับสูงตามมติคณะรัฐมนตรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้วางแนวการเลือกสรรและแต่งตั้งนักบริหารระดับสูงไว้หลายประการ เช่น คุณสมบัติของ

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

ผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร การประเมินเพื่อขึ้นบัญชีนักบริหาร และการเข้าสู่บัญชีนักบริหาร โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จัดประชุมฟังความคิดเห็นเรื่องแนวทางการสรรหาและพัฒนานักบริหารระดับสูงจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ๓ กลุ่ม รวมทั้งได้จัดการประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ อีกด้วย ซึ่งผลการร่วมคิดพิจารณ์สรุปได้ว่า ส่วนราชการเห็นด้วยกับแนวทางการสรรหานักบริหารระดับสูง ตามหลักการของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ที่กำหนดคุณสมบัติของนักบริหารระดับสูงให้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูงและผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหาร แต่มีข้อเสนอให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นว่ามีความเหมาะสมเข้ารับการคัดเลือกด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้นำมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวและความเห็นของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง มาพิจารณาประกอบกับคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ปรากฏว่ามาตรฐานกำหนดตำแหน่งได้กำหนดให้ผู้ที่ยังไม่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. หรือหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรดังกล่าวภายใน ๑ ปี นับจากที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ดังนั้น การกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จึงไม่ระบุว่าผู้นั้นจำเป็นต้องผ่านการฝึกรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงดังกล่าว ซึ่งก็คือผู้นั้นจะไม่ได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ประกอบกับบุคคลที่เกี่ยวข้องเห็นว่า ผู้บังคับบัญชาควรมีโอกาสกลั่นกรองบุคคลมาระดับหนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างมีโอกาสเสนอชื่อบุคคลให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอชื่อได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ โดยมีเงื่อนไขให้บุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อต้องเข้ารับการประเมินสมรรถนะทางการบริหารด้วย

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตระหนักดีว่าการที่จะให้ส่วนราชการเสนอชื่อผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง และผู้ที่ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างประสงค์จะเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกมาเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารในแต่ละครั้งที่มีตำแหน่งว่าง เป็นการสร้างภาระให้ส่วนราชการ ดังนั้น เพื่อความสะดวก รวดเร็ว

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ สำนักงาน ก.พ. จึงได้จัดให้มีการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารเป็นกลุ่มใหญ่ แต่การที่จะให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวเข้ามารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารโดยไม่ทราบเหตุผลและความเป็นมาก็จะไม่เป็นธรรมกับบุคคลเหล่านี้ สำนักงาน ก.พ. จึงได้จัดการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารให้เป็นเวลาประมาณ ๕ วัน ซึ่งการฝึกอบรมดังกล่าวไม่ใช่เป็นการติวหรือบอกแนวทางการประเมินให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามที่ข้าราชการส่วนหนึ่งเข้าใจ เพราะไม่มีเนื้อหาที่เป็นข้อคำถามในแบบประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร อย่างไรก็ตาม เมื่อจะกล่าวถึงความเป็นธรรมแล้วก็มีข้อคิดที่ว่าข้าราชการจะไม่ได้รับความเป็นธรรมนับตั้งแต่การที่มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. หรือหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง กล่าวคือ ข้าราชการที่มีโอกาสได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการให้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรของนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. หรือหลักสูตรบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง จะได้ประโยชน์จากการที่ผู้นั้นสามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ได้ด้วยตนเอง และได้รับความรู้จากการฝึกอบรมมากกว่าข้าราชการที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารระดับสูง ซึ่งแม้จะได้รับความรู้จากการฝึกอบรมในระดับหนึ่ง แต่ในการสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ บุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับการเสนอชื่อให้สมัครเท่านั้น และข้าราชการที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารระดับสูง ก็จะได้รับความรู้จากการฝึกอบรมมากกว่าข้าราชการที่เข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารโดยไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมใด ๆ เลย นอกจากนี้ ยังมีความไม่เป็นธรรมในประเด็นขนาดของกรมแต่ละกรมอีกด้วย ซึ่งปรากฏจากความเห็นของที่ประชุมร่วมคิดพิจารณ์ว่า การที่จะเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. ในขณะนี้พบว่า กรมที่เล็กกว่าจะเสียโอกาสในการเสนอรายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม เช่น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นต้น พบว่าความเท่าเทียมกันของคนที่จะเข้ารับการฝึกอบรมไม่เท่ากันตั้งแต่ต้นแล้ว สิ่งสำคัญที่ควรจะพิจารณาอีกเรื่องหนึ่งก็คือ การศึกษาภาพรวมผลการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ปี พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๔ ของสำนักงาน ก.พ. พบว่าข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จำนวน ๕๓ คน เป็นผู้ผ่าน

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

การฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. ร้อยละ ๕๔.๗๒ (๒๙ คน) เป็นผู้ผ่านหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารระดับสูง ร้อยละ ๓๐.๑๙ (๑๖ คน) เป็นผู้ผ่านหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง ร้อยละ ๑๓.๒๑ (๗ คน) และเป็นผู้เข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารโดยไม่ผ่านหลักสูตรใด ๆ เลย ร้อยละ ๑.๘๘ (๑ คน) ซึ่งแสดงว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ มากกว่าข้าราชการกลุ่มอื่นๆ จึงสรุปได้ว่าการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครที่หลากหลายจะทำให้ข้าราชการส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์และมิใช่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ส่วนการที่ผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งหรือไม่อย่างไร นั้น เป็นกระบวนการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ของกระทรวง และผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การเพิ่มเติมว่า ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างประกาศ รวมทั้งแบบประเมินบุคคลตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนด โดยได้พิจารณารายการที่จะประเมินในแต่ละหัวข้อ รวม ๕ หัวข้อใหญ่ ส่วนน้ำหนักคะแนนจะพิจารณาในคราวต่อไป โดยไม่แยกคะแนนย่อยในแต่ละหัวข้อซึ่งฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้เตรียมร่างแบบประเมินบุคคลโดยให้น้ำหนักคะแนน ๒๕, ๓๕, ๒๐, ๑๐, ๑๐ คะแนน ตามลำดับ ต่อมาในการประชุมผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ก่อนการประชุมพิจารณาคัดเลือก ที่ประชุมได้พิจารณาน้ำหนักคะแนนโดยเห็นว่าน่าจะเป็นเลขกลม คือ ๓๐, ๓๐, ๒๐, ๑๐, ๑๐ คะแนน ก่อนใช้แบบประเมินนี้ประเมินผู้สมัครต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ใช้ประกาศรับสมัครคัดเลือกตามท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ทุกประการยกเว้นในข้อ ๘ ของประกาศ ที่ประชุมได้พิจารณาว่าจะคัดเลือกโดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ ๗ หรือวิธีการอื่นใดตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควร ซึ่งเป็นดุลพินิจจะประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ แล้วอาจใช้วิธีการใดเพิ่มก็ได้ เมื่อผู้ถูกฟ้อง

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

คดีที่ ๓ มิได้พิจารณาวิธีการคัดเลือกอื่นใดเพิ่มเติม จึงไม่จำเป็นต้องประกาศให้ผู้สมัครรับทราบตามตัวอย่างประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ข้อ ๙ ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ก็ได้เห็นชอบกับประกาศแล้ว ส่วนในทางปฏิบัติการกำหนดน้ำหนักคะแนนจะอยู่ในดุลพินิจและเป็นสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเปิดเผยให้ผู้สมัครทราบแต่อย่างใด รวมทั้งตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ก็ไม่มีข้อใดระบุว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องเปิดเผยการกำหนดน้ำหนักคะแนนประเมินให้ผู้สมัครคัดเลือกทราบแต่อย่างใด

ในการพิจารณาคัดเลือกนักบริหาร ๙ ซึ่งเป็นตำแหน่งนักบริหารระดับสูง ผู้สมัครทุกรายล้วนเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีผลงานดังปรากฏตามเอกสารที่ยื่นต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แล้ว การพิจารณาคัดเลือกจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ก็น่าจะเพียงพอ ส่วนวิธีการอื่นใดตามที่เห็นสมควรเป็นเพียงวิธีการเผื่อเลือกในกรณีที่มีผู้สมัครที่สมควรได้รับคัดเลือกเท่าเทียมกันไม่สามารถตัดสินใจได้ จึงค่อยนำวิธีการอื่นใดมาใช้ การที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าประเมินโดยอธิบดีกรมสรรพากรนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่ามิใช่เป็นการประเมินโดยบุคคลเพียงคนเดียว อธิบดีกรมสรรพากรซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของข้าราชการกรมสรรพากรจะเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด ความต้องการของตำแหน่งและคุณสมบัติรายย่อยของผู้ใต้บังคับบัญชาที่สมัครเข้ารับการคัดเลือก และในทางปฏิบัติตามหลักสากลผู้บังคับบัญชาย่อมต้องเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดของผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่แล้ว และเป็นสิ่งปฏิบัติที่ถูกต้องและยึดถือปฏิบัติมาในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ที่ประชุมได้พิจารณากำหนดขั้นตอน โดยมีการเพิ่มความรอบรู้ในการบริหาร การบริหารอย่างมืออาชีพ การบริหารคน การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ส่วนขั้นตอนและระยะเวลาการประเมินเอกสารและข้อมูล ขั้นตอนการเสนอผลงาน มติที่ประชุม เป็นขั้นตอนการปฏิบัติที่ต่อเนื่องจากประกาศรับสมัครคัดเลือก การแต่งตั้งผู้ได้รับคัดเลือกก็เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว และเนื่องจากมีตำแหน่งนักบริหาร ๙ จำนวน ๔ ตำแหน่ง แต่มีผู้สมัครเพียง ๙ ราย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณาแล้วเห็นควรให้ผู้สมัครทั้ง ๙ ราย เป็นผู้ที่ผ่านการคัดเลือกทั้งหมด หากคัดเลือกผู้ที่เหมาะสม ๓-๕ คนต่อ ๑ ตำแหน่ง อาจเป็นชื่อที่ซ้ำกันได้ในแต่ละตำแหน่ง ซึ่งอาจไม่มีผู้สมัครครบทั้ง ๙ รายก็ได้ การคัดเลือกนักบริหาร ๙

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

กรมสรรพากรนี้ ได้ดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการตามรูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดทุกอย่าง เพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมที่สุดโดยเน้นประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับเป็นหลัก การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้บันทึกรายละเอียดคำชี้แจงในรายงานการประชุมและคัดเลือกผู้ที่เหมาะสม โดยไม่ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของแต่ละบุคคล เพราะเห็นว่าผู้สมัครทั้ง ๙ ราย เป็นผู้ที่เหมาะสมทั้งหมด แต่การแต่งตั้งจะต้องแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมที่สุดลดหลั่นกันมา

ศาลไต่สวนผู้แทนผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สรุปได้ว่า ในทางปฏิบัติ กระทรวงที่มีตำแหน่งว่าง จะแจ้งต่อสำนักงาน ก.พ. ว่า กระทรวงมีตำแหน่งว่างกี่อัตรา แล้วสำนักงาน ก.พ. จะส่งรายชื่อข้าราชการที่มีอยู่ในบัญชีของสำนักงาน ก.พ. แก่กระทรวง เพื่อกระทรวงจะดำเนินการต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ยึดหลักเกณฑ์ ตามมติคณะรัฐมนตรีเป็นทางปฏิบัติตลอดมา ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ จะต้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ถ้ากระทำการใดฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรีถือว่าการนั้นไม่สมบูรณ์ ไม่มีผลบังคับ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ สำนักงาน ก.พ. ได้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นชอบแล้ว แต่ไม่ได้เสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ หนังสือดังกล่าวไม่มีหลักเกณฑ์ใดขัดมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น คำว่า "นักบริหารระดับสูง" ในหนังสือฉบับนี้ หมายถึง ข้าราชการตำแหน่งทางการบริหาร ระดับ ๙ และต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตร นบส. ของสำนักงาน ก.พ. หลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง คือ วปอ. ปรอ. นปส. เท่านั้น ส่วนหลักสูตรอื่น ๆ สำนักงาน ก.พ. ยังไม่รับรอง ตามหนังสือร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดีต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใน ข้อ ๕.๑ มีสาระสำคัญว่า คุณสมบัติของผู้สมัครไม่เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบไว้ คือ ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรบางคน ไม่ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงหรือหลักสูตรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองนั้น ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ชี้แจงว่าผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีบางคนไม่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรของ นบส. จริง เพราะฉะนั้น ผู้นั้นจึงไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อที่สำนักงาน ก.พ. แจ้งไปยังกระทรวงการคลัง แต่ข้าราชการผู้นั้นเป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อและผ่านการประเมินของสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. ถือว่ามีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

การสมัครเป็นนักบริหารระดับสูงในหน่วยงานหนึ่ง ๆ นั้น หน่วยงานจะมีแบบพิมพ์ใบสมัครตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. แจ้งเวียนส่งไปให้ เมื่อผู้สมัครกรอกข้อความแล้วเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจะตรวจสอบใบสมัครก่อน ผู้ใดมีคุณสมบัติครบหรือไม่ เจ้าหน้าที่จะบันทึกเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทราบและพิจารณา ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรบางคน ไม่ผ่านหลักสูตร นบส. แต่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๓ เช่นเดียวกัน แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ นั้น ทางสำนักงาน ก.พ. เป็นผู้เสนอต่อนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี

ก่อนจะมีการคัดเลือกรองอธิบดีกรมสรรพากร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งไปยังสำนักงาน ก.พ. เรื่อง ตำแหน่งนักบริหารระดับ ๙ ในกระทรวงการคลัง รวมถึงนักบริหารระดับ ๙ ในกรมสรรพากร ๔ ตำแหน่ง สำนักงาน ก.พ. ได้แจ้งรายชื่อข้าราชการระดับสูงของกระทรวงการคลัง ผู้ที่ขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะและผ่านหลักสูตร นบส. (รวมถึงกรมสรรพากร) กลับไปยังกระทรวงการคลัง มีจำนวน ๒๔ คน ข้าราชการกรมสรรพากรมีจำนวน ๔ คน คือ ๑. นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ๒. นายพิชาติ เกษเรือง ๓. นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ ๔. นายวิชัย จึงรักเกียรติ ผู้ที่ได้เป็นรองอธิบดีมีจำนวน ๒ คน คือ นางจันทิมา และนายวิชัย หลักการเกี่ยวกับผู้บริหารระดับสูงที่กล่าวถึงในมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ และหลักการของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ มีความหมายถึง นักบริหารระดับสูง เช่นเดียวกัน หลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่สำนักงาน ก.พ. จัดเอง มี ๑. หลักสูตร นบส. และ ๒. หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหาร หลักสูตรแรกใช้เวลา ๔ เดือน หลักสูตรหลังใช้เวลา ๕ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และ ๑๐ วันในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ผู้เข้ารับการอบรมไม่ต้องผ่านหลักสูตร นบส. มาก่อน หลักการฝึกอบรมตามหลักสูตร นบส. ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๒๙ หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะ สำนักงาน ก.พ. จัดขึ้นเอง โดยหลักสูตรนี้ผู้ได้รับการแต่งตั้งจะต้องไปผ่านการอบรมหลักสูตร นบส. ภายใน ๑ ปี หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการผู้บริหารระดับสูง ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอยืนยันว่าไม่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ดังกล่าวในทุก ๆ กรณี

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

๒๘

ศาลได้ไต่สวนผู้ฟ้องคดีในชั้นไต่สวนคดี เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๖ ได้ความว่า หลักเกณฑ์การรับสมัครรองอธิบดีกรมสรรพากร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ผู้สมัครกรอกข้อมูลส่วนบุคคลในเอกสารจำนวน ๔๐ หน้ากระดาษ ในเอกสารนี้ไม่มีแบบการประเมินบุคคลแนบมาด้วย ผู้ฟ้องคดีได้แบบประเมินบุคคลจากหนังสือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในแบบดังกล่าวไม่มีการให้น้ำหนักคะแนนหลักไว้แต่ละรายการ แบบประเมินเดิมที่ได้รับจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่มีรายละเอียดข้อย่อยของแต่ละรายการ ผู้ฟ้องคดีได้ทราบรายละเอียดข้อย่อยจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ภายหลังจากคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้แล้ว ผู้ฟ้องคดีได้ยอมรับข้อรายละเอียดที่กำหนดไว้ในรูปแบบนี้ แต่อย่างไรก็ดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ประกาศให้ทราบทั่วกัน การประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ – ๒๐.๐๐ นาฬิกา ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ได้พิจารณาเอกสารของผู้สมัครทั้งหมดประมาณ ๙๖๐ หน้า เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ที่จะตรวจสอบโดยละเอียดถี่ถ้วน หลักเกณฑ์การคัดเลือกนักบริหารระดับสูง ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ ได้ถูกยกเลิกโดยหนังสือ สำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่ถูกต้องคือ ข้อ ๒.๓.๓ ถือเป็นหลักการสำคัญที่เกินกว่ามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ จึงไม่มีผลบังคับหรือใช้ไม่ได้

ศาลได้ไต่สวนผู้แทนผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ได้ความว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะปลัดกระทรวงการคลัง ผู้มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๙ เป็นประธานกรรมการคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ กระทรวงการคลัง โดย อ.ก.พ. กระทรวงเป็นผู้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่งตั้ง เรื่องคุณสมบัติของผู้สมัครแต่ละคน เลขานุการผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้ตรวจสอบก่อนแล้วจึงเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ คุณสมบัติของผู้สมัครแต่ละคนจะปรากฏอยู่ในประวัติข้าราชการของผู้สมัครเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ มีทั้งสมัครเองและกรมสรรพากรเสนอชื่อ กรมสรรพากรต้องการจะเสนอชื่อข้าราชการผู้ใด กรมสรรพากรจะไปแจ้งแก่ผู้นั้นให้กรอกข้อความในใบสมัคร แล้วกรมสรรพากรจะส่งชื่อผู้นั้นไปกระทรวงการคลัง แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ มีเฉพาะนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ที่อธิบดีกรมสรรพากรนำเอกสารที่อธิบดีกรมสรรพากรรับ

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

รองให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะปลัดกระทรวงเองในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำไปเสนอต่อที่ประชุมในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ประกาศหลักเกณฑ์การคัดเลือก และในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประกาศให้ผู้สมัครทราบก่อน ยกเว้นเกณฑ์ย่อยในใบให้คะแนนและน้ำหนักการให้คะแนนไม่ได้ประกาศเพราะมีอยู่ในหนังสือแจ้งเวียนของ สำนักงาน ก.พ. และในประกาศรับสมัครอยู่แล้ว ซึ่งหนังสือแจ้งเวียนของสำนักงาน ก.พ. ถือว่าทุกคนต้องรู้เองการให้คะแนนแต่ละข้อจะให้คะแนนมากน้อยเท่าใดเป็นดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตัดสินใจให้คะแนนแต่ละหัวข้อในวันนั้น ในวันคัดเลือกผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้คะแนนแก่ผู้สมัครทุกคน การให้คะแนนในข้อ ๑ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. จะนำคะแนนมาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ผ่านหลักสูตร นบส. ได้คะแนนเฉลี่ย ๗๓.๐๓ ผู้ผ่านหลักสูตรประเมินสมรรถนะได้คะแนน ๗๓.๓๗ ผู้ผ่านหลักสูตรที่สำนักงาน ก.พ. รับรองได้คะแนน ๗๒.๐๖ ก่อนการให้คะแนนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กรรมการที่เป็นผู้บังคับบัญชาจะบรรยายถึงจุดดีจุดเด่นของข้าราชการแต่ละคนในกรมแล้วผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงให้คะแนนครบทั้ง ๙ คน และส่งใบคะแนนให้เลขานุการรวบรวมและคิดคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคน เลขานุการคิดคะแนนเฉลี่ยในขณะนั้น และประกาศคะแนนในที่ประชุมในวันนั้น ในขณะประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้มีการพิจารณาเอกสารอื่น ๆ ของแต่ละคนที่ยื่นไว้พร้อมใบสมัคร เพราะได้เสนอเอกสารส่วนนั้นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ล่วงหน้าในช่วงเช้าวันนั้นแล้ว

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๖ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน คำแถลงของคู่กรณี และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ด้วยแล้ว

ศาลได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการได้เห็นชอบกับระบบนักบริหารระดับสูงที่สำนักงาน ก.พ. เสนอและได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยสำนักงาน ก.พ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ แจ้งส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อทราบและถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการข้างต้น ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป ต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มีคำสั่งที่ ๒๐๒/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ แต่งตั้งกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นประธาน หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ เรื่อง รับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ กำหนดให้ผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกส่งใบสมัครและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งสรรพากรภาค ๑ (เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพากร ๙) ได้สมัครเข้ารับการคัดเลือกด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประชุมพิจารณาคัดเลือกเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ แล้วนำรายชื่อเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับหนังสือเสนอรายชื่อจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แต่งตั้งข้าราชการที่ผ่านการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ จำนวน ๓ คน คือ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฐ์ และนายวิชัย จึงรักเกียรติ อธิบดีกรมสรรพากรได้ออกคำสั่งที่ ๒๗๙/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา รักษาการในตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรแล้วต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แต่งตั้งผู้นี้ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕

ศาลตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยดังนี้

๓๑

๑. การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

๒. หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์ประเด็นการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่แล้ว เห็นว่า เรื่องการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ นี้ สืบเนื่องมาจากคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาผู้นำยุคใหม่ที่สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้มีผู้นำเพียงพอที่จะขับเคลื่อนและปรับเปลี่ยนระบบราชการได้ และเพื่อให้ระบบบริหารบุคคลของนักบริหารระดับสูงมีความโปร่งใส เป็นธรรม ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบโดยระยะแรกให้ใช้บัญชีเพื่อการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยสำนักงาน ก.พ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ขึ้นแจ้งส่วนราชการต่างๆ เพื่อทราบและถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ มีสาระสำคัญให้ยกเลิกหลักเกณฑ์วิธีการ และขั้นตอนการคัดเลือก เพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ เฉพาะตำแหน่งนักบริหาร ๙ อ้างเจตนารมณ์จากกรณีการเปลี่ยนแปลงของโลกเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ภาครัฐต้องปรับบทบาทภารกิจให้เหมาะสมและทันการณ์ โดยอาศัยนักบริหารระดับสูงที่มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์แก่ราชการและสังคม เพื่อให้สามารถคัดเลือกได้นักบริหาร ๙ ที่มีทักษะความรู้และความสามารถเหมาะสม โดยพิจารณาความรู้และความสามารถ จากสมรรถนะหลักทางการบริหาร และสมรรถนะที่

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

เกี่ยวข้องกับงาน รวมทั้งเพื่อให้ระบบขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกมีความโปร่งใสและเป็นธรรมยิ่งขึ้น หลักเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดกลไกในการเลือกสรรต้องเป็นไปในรูปคณะกรรมการเพื่อคัดเลือกผู้จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ เป็นไปอย่างยุติธรรม โปร่งใส และได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงมาบริหารงาน มีองค์ประกอบเรียกว่าคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ จำนวน ๔ คน เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดีกรมสรรพากร) ตามข้อเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งดำเนินการคัดเลือกโดยไม่ชอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนด ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ หลายประการ จึงมีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการไม่ชอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการข้างต้นในขั้นตอนใดหรือไม่ กรณีจะทำให้ผลแห่งการคัดเลือกเสียไปหรือไม่ พิเคราะห์แล้วมีข้อต้องพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตาม ๒.๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ให้การคัดเลือกเป็นไปในรูปคณะกรรมการเพื่อคัดเลือก และให้ผู้ประสงค์จะเข้ารับการคัดเลือกยื่นใบสมัคร โดยผู้มีสิทธิสมัครจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ตามที่ ก.พ. กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน หรือผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง หรือส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ กรณีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าในส่วนของกรมสรรพากรมีผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่ง (นักบริหาร ๙) รองอธิบดี จำนวน ๑๐ คน ขาดคุณสมบัติ ๑ คน เหลือ ๙ คน ในจำนวน ๙ คนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะได้รับแต่งตั้งนี้เป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกถึง ๕ คน ปรากฏตามหนังสือ

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

กรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๐๓/๒๗ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ กค ๐๘๐๓/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ และรายงานการประชุมคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ การดำเนินการเสนอชื่อข้าราชการในสังกัดกรมสรรพากรสมัครเข้ารับการคัดเลือกจำนวน ๕ คน ดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตาม ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ข้างต้น ที่กำหนดให้ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ เท่านั้น มิใช่ตำแหน่งละ ๑-๒ ชื่อ ดังจะเห็นได้จากส่วนราชการอื่น ๆ ในสังกัดกระทรวงการคลังอีก ๓ ส่วนราชการก็ได้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยเสนอรายชื่อเพียงส่วนราชการละไม่เกิน ๒ ชื่อ ทั้งนี้เพราะหลักเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดให้ผู้มีคุณสมบัติแสดงความจำนงส่งหรือยื่นใบสมัครด้วยตนเองเป็นหลัก ส่วนที่กำหนดให้ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกนั้น เป็นข้อยกเว้น จึงมีการกำหนดจำนวนข้าราชการที่ส่วนราชการระดับกรมจะเสนอชื่อไว้เพียงส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในกรณีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว คือ จะรับรายชื่อข้าราชการกรมสรรพากรเสนอมาเพื่อคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดีกรมสรรพากร) ได้เพียงไม่เกิน ๒ รายชื่อเท่านั้น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็มิได้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อปฏิบัติการเรื่องนี้ให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง กลับรับเอาบัญชีรายชื่อข้าราชการ จำนวน ๕ ราย ที่กรมสรรพากรเสนอมาเข้าสู่กระบวนการพิจารณาแต่งตั้ง สำหรับข้าราชการที่กรมสรรพากรเสนอชื่อ ๕ คนดังกล่าวเป็นผู้ที่ไม่มีรายชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ตามประกาศสำนักงาน ก.พ. ที่ได้แจ้งกระทรวงการคลังทราบตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๑.๑๐/๒๖๔๔ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๔ จำนวน ๒ คน คือ นาย ช.นันท์ เพ็ชญไพศิษฐ์ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ซึ่งข้าราชการทั้งสองรายนี้ก็ยังเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ตามหลักเกณฑ์ที่เปิดช่องไว้ คือเป็นผู้ที่ส่วนราชการเสนอชื่อ

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตาม ๒. ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ กำหนดว่า เมื่อจะมีการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งไม่เคยดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ให้ดำเนินการตาม ๒.๑ คือส่วนราชการระดับกรมแจ้งชื่อตำแหน่ง เลขที่ตำแหน่ง และข้อมูลต่าง ๆ สำหรับใช้ประกอบการพิจารณาไปยังกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อส่งต่อให้คณะกรรมการคัดเลือก และกำหนดในส่วนกระบวนการเลือกสรร ตาม ๒.๒ ให้คณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ดำเนินการโดยวิเคราะห์งานในตำแหน่งที่ว่างหรือจะว่าง กำหนดความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานสำหรับตำแหน่ง ซึ่งได้แก่ สมรรถนะหลัก ทางการบริหาร กำหนดสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ ความประพฤติ ประวัติการรับราชการ และคุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน แต่ก็ไม่ปรากฏหลักฐานที่แสดงว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการในส่วนนี้แต่อย่างใด

หลักเกณฑ์และวิธีการ ตาม ๒.๒.๒ กำหนดให้คณะกรรมการคัดเลือกดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ว่างให้สอดคล้องกับหนังสือเวียนฉบับนี้ และประกาศให้ทราบทั่วกันเกี่ยวกับเรื่องกำหนดเกณฑ์ในการเลือกสรรว่า แต่ละพฤติกรรม หรือคุณลักษณะต่างๆ นั้น ควรจะพิจารณาจากข้อมูลใดประกอบการพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงความรู้ความสามารถ ทักษะของผู้บริหารกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมินโดยอาจใช้วิธีสัมภาษณ์ หรืออาจใช้วิธีการอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะแสดงออกถึงความรู้ความสามารถและความเหมาะสมของบุคคลในตำแหน่งที่จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้ง และกำหนดขั้นตอนในการคัดเลือก

กรณีนี้ ศาลได้พิเคราะห์ข้อเท็จจริงตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เรื่องรับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ฉบับลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ที่กำหนดรายละเอียดของตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่จะแต่งตั้ง ตาม ๑. คือ ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงและตำแหน่งรองอธิบดี (มีรายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายประกาศ) ซึ่งในส่วนของกรมสรรพากร ตำแหน่งนักบริหาร ๙ (ตำแหน่งรองอธิบดี) ว่างที่จะแต่งตั้งจำนวน ๔ ตำแหน่ง กำหนดเอกสารที่ต้องส่งในการสมัคร ตามข้อ ๗ ได้แก่ ใบสมัคร แบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการ (ถ้ามี) และข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร ความคาดหวัง เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และการแก้ปัญหาต่างๆ ของงาน

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

ในตำแหน่งที่แต่งตั้งไม่เกิน ๓ หน้ากระดาษเอ ๔ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง ตามข้อ ๘ ว่า คณะกรรมการคัดเลือกจะดำเนินการคัดเลือกโดยประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่างๆ ตามข้อ ๗ หรือวิธีการอื่นใดตามที่คณะกรรมการคัดเลือกเห็นสมควร เพื่อให้ได้ผู้เหมาะสมที่สุดจำนวน ๓-๕ คนต่อ ๑ ตำแหน่งแล้ว เห็นว่าประกาศดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูลตามตัวอย่างประกาศรับสมัครที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้เป็นแนวทางในเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เท่านั้น มิใช่เป็นการกำหนดเกณฑ์ในการเลือกสรร วิธีการในการประเมิน และขั้นตอนการคัดเลือก ตาม ๒.๒.๒ ซึ่งเป็นสาระสำคัญประการหนึ่งของหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องประกาศให้ทราบทั่วกันล่วงหน้าเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครทุกคน ในอันที่จะตระเตรียมความพร้อมในเรื่องนั้น ๆ รวมทั้งการเตรียมเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้อย่างสมบูรณ์ประกอบใบสมัคร เสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาคัดเลือกให้ได้บุคคลที่มีทักษะความรู้และความสามารถเหมาะสม สมควรจะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเสนอต่อผู้มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต่อไป ตามเจตนารมณ์ที่ต้องการให้ระบบ ขั้นตอน และวิธีดำเนินการคัดเลือกมีความโปร่งใสและเป็นธรรมยิ่งขึ้น อีกทั้งจากคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะประธานกรรมการที่ให้การประกอบเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งอ้างความเห็นที่ประชุมว่าจะคัดเลือกโดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ ๗ หรือวิธีการอื่นใดเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ไม่จำเป็นต้องประกาศให้ผู้สมัครรับทราบ จึงต้องฟังว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิได้ดำเนินการในส่วนนี้ให้เป็นไปตามรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่กำหนดดังกล่าว

หลักเกณฑ์และวิธีการตาม ๒.๕ กำหนดให้คณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งเกี่ยวกับสมรรถนะหลักทางการบริหาร สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงาน ผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมายในอดีตด้านการบริหารจัดการ วิสัยทัศน์ รวมทั้งความประพฤติและคุณลักษณะอื่นที่จำเป็นต้องมีการปฏิบัติงาน อันเป็นกระบวนการ

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

ขั้นตอนเลือกสรรผู้เหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่สำคัญอีกประการหนึ่งนั้น ข้อเท็จจริงรับฟังได้จากรายงานการประชุมคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้เวลาในการประชุม ๔ ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐-๒๐.๐๐ นาฬิกา การประชุมครั้งนี้ที่ประชุมต้องพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลังถึง ๔ ส่วนราชการ มีผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกทั้งเป็นผู้ที่สมัครเองและผู้ที่ส่วนราชการเสนอชื่อจำนวนทั้งสิ้น ๓๖ คน เป็นผู้ขาดคุณสมบัติ ๘ คน จึงเหลือผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องพิจารณาเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง จำนวน ๒๘ คน ในการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กรรมการแต่ละคนมิใช่อยู่ในส่วนราชการเดียวกันทั้งหมด มีทั้งที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง สังกัดกรมสรรพากร สังกัดสำนักงาน ก.พ. กรรมการบางคนก็เป็นข้าราชการที่เกษียณอายุราชการไปแล้ว ในการดำเนินการเรื่องนี้จึงเป็นหน้าที่ของฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่จะต้องจัดทำเอกสารของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกทุกคนส่งให้กรรมการแต่ละคนเพื่อศึกษารายละเอียดประกอบการพิจารณาให้น้ำหนักคะแนนผู้สมัครจำนวนมาก โดยในส่วนของกรมสรรพากรจะต้องส่งเอกสารของผู้สมัครจำนวน ๙ คนให้แก่กรรมการแต่ละคน ฉะนั้น การจัดประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ได้ประชุมในวันถัดจากวันปิดรับสมัครและที่ประชุมได้ใช้เวลาพิจารณาผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกของทั้ง ๔ ส่วนราชการ จำนวน ๒๘ คน ในเวลาเพียง ๔ ชั่วโมง ย่อมขัดต่อความเป็นจริงในการพิจารณาหาผู้เหมาะสมในระบบการบริหารงานบุคคลของนักบริหารระดับสูงที่กรรมการแต่ละคนจะต้องพิจารณารายละเอียดอย่างรอบคอบโดยเปรียบเทียบความเหมาะสมของผู้สมัครแต่ละคนตามความมุ่งหวังที่ต้องการให้กลุ่มนักบริหาร ๙ เป็นกลุ่มพิเศษ อีกทั้งการลงมติเห็นสมควรให้แต่งตั้งโดยระบุตัวบุคคลทันทีให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรตามที่มีตำแหน่งว่าง แล้วมีหนังสือเสนอรายชื่อบุคคลเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาโดยจัดลำดับไว้ โดยไม่คำนึงถึงผลของคะแนนในการประเมินบุคคล เนื่องจากอ้างว่าถึงอย่างไรก็เป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มผู้ได้รับคัดเลือกอยู่แล้ว เป็นการกระทำเพื่อให้สอดรับกับการเสนอรายชื่อบุคคลของกรมสรรพากรที่เสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือที่ กค ๐๘๐๓/๒๗ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๔ มีลักษณะเป็นการ

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

เจาะจงตัวบุคคล โดยเสนอให้นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช. นันท์ เพ็ชญ์ไพศิษฏ์ และนายวิชัย จึงรักเกียรติ ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ตำแหน่งเลขที่ ๒, ๔ และ ๕ กับเสนอให้นายพิชาติ เกษเรือง รักษาราชการแทนรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ตำแหน่งเลขที่ ๓ ไว้ก่อน แล้วต่อมาก็ได้มีการเสนอรายชื่อบุคคลในลักษณะเป็นการเปลี่ยนตัวบุคคลตามหนังสือกรมสรรพากรที่ กค ๐๘๐๓/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เข้ารับการคัดเลือกในตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ตำแหน่งเลขที่ ๓ ซึ่งเป็นการเสนอรายชื่อบุคคลและกำหนดเลขที่ตำแหน่งก่อนที่จะมีการพิจารณาข้อมูลของผู้สมัครแต่ละคน ซึ่งมีลักษณะเป็นการกำหนดตัวบุคคลไว้ล่วงหน้าอันเป็นการไม่ถูกต้อง ในที่สุดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็มีมติให้เสนอรายชื่อบุคคลทั้งสี่ที่กรมสรรพากรเสนอรายชื่อมาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร โดยเจาะจงหนึ่งชื่อต่อหนึ่งตำแหน่งเป็นการไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตาม ๒.๖ ที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาคัดเลือกผู้เหมาะสมจำนวนไม่เกิน ๓ ชื่อต่อ ๑ ตำแหน่ง พร้อมระบุความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่งต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งพิจารณาต่อไป จึงฟังว่าการดำเนินการประเมินและการพิจารณามีมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในส่วนนี้ไม่ชอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการไม่แสดงเหตุผลของความเหมาะสมในการพิจารณามีมติที่เสนอให้แต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากรทุกคนในการคัดเลือกครั้งนี้ ถือเป็นการดำเนินการโดยมิชอบและโดยไม่โปร่งใส ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้บันทึกรายละเอียดคำชี้แจงในรายงานการประชุมและคัดเลือกผู้ที่เหมาะสม โดยไม่ระบุเหตุผลความเหมาะสมของแต่ละบุคคลเพราะเห็นว่าผู้สมัครทั้ง ๙ รายเป็นผู้ที่เหมาะสมทั้งหมด แต่การแต่งตั้งจะต้องแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมที่สุดลดหลั่นกันมานั้น ศาลเห็นว่าเป็นข้ออ้างที่รับฟังไม่ได้ ไม่มีเหตุผล และเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องดำเนินการโดยไม่อาจใช้ดุลพินิจที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติในบางตำแหน่งเช่นนี้ได้ เป็นการดำเนินการที่ไม่โปร่งใส

นอกจากนี้ ในส่วนการสมัครซึ่งตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดให้ผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกส่งใบสมัครและเอกสารต่าง ๆ ประกอบด้วย ใบสมัคร แบบแสดงผล

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

งานด้านบริหารจัดการ (ถ้ามี) และข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัครที่กองการเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง นั้น ก็ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าหน่วยงานการเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังได้รับเรื่องเมื่อใด เพียงปรากฏตามใบสมัครว่าผู้สมัครลงชื่อเมื่อใด ผู้บังคับบัญชามีความเห็นในแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการเมื่อใด และเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงชื่อตรวจสอบคุณสมบัติเมื่อใดเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายของนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ซึ่งลงชื่อในใบสมัครวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ อธิบดีกรมสรรพากร ผู้บังคับบัญชาลงชื่อให้ความเห็นในแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ เลขานุการผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงชื่อตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรายนี้เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันเวลาหลังจากที่ได้มีการประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งในเรื่องนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การแก้คำฟ้องว่ารายนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา นั้น ฝ่ายเลขานุการได้รับแจ้งจากกรมสรรพากรว่า กรมสรรพากรเสนอชื่อข้าราชการผู้นี้มาเข้ารับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรเพิ่มเติม จึงได้ตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นว่าเป็นผู้มีคุณสมบัตินักบริหารหรือไม่ ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงหรือหลักสูตรที่ ก.พ. รับรองหรือไม่ ปรากฏว่านายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน ต่อมา กรมสรรพากรได้มีหนังสือเสนอชื่อนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ตามหนังสือลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๘๐๓/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ พร้อมใบสมัครคัดเลือกและปลัดกระทรวงการคลังได้นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการคัดเลือก ฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าได้ตรวจสอบคุณสมบัติรายนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา แล้ว ปรากฏว่ามีคุณสมบัติครบถ้วน คำให้การแก้คำฟ้องนี้จึงแสดงให้เห็นว่าฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับรองต่อที่ประชุมว่ามีการตรวจสอบคุณสมบัติแล้ว โดยที่ยังไม่ได้รับใบสมัครของข้าราชการผู้นี้ ซึ่งเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติและเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครรายนี้ โดยดำเนินการให้อย่างไม่เป็นทางการ หากข้อเท็จจริงเป็นไปตามคำให้การแก้คำฟ้องของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อย่างไรก็ตามพยานเอกสารที่ปรากฏในสำนวนคดีก็คือฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ลงลายมือชื่อตรวจสอบคุณสมบัติของนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณามีมติให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ได้รับการคัดเลือกเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

แล้วตั้งแต่วันที่มีการประชุม คือวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งศาลเห็นว่านอกจากจะเป็นการเลือกปฏิบัติในลักษณะเอื้อประโยชน์ดังกล่าวแล้ว ยังเป็นการปฏิบัติโดยข้ามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญของการพิจารณาอีกด้วย

เรื่องนี้ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือร้องทุกข์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือที่ นร ๑๐๑๐.๑/๔๘ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ตอบผู้ฟ้องคดีว่า ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์และเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการแล้ว รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ยกคำร้องทุกข์ โดยเห็นว่าการที่คณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามข้อ ๒.๖ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ไม่มีผลให้การคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากรครั้งนี้เสียไป จึงให้ยกคำร้องทุกข์และให้แจ้งเป็นข้อสังเกตไปยังกระทรวงการคลังว่าการคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต้องดำเนินการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะจะต้องระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลที่ได้รับการพิจารณาไว้ด้วย เพื่อข้าราชการที่เกี่ยวข้องจะได้รับทราบผลประเมินความเหมาะสมของบุคคลโดยเปิดเผย สอดคล้องกับหลักความโปร่งใส ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารก็เห็นว่าการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องครบถ้วน เพียงแต่เห็นว่ายังไม่ถึงขนาดที่จะทำให้ผลการพิจารณาคัดเลือกดังกล่าวเสียไป ซึ่งศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่าการปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ไม่ดำเนินการตามข้อ ๒.๒ และข้อ ๒.๖ หลายประการดังกล่าว ถือเป็นสาระสำคัญของกระบวนการสรรหาเป็นการเลือกปฏิบัติในลักษณะที่เอื้อประโยชน์แก่ข้าราชการบางราย และไม่ให้ความยุติธรรมแก่ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกรายอื่น ๆ ตามที่ได้พิเคราะห์มาแต่ต้นแล้วนั้น ซึ่งหากจะพิจารณาว่าการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องในสาระสำคัญและมีลักษณะเป็นการไม่ให้ความยุติธรรมแก่ผู้สมัครรายอื่น ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น เป็นเพียงความผิดพลาดบกพร่องเล็กน้อยที่ไม่มีผลทำให้การคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ เสียไป ก็เท่ากับ

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

เป็นการยอมรับให้มีการดำเนินการคัดเลือกโดยไม่โปร่งใสและยังคงมีการอุปถัมภ์และการวิ่งเต้นในระบบราชการได้ต่อไป ทั้ง ๆ ที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ข้อสังเกตในเรื่องนี้ไว้แต่ต้นแล้ว และหากผู้มีอำนาจในการพิจารณาคัดเลือกยังคงดำเนินการในลักษณะเช่นนี้อยู่ การนำระบบการคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารเพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงโดยกำหนดวิธีการคัดเลือกให้มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการคัดเลือกข้าราชการระดับ ๙ โดยทั่วไปมาใช้ในระบบราชการก็จะไม่เป็นไปตามหลักการและเจตนารมณ์ในเรื่องนี้แต่อย่างใด

ประเด็นหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘ บัญญัติให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน มีอำนาจและหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน และการจัดระบบราชการพลเรือน ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในมาตราอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น สำหรับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้ง อันได้แก่ การย้ายข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งใดไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นในกรมเดียวกัน ตามมาตรา ๕๗ การเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นตามมาตรา ๕๘ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ สำหรับผู้สอบแข่งขันได้ ผู้สอบคัดเลือกได้หรือผู้ได้รับคัดเลือกตามมาตรา ๕๙ และการโอนข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในต่างกระทรวง ทบวง กรม ตามมาตรา ๖๐ พระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับเรื่องนั้น ๆ ได้ สำหรับเรื่องการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นนั้น เดิมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา และตำแหน่งระดับ ๙ ระดับ ๑๐ และระดับ ๑๑ ให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติตามหนังสือ

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

สำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของโลกเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมีผลให้ภาครัฐต้องปรับบทบาทภารกิจให้เหมาะสมและทันการณ์ โดยอาศัยนักบริหารระดับสูงที่มีความรู้ความสามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์แก่ราชการและสังคม จึงได้นำเรื่องระบบนักบริหารระดับสูงเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา คณะรัฐมนตรีได้พิจารณามีมติเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ เห็นชอบและอนุมัติให้ดำเนินการตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ตามที่คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการเสนอ ซึ่งการพัฒนาระบบนักบริหารระดับสูงเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิรูปดังกล่าว สำนักงาน ก.พ. ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้จัดทำข้อเสนอและแผนดำเนินงานของระบบนักบริหารระดับสูงเสนอคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๓ คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการมีมติเห็นชอบและให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ลงมติเห็นชอบให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยในระยะแรกให้ใช้บัญชีเพื่อการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ และให้รับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาด้วยว่า กระบวนการและกลไกในการเลือกสรรนักบริหารควรต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่โปร่งใสและเป็นธรรม ไม่มีระบบอุปถัมภ์และการวิ่งเต้น นอกจากนี้คุณสมบัติที่สำคัญของนักบริหารระดับสูงควรเน้นในเรื่องการกล้าตัดสินใจและมีความรับผิดชอบ มติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้แจ้งไปยังสำนักงาน ก.พ. ในฐานะเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๒๐๕/ว (ล) ๑๑๑๕๗ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๓ อันเป็นการกำหนดกรอบแห่งนโยบายการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนและการจัดระบบราชการพลเรือน เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่๑ ดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ปรากฏรายละเอียดตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการที่ นร (ปรร) ๐๗๐๗/๓๐๓๙ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๓ นำส่งบันทึกเสนอคณะรัฐมนตรี ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของการมีระบบนักบริหารระดับสูง การสร้างระบบนักบริหารระดับสูง และองค์ประกอบของระบบนักบริหาร

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

ระดับสูง ซึ่งตามองค์ประกอบของระบบนักบริหารระดับสูง กำหนดแนวทางดำเนินการไว้ว่า ระบบนักบริหารระดับสูง (Senior Executive Service หรือ SES) คือระบบการบริหารงานบุคคลของนักบริหารระดับสูง ประกอบด้วย การสรรหาและเลือกสรร การพัฒนา การแต่งตั้ง การดำรงตำแหน่ง การโอนย้าย การกำหนดค่าตอบแทนและการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดองค์ประกอบของระบบคือ โครงสร้างตำแหน่งนักบริหารระดับสูง การจัดทำบัญชีนักบริหาร กระบวนการเลือกสรรเพื่อการแต่งตั้ง กลไกในการเลือกสรรเพื่อแต่งตั้งนักบริหารระดับสูง (นักบริหาร ๙) อำนาจในการแต่งตั้ง การโยกย้ายสับเปลี่ยนนักบริหาร ๙ การพัฒนานักบริหารระดับสูง การประเมินผลการปฏิบัติงาน การกำหนดค่าตอบแทนของนักบริหารระดับสูงและแผนการนำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือนไทย

สำหรับการจัดทำบัญชีนักบริหาร กำหนดให้ สำนักงาน ก.พ. จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารกลุ่มที่ ๑ (นักบริหาร ๙) จากผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหารใน ๔ ด้าน คือ ความรอบรู้ในการบริหาร การบริหารอย่างมืออาชีพ การบริหารคนและการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้ผ่านการประเมินจะมีชื่ออยู่ในบัญชีนักบริหาร บัญชีมีอายุ ๒ ปี ส่วนกระบวนการเลือกสรรนักบริหารเพื่อการแต่งตั้ง กำหนดว่า เมื่อตำแหน่งนักบริหาร ๙ ว่างลง กระทรวงแจ้งจำนวนตำแหน่งที่ต้องการแต่งตั้งไปยังสำนักงาน ก.พ. แล้วให้สำนักงาน ก.พ.ส่งรายชื่อข้าราชการของกระทรวงที่มีอยู่ในบัญชีให้กระทรวงพิจารณา คณะกรรมการคัดเลือกอาจใช้วิธีอื่นเพื่อสรรหาชื่อผู้ที่เหมาะสมได้อีกเป็นการเพิ่มเติม เช่น รับสมัครจากภายนอกกระทรวง หรือคนภายนอกระบบราชการให้คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งนักบริหาร ๙ ของกระทรวง ทำการคัดเลือกและจัดอันดับ ๓ รายชื่อต่อการแต่งตั้ง ๑ ตำแหน่งเสนอกระทรวงพิจารณา ส่วนกลไกการเลือกสรรเพื่อแต่งตั้งนักบริหารระดับสูง (นักบริหาร ๙) กำหนดให้เป็นไปในรูปคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ ก.พ. แต่งตั้งเป็นประธาน อ.ก.พ. กระทรวงผู้ทรงคุณวุฒิ (ที่ อ.ก.พ.กระทรวงมีมติ) อ.ก.พ.กระทรวงที่มาจากการเลือกตั้ง (ที่ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติ) หัวหน้าส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างและผู้แทนสำนักงาน ก.พ. คณะกรรมการมีวาระ ๑ ปี หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกสรรต้องมีการประกาศให้ทราบทั่วกันเป็นการล่วงหน้า

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

๔๓

หลังจากคณะรัฐมนตรีลงมติเห็นชอบให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือนตามกรอบนโยบายที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เสนอพร้อมทั้งข้อสังเกตแล้ว สำนักงาน ก.พ. ได้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ โดยเสนอความเห็นว่าควรออกเป็นกฎ ก.พ. ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีข้อสังเกตว่า การประเมินเพื่อขึ้นบัญชีนักบริหาร นอกจากประเมินจากผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูงของ ก.พ. แล้ว ควรประเมินจากผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรอื่นที่ ก.พ. รับรอง หรือหลักสูตรของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ ก.พ. เห็นว่าเทียบได้กับหลักสูตรนักบริหารระดับสูงด้วย แล้วได้มีมติเห็นชอบในหลักการของร่างกฎ ก.พ. จากนั้นให้สำนักงาน ก.พ. นำเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการซึ่งทำการแทน ก.พ. เพื่อพิจารณาตรวจร่างแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปโดยไม่ต้องนำเสนอ ก.พ. เพื่อพิจารณาอีก ระหว่างนั้น สำนักงาน ก.พ. ได้เชิญผู้แทนระดับอธิบดีของส่วนราชการต่าง ๆ ทำร่วมคิดพิจารณ์ในเรื่องการสรรหานักบริหารระดับสูงอีก ๔ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๔ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๔ วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๔ แล้วก็ได้ประมวลความเห็นเรื่องดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวงพิจารณาให้ความเห็นอีกครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ซึ่งที่ประชุมมีมติสรุปว่า ผู้สมัครไปดำรงตำแหน่งทางการบริหารจะต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารอันเป็นคุณสมบัติที่กำหนดเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์เดิม เป็นการย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า ผู้ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่งนักบริหารจะต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารตามกรอบนโยบายที่คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หลังจากนั้น สำนักงาน ก.พ. จึงมีหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แจ้งเวียนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ให้กระทรวง ทบวง กรม และจังหวัดเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับนี้ในการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับนี้ใน ๒.๓ กำหนดรายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติผู้ประสงค์จะเข้ารับการคัดเลือกว่า ให้ยื่นใบสมัคร โดยผู้มีสิทธิสมัครนอกจากต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ตามที่ ก.พ.กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งแล้ว จะต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย คือ ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน หรือ ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ.รับรอง หรือ ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอได้ส่วนราชการละ ๑ – ๒ ชื่อ กรณีมีข้อพิจารณาต่อไปว่า การกำหนดคุณสมบัติข้างต้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์เห็นว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน ได้ใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากำหนดเป็นนโยบายให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาผู้นำยุคใหม่ที่สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้มีผู้นำเพียงพอที่จะขับเคลื่อนและปรับเปลี่ยนระบบราชการได้ และเพื่อให้ระบบบริหารบุคคลของนักบริหารระดับสูงมีความโปร่งใสเป็นธรรม ในการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีได้เน้นย้ำกระบวนการและกลไกในการเลือกสรรนักบริหาร ต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่โปร่งใสและเป็นธรรม ไม่มีระบบอุปถัมภ์และการวิ่งเต้น ควรเน้นในเรื่องการกล้าตัดสินใจและมีความรับผิดชอบ สาระสำคัญในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวตามข้อเสนอให้เน้นที่กระบวนการแต่งตั้งและพัฒนานักบริหารระดับสูงกลุ่มที่ ๑ (นักบริหารระดับ ๙) ซึ่งหมายถึง ตำแหน่งรองอธิบดี ผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือเทียบเท่า โดยแยกกระบวนการให้แตกต่างจากการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ ตำแหน่งอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการเดิมที่กำหนดในหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ ข้อเสนอตามหลักเกณฑ์ใหม่ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แจ้งให้กระทรวง ทบวง กรม ถือปฏิบัติ มีสาระสำคัญว่า ให้สำนักงาน ก.พ. ในฐานะเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่ง

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

ตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงกลุ่มที่ ๑ นี้จากผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหารใน ๔ ด้าน คือ ความรอบรู้ในการบริหารอย่างมืออาชีพ การบริหารคน และการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กระบวนการเลือกสรรเพื่อการแต่งตั้ง กระทำเมื่อตำแหน่งนักบริหาร ๙ ว่างลง โดยกระทรวงแจ้งจำนวนตำแหน่งที่ต้องการแต่งตั้งไปยังสำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ. ส่งรายชื่อข้าราชการของกระทรวงที่มีอยู่ในบัญชีให้กระทรวงพิจารณา การเลือกสรรกำหนดในรูปคณะกรรมการคัดเลือกและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการคัดเลือกอาจใช้วิธีการอื่นเพิ่มเติมเพื่อสรรหาชื่อผู้ที่เหมาะสมได้อีก เช่นรับสมัครจากภายนอกกระทรวง หรือคนภายนอกระบบราชการ หลักการคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ นี้ เป็นไปตามข้อเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ รวมทั้งให้ข้อสังเกตบางประการดังกล่าวแล้ว สำนักงาน ก.พ. ก็ได้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นควรออกเป็นกฎ ก.พ. และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็เห็นชอบในหลักการของร่างกฎ ก.พ. แต่ระหว่างนั้นสำนักงาน ก.พ. ก็ได้จัดทำร่วมคิดพิจารณ์แล้วนำความเห็นเสนอที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า ซึ่งมติของที่ประชุมก็ยังคงเป็นตามหลักการเดิม คือ ผู้ประสงค์จะเข้าสู่ตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับคณะรัฐมนตรีในฐานะเป็นองค์การสูงสุดในราชการบริหารมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ย่อมมีอำนาจทั้งการกำหนดเป็นนโยบายของรัฐบาลและเห็นชอบหรืออนุมัติในเรื่องนโยบายที่องค์กรฝ่ายบริหารเสนอ ตลอดจนกำหนดระเบียบแบบแผนในการบริหารราชการแผ่นดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ รูปคณะกรรมการในฝ่ายบริหาร และสำนักงาน ก.พ. เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ หากเห็นควรจะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงก็จะต้องขอทบทวนไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าสำนักงาน ก.พ. ได้ออกหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ให้กระทรวง ทบวง กรม และจังหวัดเพื่อทราบและถือปฏิบัติ โดยเพิ่มคุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการ

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

คัดเลือกซึ่งเดิมได้เสนอเป็นหลักการว่านอกจากจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งแล้ว ยังจะต้องเป็นผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน แต่สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพิ่มขึ้นตาม ๒.๓.๒ คือ ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง และ ๒.๓.๓ ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ ซึ่งการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ารับการคัดเลือก เพื่อดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตาม ๒.๓.๒ และ ๒.๓.๓ มีผลเป็นการยกเว้นหลักการที่กำหนดตาม ๒.๓.๑ กล่าวคือ แม้ผู้เข้ารับการคัดเลือกจะไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร และได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินก็ยังสามารถเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ได้ ถ้าเป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง หรือโดยทางได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่าง ซึ่งในกรณีนี้ตาม ๒.๓.๓ นี้ ผู้ได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการดังกล่าวไม่จำต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน รวมทั้งไม่ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองอีกด้วย เพราะผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เป็นข้อยกเว้นไว้เพียงว่าได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการระดับกรม ที่มีตำแหน่งว่างเท่านั้น ผลของการกำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติเพิ่มเติมเช่นนี้ ทำให้ข้าราชการผู้มีเพียงคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง โดยไม่ต้องผ่านการประเมินสมรรถนะทางการบริหารและไม่ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง มีสิทธิที่จะได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ได้ หากได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่าง การกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติไว้เช่นนี้ สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการเพิ่มขึ้นเอง หลังจากที่ประชุมหัวหน้าส่วนระดับปลัดกระทรวงประชุมแสดงความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๓ เน้นย้ำในเรื่องนี้ตามที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ได้พิจารณายืนยันไว้โดยไม่ปรากฏหลักฐานที่แสดงว่าสำนักงาน ก.พ. ได้เสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทบทวน แต่อย่างใด และแม้การออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว สำนักงาน ก.พ. จะกระทำใน

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

นามของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ตาม แต่เมื่อสำนักงาน ก.พ. ไม่มีอำนาจเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิจะได้รับการคัดเลือกเช่นนี้ถือเป็นหลักการสำคัญ มิใช่เป็นรายละเอียด การดำเนินการของสำนักงาน ก.พ. จึงเป็นการไม่ถือปฏิบัติตามนัยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และขัดต่อหลักการที่ได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีที่มีเจตนารมณ์จะกำหนดเงื่อนไขในการแต่งตั้งนักบริหาร ๙ ให้มีลักษณะพิเศษกว่าการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ โดยทั่วไป การกำหนดข้อยกเว้นไว้เช่นนี้ย่อมทำให้กระบวนการและกลไกในการคัดเลือกนักบริหารเป็นไปด้วยความไม่โปร่งใส ไม่เป็นธรรม เกิดระบบอุปถัมภ์และการวิ่งเต้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ข้อสังเกตไว้แล้วโดยตรง

การเพิ่มหลักเกณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว เป็นการเปิดโอกาสให้มีการอุปถัมภ์และมีการวิ่งเต้นเพื่อเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกได้ จะโดยการเป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรองโดยไม่ต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลัก หรือโดยการไม่ต้องผ่านการอบรมและไม่ต้องผ่านการประเมินใด ๆ เพียงแต่มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเช่นนี้ ทำให้การคัดสรรบุคคลที่กำหนดไว้เป็นหลักการตาม ๒.๓.๑ คือเป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองและต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักด้านการบริหารและมีชื่ออยู่ในบัญชีที่สำนักงาน ก.พ. จัดทำขึ้นเพื่อสร้างระบบการแต่งตั้งนักบริหารระดับสูงให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรมไม่อาจดำเนินการไปได้เพราะมีการกำหนดข้อยกเว้นที่จะไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการตามช่องทางที่ปรากฏในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ในข้อ ๒.๓.๒ และ ๒.๓.๓ เป็นการเปิดโอกาสให้มีการอุปถัมภ์และวิ่งเต้นได้ โดยข้อกำหนดที่เพิ่มเติมขึ้นจากหลักการเดิมที่คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบและให้ข้อสังเกตไว้แล้วด้วยดังกล่าว

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

ด้วยเหตุผลดังที่วินิจฉัยข้างต้น จึงพิพากษาดังนี้

๑. ให้เพิกถอนการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง

๒. ให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกตาม ๒.๓.๒ และ ๒.๓.๓ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเป็นต้นไป

นายจรวย หนูคง
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายอดุล จันทรศักดิ์
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นายสุพจน์ สาทรกิจ
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายสมิง พรตระกูลพิพัฒน์

ศาลปกครองกลาง
30 ก.ย. 2546
ศาลปกครองกลาง

สำเนาคู่ฉบับ

○ คำพิพากษา

(ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ๑๗๐๒/๒๕๕๑
คดีหมายเลขแดงที่ ๑๓๙๕/๒๕๕๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๔ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

ระหว่าง
- นายจาดุร อภิชาตบุตร — ผู้ฟ้องคดี
- นายกรัฐมนตรี ที่ ๑
- ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒
- ปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ ๓
- คณะรัฐมนตรี ที่ ๔ — ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เดิมผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักนายกรัฐมนตรี ได้รับคำสั่งให้โอนไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย โดยก่อนหน้านั้นผู้ฟ้องคดีเคยดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๓ ต่อมา ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่

๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ รวมเป็นเวลาประมาณ ๘ ปี ๕ เดือน ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการออกคำสั่งโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงมหาดไทย เป็นการกระทบสิทธิ ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับความเป็นธรรมและได้รับความเดือดร้อนเสียหาย เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งผู้ฟ้องคดีเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าว มีหน้าที่เสมือนเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการกำกับติดตามงานของทุกส่วนราชการทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา แต่ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับติดตามงานเฉพาะขอบเขตงานของกระทรวงที่รับผิดชอบเท่านั้น การแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงมหาดไทย จึงเป็นการลดบทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการของผู้ฟ้องคดี

นอกจากนี้ กระบวนการโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งดังกล่าวตั้งแต่ต้นจนถึงขั้นตอนการเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณามีมติอนุมัติได้กระทำภายในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ มีการเร่งดำเนินการจนเป็นที่สงสัยว่าการดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนหรือไม่ เพราะไม่มีการสอบถามความสมัครใจจากผู้ฟ้องคดีก่อน เนื่องจากเป็นการโอนข้ามกระทรวง และตามธรรมเนียมปฏิบัติโดยทั่วไปควรสอบถามความสมัครใจก่อน ในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ มีการเสนอขอโอนผู้ฟ้องคดีเพียงตำแหน่งเดียวทั้งที่ตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยจะว่างในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๗ ตำแหน่ง อีกทั้งกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาตำแหน่งที่ว่างทั้งหมดในภาพรวมและนำเสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ รวมทั้งสิ้น ๖๒ ตำแหน่ง อันเป็นการขัดกับหลักปฏิบัติของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และไม่เป็นไปตามมติผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ ที่กำหนดแนวทางการออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งที่ยังไม่ว่างในขณะที่ออกคำสั่ง โดยให้คำสั่งมีผลใช้บังคับเมื่อตำแหน่งดังกล่าวว่างลงแล้ว ให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่จำเป็น เช่น การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนผู้เกษียณอายุและเป็นตำแหน่งที่จำเป็นต้องมีผู้ปฏิบัติงานต่อเนื่อง และยังปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีบันทึกลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยว่าการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยน่าจะมีเบื้องหลังและไม่ถูกต้องตามขั้นตอนกระบวนการ มีการดำเนินการที่เร่งด่วนและไม่มีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ พร้อมทั้งเสนอแนวทางพิจารณาสองแนวทาง

คือควรให้สำนักนายกรัฐมนตรีรับโอนผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีดังเดิม เนื่องจากการรับโอนผู้ฟ้องคดีทำให้กระทรวงมหาดไทยเสียอัตราตำแหน่งข้าราชการระดับ ๑๐ ไป ๑ อัตรา หรือกระทรวงมหาดไทยควรปรับย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย หรืออธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในกระทรวงมหาดไทยตามความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม หากกระทรวงมหาดไทยไม่ได้ปรับย้ายให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะถือว่าไม่เป็นธรรมอย่างยิ่ง แต่ปรากฏว่ากระทรวงมหาดไทยมิได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนวทางที่สองดังกล่าว โดยข้อเท็จจริงปรากฏว่า กระทรวงมหาดไทยได้เสนอแต่งตั้งตำแหน่งต่างๆ ในภาพรวมทั้งหมด และนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ รวม ๖๒ ตำแหน่ง ผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ. และรองนายกรัฐมนตรี (นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล) ได้พิจารณาสั่งยกคำร้องทุกข์

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การออกคำสั่งให้โอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขัดกับหลักคุณธรรม เป็นการกลั่นแกล้ง ลดบทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการของผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีเสื่อมเสียเกียรติและศักดิ์ศรี เป็นที่สงสัยของข้าราชการทั้งหลายว่าผู้ฟ้องคดีถูกโอนด้วยเหตุประการใด

ขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนคำสั่งให้โอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ และให้ผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีตามเดิม

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๓ ให้การว่า การมีคำสั่งให้โอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ตามมติผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยมีตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยจะว่างลงในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถมีประสบการณ์เหมาะสมที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบด้วยแล้ว จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ สอบถามผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอความยินยอมให้โอนผู้ฟ้องคดีมารับราชการทางสังกัดกระทรวงมหาดไทย สำนักนายกรัฐมนตรี โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือลงวันที่

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

๒ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งว่าไม่ขัดข้องในการให้โอนผู้ฟ้องคดีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว กระทรวงมหาดไทยโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อพิจารณาอนุมัติการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย และนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ทราบการแต่งตั้งตามมติผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ฉบับลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๐ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้มีมติในวันเดียวกันอนุมัติให้โอนผู้ฟ้องคดีจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ต่อมา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอให้สำนักราชเลขาธิการนำความกราบบังคับทูลพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ว่าทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีตามที่เสนอ และสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีประกาศ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ตามที่ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย

จากข้อเท็จจริงข้างต้น การโอนผู้ฟ้องคดีเป็นไปตามมาตรา ๕๒ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้มีการสอบถามความยินยอมในการโอนจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ขัดข้อง ซึ่งทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุของข้าราชการ ระดับ ๑๐ ในสังกัดของตน และได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ส่วนการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) ได้ประสานงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือสอบถามความยินยอมในการโอนผู้ฟ้องคดีนั้น เนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานใน

๕

กระทรวงมหาดไทยให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงต่อรัฐสภา หรือตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการ การกระทำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) จึงเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนโดยชอบด้วยกฎหมาย และคำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ที่มีความรู้ และความสามารถด้านการบริหารเป็นอย่างดี มีประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งสำคัญๆ ในกระทรวงมหาดไทยหลายตำแหน่ง มีความประพฤติดีเป็นที่ยอมรับจากสาธารณชน จนได้รับคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมข้าราชการพลเรือนแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้ฟ้องคดีสามารถนำความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์มาปรับปรุงการตรวจราชการของกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งการเป็นที่ปรึกษาให้กับปลัดกระทรวงมหาดไทย รองปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดี และผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารราชการให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นบทบาทและหน้าที่ที่มีความสำคัญต่อการบริหารราชการของกระทรวงมหาดไทย และประเทศไทยในภาพรวม

การที่มีการเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อนุมัติการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียว เนื่องจากในช่วงเวลานั้นกระทรวงมหาดไทยยังพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๒ ไม่แล้วเสร็จ แต่เพื่อความต่อเนื่องในการบริหารราชการของกระทรวงมหาดไทย จึงได้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณารับโอนผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นข้าราชการต่างกระทรวงมาดำรงตำแหน่งว่างแทนผู้ที่เกษียณอายุและพ้นจากราชการก่อน โดยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดเวลาการเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาอนุมัติแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ในวันอังคารที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๑ แต่เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่านายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีมีความผิดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๗ จึงทำให้ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีในขณะนั้นเป็นคณะรัฐมนตรีรักษาการ การเสนอให้พิจารณาแต่งตั้งข้าราชการจึงเป็นเรื่องไม่สมควร จำเป็นต้องรอให้

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

รัฐบาลชุดใหม่ถวายสัตย์เข้ารับตำแหน่งและแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ประชุมครั้งแรกในวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ กระทรวงมหาดไทยจึงได้เสนอให้มีการพิจารณาอนุมัติการแต่งตั้งฯ ในวันดังกล่าว ดังนั้น การที่กระทรวงมหาดไทยเสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาการโอนผู้ฟ้องคดี จึงเป็นไปตามหลักปฏิบัติของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนกรณีที่ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลบุคคล (ก.พ. ๗) ของผู้ฟ้องคดีนั้น เนื่องจากในช่วงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาอนุมัติให้โอนผู้ฟ้องคดีนั้น มีเหตุการณ์ยึดทำเนียบรัฐบาลโดยกลุ่มผู้ชุมนุม ทำให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบข้อมูลบุคคลของผู้ฟ้องคดีได้ การตรวจสอบข้อมูลบุคคลจาก ก.พ. ๗ เป็นเพียงกระบวนการหนึ่งเท่านั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ ยังสามารถตรวจสอบข้อมูลบุคคลได้จากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ประกอบกับผู้ฟ้องคดีเคยรับราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในระดับ ๑๐ จึงทำให้ทราบถึงความรู้ ความสามารถของผู้ฟ้องคดีได้ ประเด็นนี้จึงไม่มีผลกระทบต่อการนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เพื่อพิจารณารับโอนผู้ฟ้องคดี

สำหรับการโอนผู้ฟ้องคดีจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมาดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงมหาดไทยนั้น เป็นการโอนมาดำรงตำแหน่งในระดับ ๑๐ ประเภทตำแหน่งเดิม (ประเภทบริหารระดับสูง) และได้รับเงินประจำตำแหน่งในชั้นและอันดับเดิม (ระดับ ท. ๑๑ ขั้น ๖๔,๓๔๐ บาท) รวมทั้งยังได้รับเงินประจำตำแหน่งและค่าตอบแทนรายเดือนในอัตราเดิม ซึ่งตำแหน่งของผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่ในการตรวจราชการ แนะนำการปฏิบัติราชการอันเกี่ยวเนื่องกับกระทรวง กรม สำนักงาน หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐทั้งในราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับของกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจ หรือมติคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี และการตรวจราชการกรณีพิเศษตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ยังได้แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีเป็นหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลการตรวจราชการของกระทรวงมหาดไทย ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้การปฏิบัติงาน

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

ของผู้ตรวจราชการกระทรวงเป็นไปตามระเบียบการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยและตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มอบหมาย และตำแหน่งดังกล่าวยังได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ประธานคณะกรรมการกำกับยุทธศาสตร์และการบริหารจังหวัดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการกำกับยุทธศาสตร์ และการบริหารจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๗ อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มอบอำนาจให้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติราชการแทนในการพิจารณามอบหมายข้าราชการ ข้าราชการที่ช่วยราชการ และลูกจ้างประจำในสังกัดสำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักนโยบายและแผน และสถาบันดำรงราชานุภาพ ให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการกำกับยุทธศาสตร์และการบริหารจังหวัด ซึ่งตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยก็เป็นตำแหน่งที่สามารถได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบริหารอื่นๆ อาทิ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดี ฯลฯ เป็นต้น การโอนผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้ทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิประโยชน์ในการเป็นข้าราชการและเป็นการลดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า การโอนผู้ฟ้องคดีไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๖๐ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) เพื่อขอรับโอนผู้ฟ้องคดีไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นชอบตามเสนอ กระทรวงมหาดไทยจึงมีหนังสือถึงสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อขอทาบทามขอรับโอน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาในเบื้องต้นแล้วไม่ขัดข้อง จึงได้ขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายชูศักดิ์ ศิรินิล) ซึ่งได้ให้ความเห็นชอบตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสนอ สำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้แจ้งไม่ขัดข้องในการให้โอนผู้ฟ้องคดีให้กระทรวงมหาดไทยทราบ กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กำหนด ตามมติผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๐ ซึ่งในเรื่องการแต่งตั้งข้าราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้มีมติมอบหมายเป็นหลักการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้พิจารณาอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่ง

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

ประเภทบริหารระดับสูง ที่เป็นระดับ ๑๐ และระดับ ๑๑ แล้วให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เพื่อรับทราบต่อไป ทั้งนี้ กฎหมายมิได้กำหนดให้ต้องได้รับความยินยอมจากข้าราชการผู้ถูกโอนย้ายแต่อย่างใด

สำหรับประเด็นที่เร่งดำเนินการแต่งตั้งนั้น การเสนอแต่งตั้งเป็นไปตามช่วงเวลาของการแต่งตั้งโยกย้าย ตามมติผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๔/ว๙ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเสนอแต่งตั้งข้าราชการในระดับ ๑๐ หรือระดับ ๑๑ โดยกำหนดให้กระทำได้ตั้งแต่เดือนสิงหาคม – กันยายน และเรื่องนี้ได้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งในวันดังกล่าวก็มีกระทรวงต่างๆ เสนอแต่งตั้งมาหลายราย ต่อมา ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑

ในการพิจารณาคดีนี้ ศาลเห็นว่าการอนุมัติให้โอนผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้อำนาจโดยคณะรัฐมนตรี จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และข้อ ๗๘ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบกับมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง (๓) (ข) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เรียกให้คณะรัฐมนตรีเข้ามาเป็นคู่กรณีในฐานะผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ขอถือเอาคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นส่วนหนึ่งของคำให้การ และให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ หรือระดับ ๑๑ โดยมีสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีรับผิดชอบดำเนินการในเรื่องการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญที่ต้องเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาอนุมัติและนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยถือเป็นหลักตลอดมาว่าการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ และระดับ ๑๑ โดยเฉพาะตำแหน่งที่ไม่ใช่ตำแหน่งทางวิชาการเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วนเพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในภารกิจและความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้นๆ

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดชะงัก อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ประกอบกับมีขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการพอสมควร เพื่อให้ข้าราชการที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสามารถไปปฏิบัติหน้าที่ได้ทันตามเจตนารมณ์ดังกล่าว

สำหรับมติผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ หรือระดับ ๑๑ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ หรือระดับ ๑๑ กรณีแต่งตั้งย้อนหลัง การแต่งตั้งล่วงหน้า วันที่ขอให้การแต่งตั้งมีผล การแต่งตั้งและการให้พ้นจากตำแหน่ง รวมถึงการออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งที่ยังไม่ว่างในขณะที่ออกคำสั่ง โดยให้คำสั่งมีผลใช้บังคับเมื่อตำแหน่งดังกล่าวว่างลงแล้ว ให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่จำเป็น เช่น การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนผู้เกษียณอายุ และเป็นตำแหน่งที่จำเป็นต้องมีผู้ปฏิบัติงานต่อเนื่อง โดยออกคำสั่งล่วงหน้าได้ไม่เกิน ๒ เดือน โดยการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทดแทนตำแหน่งของผู้ครบเกษียณอายุราชการ หากจะขอแต่งตั้งให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ให้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาภายในเดือนกันยายน ดังนั้น กรณีที่กระทรวงมหาดไทยเสนอเรื่องแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ เพื่อทดแทนผู้เกษียณอายุราชการ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่าการแต่งตั้งดังกล่าวเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติข้างต้นแล้ว

ส่วนกรณีการแจ้งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน หลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีมติอนุมัติแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ นั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ยืนยันและแจ้งมติให้กระทรวงมหาดไทยและสำนักงาน ก.พ. ทราบ และขอให้สำนักราชเลขาธิการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งเดิม และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ ซึ่งเมื่อได้รับแจ้งพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ จากสำนักราชเลขาธิการแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้จัดทำประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และได้ส่งสำเนาประกาศดังกล่าวให้กระทรวงมหาดไทย สำนักนายกรัฐมนตรี

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

และสำนักงาน ก.พ. ทราบ ขั้นตอนดังกล่าวเป็นกระบวนการที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องดำเนินการ

คดีนี้ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๒ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน คำแถลงของผู้ฟ้องคดี และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีด้วยแล้ว

ศาลได้ตรวจเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๘๗๙๕ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ความว่า กระทรวงมหาดไทยจะมีตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ว่างลงในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ เนื่องจากผู้ครองตำแหน่งครบเกษียณอายุและจะต้องพ้นจากราชการ กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) พิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว จึงขอทราบว่าหากกระทรวงมหาดไทยจะเสนอแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงมหาดไทยข้างต้น สำนักนายกรัฐมนตรีจะขัดข้องหรือไม่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้นำเรื่องเสนอรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายชูศักดิ์ ศิรินิล) พิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วมีหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๒/๒๐๐๐๓ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ว่าไม่ขัดข้องในการโอนข้าราชการดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงมีบันทึก ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๘๐๐๓ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่ออนุมัติแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) ตำแหน่งเลขที่ ๑๓ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) ได้พิจารณาเห็นชอบและลงนามในหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปรากฏตามบันทึกข้อความกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๘๐๐๔ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ และปรากฏหลักฐานว่าเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (นายสุรชัย ภู่ประเสริฐ) มีบันทึกท้ายบันทึกข้อความของกระทรวงมหาดไทย

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

ข้างต้น เสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า "เห็นควรอนุมัติตามมติคณะรัฐมนตรี ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๐ และเสนอคณะรัฐมนตรีทราบจรในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ เนื่องจากมีความจำเป็นเร่งด่วน ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง" ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (นายสมัคร สุนทรเวช) ได้มีคำสั่งอนุมัติในวันเดียวกัน เลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงมีหนังสือที่ นร ๐๕๐๘/๑๓๐๐๖ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งมติคณะรัฐมนตรีที่อนุมัติการโอนผู้ฟ้องคดี และการดำเนินการขอให้สำนักราชเลขาธิการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งเดิมและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ และต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๘/๑๓๗๙๑ และที่ นร ๐๕๐๘/๑๓๗๙๓ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทราบตามลำดับ ผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ. เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๑ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ในการประชุมครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๑ พิจารณามีมติให้ยกคำร้องทุกข์ และรองนายกรัฐมนตรี (นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล) ปฏิบัติราชการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาสั่งการให้ยกคำร้องทุกข์ตามมติ ก.พ.

มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่าการโอนผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักนายกรัฐมนตรี ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ และตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕๒ บัญญัติว่า การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และ

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๖ ... มาตรา ๖๐ ... แล้วแต่กรณี และให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง... (๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ให้ปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชาเสนอรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชาเป็นผู้สั่งบรรจุและให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ฯลฯ มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในต่างกระทรวง ทบวง กรม อาจทำได้เมื่อผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมในการโอนนั้นแล้ว โดยให้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ไม่สูงกว่าเดิมและรับเงินเดือนในขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นการโอนตามวรรคสอง วรรคสี่ วรรคหก และมาตรา ๔๔ ซึ่งวรรคสี่ บัญญัติว่า การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๑๐ ขึ้นไป ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในต่างกระทรวง ให้โอนไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ไม่สูงกว่าเดิมและรับเงินเดือนในขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม และต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ จึงเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ ที่อ้างถึงข้างต้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ ได้ตกลงยินยอมในการโอนผู้ฟ้องคดี และได้มีการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ไม่สูงกว่าเดิมและรับเงินเดือนในขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม ซึ่งการโอนครั้งนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) เพื่อนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาอนุมัติ และได้รับอนุมัติจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อันเป็นการดำเนินการตามบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้น

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า การโอนครั้งนี้เป็นการลดบทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการของผู้ฟ้องคดี กระบวนการโอนได้กระทำตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นภายในหนึ่งวัน คือวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ โดยเป็นการโอนเฉพาะผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียว ทั้งที่กระทรวงมหาดไทยมีตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงที่จะว่างในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๗ ตำแหน่ง ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาตำแหน่งที่ว่างทั้งหมดในภาพรวม

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

และนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ รวม ๖๒ ตำแหน่ง อันเป็นการกระทำที่ขัดกับหลักปฏิบัติของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและไม่เป็นไปตามมติผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ จึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า การโอนผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มติผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ ที่เห็นชอบแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ หรือระดับ ๑๑ ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๔/ว๙ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๗ ข้อ ๒ กำหนดแนวทางการแต่งตั้งล่วงหน้าไว้ว่า ๒.๑ การออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งที่ยังไม่ว่างในขณะที่ออกคำสั่ง โดยให้คำสั่งมีผลใช้บังคับเมื่อตำแหน่งดังกล่าวว่างลงแล้วนั้น สมควรให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่จำเป็น เช่น แต่งตั้งข้าราชการให้ไปดำรงตำแหน่งต่างจังหวัด ต่างประเทศ หรือเป็นการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนผู้เกษียณอายุ หรือการแต่งตั้งแทนผู้ที่ขอลาออกจากราชการ และเป็นตำแหน่งที่จำเป็นต้องมีผู้ปฏิบัติงานต่อเนื่อง เป็นต้น โดยออกคำสั่งล่วงหน้าได้ไม่เกิน ๒ เดือน ฯลฯ และข้อ ๓.๑ กำหนดว่า การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทดแทนตำแหน่งของผู้ครบเกษียณอายุราชการ หากจะขอแต่งตั้งให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ให้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาภายในเดือนกันยายน ดังนั้น การที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอเรื่องการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงกระทรวงมหาดไทย แทนผู้เกษียณอายุ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ จึงเป็นการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม เมื่อปรากฏว่าในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ กระทรวงมหาดไทยจะมีตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงว่างลง ๗ ตำแหน่ง แต่กระทรวงมหาดไทยกลับเสนอเรื่องการโอนผู้ฟ้องคดีเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เพียงตำแหน่งเดียว โดยไม่มีเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเสนอเฉพาะตำแหน่งที่จะรับโอนผู้ฟ้องคดีเพียงตำแหน่งเดียวเท่านั้น ซึ่งโดยปกติหากส่วนราชการใดมีตำแหน่งที่จะว่างในวันที่ ๑ ตุลาคม อันเป็นวันเริ่มปีงบประมาณ การนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อนุมัติแต่งตั้งก็จะเสนอในภาพรวมของทั้งส่วนราชการ หากจะเสนอก่อนเพียงหนึ่งตำแหน่งก็จะต้องมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษ หรือเป็นกรณีเร่งด่วนที่ต้องการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในทันที ซึ่งกรณี

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

ของผู้ฟ้องคดีก็ไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนเช่นนั้น เนื่องจากต้องรอให้ผู้ดำรงตำแหน่งเดิมเกษียณอายุราชการก่อน ประกอบกับการดำเนินการดังกล่าวตั้งแต่ขั้นตอนของการตกลงยินยอมระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ การเสนอเรื่องจากกระทรวงมหาดไทยต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อนำเรื่องเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และการอนุมัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ภายใต้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งวัน ซึ่งนับว่าผิดปกติสำหรับการติดต่อประสานงานต่างส่วนราชการ การดำเนินการในลักษณะนี้ดูเสมือนว่าได้มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า อันแสดงถึงการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ

สำหรับประเด็นที่ว่าการโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย เป็นการลดบทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการหรือไม่ นั้น

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี (ชื่อตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการ ๑๐ ประเภทตำแหน่ง บริหารระดับสูง) ตั้งแต่วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๓ และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ ต่อมา ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (ชื่อตำแหน่ง นักบริหาร ๑๐ ประเภทตำแหน่ง บริหารระดับสูง) ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งตำแหน่งผู้ตรวจราชการ ๑๐ ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง กำหนดว่า มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในฐานะผู้ตรวจราชการชั้นสูงระดับกระทรวงหรือผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี รับผิดชอบงานตรวจราชการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ลักษณะงานที่ปฏิบัติได้แก่ ตรวจการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐในสังกัดกระทรวง หรือหน่วยงานของรัฐทุกกระทรวง ทบวง กรม ในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย โดยตรวจและเร่งรัดการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามนโยบาย ระเบียบแบบแผน และเป้าหมายทุกด้านของรัฐบาล ติดตามในเรื่องนโยบาย แผนงาน การบริหารงานบุคคล และการงบประมาณของส่วนราชการที่สังกัด รวมทั้งสืบสวนสอบสวนหรือสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการร้องเรียน การกล่าวหาข้าราชการระดับสูง ตรวจเยี่ยม แนะนำ ชี้แจง รับฟัง หรือสดับตรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนในท้องที่ต่างๆ เพื่อหาทางช่วยเหลือและเป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับ

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

งานที่ตรวจ ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการ พ.ศ. ๒๕๓๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนที่ ๒ ระดับการตรวจราชการ อำนาจหน้าที่ผู้ตรวจราชการและหน้าที่ผู้รับการตรวจ กำหนดดังนี้ ข้อ ๙ การตรวจราชการมี ๓ ระดับ ดังต่อไปนี้ คือ (๑) การตรวจราชการระดับสำนักนายกรัฐมนตรี (๒) การตรวจราชการระดับกระทรวง (๓) การตรวจราชการระดับกรม ข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี สังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รับผิดชอบการตรวจราชการระดับสำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่ตรวจราชการเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี วรรคสอง กำหนดว่า ผู้ตรวจราชการกระทรวง สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง รับผิดชอบการตรวจราชการระดับกระทรวง มีอำนาจหน้าที่ตรวจราชการเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เฉพาะในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง และปลัดกระทรวง ข้อ ๑๓ กำหนดว่า เพื่อให้การตรวจราชการ ระดับสำนักนายกรัฐมนตรี ระดับกระทรวง และระดับกรม เป็นไปอย่างมีเอกภาพ และประสิทธิภาพ กระทรวง หรือกรมใด โดยสภาพและปริมาณของงานสมควรมีหัวหน้าผู้ตรวจราชการของกระทรวง หรือกรม ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงหรืออธิบดี แล้วแต่กรณีมีอำนาจแต่งตั้งผู้ตรวจราชการคนใดคนหนึ่งเป็นหัวหน้าผู้ตรวจราชการ และจะให้มีรองหัวหน้าผู้ตรวจราชการด้วยก็ได้ วรรคสอง กำหนดว่า ให้หัวหน้าผู้ตรวจราชการมีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ตรวจราชการ เพื่อให้การปฏิบัติราชการของผู้ตรวจราชการเป็นไปตามระเบียบนี้และตามที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีมอบหมาย

ต่อมา ได้มีการประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๘ ซึ่งข้อ ๙ กำหนดว่า ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี รับผิดชอบและมีอำนาจและหน้าที่ในการตรวจราชการเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการในภาพรวมของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วย

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

ในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ตรวจราชการกระทรวง รับผิดชอบและมีอำนาจและหน้าที่ในการตรวจราชการเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐเฉพาะในขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของกระทรวง ในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง และปลัดกระทรวง ฯลฯ ข้อ ๑๕ วรรคสาม กำหนดว่า ให้หัวหน้าผู้ตรวจราชการมีอำนาจและหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ตรวจราชการเพื่อให้การปฏิบัติราชการของผู้ตรวจราชการเป็นไปตามระเบียบนี้

จากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่า ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบสูงกว่าผู้ตรวจราชการกระทรวง เพราะผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ตรวจราชการฯ ในภาพรวมของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วย ในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี ฯลฯ ส่วนผู้ตรวจราชการกระทรวง มีอำนาจหน้าที่ตรวจราชการฯ เฉพาะในขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของกระทรวง ในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง และปลัดกระทรวง เท่านั้น

นอกจากนี้ ยังปรากฏว่า เมื่อครั้งผู้ฟ้องคดีได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ยังได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการปฏิบัติราชการ และสั่งและปฏิบัติราชการแทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๕๒/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ ในสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักตรวจราชการ ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และพิจารณาอนุมัติให้ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร สำนักงานคณะกรรมการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค (ทั้งนี้ เมื่อระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค พ.ศ. ... มีผลบังคับใช้แล้ว) และงานอื่นตามที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ต่อมา เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๗ บัญญัติให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ดังนี้ (๑) สำนักนายกรัฐมนตรี ฯลฯ มาตรา ๑๐ วรรคสอง

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

บัญญัติว่า สำนักนายกรัฐมนตรี มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานในสำนักนายกรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ โดยจะให้มีรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้ มาตรา ๑๖ บัญญัติว่า สำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (๑) รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรีให้เป็นไปตามนโยบายที่นายกรัฐมนตรีกำหนด รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี (๒) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีรองจากนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ยกเว้นข้าราชการของส่วนราชการซึ่งหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี (๓) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี วรรคสอง บัญญัติว่า ในการปฏิบัติราชการของปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งให้มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ ฯลฯ วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีที่มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ... ให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี... เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และวรรคสี่ บัญญัติว่า ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ... มีอำนาจหน้าที่ตามที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดหรือมอบหมาย และตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบงานของตำแหน่งนักบริหาร ๑๐ ไว้ว่า บริหารงานในฐานะอธิบดีหรือเทียบเท่า รับผิดชอบบริหารราชการทุกด้านของส่วนราชการที่รับผิดชอบ และปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างในส่วนราชการนั้น หรือบริหารงานในฐานะรองปลัดกระทรวง หรือรองปลัดทบวงหรือเทียบเท่า ช่วยปลัดกระทรวง... ปฏิบัติราชการตามที่ได้รับมอบหมายทั้งในด้านการบริหารราชการของส่วนราชการที่รับผิดชอบ และการปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

และลูกจ้าง และรับผิดชอบราชการของส่วนราชการนั้นรองจากปลัดกระทรวง... และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย และกำหนดลักษณะงานที่ปฏิบัติไว้ว่า ... ในฐานะรองปลัดกระทรวงหรือรองปลัดทบวงหรือเทียบเท่า มีหน้าที่ช่วยปลัดกระทรวง ... พิจารณากำหนดนโยบาย วางแผนงาน จัดระบบงาน อำนวยการ สั่งราชการ ควบคุม ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข ประเมินผลงาน และให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานด้านต่างๆ ของส่วนราชการที่รับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมาย เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการต่างๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้ง ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ช่วยปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างในส่วนราชการนั้น รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงหรือเทียบเท่า และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ผู้ฟ้องคดีได้รับมอบหมาย ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๔๔๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ให้รับผิดชอบการปฏิบัติราชการ สั่งและปฏิบัติราชการแทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในส่วนราชการ กองกลาง ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักแผนงานและกิจการพิเศษ และให้รับผิดชอบในการพิจารณาอนุมัติการเดินทางไปราชการของข้าราชการลูกจ้าง และพนักงานราชการ ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่หัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งใช้เงินงบประมาณหมวดรายจ่ายอื่น รายการค่าใช้จ่ายในการเจรจาและการประชุมนานาชาติที่ตั้งไว้ทางสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ยกเว้นการพิจารณาอนุมัติค่าใช้จ่ายจากเงินงบประมาณหมวดรายจ่ายอื่น รายการค่าใช้จ่ายในการเจรจาและการประชุมนานาชาติที่ตั้งไว้ทางสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในทุกกรณี และงานอื่นตามที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย ได้รับมอบหมายตามคำสั่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๗/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๙ และที่ ๒๐๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๙ ให้รับผิดชอบการปฏิบัติราชการ และสั่งและปฏิบัติราชการแทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในส่วนราชการ กองกลาง ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักแผนงานและกิจการพิเศษ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และงานอื่นตามที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย ซึ่งเห็นได้ว่างานในตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นงานลักษณะบริหาร

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

๑๙

ส่วนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงมหาดไทย นั้น นอกจากจะปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้วยังปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบในการตรวจและแนะนำการปฏิบัติราชการอันเกี่ยวกับกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทยให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับของกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจ หรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี รวมทั้งการตรวจราชการกรณีพิเศษตามที่ผู้บังคับบัญชาเห็นชอบและมอบหมาย โดยกระทรวงมหาดไทยมีตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง รวม ๑๒ ตำแหน่ง และตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๑๑ กำหนดให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย แต่งตั้งผู้ตรวจราชการกระทรวงคนหนึ่งเป็นหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวง ฯลฯ ข้อ ๑๓ กำหนดให้หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวง มีอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย รวมทั้งตรวจราชการ ติดตาม กำกับ ดูแล การดำเนินงานของเขต กทม. และส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงมหาดไทยในส่วนกลาง ให้หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ตรวจราชการกระทรวงเพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้ตรวจราชการกระทรวงเป็นไปตามระเบียบนี้ และตามที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย และข้อ ๑๖ กำหนดว่า ผู้ตรวจราชการกระทรวงรับผิดชอบการตรวจราชการเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๔๘๙/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีเป็นหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย

จากกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดดังกล่าว พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นตำแหน่งบริหาร มีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการรองจากปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รับผิดชอบการปฏิบัติงาน สั่งและปฏิบัติราชการแทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีรองจากนายกรัฐมนตรี ฯลฯ ตามที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย ส่วนตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการตรวจราชการจำกัดเฉพาะส่วนราชการและหน่วยงาน

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

รัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทยเท่านั้น ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๓ ให้การว่า การโอนผู้ฟ้องคดีจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมาดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงมหาดไทย เป็นการโอนมาดำรงตำแหน่งในระดับเดิมได้รับเงินเดือนในขั้นและอันดับเดิม และได้รับเงินประจำตำแหน่งและค่าตอบแทนรายเดือนในอัตราเดิมนั้น เห็นว่า แม้จะเป็นการโอนมาดำรงตำแหน่งในระดับเดิมตามที่อ้าง แต่บทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีของตำแหน่งทั้งสองตำแหน่งหาได้เท่ากันไม่ เพราะจากกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่า รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีบทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีของตำแหน่งสูงกว่าตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง คำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๓ ข้างต้นจึงรับฟังไม่ได้

สำหรับคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๓ ที่ว่าในส่วนความก้าวหน้าในวิชาชีพข้าราชการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ก็เป็นตำแหน่งที่สามารถได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบริหารอื่นๆ อาทิ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดี จากการที่สิทธิประโยชน์ที่ผู้ฟ้องคดีได้รับก่อนการโอน และหลังการโอนยังคงเหมือนเดิมทุกประการ ประกอบกับความรับผิดชอบของงานในตำแหน่งหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยก็เป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย การโอนผู้ฟ้องคดีไม่ได้ทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิประโยชน์ในการเป็นข้าราชการและเป็นการลดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบแต่อย่างใดนั้น

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า จากคำกล่าวอ้างของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองข้างต้น เห็นได้ว่าการได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดี เป็นความก้าวหน้าในวิชาชีพข้าราชการของผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ดังนั้น การที่มีการโอนผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอยู่แล้วไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย จึงเป็นการลดระดับความก้าวหน้าในวิชาชีพข้าราชการของผู้ฟ้องคดี

นอกจากนั้น หากพิจารณาถึงเจตนาในการขอโอนหรือการใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เห็นได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิได้เป็นผู้ริเริ่มการขอโอนด้วยตนเอง

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

ทั้งนี้ ปรากฏหลักฐานตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๓๓๖ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ชี้แจงผู้ฟ้องคดีสรุปความได้ว่า ในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ เวลาประมาณ ๐๙.๓๐ นาฬิกา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เดินทางจากกระทรวงมหาดไทย ไปร่วมประชุมกับหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องถึงแนวทางการดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร ที่ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก ได้รับแจ้งทางโทรศัพท์มือถือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) ว่ามีเอกสารเร่งด่วน กรณีรับโอนข้าราชการระดับ ๑๐ มารับราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย ขอให้ลงนามเพื่อเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ต่อมาเวลา ๑๒.๑๕ นาฬิกา หลังจากเลิกประชุม นายสุรชัย ขันอาสา รองผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นคณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้นำเอกสารตามที่ได้มีการประสานไว้มาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงนาม โดยไม่ได้แจ้งว่าจะนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อใด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นว่าเป็นการขอรับโอนผู้ฟ้องคดี ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งสำคัญสังกัดกระทรวงมหาดไทยมาก่อน และเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้มีมติอนุมัติให้นายนัที เปรมรัศมี รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีความอาวุโสทางราชการน้อยกว่าผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นว่า การรับโอนผู้ฟ้องคดีน่าจะช่วยคลายความอึดอัดใจได้บ้าง และเห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีความเหมาะสมที่จะโอนมารับราชการที่กระทรวงมหาดไทย โดยในชั้นต้นอาจแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยก่อนเป็นการชั่วคราว แล้วจึงปรับย้ายไปดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย หรืออธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงมหาดไทยตามความเหมาะสมในระยะเวลาอันใกล้ต่อไป ซึ่งหากกระทรวงมหาดไทยไม่ได้ปรับย้ายให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งดังกล่าว จะถือว่าไม่เป็นธรรมอย่างยิ่ง จึงได้ลงนามในเอกสารดังกล่าว และปรากฏตามบันทึกข้อความสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีบันทึกข้อความถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) ความว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ อนุมัติแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอนั้นน่าจะมีเบื้องหลัง และไม่ถูกต้องตามขั้นตอนกระบวนการ มีการดำเนินการที่เร่งด่วนและ

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

ไม่มีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ และได้เสนอแนวทางพิจารณาเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดีสองแนวทาง คือ ให้สำนักนายกรัฐมนตรีรับโอนผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีดังเดิม หรือปรับย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย หรืออธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จากข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงเห็นว่าการโอนผู้ฟ้องคดีในคดีนี้มิได้ริเริ่มจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพราะผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เองก็เห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับความเป็นธรรม ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะเกษียณอายุราชการในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ จึงไม่มีเหตุผลที่จะโอนผู้ฟ้องคดีมาดำรงตำแหน่งในสังกัดกระทรวงมหาดไทย โดยให้มีผลเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปแล้ว

นอกจากนี้ เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามบันทึกข้อความสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๑/พิเศษ ๔ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๑ ปรากฏหลักฐานว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) ได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๕๗๖ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสุขุมพงศ์ โง่นคำ) ว่ากระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า แนวทางการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดคือ การโอน (แต่งตั้ง) ให้ผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ดังเดิม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชอบธรรมและเป็นการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมาภายหลังได้

จากพยานหลักฐานข้างต้น เห็นได้ว่า ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการขอโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงมหาดไทย ก็ยังมีความเห็นว่าการโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงดังกล่าวเป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดี ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีมติอนุมัติการโอนผู้ฟ้องคดี ซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักนายกรัฐมนตรี ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ อันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

พิพากษาให้เพิกถอนประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งรองปลัดสำนัก

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

นายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีมติอนุมัติการโอน เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ และดำเนินการให้ผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

นางชนิตา วรพงศ์ ชนิตา วรพงศ์ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายอดุล จันทรศักดิ์
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นายสมิง พรทวีศักดิ์อุดม
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายจรวย หนูคง

ศาลปกครองกลาง
4 ก.ย. 2552
ศาลปกครองกลาง

สำเนา

อ่านเมื่อวันที่ 25 ก.ค. 2554

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๙๖๔/๒๕๕๒
คดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๒๙/๒๕๕๔

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๒ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

ระหว่าง
- นายจาดุร อภิชาตบุตร — ผู้ฟ้องคดี
- นายกรัฐมนตรี ที่ ๑
- ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒
- ปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ ๓
- คณะรัฐมนตรี ที่ ๔ — ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ ๑๗๐๒/๒๕๕๑ หมายเลขแดงที่ ๑๓๙๕/๒๕๕๒ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เดิมผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้รับคำสั่งให้โอนไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย การออกคำสั่งโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นการกระทบสิทธิ ทำให้ผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ไม่ได้รับ...

ไม่ได้รับความเป็นธรรมและได้รับความเดือดร้อนเสียหาย เนื่องจากก่อนหน้านั้น ผู้ฟ้องคดีเคยดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๓ ต่อมาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ รวมเป็นเวลาประมาณ ๘ ปี ๕ เดือน บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่เสมือนเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการกำกับติดตามงานของทุกส่วนราชการทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา แต่ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับติดตามงานเฉพาะขอบเขตงานของกระทรวงที่รับผิดชอบเท่านั้น จึงเป็นการลดบทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการของผู้ฟ้องคดี นอกจากนี้ กระบวนการโอนผู้ฟ้องคดีตั้งแต่ต้นจนถึงขั้นตอนการเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณามีมติอนุมัติมีการเร่งดำเนินการภายในวันเดียว คือ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ จนเป็นที่สงสัยว่าเป็นไปตามขั้นตอนหรือไม่ เพราะไม่มีการสอบถามความสมัครใจจากผู้ฟ้องคดีก่อน ในวันดังกล่าวมีการเสนอขอโอนผู้ฟ้องคดีเพียงตำแหน่งเดียว ทั้งที่ตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยจะว่างในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๗ ตำแหน่ง อีกทั้ง กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาตำแหน่งที่ว่างทั้งหมดในภาพรวมและนำเสนอคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ รวมทั้งสิ้น ๖๒ ตำแหน่ง อันเป็นการขัดกับหลักปฏิบัติของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ ที่กำหนดแนวทางการออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งที่ยังไม่ว่างในขณะที่ออกคำสั่ง โดยให้คำสั่งมีผลใช้บังคับเมื่อตำแหน่งดังกล่าวว่างลงแล้ว ให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่จำเป็น เช่น การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนผู้เกษียณอายุและเป็นตำแหน่งที่จำเป็นต้องมีผู้ปฏิบัติงานต่อเนื่อง และยังปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีบันทึกลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยว่าการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยน่าจะมีเบื้องหลังและไม่ถูกต้องตามขั้นตอน มีการดำเนินการที่เร่งด่วนและไม่มีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ พร้อมทั้งเสนอแนวทางพิจารณาสองแนวทาง คือ ควรให้สำนักนายกรัฐมนตรีรับโอนผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีดังเดิม เนื่องจากการรับโอนผู้ฟ้องคดีทำให้กระทรวงมหาดไทยเสียอัตราตำแหน่งข้าราชการระดับ ๑๐ ไป ๑ อัตรา หรือกระทรวงมหาดไทยควรปรับย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/หรืออธิบดี...

หรืออธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในกระทรวงมหาดไทยตามความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม หากกระทรวงมหาดไทยไม่ได้ปรับย้ายให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งดังกล่าว จะถือว่าไม่เป็นธรรมอย่างยิ่ง แต่ปรากฏว่ากระทรวงมหาดไทยมิได้ดำเนินการตามข้อเสนอ โดยกระทรวงมหาดไทยได้เสนอแต่งตั้งตำแหน่งต่างๆ ในภาพรวมทั้งหมด และนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ รวม ๖๒ ตำแหน่ง ผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ. และรองนายกรัฐมนตรี (นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล) ได้พิจารณาสั่งยกคำร้องทุกข์ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการออกคำสั่งให้โอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขัดกับหลักคุณธรรม เป็นการกลั่นแกล้ง ลดบทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการของผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีเสื่อมเสียเกียรติและศักดิ์ศรีของข้าราชการ ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งให้โอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ และให้ผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีตามเดิม

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า การมีคำสั่งให้โอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ เนื่องจากมีตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยจะว่างลงในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์เหมาะสมที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบด้วยแล้ว จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ สอบถามผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอความยินยอมให้โอนผู้ฟ้องคดีมารับราชการทางสังกัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งว่าไม่ขัดข้องในการให้โอนผู้ฟ้องคดีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อพิจารณาอนุมัติการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย และนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ทราบตามมติคณะรัฐมนตรี ฉบับลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๐ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้มีมติในวันเดียวกันอนุมัติให้โอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ต่อมา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอให้สำนักราชเลขาธิการนำความกราบบังคับทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและแต่งตั้ง

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ให้ดำรงตำแหน่ง...

ให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยว่าทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตามที่เสนอ และสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน การโอนผู้ฟ้องคดีเป็นไปตามมาตรา ๕๒ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้มีการสอบถามความยินยอมในการโอนจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ขัดข้อง ซึ่งทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุข้าราชการระดับ ๑๐ ในสังกัดของตน และได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนโดยชอบด้วยกฎหมาย และคำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับเป็นสำคัญ

การที่มีการเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อนุมัติการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียว เนื่องจากในช่วงเวลานั้นกระทรวงมหาดไทยยังพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ไม่แล้วเสร็จ แต่เพื่อความต่อเนื่องในการบริหารราชการของกระทรวงมหาดไทย จึงได้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณารับโอนผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นข้าราชการต่างกระทรวงมาดำรงตำแหน่งว่างแทนผู้ที่เกษียณอายุและพ้นจากราชการก่อน โดยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดเวลาการเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาอนุมัติแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๑ แต่เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่านายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี มีความผิดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ จึงทำให้ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในขณะนั้นเป็นคณะรัฐมนตรีรักษาการ การเสนอให้พิจารณาแต่งตั้งข้าราชการจึงเป็นเรื่องไม่สมควร จำเป็นต้องรอให้รัฐบาลชุดใหม่ถวายสัตย์เข้ารับตำแหน่งและแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ประชุมครั้งแรกในวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ กระทรวงมหาดไทยจึงได้เสนอให้มีการพิจารณาอนุมัติการแต่งตั้งในวันดังกล่าว ดังนั้น การที่กระทรวงมหาดไทยเสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาการโอนผู้ฟ้องคดีจึงเป็นไปตามหลักปฏิบัติของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว สำหรับการโอนผู้ฟ้องคดีจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมาดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยนั้น เป็นการโอนมาดำรงตำแหน่งในระดับ ๑๐ ประเภทตำแหน่งเดิม (ประเภทบริหารระดับสูง) และได้รับเงินประจำตำแหน่งในขั้นและอันดับเดิม รวมทั้งยังได้รับเงินประจำตำแหน่งและค่าตอบแทนรายเดือน

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ในอัตราเดิม...

ในอัตราเดิม นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ยังได้แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้เป็นหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลการตรวจราชการของกระทรวงมหาดไทย ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบการตรวจราชการและตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มอบหมาย ซึ่งตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยเป็นตำแหน่งที่สามารถได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบริหารอื่นๆ อาทิ ปลัดกระทรวงมหาดไทย รองปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดี เป็นต้น การโอนผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้ทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิประโยชน์ในการเป็นข้าราชการและเป็นการลดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า การโอนผู้ฟ้องคดีไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๖๐ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) เพื่อขอรับโอนผู้ฟ้องคดีไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นชอบตามเสนอ กระทรวงมหาดไทยจึงมีหนังสือถึงสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อทาบทามขอรับโอนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาในเบื้องต้นแล้วไม่ขัดข้อง จึงได้ขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายชูศักดิ์ ศิรินิล) ซึ่งได้ให้ความเห็นชอบตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสนอ สำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้แจ้งไม่ขัดข้องในการให้โอนผู้ฟ้องคดีให้กระทรวงมหาดไทยทราบ กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กำหนด ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๐ ซึ่งในเรื่องการแต่งตั้งข้าราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้มีมติมอบหมายเป็นหลักการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้พิจารณาอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงที่เป็นระดับ ๑๐ และระดับ ๑๑ แล้วให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เพื่อรับทราบต่อไป ทั้งนี้ กฎหมายมิได้กำหนดว่าต้องได้รับความยินยอมจากข้าราชการผู้ถูกโอนย้ายแต่อย่างใด สำหรับประเด็นที่เร่งดำเนินการแต่งตั้งนั้น การเสนอแต่งตั้งเป็นไปตามช่วงเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๙ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๗ กำหนดให้กระทำได้ตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน และเรื่องนี้

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ได้นำเสนอ...

ได้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งในวันดังกล่าวมีกระทรวงต่าง ๆ เสนอแต่งตั้งมาหลายราย

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า การอนุมัติให้โอนผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้อำนาจโดยคณะรัฐมนตรี จึงมีคำสั่งเรียกคณะรัฐมนตรีเข้ามาเป็นคู่กรณี โดยกำหนดให้เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ หรือระดับ ๑๑ โดยมีสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีรับผิดชอบดำเนินการในเรื่องการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญที่ต้องเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาอนุมัติและนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยถือเป็นหลักตลอดมาว่าการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ และระดับ ๑๑ โดยเฉพาะตำแหน่งที่ไม่ใช่ตำแหน่งทางวิชาการเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วน เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในภารกิจและความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้นๆ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดชะงัก อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ประกอบกับมีขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการพอสมควร เพื่อให้ข้าราชการที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสามารถไปปฏิบัติหน้าที่ได้ทันตามเจตนารมณ์ดังกล่าว สำหรับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ หรือระดับ ๑๑ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีแต่งตั้งย้อนหลัง การแต่งตั้งล่วงหน้า วันที่ขอให้การแต่งตั้งมีผล การแต่งตั้งและการให้พ้นจากตำแหน่ง รวมถึงการออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งที่ยังไม่ว่างในขณะที่ออกคำสั่ง โดยให้คำสั่งมีผลใช้บังคับเมื่อตำแหน่งดังกล่าวว่างลงแล้ว ให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่จำเป็น เช่น การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนผู้เกษียณอายุ และเป็นตำแหน่งที่จำเป็นต้องมีผู้ปฏิบัติงานต่อเนื่อง โดยออกคำสั่งล่วงหน้าได้ไม่เกิน ๒ เดือน โดยการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทดแทนตำแหน่งของผู้ครบเกษียณอายุราชการ หากจะขอแต่งตั้งให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ให้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาภายในเดือนกันยายน ดังนั้น การแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจึงเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติข้างต้นแล้ว

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่าการโอนผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐)

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/สำนักนายกรัฐมนตรี...

สำนักนายกรัฐมนตรี ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ และตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และวินิจฉัยว่าคดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าการโอนครั้งนี้เป็นการลดบทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการของผู้ฟ้องคดี กระบวนการโอนได้กระทำตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นภายในหนึ่งวัน คือ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ โดยเป็นการโอนเฉพาะผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียว ทั้งที่ กระทรวงมหาดไทยมีตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงที่จะว่างในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๗ ตำแหน่ง ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาตำแหน่งที่ว่างทั้งหมดในภาพรวมและนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ รวม ๖๒ ตำแหน่ง อันเป็นการกระทำที่ขัดกับหลักปฏิบัติของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ จึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่าการโอนผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ ที่เห็นชอบแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ หรือระดับ ๑๑ ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๙ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๗ ข้อ ๒ กำหนดแนวทางการแต่งตั้งล่วงหน้าไว้ว่า ๒.๑ การออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งที่ยังไม่ว่างในขณะที่ออกคำสั่ง โดยให้คำสั่งมีผลใช้บังคับเมื่อตำแหน่งดังกล่าวว่างลงแล้วนั้น สมควรให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่จำเป็น โดยออกคำสั่งล่วงหน้าได้ไม่เกิน ๒ เดือน และข้อ ๓.๑ กำหนดว่า การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทดแทนตำแหน่งของผู้ครบเกษียณอายุราชการ หากจะขอแต่งตั้งให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ให้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาภายในเดือนกันยายน ดังนั้น การที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอเรื่องการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยแทนผู้เกษียณอายุเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ จึงเป็นการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เมื่อปรากฏว่าในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ กระทรวงมหาดไทยจะมีตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยว่างลง ๗ ตำแหน่ง แต่กระทรวงมหาดไทยกลับเสนอเรื่องการโอนผู้ฟ้องคดีเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เพียงตำแหน่งเดียว โดยไม่มีเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเสนอเฉพาะตำแหน่งที่จะรับโอนผู้ฟ้องคดีเพียงตำแหน่งเดียว ซึ่งโดยปกติหากส่วนราชการใดมีตำแหน่งที่จะว่างในวันที่ ๑ ตุลาคม อันเป็นวันเริ่มปีงบประมาณ การนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/อนุมัติแต่งตั้ง...

อนุมัติแต่งตั้งก็จะเสนอในภาพรวมของทั้งส่วนราชการ หากจะเสนอก่อนเพียงหนึ่งตำแหน่ง ต้องมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษหรือเป็นกรณีเร่งด่วนที่ต้องการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในทันที ซึ่งกรณีของผู้ฟ้องคดีก็ไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนเช่นนั้น เนื่องจากต้องรอให้ผู้ดำรงตำแหน่งเดิมเกษียณอายุราชการก่อน ประกอบกับการดำเนินการดังกล่าวตั้งแต่ขั้นตอนของการตกลงยินยอมระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ การเสนอเรื่องจากกระทรวงมหาดไทยต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อนำเรื่องเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และการอนุมัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ภายใต้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นการดำเนินการแล้วเสร็จภายในหนึ่งวัน ซึ่งนับว่าผิดปกติสำหรับการติดต่อประสานงานต่างส่วนราชการ การดำเนินการในลักษณะนี้ดูเสมือนว่าได้มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า อันแสดงถึงการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ

สำหรับประเด็นที่ว่าการโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เป็นการลดบทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการหรือไม่ นั้น เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อมาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๘ ข้อ ๙ กำหนดว่า ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีรับผิดชอบและมีอำนาจและหน้าที่ในการตรวจราชการเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการในภาพรวมของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วย ในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ตรวจราชการกระทรวงรับผิดชอบและมีอำนาจและหน้าที่ในการตรวจราชการเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เฉพาะในขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของกระทรวง ในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง และปลัดกระทรวง ฯลฯ ข้อ ๑๕ วรรคสาม กำหนดว่า ให้หัวหน้าผู้ตรวจราชการมีอำนาจและหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ตรวจราชการ เพื่อให้การปฏิบัติราชการของผู้ตรวจราชการเป็นไปตามระเบียบนี้ เห็นได้ว่า ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบสูงกว่าผู้ตรวจราชการกระทรวง เนื่องจากมีอำนาจหน้าที่ตรวจราชการในภาพรวมของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วย ในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี ส่วนผู้ตรวจราชการกระทรวงมีอำนาจหน้าที่ตรวจราชการเฉพาะในขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของกระทรวงเท่านั้น นอกจากนี้ ยังปรากฏ

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ต่อมา...

ต่อมาว่าเมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๖ บัญญัติว่า สำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (๑) รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรีและลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีให้เป็นไปตามนโยบายที่นายกรัฐมนตรีกำหนด รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี (๒) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีรองจากนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ยกเว้นข้าราชการของส่วนราชการซึ่งหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี (๓) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี วรรคสอง บัญญัติว่า ในการปฏิบัติราชการของปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ ฯลฯ วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีที่มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี... ให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี... เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และวรรคสี่ บัญญัติว่า ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี... มีอำนาจหน้าที่ตามที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดหรือมอบหมาย และตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบงานของตำแหน่งนักบริหาร ๑๐ ไว้ว่า บริหารงานในฐานะอธิบดีหรือเทียบเท่า รับผิดชอบบริหารราชการทุกด้านของส่วนราชการที่รับผิดชอบ และปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างในส่วนราชการนั้น หรือบริหารงานในฐานะรองปลัดกระทรวง หรือรองปลัดทบวงหรือเทียบเท่าช่วยปลัดกระทรวง... ปฏิบัติราชการตามที่ได้รับมอบหมายทั้งในด้านการบริหารราชการของส่วนราชการที่รับผิดชอบ และการปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และรับผิดชอบราชการของส่วนราชการนั้นรองจากปลัดกระทรวง... และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย และกำหนดลักษณะงานที่ปฏิบัติไว้ว่า... ในฐานะรองปลัดกระทรวงหรือรองปลัดทบวงหรือเทียบเท่า มีหน้าที่ช่วยปลัดกระทรวง... พิจารณากำหนดนโยบาย วางแผนงาน จัดระบบงาน อำนวยการ สั่งราชการ ควบคุม ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข ประเมินผลงาน

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/และให้คำปรึกษา...

และให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานด้านต่างๆ ของส่วนราชการที่รับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมาย เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการต่างๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้ง ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ช่วยปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างในส่วนราชการนั้น รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงหรือเทียบเท่า และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเห็นได้ว่างานในตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นงานลักษณะบริหาร ส่วนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย นั้น นอกจากจะปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้ว ยังปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบในการตรวจและแนะนำการปฏิบัติราชการอันเกี่ยวกับกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทยให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับของกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจ หรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี รวมทั้งการตรวจราชการกรณีพิเศษตามที่ผู้บังคับบัญชาเห็นชอบและมอบหมาย และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๑๑ กำหนดให้ ปลัดกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งผู้ตรวจราชการกระทรวงคนหนึ่งเป็นหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวง ฯลฯ ข้อ ๑๓ กำหนดให้หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมีอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย... ให้หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ตรวจราชการกระทรวงเพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้ตรวจราชการกระทรวงเป็นไปตามระเบียบนี้ และตามที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย ซึ่งต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๔๘๙/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีเป็นหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย จึงเห็นได้ว่าที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า การโอนผู้ฟ้องคดีจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมาดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยเป็นการโอนมาดำรงตำแหน่งในระดับเดิม ได้รับเงินเดือนในขั้นและอันดับเดิม และได้รับเงินประจำตำแหน่งและค่าตอบแทนรายเดือนในอัตราเดิม นั้น แม้จะเป็นการโอนมาดำรงตำแหน่งในระดับเดิม แต่บทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีของตำแหน่งทั้งสองตำแหน่งหาได้เท่ากันไม่ เพราะตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีบทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีของตำแหน่งสูงกว่าตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อ้างเกี่ยวกับความก้าวหน้าในวิชาชีพข้าราชการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยเป็นตำแหน่งที่สามารถได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/บริหารอื่นๆ...

บริหารอื่นๆ อาทิ ปลัดกระทรวงมหาดไทย รองปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดี การโอนผู้ฟ้องคดีไม่ได้ทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิประโยชน์ในการเป็นข้าราชการและเป็นการลดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบแต่อย่างใด นั้น เห็นว่าการได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดี เป็นความก้าวหน้าในวิชาชีพข้าราชการของผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ดังนั้น การโอนผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอยู่แล้วไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย จึงเป็นการลดระดับความก้าวหน้าในวิชาชีพข้าราชการของผู้ฟ้องคดี

นอกจากนั้น หากพิจารณาถึงเจตนาในการขอโอนหรือการใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เห็นได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิได้เป็นผู้ริเริ่มการขอโอนด้วยตนเอง ทั้งนี้ ปรากฏหลักฐานตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๓๓๖ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ชี้แจงผู้ฟ้องคดีสรุปความได้ว่า ในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ เวลาประมาณ ๙.๓๐ นาฬิกา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เดินทางจากกระทรวงมหาดไทยไปร่วมประชุมกับหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องถึงแนวทางการดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร ที่ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก ได้รับแจ้งทางโทรศัพท์มือถือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) ว่ามีเอกสารเร่งด่วนกรณีรับโอนข้าราชการระดับ ๑๐ มารับราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย ขอให้ลงนามเพื่อเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ต่อมา เวลา ๑๒.๑๕ นาฬิกา หลังจากเลิกประชุม นายสุรชัย ขันอาสา ซึ่งเป็นคณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้นำเอกสารตามที่ได้มีการประสานไว้มาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงนาม โดยไม่ได้แจ้งว่าจะนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อใด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นว่าเป็นการขอรับโอนผู้ฟ้องคดี ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งสำคัญสังกัดกระทรวงมหาดไทยมาก่อน และเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้มีมติอนุมัติให้นายนัที เปรมรัศมี รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีความอาวุโสทางราชการน้อยกว่าผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นว่า การรับโอนผู้ฟ้องคดีน่าจะช่วยคลายความอึดอัดใจได้บ้าง จึงได้ลงนามในเอกสารดังกล่าว และปรากฏตามบันทึกข้อความสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีบันทึกข้อความถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) ความว่า

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ อนุมัติแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอนั้น น่าจะมีเบื้องหลังและไม่ถูกต้องตามขั้นตอนกระบวนการ มีการดำเนินการที่เร่งด่วนและไม่มีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ และได้เสนอแนวทางพิจารณาเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดีสองแนวทาง คือ ให้สำนักนายกรัฐมนตรีรับโอนผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีดังเดิม หรือปรับย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย หรืออธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นได้ว่าการโอนผู้ฟ้องคดีในคดีนี้มิได้ริเริ่มจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพราะผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เองก็เห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับความเป็นธรรม ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะเกษียณอายุราชการในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ จึงไม่มีเหตุผลที่จะโอนผู้ฟ้องคดีมาดำรงตำแหน่งในสังกัดกระทรวงมหาดไทยโดยให้มีผลเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปแล้ว นอกจากนี้ เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปรากฏว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) ได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๕๗๖ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสุขุมพงศ์ โง่นคำ) ว่ากระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่าแนวทางการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดคือ การโอน (แต่งตั้ง) ให้ผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีดังเดิม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชอบธรรมและเป็นการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมาภายหลังได้ กรณีจึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการขอโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่าการโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดี ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีมติอนุมัติการโอนผู้ฟ้องคดี ซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ อันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐)

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/สำนักงาน...

สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีมติอนุมัติการโอนเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ และดำเนินการให้ผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อุทธรณ์ว่า ที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่ากระบวนการโอนผู้ฟ้องคดีที่ได้กระทำตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นภายในหนึ่งวัน คือ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ โดยเป็นการโอนเฉพาะผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียว ทั้งที่กระทรวงมหาดไทยมีตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยที่จะว่างในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๗ ตำแหน่ง แต่กระทรวงมหาดไทยเสนอเรื่องการโอนผู้ฟ้องคดีต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เพียงตำแหน่งเดียว โดยไม่มีเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเสนอเฉพาะตำแหน่งที่จะรับโอนผู้ฟ้องคดีเพียงตำแหน่งเดียว เป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น ขออุทธรณ์ว่า เนื่องจากในช่วงเวลานั้น กระทรวงมหาดไทยยังพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ไม่แล้วเสร็จ แต่เพื่อความต่อเนื่องในการบริหารราชการของกระทรวงมหาดไทย จึงได้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณารับโอนผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นข้าราชการต่างกระทรวงมาดำรงตำแหน่งว่างแทนผู้ที่เกษียณอายุและพ้นจากราชการก่อน ซึ่งแต่เดิมกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดเวลาการเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เพื่อพิจารณาอนุมัติแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๑ แต่เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่า นายสมัคร สุนทรเวช ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นมีความผิดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ จึงทำให้ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในขณะนั้นเป็นคณะรัฐมนตรีรักษาการ การเสนอให้พิจารณาแต่งตั้งข้าราชการจึงเป็นเรื่องไม่สมควร เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ประชุมครั้งแรกในวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ กระทรวงมหาดไทยจึงได้เสนอให้มีการพิจารณาอนุมัติการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ที่เหลืออีก ๖ ตำแหน่ง ในวันดังกล่าว นอกจากนี้ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๗ ข้อ ๒ ซึ่งกำหนดแนวทางการแต่งตั้งล่วงหน้า กรณีการออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งที่ยังไม่ว่างในขณะที่ออกคำสั่ง โดยให้คำสั่งมีผลใช้บังคับเมื่อตำแหน่งดังกล่าวว่างลงแล้วนั้น สมควรให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่จำเป็น... โดยมิได้มีข้อกำหนดให้ต้องเสนอในภาพรวม

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ของทั้งส่วนราชการ...

ของทั้งส่วนราชการแต่อย่างใด สำหรับประเด็นที่ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่า หากจะเสนอก่อนเพียงหนึ่งตำแหน่ง จะต้องเป็นกรณีเร่งด่วนที่ต้องการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในทันที ซึ่งกรณีของผู้ฟ้องคดีก็ไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนเช่นนั้น เนื่องจากต้องรอให้ผู้ดำรงตำแหน่งเดิมเกษียณอายุราชการก่อนนั้น ขออุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ หรือระดับ ๑๑ โดยมีสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีรับผิดชอบดำเนินการเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาอนุมัติ โดยถือเป็นหลักตลอดมาว่าการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ และระดับ ๑๑ โดยเฉพาะตำแหน่งที่ไม่ใช่ตำแหน่งทางวิชาการเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วนเพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในภารกิจและความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดชะงัก อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ประกอบกับมีขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร กรณีผู้ฟ้องคดีเป็นการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทดแทนตำแหน่งของผู้เกษียณอายุราชการและต้องการให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ จึงต้องเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เพื่อพิจารณาภายในเดือนกันยายน จึงเป็นการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ แล้ว

สำหรับประเด็นที่ว่า การดำเนินการโอนผู้ฟ้องคดีเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่ขั้นตอนการตกลงยินยอมระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ การเสนอเรื่องจากกระทรวงมหาดไทยต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อนำเรื่องเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และการอนุมัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ภายใต้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นการดำเนินการแล้วเสร็จภายในหนึ่งวัน ซึ่งนับว่าผิดปกติสำหรับการติดต่อประสานงานต่างส่วนราชการ การดำเนินการในลักษณะนี้ดูเสมือนว่าได้มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า นั้น ขออุทธรณ์ว่า เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ระบุว่า กระทรวงมหาดไทยจะมีตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) ว่างลงในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ เนื่องจากผู้ครองตำแหน่งเกษียณอายุและจะต้องพ้นจากราชการ หากกระทรวงมหาดไทยจะเสนอแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย สำนักนายกรัฐมนตรีจะขัดข้องหรือไม่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่าการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งเป็นดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/และมาตรา ๕๙...

และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาจากความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ และประวัติการรับราชการ และผลงานเป็นที่ประจักษ์ชัด ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เหมาะสมที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็มีความเห็นเช่นเดียวกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดังนั้น การให้โอนผู้ฟ้องคดีไปรับราชการที่กระทรวงมหาดไทยจึงเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการของกระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้เสนอรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีก็เห็นชอบด้วย จึงมีหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ว่าไม่ขัดข้องในการโอนข้าราชการรายดังกล่าว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาเรื่องการโอนผู้ฟ้องคดีและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทราบในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ นั้น เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในการปฏิบัติภารกิจใด หากส่วนราชการจำเป็นต้องได้รับอนุญาต อนุมัติ หรือความเห็นชอบจากส่วนราชการอื่นตามที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนด ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจอนุญาต อนุมัติ หรือให้ความเห็นชอบดังกล่าว แจ้งผลการพิจารณาให้ส่วนราชการที่ยื่นคำขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ และโดยที่การพิจารณาเรื่องนี้เป็นเรื่องการปฏิบัติราชการตามปกติ และไม่มีปัญหายุ่งยากในการพิจารณา ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงสามารถพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทราบได้ในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ เป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบเพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในภารกิจและความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดชะงัก อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ

สำหรับประเด็นที่ว่า การโอนผู้ฟ้องคดีจากรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เป็นการลดบทบาท หน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการของผู้ฟ้องคดี นั้น ขออุทธรณ์ว่า ที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบสูงกว่าผู้ตรวจราชการกระทรวงนั้น น่าจะเป็นการไม่ถูกต้อง เนื่องจากกฎหมายที่ใช้เป็นหลักในการปฏิบัติราชการ ประกอบด้วยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ ข้อ ๕ และพระราชบัญญัติ

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ระเบียบบริหาร...

ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๗ ได้บัญญัติไว้เช่นเดียวกันว่า สำนักนายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็นกระทรวง ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ ข้อ ๓๕ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๕ ได้บัญญัติไว้เช่นเดียวกันว่า กระทรวง ทบวง หรือกรมใด โดยสภาพและปริมาณของงานสมควรมีผู้ตรวจราชการของกระทรวง ทบวง หรือกรมนั้น ก็ให้กระทำได้ ผู้ตรวจราชการของกระทรวง ทบวง หรือกรม มีอำนาจหน้าที่ตรวจและแนะนำการปฏิบัติราชการอันเกี่ยวกับกระทรวง ทบวง หรือกรมนั้น ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับของกระทรวง ทบวง หรือกรม หรือมติคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี โดยที่กฎหมายได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจราชการ กระทรวง ทบวง หรือกรม ไว้ในทำนองเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและให้การตรวจราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการ พ.ศ. ๒๕๓๒ โดยระเบียบนี้ ข้อ ๙ กำหนดให้ การตรวจราชการมี ๓ ระดับ ดังต่อไปนี้ คือ (๑) การตรวจราชการระดับสำนักนายกรัฐมนตรี (๒) การตรวจราชการระดับกระทรวง (๓) การตรวจราชการระดับกรม การกำหนดให้การตรวจราชการมี ๓ ระดับดังกล่าว ทำให้เกิดความเข้าใจผิดและเกิดความสับสนว่า ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีมีฐานะและบทบาท หน้าที่สูงกว่าผู้ตรวจราชการกระทรวง ต่อมา จึงได้มีการยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับดังกล่าว และได้มีการประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยยกเลิกการกำหนดให้การตรวจราชการมี ๓ ระดับ และระเบียบนี้ ข้อ ๑๐ กำหนดว่า ในการตรวจราชการ หากมีกรณีที่ต้องตรวจติดตามแผนงาน งานและโครงการในเรื่องเดียวกัน ให้ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการกรมที่เกี่ยวข้องประสานงานหรือร่วมกันดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลและความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐและประโยชน์สุขของประชาชน ดังนั้น การแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยจึงไม่ได้เป็นการลดบทบาท หน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการ

สำหรับประเด็นที่ว่า ตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งบริหารมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการรองจากปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นตำแหน่งที่มีบทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีของตำแหน่งสูงกว่าผู้ตรวจราชการกระทรวง นั้น ขออุทธรณ์ว่า ทั้งสองตำแหน่งมีบทบาท หน้าที่และศักดิ์ศรีของตำแหน่งเท่าเทียมกัน โดยพระราชบัญญัติระเบียบ

/ข้าราชการพลเรือน...

ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๒ บัญญัติว่า ให้ ก.พ. จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งไว้เป็นบรรทัดฐานในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญทุกตำแหน่ง โดยจำแนกตำแหน่งเป็นประเภทและสายงานตามลักษณะงาน และจัดตำแหน่งในประเภทเดียวกันและสายงานเดียวกันที่คุณภาพของงานอยู่ในระดับเดียวกันโดยประมาณเป็นกลุ่มเดียวกันและระดับเดียวกัน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้... (๑๐) ตำแหน่งระดับ ๑๐ ได้แก่... (ข) ตำแหน่งสำหรับผู้บริหารระดับสูงในฐานะรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือทบวง รองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวงแต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี หรือรองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี... (จ) ตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะงานตรวจและแนะนำการปฏิบัติราชการ หรือลักษณะงานให้คำปรึกษาของส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติโดยมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องมาแล้ว หรือลักษณะงานอื่นที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ความยาก และคุณภาพของงานเทียบได้ระดับเดียวกัน พระราชกฤษฎีกากำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญประเภทบริหารระดับสูงและประเภทบริหารระดับกลาง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓ บัญญัติว่า ตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง ได้แก่ ตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๙ ขึ้นไป ที่มีฐานะและหน้าที่ในการบริหารงานเป็น... (๒) รองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรม หรือจังหวัด... (๕) ผู้ตรวจราชการกระทรวงหรือผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากนี้ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ มี ๔ ประเภทดังต่อไปนี้ (๑) ตำแหน่งประเภทบริหาร ได้แก่ ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการและรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง กรม และตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดเป็นตำแหน่งประเภทบริหาร (๒) ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ได้แก่ ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่าระดับกรม และตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดเป็นตำแหน่งประเภทอำนวยการ (๓) ตำแหน่งประเภทวิชาการ ได้แก่ ตำแหน่งที่จำเป็นต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตามที่ ก.พ. กำหนดเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำแหน่งนั้น (๔) ตำแหน่งประเภททั่วไป ได้แก่ ตำแหน่งที่ไม่ใช่ตำแหน่งประเภทบริหาร ตำแหน่งประเภทอำนวยการ และตำแหน่งประเภทวิชาการ ทั้งนี้ ตามที่ ก.พ.กำหนด มาตรา ๔๖ (๑) บัญญัติว่า ระดับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทบริหาร

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/มีระดับดังต่อไปนี้...

มีระดับดังต่อไปนี้ (ก) ระดับต้น (ข) ระดับสูง กฎ ก.พ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒ กำหนดว่า ตำแหน่งประเภทบริหาร ได้แก่ ตำแหน่งที่มีอำนาจและหน้าที่ในการบริหารงานในฐานะที่เป็นหัวหน้าส่วนราชการหรือรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือกรม ตำแหน่งที่มีฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานตรวจและแนะนำการปฏิบัติราชการของส่วนราชการระดับกระทรวง และตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการหรือรองหัวหน้าส่วนราชการซึ่งไม่มีฐานะเป็นกรมแต่มีผู้บังคับบัญชาเป็นอธิบดี หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดีหรือตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดให้เป็นตำแหน่งประเภทบริหารตามหลักเกณฑ์ในกฎ ก.พ. นี้ ข้อ ๓ กำหนดว่า ตำแหน่งประเภทบริหารมี ๒ ระดับ ดังต่อไปนี้ (๑) ตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้น... (๒) ตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง ได้แก่ (ก) หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง ได้แก่ ปลัดกระทรวงและปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี... (จ) รองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง ได้แก่ รองปลัดกระทรวงและรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี... (ญ) ผู้ตรวจราชการของส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง จึงเห็นได้ว่า รองปลัดกระทรวง รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ต่างก็เป็นตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงเช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงมีบทบาทหน้าที่ และศักดิ์ศรี ตลอดจนความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ราชการที่เท่าเทียมกัน ส่วนมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งนั้น เป็นเรื่องที่กฎหมายกำหนดให้ ก.พ. จัดทำไว้เป็นบรรทัดฐานในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญทุกตำแหน่ง โดยในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งให้แสดงประเภทตำแหน่ง ชื่อของสายงาน ลักษณะโดยทั่วไปของสายงาน ชื่อของกลุ่มตำแหน่ง หน้าที่และความรับผิดชอบของกลุ่มตำแหน่ง ลักษณะงานที่ปฏิบัติ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ผู้ดำรงตำแหน่งจะต้องมี และระดับของตำแหน่งในกลุ่มนั้นด้วยเท่านั้น ส่วนตำแหน่งใดจะเป็นประเภทบริหารเป็นไปตามหลักกฎหมายดังกล่าวข้างต้น

สำหรับประเด็นที่ว่า หากพิจารณาถึงเจตนาในการขอโอนหรือการใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอทราบว่าหากกระทรวงมหาดไทยจะเสนอแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย สำนักนายกรัฐมนตรีจะขัดข้องหรือไม่ ดังนั้น จึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แสดงเจตนา

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ขอรับโอน...

ขอรับโอนผู้ฟ้องคดีไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย และมีผลผูกพันผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ได้แสดงเจตนาดังกล่าวแล้ว อันถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้ริเริ่มการขอโอนผู้ฟ้องคดีด้วยตนเอง

ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีบันทึกข้อความสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยเห็นว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีมติเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ อนุมัติแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ น่าจะมีเบื้องหลังและไม่ถูกต้องตามขั้นตอนกระบวนการ มีการดำเนินการที่เร่งด่วนและไม่มีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ นั้น เห็นว่าหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดังกล่าวได้กระทำขึ้นในวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ ก่อนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะเกษียณอายุราชการเพียงวันเดียว ซึ่งหากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นว่าสมควรที่จะปรับย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทยหรืออธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็ชอบที่จะนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาได้ตามอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายก่อนวันดังกล่าว ดังนั้น หนังสือฉบับลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ จึงน่าจะเป็นความเห็นโดยส่วนตัวที่ขัดกับหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ฉบับลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ และไม่ควรที่จะนำมาวินิจฉัยตัดสินคดีแต่อย่างใด ส่วนกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ความว่า กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุดคือ การโอน (แต่งตั้ง) ให้ผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีดังเดิม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชอบธรรมและเป็นการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมาภายหลังได้นั้น ก็เป็นความเห็นของพลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น นอกจากนี้ ตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีเพียง ๒ ตำแหน่ง ในปัจจุบันมีผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวครบทั้ง ๒ ตำแหน่งแล้ว ทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้ผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ และเป็นปัญหาว่าต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ หากจะดำเนินการตามคำพิพากษา ด้วยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ได้กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ดำเนินการโอนผู้ฟ้องคดีโดยได้ปฏิบัติตามกฎหมายและแนวทางปฏิบัติในการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรง

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ตำแหน่งแทน...

ตำแหน่งแทนผู้เกษียณอายุ นอกจากนี้ ยังได้ใช้ดุลพินิจโดยชอบ จึงเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายกฟ้อง

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อุทธรณ์ว่า การให้โอนผู้ฟ้องคดีไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยนั้น ได้มีการพิจารณาอย่างรอบด้านแล้วว่าเป็นการให้โอนข้าราชการไปเพื่อประโยชน์ของทางราชการ คือ กระทรวงมหาดไทยโดยตรง ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีบันทึกลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เหมาะสมที่จะแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งดังกล่าว การโอนผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการอย่างถูกต้องทั้งกระบวนการ ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดทุกประการ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ขอรับโอนและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ขัดข้องที่จะให้โอนผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการพิจารณาอย่างรอบด้านและเป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ส่วนการที่ผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ. โดยอ้างว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม การโอนในกรณีดังกล่าวเป็นการไม่เหมาะสม เป็นการลดบทบาท หน้าที่และเป็นการกลั่นแกล้งในทางราชการ ซึ่ง อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ทำหน้าที่แทน ก.พ. มีมติยกคำร้องทุกข์ และรองนายกรัฐมนตรี (นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ยกคำร้องทุกข์ตามมติ ก.พ. จึงย่อมเป็นการแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าการดำเนินการให้โอนและรับโอนผู้ฟ้องคดีเป็นการดำเนินการและเป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ส่วนที่ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาเห็นว่า การดำเนินการเสนอเรื่องการโอนผู้ฟ้องคดีตั้งแต่ขั้นตอนของการตกลงยินยอมระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ การเสนอเรื่องจากกระทรวงมหาดไทยต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อนำเรื่องเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และการอนุมัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ภายใต้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นการดำเนินการแล้วเสร็จภายในหนึ่งวัน มีลักษณะเสมือนว่าได้มีการเตรียมการล่วงหน้าอันแสดงถึงการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอคัดค้านว่า กรณีส่วนราชการใดมีตำแหน่งว่าง รวมถึงกรณีตำแหน่งจะว่างเนื่องจากเกษียณอายุ การดำเนินการแต่งตั้งแทนในตำแหน่งที่ว่างหรือแทนผู้เกษียณอายุนั้นไม่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้ต้องนำตำแหน่งที่ว่างหรือจะว่างมารวมพิจารณาและเสนอในภาพรวมของทั้งส่วนราชการ ในทางปฏิบัติกรณีการแต่งตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งแทนผู้เกษียณอายุล่วงหน้า ส่วนราชการจะดำเนินการเฉพาะในกรณีที่เป็นตำแหน่ง

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ประเภทบริหาร...

ประเภทบริหารระดับสูง เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่จำเป็นต้องมีผู้ปฏิบัติงานต่อเนื่อง ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๙ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๗ ก็ได้กำหนดหลักการไว้เช่นนั้น และมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวก็มิได้วางข้อกำหนดว่าการเสนอแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ของส่วนราชการต้องพิจารณาในภาพรวมทั้งหมด หากมิได้พิจารณานำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในคราวเดียวกัน จะต้องมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษหรือเป็นกรณีเร่งด่วนที่ต้องการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในทันทีตามที่ศาลปกครองชั้นต้นได้มีข้อพิจารณาเช่นนั้น

นอกจากนี้ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ เป็นมติที่วางแนวทางปฏิบัติในการแต่งตั้งข้าราชการภายในส่วนราชการนั้นๆ ซึ่งมีลักษณะทั่วไป แต่กรณีการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีในครั้งนี้เป็นกรณีที่ต้องมีการโอนข้ามส่วนราชการ ประกอบกับการที่มีการเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อนุมัติแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียว เนื่องจากในช่วงเวลานั้นกระทรวงมหาดไทยยังพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ไม่แล้วเสร็จ แต่เพื่อความต่อเนื่องในการบริหารราชการของกระทรวงมหาดไทย จึงได้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณารับโอนผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นข้าราชการต่างกระทรวงมาดำรงตำแหน่งว่างแทนผู้ที่เกษียณอายุและพ้นจากราชการก่อนโดยไม่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้ต้องนำตำแหน่งที่ว่างหรือจะว่างมารวมพิจารณาและเสนอในภาพรวมของทั้งส่วนราชการ จึงไม่ต้องมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษ ประกอบกับกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดเวลาการเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาอนุมัติแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๑๐ (รายอื่น) ในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งหากมีการเสนอในวันดังกล่าวก็เป็นกรณีการแต่งตั้งล่วงหน้าเช่นกัน สำหรับการดำเนินการเพื่อโอนย้ายผู้ฟ้องคดีนั้น เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการระดับสูงซึ่งต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็ว จึงได้นำเรื่องเสนอรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายชูศักดิ์ ศิรินิล) พิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วมีหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ว่าไม่ขัดข้องในการโอนข้าราชการดังกล่าว การดำเนินการภายในหนึ่งวันจึงไม่ใช่เรื่องที่ผิดปกติแต่อย่างใด ดังนั้น จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

สำหรับในประเด็นเกี่ยวกับการลดบทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่เห็นพ้องด้วยกับคำวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้นที่ยกข้อเท็จจริง

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/เกี่ยวกับ...

เกี่ยวกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง และกรณีที่ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการขอโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่า การโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงดังกล่าวเป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดีมาเป็นข้อพิจารณาพิพากษาในครั้งนี้ กล่าวคือ

๑. ก.พ. ไม่เคยกำหนดว่าตำแหน่งที่ใช้ชื่อว่าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีบทบาท หน้าที่ และศักดิ์ศรีสูงกว่าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ตรวจราชการกระทรวงอื่นทุกตำแหน่งตามที่กล่าวข้างต้นมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันตามกฎหมาย คือ เป็นตำแหน่งนักบริหาร ๑๐ เท่ากัน การอ้างอิงถึงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจราชการว่าบทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีสูงกว่าผู้ตรวจราชการกระทรวงอื่นๆ ไม่น่าจะถูกต้อง เพราะการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นการตรวจตามนโยบาย ไม่มีแม้อำนาจในการกำกับดูแลโดยตรง ต้องอาศัยการสั่งการของรัฐบาลเป็นหลัก ส่วนผู้ตรวจราชการกระทรวงโดยหลักการย่อมมีอำนาจกำกับดูแลหน่วยงานในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกระทรวง การอ้างข้อปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจราชการและพิจารณาว่าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีมีบทบาทหน้าที่สูงกว่าในทุกสถานการณ์ จึงเป็นการไม่ถูกต้อง

๒. ตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ใดด้วยตัวตำแหน่งเอง อำนาจหน้าที่เกิดจากการได้รับมอบหมายจากปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้ปฏิบัติราชการแทนเท่านั้น หากปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมิได้มอบอำนาจให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติราชการแทนแล้ว รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีก็มิได้มีบทบาทและหน้าที่ที่สูงกว่าผู้ตรวจราชการกระทรวงแต่อย่างใด

๓. การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณานำหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๓๓๖ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑ ที่มีถึงผู้ฟ้องคดี และหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ มาเป็นข้อเท็จจริงในการวินิจฉัยคดีและมีคำพิพากษานั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่เห็นด้วย เนื่องจากหนังสือดังกล่าวมีลักษณะเป็นความเห็นส่วนตัวและเป็นความเห็นที่ถูกจัดทำขึ้นในภายหลังจากที่ได้มีการดำเนินการเป็นไปตามกระบวนการและขั้นตอนและหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ซึ่งเป็นการใช้ดุลพินิจและดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/การโอนย้าย...

การโอนย้ายข้าราชการพลเรือนมีกรอบการดำเนินการตามกฎหมายที่ชัดเจน และไม่ปรากฏว่าในการโอนย้ายข้าราชการ กฎหมายกำหนดให้ต้องนำบทบาท หน้าที่และศักดิ์ศรี มาประกอบการพิจารณาด้วยแต่อย่างใด เนื่องจากบทบาท หน้าที่และศักดิ์ศรีเป็นเรื่องของความรู้สึกที่ไม่มีบรรทัดฐานในการวัด การนำมาประกอบการพิจารณาจะทำให้บทบัญญัติของกฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้ ซึ่งโดยข้อเท็จจริงผู้ดำรงตำแหน่งในระดับเดียวกันย่อมไม่มีความแตกต่างกันแต่อย่างใด การโอนย้ายข้าราชการที่ต้องนำเรื่องบทบาท หน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการของผู้ที่จะโอนย้ายมาประกอบการพิจารณาด้วยนั้น จะทำให้บทบัญญัติตามมาตรา ๕๒ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่สามารถบังคับใช้ได้ การโอนย้ายข้าราชการพลเรือนสามัญจำเป็นต้องคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ โดยยึดถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และกฎที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก มิใช่พิจารณาที่ประโยชน์ส่วนบุคคล โดยนำเรื่องบทบาท หน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการของผู้ที่จะโอนย้ายมาประกอบการพิจารณา ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับขั้นตอนการแจ้งไม่ขัดข้องในการให้โอนย้ายผู้ฟ้องคดีไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย และยกฟ้องผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์โดยขอถือเอาคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นส่วนหนึ่งของคำแก้อุทธรณ์ และแก้อุทธรณ์ ดังนี้

กระบวนการโอนผู้ฟ้องคดีที่ได้กระทำตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นภายในหนึ่งวัน คือ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ โดยเป็นการโอนผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้อุทธรณ์ว่า การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปโดยถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายและมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมีผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นการดำเนินการโดยเฉพาะเจาะจงกับผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียว เนื่องจากคำสั่งโอนผู้ฟ้องคดีจะมีผลในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งต้องให้ผู้ครองตำแหน่งเกษียณอายุราชการไปก่อนในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ จึงไม่มีเหตุความจำเป็นเร่งด่วนแต่อย่างใด ประกอบกับกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดเวลาการเสนอรายชื่ออนุมัติข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๑ ไว้เป็นที่แน่ชัดแล้ว เป็นการกำหนดช่วงเวลาไว้ก่อนที่จะทราบว่านายสมัคร สุนทรเวช จะพ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/มีคำวินิจฉัย...

มีคำวินิจฉัยให้นายสมัคร สุนทรเวช ขาดคุณสมบัติจากการเป็นนายกรัฐมนตรีในวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๑ จึงเป็นเหตุให้กระทรวงมหาดไทยไม่สามารถเสนอรายชื่อการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๑ ตามที่กำหนดไว้ได้ ดังนั้น การที่เร่งรีบเสนอการโอนผู้ฟ้องคดีในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ เพียงรายเดียวทั้งที่กำหนดวันในการเสนอไว้แล้วในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๑ จึงเป็นการเร่งรัดดำเนินการกับกรณีของผู้ฟ้องคดี ประกอบกับในช่วงการดำเนินการโอนผู้ฟ้องคดีเป็นช่วงเวลาที่เหตุการณ์บ้านเมืองไม่สงบ เพราะมีการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และมีการยึดทำเนียบรัฐบาลตั้งแต่วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ เป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่อาจเข้าปฏิบัติงานในทำเนียบรัฐบาลได้ และต้องหาสถานที่ใหม่ในการประชุมคณะรัฐมนตรีโดยใช้ที่กองบัญชาการกองทัพไทย ส่วนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ใช้สถานที่ปฏิบัติงานชั่วคราวที่กรมประชาสัมพันธ์โดยได้เข้าปฏิบัติงานเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑ จะเห็นได้ว่าเหตุการณ์บ้านเมืองที่กำลังวุ่นวายอยู่ในขณะนั้นเป็นปัญหาที่รัฐบาลต้องเร่งดำเนินการแก้ไขเพราะส่งผลกระทบในระดับประเทศ แต่นายสุรชัย ภู่ประเสริฐ เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ในขณะนั้น กลับเห็นว่าการโอนผู้ฟ้องคดีเป็นเรื่องสำคัญที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องนำเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีความสำคัญเช่นนั้น ตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยที่จะว่างลงในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๗ ตำแหน่ง ปรากฏว่ามีการเร่งรีบนำเสนอเฉพาะกรณีของผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียวในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ โดยอ้างเหตุผลจำเป็นเร่งด่วนและเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ เป็นเหตุผลที่ไม่อาจรับฟังได้ เพราะหากตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยมีความสำคัญจริง ก็ควรที่จะแต่งตั้งพร้อมกันทั้ง ๗ ตำแหน่ง เพื่อให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งสามารถปฏิบัติงานพร้อมกันได้ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ เพื่อให้การปฏิบัติงานของกระทรวงมหาดไทยมีความต่อเนื่อง การเลือกปฏิบัติที่เร่งรีบแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียวก่อนเป็นลำดับแรก ไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญหรือความจำเป็นเร่งด่วนแต่อย่างใด นอกจากนี้ ตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยเป็นตำแหน่งที่รับรู้กันในกระทรวงมหาดไทยและข้าราชการทั่วไป รวมทั้ง สื่อมวลชนต่าง ๆ เป็นอย่างดีว่าเป็นตำแหน่งที่ข้าราชการผู้มีลำดับอาวุโส และเคยผ่านตำแหน่งสำคัญระดับเดียวกันมาแล้วไม่อยากมาดำรงตำแหน่งนี้ เพราะการดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/เปรียบเสมือน...

เปรียบเสมือนเป็นการเข้า "กรุ" หรือเป็นการถูกลงโทษ เพราะฉะนั้นการโอนผู้ฟ้องคดีโดยอ้างเหตุความรู้ความสามารถ และเคยรับราชการในตำแหน่งสำคัญมาก่อน จึงเป็นการอ้างที่ขัดแย้งกับความรู้สึกของข้าราชการทั่วไป และไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง นอกจากนี้การขอโอนผู้ฟ้องคดีไม่ได้เริ่มต้นจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (นายพงศ์โพยม วาศภูติ) แต่เป็นคำสั่งของพลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยได้มีการจัดทำหนังสือมาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงนามแบบเบ็ดเสร็จในขั้นตอนเดียว ดังนั้น การโอนผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้เกิดจากเจตนาที่แท้จริงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แต่เป็นการกระทำที่ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาโดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ใช้ดุลพินิจในการพิจารณา นอกจากนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงนามในหนังสือเพื่อขอโอนผู้ฟ้องคดีเวลาประมาณ ๑๒.๑๕ นาฬิกา ของวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ และในวันเดียวกัน ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบข้อมูลว่าคณะรัฐมนตรีเลิกประชุมในเวลาประมาณ ๑๒.๔๕ นาฬิกา หากพิจารณาจากช่วงเวลาแล้ว จะเห็นได้ว่าห่างกันประมาณ ๓๐ นาที ในการโอนผู้ฟ้องคดีก็ถือว่าผิดปกติ ซึ่งหากไม่มีการสมคบกันคงไม่สามารถดำเนินการโอนผู้ฟ้องคดีได้จนแล้วเสร็จในเวลาเพียงเท่านี้ เพราะในกระบวนการโอนมีหลายขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ใช้สถานที่ทำงานชั่วคราวที่กรมประชาสัมพันธ์และเริ่มปฏิบัติงานในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑ ไม่มีแม้กระทั่งห้องทำงาน และเจ้าหน้าที่ต้องใช้ห้องโถงกลางของอาคารกรมประชาสัมพันธ์นั่งปฏิบัติงานรวมกัน รวมทั้งไม่มีแม้กระทั่งอุปกรณ์สำนักงาน ซึ่งกว่าจะดำเนินการได้เรียบร้อยก็ใช้เวลาหลายวัน ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าวผู้ฟ้องคดีได้รับอนุมัติจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้เดินทางไปราชการ ณ ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมัน ระหว่างวันที่ ๓๑ สิงหาคม ถึงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๑ นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดียังได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบภารกิจสำคัญในฐานะที่ได้รับมอบหมายจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้รับผิดชอบงานของสำนักแผนงานและกิจการพิเศษ เกี่ยวกับการจัดงานพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ระหว่างวันที่ ๑๔ ถึงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะผู้บังคับบัญชาย่อมทราบดีว่าการโอนผู้ฟ้องคดีอาจส่งผลกระทบต่องานที่รับผิดชอบ และหากจะได้คำนึงถึงหลักคุณธรรมที่ผู้บังคับบัญชาพึงมีในการใช้ดุลพินิจแล้ว จะเห็นว่าการโอนผู้ฟ้องคดีในขณะที่ดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่มีอาวุโสลำดับที่ ๑ ไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นตำแหน่งที่รับรู้กันในหมู่ข้าราชการทั่วไปว่าเป็นการเข้า "กรุ" นั้น

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/จึงเป็นการ...

จึงเป็นการดำเนินการที่ผู้บังคับบัญชาใช้ดุลพินิจที่ไม่มีหลักคุณธรรมประกอบการพิจารณา และไม่ได้คำนึงถึงความก้าวหน้าของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ฟ้องคดีได้ติดต่อไปที่นายแมนรัตน์ รัตนสุคนธ์ ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น เพื่อขอทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการโอนผู้ฟ้องคดี นายแมนรัตน์ได้มีหนังสือชี้แจงผู้ฟ้องคดีว่า การโอนผู้ฟ้องคดีให้มาดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยนั้น ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปมิได้แจ้งให้ดำเนินการเสนอเรื่องดังกล่าวแต่ประการใด รับทราบแต่เพียงว่าเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๑ เจ้าหน้าที่ประจำรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้นำเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเสนอเรื่องกรณีโอนผู้ฟ้องคดีมาให้เก็บรักษาไว้ เห็นได้ว่ากองการเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการทำเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล กลับไม่ทราบเรื่องการโอนผู้ฟ้องคดี เมื่อนำคำชี้แจงของนายแมนรัตน์มาพิจารณาประกอบคำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แล้ว เห็นได้ว่าการโอนผู้ฟ้องคดีไม่ได้เริ่มต้นจากกระทรวงมหาดไทย การนำเอกสารมาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงนามตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น ก็เพียงเพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงมีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ เสนอแนวทางให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี ๒ แนวทาง คือ ๑. ให้สำนักนายกรัฐมนตรีรับโอนผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีดังเดิม ๒. ปรับย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทยหรืออธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงมหาดไทยตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม หากกระทรวงมหาดไทยไม่ได้ปรับย้ายให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะถือว่าไม่เป็นธรรมอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเคยดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นมา ซึ่งปรากฏว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นชอบตามแนวทางที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เสนอ จึงมีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๕๗๖ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เพื่อโอนผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เห็นได้ว่าผู้มีอำนาจเกี่ยวข้องกับการโอนผู้ฟ้องคดีมีความเห็นว่าการโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยเป็นการไม่เป็นธรรม และเมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือดังกล่าว ได้นำไปส่งให้นายสุขุมพงศ์ โง่นคำ รัฐมนตรี

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ประจำสำนักนายก...

ประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ นายสุขุมพงศ์ ได้มีหนังสือแจ้งให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณา ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (นายนัที เปรมรัศมี) ได้มีหนังสือรายงานต่อรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีว่าการโอนผู้ฟ้องคดีเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนแล้ว ประกอบกับได้มีการเสนอแต่งตั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ แล้วเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๑ จึงไม่มีอัตรารองรับผู้ฟ้องคดี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้มีหนังสือแจ้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อทราบการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว การชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำให้มีข้อสงสัยว่าเหตุใดจึงไม่รับโอนผู้ฟ้องคดีกลับมาดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งที่กระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นหน่วยงานที่ประสงค์ขอโอนผู้ฟ้องคดีมาตั้งแต่ต้นได้พิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือโอนผู้ฟ้องคดีกลับมาดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กลับอ้างว่าการโอนผู้ฟ้องคดีดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ทั้งที่ช่วงเวลาในการโอนผู้ฟ้องคดีเป็นช่วงที่นายจุลยุทธ หิรัณยะวสิต ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในขณะนั้นเป็นผู้ใช้ดุลพินิจ รวมทั้งได้มีการอ้างว่าเสนอแต่งตั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแล้ว ซึ่งการแต่งตั้งดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังจากที่กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือโอนผู้ฟ้องคดีกลับตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ ประกอบกับเมื่อเปรียบเทียบระยะเวลาในกระบวนการพิจารณาโอนผู้ฟ้องคดีมาดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยใช้เวลาเพียงประมาณ ๓๐ นาที แต่การส่งตัวผู้ฟ้องคดีกลับมาดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกลับใช้เวลาในการพิจารณาตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ จนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งใช้เวลาในการพิจารณาแตกต่างกันมาก

ผู้ฟ้องคดีเริ่มรับราชการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ในตำแหน่งปลัดอำเภอ และได้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญ อาทิ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน จนกระทั่งโอนมารับราชการในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๓ ในตำแหน่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) ต่อมาได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ และได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ และเป็นรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่มีอาวุโสเป็นลำดับที่ ๑ ที่มีโอกาสจะเจริญก้าวหน้า

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ในเส้นทาง...

ในเส้นทางของการรับราชการของตนได้ในตำแหน่งที่สูงขึ้น ดังนั้น การที่กระทรวงมหาดไทยเสนอเรื่องการโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีไม่ขัดข้องในการโอน ทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องถอยกลับไปเริ่มต้นใหม่ในตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง จึงเป็นการลดระดับความก้าวหน้าในวิชาชีพข้าราชการและเป็นการลดบทบาทและศักดิ์ศรีในหน้าที่ราชการของผู้ฟ้องคดี การดำเนินการดังกล่าวจึงเป็นการกระทำที่ไม่ได้คำนึงถึงระบบคุณธรรมในการใช้ดุลพินิจพิจารณาอันเป็นสิ่งที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องคำนึงถึงต่อผู้ใต้บังคับบัญชา โดยที่การอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจในกระบวนการโอนผู้ฟ้องคดีในขณะนั้น แม้จะได้มีการกล่าวอ้างในคำอุทธรณ์ว่าการโอนผู้ฟ้องคดีเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายบัญญัติไว้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการกล่าวอ้างเพียงดำเนินการตามกฎหมายนั้นไม่พอ เพราะความถูกต้องต้องควบคู่ไปกับความชอบธรรมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการบริหารงานบุคคลเป็นเรื่องที่ผู้บังคับบัญชาต้องนำหลักคุณธรรมมาใช้เป็นหลักสำคัญในการประกอบการใช้ดุลพินิจ ผู้ฟ้องคดีเคยดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีก่อนที่จะดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและบทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยแล้ว มีความแตกต่างกัน ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๙ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีรับผิดชอบและมีอำนาจและหน้าที่ในการตรวจราชการเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการภาพรวมของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วยในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี วรรคสอง กำหนดว่าผู้ตรวจราชการกระทรวงรับผิดชอบและมีอำนาจและหน้าที่ในการตรวจราชการเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐเฉพาะในขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของกระทรวงในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงและปลัดกระทรวง จะเห็นได้ว่าหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีจะมีขอบเขตอำนาจหน้าที่กว้างกว่าผู้ตรวจราชการกระทรวง ประกอบกับในการตรวจราชการแบบบูรณาการของผู้ตรวจราชการทุกกระทรวงที่ต้องมีการออกไปตรวจติดตามงานร่วมกัน จะกำหนดให้ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะในการไปตรวจราชการแบบบูรณาการทุกครั้งซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ได้ปฏิบัติกันมาเป็นเวลานานแล้ว

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/และปรากฏว่า...

และปรากฏว่าในการไปตรวจราชการแบบบูรณาการในฐานะที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ทำให้ต้องอยู่ภายใต้การกำกับของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีที่เป็นหัวหน้าคณะอันเป็นการสร้างความอึดอัดและความลำบากใจเป็นอย่างมาก เพราะผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีที่เป็นหัวหน้าคณะเคยเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดีมาก่อน นอกจากนี้ เมื่อครั้งผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้รับเงินรางวัลตอบแทนประจำปี ในส่วนของผู้บริหารตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ จำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน ๙๔,๓๐๐ บาท แต่การดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงทำให้สิทธิดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีลดน้อยลง เพราะตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงไม่อยู่ในข่ายของการได้รับเงินรางวัลประจำปีในฐานะผู้บริหาร แต่จะได้รับในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบตัวชี้วัดของหน่วยงานโดยพิจารณาแบ่งการให้รางวัลออกเป็น ๒ ส่วน คือ แบ่งเงินเท่ากันทั้งหน่วยงานและการแบ่งจากเงินรางวัลผู้บริหาร ซึ่งที่ผ่านมาตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยจะได้รับเงินรางวัลประจำปีประมาณคนละ ๖,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท ดังนั้น การโอนผู้ฟ้องคดีมาดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยจึงเป็นการลดบทบาท หน้าที่และสิทธิประโยชน์ที่ผู้ฟ้องคดีพึงได้จากราชการตามตำแหน่งหน้าที่

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อุทธรณ์ว่า การนำหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จำนวน ๒ ฉบับ ประกอบด้วยหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๓๓๖ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงผู้ฟ้องคดี และหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ มาเป็นข้อเท็จจริงในการวินิจฉัยคดี โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่าหนังสือดังกล่าวมีลักษณะเป็นความเห็นส่วนตัวและถูกจัดทำขึ้นภายหลังจากที่ได้มีการดำเนินการ นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าหนังสือทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานประเภทพยานเอกสารที่เป็นหนังสือราชการ ตามข้อ ๙ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ ไม่ว่าจะทำขึ้นก่อนหรือหลัง ก็สามารถรับฟังและนำมาประกอบการพิจารณาคดีได้ ดังนั้น เอกสารทั้งสองฉบับดังกล่าวจึงเป็นพยานหลักฐานประเภทพยานเอกสารที่เป็นหนังสือราชการซึ่งศาลสามารถนำมาพิจารณาประกอบเป็นพยานหลักฐานในคดีได้ตามข้อ ๖๖ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

การโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยเป็นเรื่องของการใช้อำนาจดุลพินิจในการพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ ซึ่งแม้จะเป็นเรื่องที่กฎหมายให้อำนาจไว้ แต่การใช้ดุลพินิจนั้นต้องอยู่ในกรอบของความถูกต้องและชอบธรรมด้วย

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ดังนั้น...

ดังนั้น การโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยโดยอ้างเหตุผลความรู้ความสามารถเป็นเหตุผลที่ใช้กันโดยทั่วไปในการแต่งตั้งโยกย้ายที่ไม่อาจสร้างความกระจ่างให้กับผู้ฟ้องคดีได้ว่าการโอนผู้ฟ้องคดีมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษอื่นใด หรือเป็นกรณีเร่งด่วนประการใด และการที่ไม่รับโอนผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทั้งที่กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีโดยมีหนังสือโอนผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ การให้เหตุผลเพียงทำถูกต้องตามกฎหมาย และมีการเสนอแต่งตั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ว่าง ๒ ตำแหน่งต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๑ แล้ว จึงมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีเหตุผลประการใดจึงต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาหลายวันนับตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ จนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ จนกระทั่งมีการเสนอแต่งตั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ว่าง ๒ ตำแหน่ง การกระทำเช่นนี้เหมือนต้องการประวิงเวลาให้มีการเสนอแต่งตั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ว่าง ๒ ตำแหน่งให้แล้วเสร็จ เพื่อจะได้ใช้เป็นข้ออ้างว่าไม่มีตำแหน่งให้กับผู้ฟ้องคดี

ภายหลังจากที่ศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำพิพากษาในคดีนี้เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๒ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในช่วงเวลานั้น คือ นายวิชัย ศรีขวัญ ได้มีหนังสือแจ้งต่อผู้ฟ้องคดีตามบันทึกกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๑๑๗๑๙ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ ว่า กระทรวงมหาดไทยไม่ประสงค์จะยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลปกครองสูงสุด แต่เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ยื่นอุทธรณ์ จึงเป็นเหตุให้กระทรวงมหาดไทยไม่สามารถบังคับคดีได้ตามนัยมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แสดงให้เห็นว่ากระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้ขอโอนตั้งแต่เริ่มต้นได้แสดงความประสงค์ที่จะให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ยื่นอุทธรณ์ทั้งที่หน่วยงานผู้ขอโอนประสงค์จะปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น จึงเหมือนมีเจตนาที่จะกีดกันผู้ฟ้องคดีไม่ให้กลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น โดยใช้กระบวนการพิจารณาของศาลเอื้อประโยชน์และประวิงเวลา เพราะทราบดีว่ากระบวนการพิจารณาคดีของศาลต้องใช้เวลาพอสมควร ด้วยคาดหวังว่าจะยืดเวลาไปได้จนถึงผู้ฟ้องคดีเกษียณอายุราชการในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีขอตั้งเป็นข้อสังเกตต่อศาลว่า การฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้นของผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ในขณะนั้น...

ในขณะนั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลในตำแหน่งดังกล่าวแล้ว โดยผู้ใช้ดุลพินิจในกรณีของผู้ฟ้องคดีในขณะนั้น ได้แก่ นายสมัคร สุนทรเวช ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นายพงศ์โพยม วาศภูติ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ นายจุลยุทธ หิรัณยะวสิต ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ สมัยรัฐบาลของนายสมัคร สุนทรเวช แต่ในการอุทธรณ์ครั้งนี้เป็นการอุทธรณ์โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นายนัที เปรมรัศมี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ สมัยรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับการโอนผู้ฟ้องคดีในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาพิพากษายกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และมีคำสั่งยืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ คัดค้านคำแก้อุทธรณ์ว่า การโอนย้ายผู้ฟ้องคดีเป็นไปตามช่วงเวลาของการแต่งตั้งโยกย้ายตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ และเรื่องนี้ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งในวันดังกล่าวไม่ได้มีการเสนอแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียว มีกระทรวงต่างๆ เสนอแต่งตั้งหลายราย เช่น ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ การแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ ของกระทรวงสาธารณสุข และการแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งกรณีของผู้ฟ้องคดีนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ให้เหตุผลในการแต่งตั้งล่วงหน้าแล้วว่าเพื่อความต่อเนื่องในการบริหารราชการของกระทรวงมหาดไทย จึงเป็นการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๙ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๗ แล้ว สำหรับการดำเนินการเพื่อโอนย้ายผู้ฟ้องคดีกระทำตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นภายในหนึ่งวันคือวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ นั้น สามารถกระทำได้ ไม่เป็นเรื่องที่ผิดปกติแต่อย่างใด เนื่องจากข้าราชการระดับสูงเป็นที่รับทราบโดยทั่วไปถึงความรู้ความสามารถอยู่แล้ว เมื่อจะมีการโอนย้ายก็จะมีการติดต่อประสานงานเป็นการภายในก่อนที่จะมีหนังสือสอบถามและแจ้งไม่ขัดข้องในการโอนอย่างเป็นทางการ ดังนั้น เมื่อได้ประสานกันแล้ว การดำเนินการเรื่องเอกสารเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายภายในวันเดียว จึงไม่เป็นเรื่องที่ผิดปกติแต่อย่างใด

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ขอทราบเหตุผลความจำเป็นเร่งด่วนและขั้นตอนในการเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เพื่ออนุมัติโอนย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๖/ท ๖๖๑๔

/ลงวันที่ ๓๐...

ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ ชี้แจงโดยสรุปว่า กรณีที่กระทรวงมหาดไทยเสนอขอรับโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย นั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้รับเรื่องดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ และได้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อพิจารณาอนุมัติตามขั้นตอน และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่ง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ทราบในวาระจรในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ โดยถือว่าเป็นเรื่องเร่งด่วน ตามแนวทางปฏิบัติปกติที่เคยปฏิบัติมา ทั้งนี้ ในวันประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ก็มีเรื่องแต่งตั้งข้าราชการของส่วนราชการอื่น ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก็ได้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีมีข้อสงสัยว่า เหตุใดจึงไม่รับโอนผู้ฟ้องคดีกลับมาดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทั้งที่กระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นหน่วยงานที่ประสงค์ขอโอนผู้ฟ้องคดีมาตั้งแต่ต้นได้แสดงเจตนาไม่ประสงค์จะขอโอนผู้ฟ้องคดี นั้น ขอชี้แจงว่า การโอนย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามกระบวนการ ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ แล้ว ส่วนกรณีนายพงศ์โพยม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือ ๒ ฉบับ ซึ่งได้จัดทำขึ้นในภายหลังโดยอ้างเหตุผลที่ขัดแย้งกับหนังสือแสดงเจตนาขอรับโอนเดิมเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งได้มีการดำเนินการโอนย้ายผู้ฟ้องคดีแล้วเสร็จไปแล้วโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีกระทรวงมหาดไทยเสนอให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรับโอนผู้ฟ้องคดีในภายหลังนั้น เป็นการแสดงเจตนาเรื่องการโอนย้ายกรณีใหม่อีกกรณีหนึ่ง ซึ่งต้องดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการโอนย้ายต่อไป และกรณีการโอนย้ายกรณีใหม่นี้ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๖๐ กำหนดให้ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมกันในขั้นตอนแรก จึงจะดำเนินการโอนย้ายในขั้นตอนต่อไปได้ กรณีนี้กระทรวงมหาดไทยได้แสดงเจตนาเสนอขอให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรับโอนผู้ฟ้องคดีเพียงฝ่ายเดียว เมื่อสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีไม่ได้ตกลงยินยอมรับโอนจึงไม่สามารถดำเนินการโอนย้ายได้ และไม่มีกฎหมายหรือระเบียบใดกำหนดบังคับให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีต้องรับโอนผู้ฟ้องคดีตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ กรณีจึงเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ขอคัดค้านในส่วนเอกสารแนบท้ายคำแก้อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีว่า เอกสารดังกล่าวขัดต่อระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการ

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ในศาลปกครอง...

ในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๐๑ วรรคสอง ที่ว่า จะต้องเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลปกครองชั้นต้น จึงไม่ควรนำเอกสารดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๘๗๙๕ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ความว่า กระทรวงมหาดไทยจะมีตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ว่างลงในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ เนื่องจากผู้ครองตำแหน่งครบเกษียณอายุและจะต้องพ้นจากราชการ กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) พิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว จึงขอทราบว่าหากกระทรวงมหาดไทยจะเสนอแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย สำนักนายกรัฐมนตรีจะขัดข้องหรือไม่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้นำเรื่องเสนอรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายชูศักดิ์ ศิรินิล) พิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วมีหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๒/๒๐๐๐๓ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ว่าไม่ขัดข้องในการโอนข้าราชการดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงมีบันทึก ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๘๐๐๓ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่ออนุมัติแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) ตำแหน่งเลขที่ ๑๓ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ) ได้พิจารณาเห็นชอบและลงนามในบันทึกข้อความ ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๘๐๐๔ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (นายสุรชัย ภู่ประเสริฐ) มีบันทึกท้ายบันทึกข้อความฉบับดังกล่าวเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า "เห็นควรอนุมัติตามมติคณะรัฐมนตรี ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๐ และเสนอคณะรัฐมนตรีทราบจรในวันที่ ๒

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/กันยายน ๒๕๕๑...

กันยายน ๒๕๕๑ เนื่องจากมีความจำเป็นเร่งด่วน ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการเสนอเรื่องฯ" ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (นายสมัคร สุนทรเวช) ได้มีคำสั่งอนุมัติในวันเดียวกัน ต่อมา เลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงมีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๘/๑๓๐๐๖ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ที่อนุมัติการโอนผู้ฟ้องคดี และการดำเนินการขอให้สำนักราชเลขาธิการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งเดิมและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ และต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ และได้มีหนังสือแจ้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทราบตามลำดับ ผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ. เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๑ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๑ มีมติให้ยกคำร้องทุกข์ และต่อมารองนายกรัฐมนตรี(นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล) ปฏิบัติราชการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาสั่งการให้ยกคำร้องทุกข์ตามมติ ก.พ. ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีมติอนุมัติการโอนผู้ฟ้องคดีในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ แล้ว นายพงศ์โพยม วาศภูติ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๓๓๖ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑ ชี้แจงผู้ฟ้องคดีถึงเหตุการณ์ในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันที่มีการเสนอเรื่องการโอนผู้ฟ้องคดีให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาว่า เวลาประมาณ ๙.๓๐ นาฬิกา ได้รับแจ้งทางโทรศัพท์มือถือจากพลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยว่ามีเอกสารเร่งด่วนให้ลงนามเป็นกรณีการรับโอนข้าราชการระดับ ๑๐ มารับราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี โดยมิได้แจ้งรายละเอียดเพิ่มเติม ต่อมา เวลาประมาณ ๑๒.๑๕ นาฬิกา นายสุรชัย ขันอาสา ซึ่งเป็นคณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้นำเอกสารที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ประสานไว้มาให้ลงนามเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี แต่ไม่ได้แจ้งรายละเอียดว่าจะนำเสนอคณะรัฐมนตรีเมื่อใด ต่อมานายพงศ์โพยมได้มีบันทึกข้อความสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/เพื่อเสนอแนวทาง...

เพื่อเสนอแนวทางพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี ๒ แนวทาง คือ ๑. เห็นควรให้สำนักนายกรัฐมนตรีรับโอนผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีดังเดิม เนื่องจากการโอนผู้ฟ้องคดีทำให้กระทรวงมหาดไทยเสียอัตราตำแหน่งข้าราชการระดับ ๑๐ ไป ๑ อัตรา ๒. กระทรวงมหาดไทยควรปรับย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทยหรืออธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงมหาดไทยตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบตามแนวทางที่เสนอ จึงได้มีหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๕๗๖ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อโอนผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งต่อมารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ลับ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๕ (ลต ๑)/๒๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ แจ้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบว่า การโอนผู้ฟ้องคดีเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนแล้ว ประกอบกับได้มีการเสนอแต่งตั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีต่อคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๑ จึงไม่มีอัตราตำแหน่งรองรับผู้ฟ้องคดี

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่าการโอนผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรีไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงมหาดไทย ตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ และตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการฯ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะนั้น โดยมาตรา ๕๒ บัญญัติว่า การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๖... มาตรา ๖๐... แล้วแต่กรณี และให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง... (๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ให้ปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชาเสนอรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชา

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/เป็นผู้สั่งบรรจุ...

เป็นผู้สั่งบรรจุและให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในต่างกระทรวง ทบวง กรม อาจทำได้ เมื่อผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมในการโอนนั้นแล้ว โดยให้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ไม่สูงกว่าเดิมและรับเงินเดือนในขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นการโอนตามวรรคสอง วรรคสี่ วรรคหก และมาตรา ๕๔ ซึ่งมาตรา ๖๐ วรรคสี่ บัญญัติว่า การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๑๐ ขึ้นไป ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในต่างกระทรวง ให้โอนไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ไม่สูงกว่าเดิมและรับเงินเดือนในขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม และต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อคดีนี้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ตกลงยินยอมในการโอนผู้ฟ้องคดี และได้มีการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ไม่สูงกว่าเดิมและรับเงินเดือนในขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาอนุมัติ และได้รับอนุมัติจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ แล้ว กรณีจึงเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนได้บัญญัติไว้แล้ว

อย่างไรก็ดี ข้อเท็จจริงในคดีนี้ปรากฏว่า การโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ มีกระบวนการในการโอนผู้ฟ้องคดีไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่างกระทรวงโดยดำเนินการแล้วเสร็จอย่างรวดเร็วภายในวันเดียว กรณีจึงมีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจโดยถูกต้องตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนกำหนดไว้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในต่างกระทรวง ทบวง กรม อาจทำได้ เมื่อผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมในการโอนนั้นแล้ว... วรรคสี่ บัญญัติว่า

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/การโอนข้าราชการ...

การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๑๐ ขึ้นไป ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในต่างกระทรวง ให้โอนไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ไม่สูงกว่าเดิมและรับเงินเดือนในขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม และต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี กรณีจึงเห็นได้ว่ากระบวนการโอนผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นการโอนข้าราชการระดับ ๑๐ ให้ไปดำรงตำแหน่งต่างกระทรวง ต้องได้รับความเห็นชอบการโอนจากผู้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้งของทั้งสองฝ่ายก่อน ซึ่งในกรณีการโอนผู้ฟ้องคดีต้องมีการตกลงยินยอมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และต้องได้รับอนุมัติจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งในขั้นตอนการพิจารณาตกลงให้ความยินยอมการโอนผู้ฟ้องคดีก่อนเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาอนุมัตินั้น ข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๓๓๖ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นหนังสือที่นายพงศ์โพยม ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในขณะนั้น ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงให้ผู้ฟ้องคดีทราบเกี่ยวกับการมีหนังสือทาบทามขอรับโอนผู้ฟ้องคดีมารับราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย โดยมีสาระสำคัญสรุปว่า ในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันที่มีการเสนอเรื่องการโอนผู้ฟ้องคดีให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อนุมัติ เวลาประมาณ ๙.๓๐ นาฬิกา นายพงศ์โพยมได้รับแจ้งทางโทรศัพท์มือถือจากพลตำรวจเอก โกวิท รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยว่ามีเอกสารเร่งด่วนให้ลงนาม เป็นกรณีการรับโอนข้าราชการระดับ ๑๐ มารับราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ต่อมาเวลาประมาณ ๑๒.๑๕ นาฬิกา นายสุรชัยซึ่งเป็นคณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้นำเอกสารที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ประสานไว้มาให้ลงนามเพื่อเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ข้อเท็จจริงในส่วนนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า การขอรับโอนผู้ฟ้องคดีมาดำรงตำแหน่งในสังกัดกระทรวงมหาดไทยมิได้เป็นความประสงค์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้งและตกลงยินยอมการโอนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่เป็นการริเริ่มโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นฝ่ายการเมือง และมิใช่ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ข้อเท็จจริงปรากฏต่อมาว่า ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อนุมัติการโอนผู้ฟ้องคดีมาดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยแล้ว นายพงศ์โพยมได้มีบันทึกข้อความสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อเสนอแนวทางพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/โดยเห็นควร...

โดยเห็นควรให้สำนักนายกรัฐมนตรีรับโอนผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือควรปรับย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทยหรืออธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงมหาดไทยตามความเหมาะสม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบตามที่เสนอ และได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๕๗๖ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อให้รับโอนผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งเดิม กรณีจึงเป็นข้อยืนยันได้ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๘๗๙๕ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทาบทามขอรับโอนผู้ฟ้องคดี โดยอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีมีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เหมาะสมที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยนั้น การกระทำดังกล่าวมิใช่วัตถุประสงค์หรือความต้องการที่แท้จริงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในส่วนนี้จึงไม่อาจถือว่าเป็นการใช้อำนาจโดยถูกต้องตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนได้กำหนดไว้

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่า หนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๓๓๖ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑ ที่นายพงศ์โพยม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในขณะนั้นมีถึงผู้ฟ้องคดี และบันทึกข้อความสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๐๒.๓/๓๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ ที่มีถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีลักษณะเป็นความเห็นส่วนตัวและจัดทำขึ้นมาภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีมติอนุมัติให้โอนผู้ฟ้องคดีแล้ว จึงไม่อาจนำมาอ้างเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาของศาลได้ นั้น เห็นว่า หนังสือกระทรวงมหาดไทยทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นหนังสือราชการที่ลงนามโดยนายพงศ์โพยม ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในขณะนั้น โดยหนังสือฉบับแรกเป็นการชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการโอนให้ผู้ฟ้องคดีทราบ และหนังสือฉบับที่สองเป็นการเสนอแนวทางให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาพิจารณา กรณีจึงถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิใช่การกระทำในลักษณะส่วนตัวของนายพงศ์โพยม ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างแต่อย่างใด ประกอบกับระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๖๔ กำหนดว่า คู่กรณีฝ่ายที่กล่าวอ้างข้อเท็จจริงใด ๆ เพื่อสนับสนุนข้ออ้างของตนมีหน้าที่เสนอพยานหลักฐานต่อศาลเพื่อพิสูจน์

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ข้อเท็จจริง...

ข้อเท็จจริงดังกล่าวในเบื้องต้น... ข้อ ๖๕ บัญญัติว่า ศาลมีดุลพินิจที่จะรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาตามกระบวนพิจารณาโดยไม่จำกัดเฉพาะที่เสนอโดยคู่กรณี แต่พยานหลักฐานนั้นจะต้องเป็นหลักฐานที่คู่กรณีผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสขอตรวจดู ทราบ และแสดงพยานหลักฐานเพื่อยืนยันหรือหักล้าง ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นสำเนาหนังสือทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาต่อศาลปกครองชั้นต้น และศาลปกครองชั้นต้นได้ส่งสำเนาพยานหลักฐานดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ได้ทราบเพื่อยืนยันหรือหักล้างเอกสารพยานหลักฐานในส่วนดังกล่าวแล้ว กรณีจึงเป็นข้อเท็จจริงที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลปกครองชั้นต้น ไม่ต้องห้ามตามข้อ ๑๐๑ วรรคสอง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ หนังสือทั้งสองฉบับดังกล่าวจึงเป็นพยานหลักฐานที่ชอบด้วยกฎหมายและนำมาเป็นพยานหลักฐานในชั้นการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดได้ ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้

กรณีมีปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาไม่ขัดข้องการให้โอนผู้ฟ้องคดีไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่า ได้มีการพิจารณาอย่างรอบด้านและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของทางราชการ นั้น เป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า การที่มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้งทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมการโอนก่อนนั้น ก็เพื่อให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้งได้พิจารณาเปรียบเทียบถึงผลดีผลเสียและประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับจากการพิจารณาให้โอนข้าราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนราชการที่เป็นฝ่ายตกลงยินยอมให้โอนข้าราชการซึ่งต้องเสียอัตรากำลังและผู้ที่มีความรู้ความสามารถออกจากหน่วยงานไป จึงมีความจำเป็นที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและละเอียดถี่ถ้วน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่าการให้โอนผู้ฟ้องคดีไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ได้มีการพิจารณาอย่างรอบด้านแล้วว่า เป็นการให้โอนข้าราชการไปเพื่อประโยชน์ของทางราชการ คือ กระทรวงมหาดไทยโดยตรง และได้มีหนังสือแจ้งตอบไม่ขัดข้องการโอนผู้ฟ้องคดีไปยังกระทรวงมหาดไทยในวันเดียวกับที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือทาบทามการโอน ทั้งที่การให้โอนผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงในฐานะรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในการกำกับดูแลส่วนราชการในสังกัด

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/สำนักงาน...

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รวมทั้งยังได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลรับผิดชอบงานพิเศษอื่นๆ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จำเป็นต้องพิจารณาถึงปัญหาความต่อเนื่องในการปฏิบัติราชการในตำแหน่งดังกล่าวเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ รวมถึงการที่ต้องสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมมาดำรงตำแหน่งดังกล่าวแทนอีกด้วย ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาตกลงยินยอมให้โอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย โดยเห็นว่า การโอนผู้ฟ้องคดีจะเป็นประโยชน์ต่อกระทรวงมหาดไทยแต่เพียงด้านเดียว มิได้พิจารณาโดยคำนึงถึงผลกระทบหรือปัญหาอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นกับการบริหารราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีดังที่กล่าวข้างต้น และได้มีหนังสือแจ้งไม่ขัดข้องการโอนไปยังกระทรวงมหาดไทยภายในวันเดียวกับที่กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือสอบถามมานั้น จึงยังไม่พอฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีการพิจารณาอย่างรอบด้านและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของทางราชการตามที่กล่าวอ้าง กรณีจึงยังไม่อาจถือได้ว่าการพิจารณาตกลงยินยอมให้โอนผู้ฟ้องคดีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า การเสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อนุมัติการโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ เพียงรายเดียว ทั้งที่กระทรวงมหาดไทยมีตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงที่จะว่างในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๗ ตำแหน่ง เป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ ซึ่งมิได้มีข้อกำหนดให้ต้องเสนอในภาพรวมของทั้งส่วนราชการแต่อย่างใด นั้น เห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๗ ซึ่งกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ หรือระดับ ๑๑ ให้ดำรงตำแหน่งที่ยังไม่ว่างในขณะที่ออกคำสั่ง โดยให้คำสั่งมีผลใช้บังคับเมื่อตำแหน่งดังกล่าวว่างลงแล้วนั้น สมควรให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่จำเป็น เช่น แต่งตั้งข้าราชการให้ไปดำรงตำแหน่งต่างจังหวัด ต่างประเทศ หรือเป็นการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนผู้เกษียณอายุหรือผู้ที่ลาออกจากราชการและเป็นตำแหน่งที่จำเป็นต้องมีผู้ปฏิบัติต่อเนื่อง... การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทดแทนตำแหน่งของผู้เกษียณอายุราชการ หากจะขอแต่งตั้งให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในเดือนกันยายน ข้อเท็จจริงปรากฏว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ กระทรวงมหาดไทยมีตำแหน่งข้าราชการระดับ ๑๐ ว่างเนื่องจากเกษียณอายุราชการ

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/จำนวน ๖๒ ตำแหน่ง...

๔๑

จำนวน ๖๒ ตำแหน่ง ในจำนวนนี้เป็นตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง จำนวน ๗ ตำแหน่ง ซึ่งกระทรวงมหาดไทยมีกำหนดเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาอนุมัติแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๑ แต่กระทรวงมหาดไทยกลับเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ให้พิจารณาแต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยในส่วนของกระทรวงมหาดไทยในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ เพียงรายเดียว โดยอ้างว่าในช่วงเวลาดังกล่าวกระทรวงมหาดไทยยังพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ไม่แล้วเสร็จ ทั้งที่หากจะพิจารณาการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีพร้อมกันไปในคราวเดียวกับการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ ของกระทรวงมหาดไทยทั้ง ๖๒ ตำแหน่ง ก็น่าจะทำให้การพิจารณาในภาพรวมของกระทรวงมหาดไทยเป็นไปอย่างรอบคอบถูกต้องและเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ อีกทั้งได้มีการกำหนดวันเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เพื่อพิจารณาอนุมัติการแต่งตั้งไว้เป็นการแน่นอนแล้วในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งก็อยู่ในระยะเวลาการเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ ซึ่งในขณะนั้นย่อมไม่มีผู้ใดทราบล่วงหน้าว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยให้นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีต้องพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งทำให้ไม่สามารถเสนอให้คณะรัฐมนตรีรักษาการในขณะนั้นพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการได้ ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อ้างว่า ถือเป็นหลักปฏิบัติตลอดมาว่าการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ และระดับ ๑๑ โดยเฉพาะตำแหน่งที่ไม่ใช่ตำแหน่งทางวิชาการเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วนเพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดชะงัก อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ นั้น เห็นได้ว่าการโอนผู้ฟ้องคดีมาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ในส่วนของกระทรวงมหาดไทยเพียงตำแหน่งเดียว ซึ่งตำแหน่งดังกล่าวมิใช่ตำแหน่งที่จำเป็นต้องมีผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง การแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีจึงมิได้มีผลทำให้การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลเป็นไปอย่างต่อเนื่องหรือไม่หยุดชะงักแต่อย่างใด อีกทั้งกรณีก็ไม่ปรากฏเหตุผลที่ให้รับฟังได้ว่า หากไม่เสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พิจารณาอนุมัติแต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีโอนไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ จะเป็นผลให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการประการใด ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีในส่วนนี้จึงมิอาจรับฟังได้

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ส่วนที่...

๔๒

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า การแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ไม่ถือเป็นการลดบทบาทหน้าที่และศักดิ์ศรีในทางราชการของผู้ฟ้องคดี นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๒ บัญญัติว่า ให้ ก.พ. จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งไว้เป็นบรรทัดฐานในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญทุกตำแหน่ง โดยจำแนกตำแหน่งเป็นประเภทและสายงานตามลักษณะงาน และจัดตำแหน่งในประเภทเดียวกันและสายงานเดียวกันที่คุณภาพของงานอยู่ในระดับเดียวกันโดยประมาณเป็นกลุ่มเดียวกันและระดับเดียวกัน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้... (๑๐) ตำแหน่งระดับ ๑๐ ได้แก่... (ข) ตำแหน่งสำหรับผู้บริหารระดับสูงในฐานะรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือทบวง... (จ) ตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีลักษณะงานตรวจและแนะนำการปฏิบัติราชการ หรือลักษณะงานให้คำปรึกษาของส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติโดยมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องมาแล้ว หรือลักษณะงานอื่นที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ความยาก และคุณภาพของงานเทียบได้ในระดับเดียวกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดไว้ดังกล่าวแล้ว เห็นได้ว่า ตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดอยู่ในตำแหน่งระดับ ๑๐ ประเภท (ข) ซึ่งเป็นตำแหน่งสำหรับผู้บริหารระดับสูงในฐานะรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ส่วนตำแหน่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ตรวจราชการกระทรวงจัดอยู่ในตำแหน่งระดับ ๑๐ ประเภท (จ) เป็นตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีลักษณะงานตรวจและแนะนำการปฏิบัติราชการหรือลักษณะงานให้คำปรึกษาของส่วนราชการระดับกระทรวง... แม้จะเป็นตำแหน่งระดับ ๑๐ เช่นเดียวกัน แต่ก็เห็นได้ว่าตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงซึ่งย่อมต้องมีขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่สูงกว่าตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงซึ่งถูกกำหนดให้เป็นตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงาน และโดยที่มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติว่า สำนักนายกรัฐมนตรี นอกจากมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (๑) รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดแนวทางและแผนการ

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ปฏิบัติราชการ...

ปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีให้เป็นไปตามนโยบายที่นายกรัฐมนตรีกำหนด... (๒) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีรองจากนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ยกเว้นข้าราชการของส่วนราชการซึ่งหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี (๓) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี วรรคสอง บัญญัติว่า ในการปฏิบัติราชการของปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ และจะให้มีผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้ วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีที่มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือมีทั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อข้อเท็จจริงในคดีนี้ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีอาวุโสลำดับที่หนึ่ง จึงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีตามความในมาตรา ๑๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และจึงเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้เป็นผู้บังคับบัญชาของหัวหน้าผู้ตรวจราชการและผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีด้วย ดังนั้น การพิจารณาแต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่มีอาวุโสเป็นอันดับหนึ่งและมีโอกาสความก้าวหน้าในสายงานที่จะเลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ให้โอนไปดำรงตำแหน่งในต่างกระทรวงในตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยนั้น จึงเห็นได้อย่างชัดเจนว่า กรณีมีลักษณะเป็นการลดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและโอกาสความก้าวหน้าที่ผู้ฟ้องคดีจะได้เลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นในสายงานของตน นอกจากนี้ข้อเท็จจริงยังปรากฏอีกด้วยว่า เมื่อครั้งที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้รับเงินรางวัลตอบแทนประจำปีในฐานะผู้บริหารในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ จำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท และในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน ๙๔,๓๐๐ บาท แต่เมื่อได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินรางวัลตอบแทน

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

/ในฐานะ...

๔๔

ในฐานะผู้รับผิดชอบตัวชี้วัดของหน่วยงาน ซึ่งที่ผ่านมาได้รับเงินรางวัลประจำปีประมาณ ๖,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเงินรางวัลตอบแทนที่ได้รับน้อยกว่าเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นอย่างมาก ดังนั้น การแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยในคดีนี้จึงมีลักษณะเป็นการลดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบและโอกาสความก้าวหน้าในสายงาน รวมถึงสิทธิประโยชน์ที่ผู้ฟ้องคดีพึงได้รับให้ลดน้อยลงไปอีกด้วย ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีในประเด็นนี้จึงไม่อาจรับฟังได้เช่นกัน

ดังนั้น เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า การโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ มิได้เป็นการใช้อำนาจโดยถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ประกอบกับการพิจารณาตกลงยินยอมการโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยมิได้เป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีมติอนุมัติการโอนเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ และดำเนินการให้ผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วยบางส่วน

พิพากษาแก้ เป็นให้เพิกถอนประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีมติอนุมัติการโอนเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ ทั้งนี้ โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ประกาศฉบับดังกล่าวมีผลบังคับ โดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาตามมาตรา ๖๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง

/และวิธีพิจารณา...

และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ว่าให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ร่วมกันดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามขั้นตอนของกฎหมายเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีกลับไปดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ และให้คืนสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ผู้ฟ้องคดีพึงมีพึงได้ตามตำแหน่งดังกล่าว ทั้งนี้ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา

นายชาญชัย แสวงศักดิ์ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายวิษณุ วรัญญู
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายนพดล เฮงเจริญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายมนูญ ปุญญกริยากร
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมรรถชัย วิศาลาภรณ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายอนุพงศ์ สุขเกษม

ศาลปกครองสูงสุด
12 ก.ค. 2554
ศาลปกครองสูงสุด

สำเนาคู่ฉบับ

○ คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา

(ต. ๑๙)

คดีหมายเลขดำที่ ๘๕๑/๒๕๕๐
คดีหมายเลขแดงที่ ๖๙๙/๒๕๕๐

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๗ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ ผู้ฟ้องคดี

นายกรัฐมนตรี ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกคำสั่งดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑ (๕) เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจาก

ศาลปกครองกลาง 3 พ.ค. 2550 ศาลปกครองกลาง

การสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการหรือไปดำรงตำแหน่งใดในส่วนราชการอื่นนอกเหนือจากตำแหน่งที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในมาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ กล่าวคือ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ฟ้องคดีก่อน เมื่อผู้ฟ้องคดีมิได้สมัครใจที่จะเข้ารับตำแหน่งดังกล่าว คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีจงใจที่จะให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่อเสนอแต่งตั้งให้พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแทนผู้ฟ้องคดี

ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ ประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐

ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา ขอให้ระงับการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งให้พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส ที่ปรึกษา (สบ ๑๐) ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โดยอ้างว่าคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ ประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผลของคำสั่งดังกล่าวกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ทางราชการของผู้ฟ้องคดีอย่างร้ายแรง ทำให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากการเป็นข้าราชการตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเสียสิทธิที่จะพึงได้รับจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งได้รับการดูถูกเหยียดหยามจากบุคคลทั่วไปที่ไม่ทราบข้อเท็จจริง โดยเข้าใจผิดได้ว่าผู้ฟ้องคดีมีความผิดและบกพร่องต่อการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ทั้งนี้ พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส รักษาการแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๐๔.๒๕/๒๕๒ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการตำรวจ ถึงนายกรัฐมนตรี ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๑๐๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐

ศาลปกครองกลาง
3 พ.ค. 2550
ศาลปกครองกลาง

เป็นต้นไป และแต่งตั้งให้พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส ที่ปรึกษา (สบ ๑๐) ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ตามมาตรา ๕ (๑) และมาตรา ๕๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งเป็นต้นไป

ศาลได้ไต่สวนนายนรินทร์ วงศ์ไทย ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ฟ้องคดี เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๐ นายนรินทร์ให้ถ้อยคำว่า หากมีการดำเนินการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ฟ้องคดีจะพ้นจากตำแหน่งในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเสียสิทธิที่จะได้รับ เช่น การมีรถประจำตำแหน่ง และการมีนายตำรวจติดตาม ทั้งคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ฟ้องคดี นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดียังประสงค์ที่จะเกษียณอายุราชการในอีก ๔ เดือนข้างหน้าในสำนักงานตำรวจแห่งชาติด้วย อย่างไรก็ตาม ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ฟ้องคดีชี้แจงต่อศาลในการไต่สวนว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ดำเนินการร้องทุกข์ในกรณีดังกล่าวต่อ ก.ตร. แต่อย่างใด

ศาลได้ตรวจพิจารณาคำฟ้องของผู้ฟ้องคดี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๐ และคำร้องขอให้กำหนดมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาของผู้ฟ้องคดี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๐ ประกอบบทกฎหมายและกฎที่สำคัญดังต่อไปนี้ด้วยแล้ว

๑. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

๓. กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๔๗

๔. ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นเกี่ยวกับเงื่อนไขในการฟ้องคดีว่าผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหาย

ศาลปกครองกลาง
3 พ.ค. 2550
ศาลปกครองกลาง

๔

ตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๐๖ บัญญัติว่า ข้าราชการตำรวจผู้ใดเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย หรือเกิดจากการปฏิบัติโดยมิชอบของผู้บังคับบัญชาต่อตน ผู้นั้นอาจร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาหรือ ก.ตร. แล้วแต่กรณี เพื่อขอให้แก้ไขได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีสิทธิอุทธรณ์ตามหมวด ๘ ให้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามที่กำหนดไว้ในหมวดนั้น วรรคสองบัญญัติว่า หลักเกณฑ์และวิธีการร้องทุกข์ เหตุแห่งการร้องทุกข์ และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. ต่อมา ได้มีการออกกฎ ก.ตร. ว่าด้วยการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยข้อ ๔ กำหนดว่า ข้าราชการตำรวจผู้ถูกผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย หรือปฏิบัติโดยมิชอบต่อตน มีสิทธิร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาหรือ ก.ตร. ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์ ข้อ ๕ (๖) กำหนดว่า กรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ตร.

ข้อเท็จจริงปรากฏจากการไต่สวนว่าขณะที่นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองนี้ ผู้ฟ้องคดียังมิได้ดำเนินการร้องทุกข์ต่อ ก.ตร. ตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และกฎ ก.ตร. ว่าด้วยการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่อย่างใด จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองกลาง ศาลจึงไม่อาจรับคดีนี้ไว้พิจารณาพิพากษาได้ สำหรับคำขอให้กำหนดมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาของผู้ฟ้องคดีนั้น เมื่อศาลได้มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา จึงไม่มีกรณีที่จะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าวต่อไป

ศาลปกครองกลาง
3 พ.ค. 2550
ศาลปกครองกลาง

๔

จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ฟ้องคดีในอันที่จะนำคดีมาฟ้องต่อศาลภายในกำหนดเวลาการฟ้องคดี หากได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการฟ้องคดีครบถ้วนแล้ว

นายอดุล จันทรศักดิ์ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นางกรรณิการ์ วรพงศ์
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายสมิง พรทวีศักดิ์อุดม
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ศาลปกครอง

สำเนาคู่ฉบับ

○ คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา

(ต. ๑๙)

คดีหมายเลขดำที่ ๙๑๒/๒๕๕๐
คดีหมายเลขแดงที่ ๗๓๙/๒๕๕๐

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๑๙ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง
พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ ผู้ฟ้องคดี
นายกรัฐมนตรี ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและเพิ่มเติมฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กรมตำรวจ เดิม) ตั้งแต่เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๒ ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ ระหว่างดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ จนทำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับการประเมินจากคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และบริษัท ไทยเรทติ้งแอนด์อินฟอร์เมชั่น เซอร์วิส จำกัด ว่ามีคุณภาพในการให้บริการ และประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการด้านพัฒนาองค์กร ติดอันดับ ๑ ใน ๕ จากจำนวน ๓๐๐ หน่วยงานทั่วประเทศ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีมีอคติต่อ

ศาลปกครองกลาง
14 พ.ค. 2550
ศาลปกครองกลาง

ผู้ฟ้องคดี กล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง ไม่ผ่านการประเมิน เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่สามารถสืบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดจากเหตุระเบิดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ๙ จุด ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ มาดำเนินการตามกฎหมายได้ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ได้รับเงินเดือนทางสังกัดเดิมไปพลางก่อน และให้พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส ที่ปรึกษา (สบ ๑๐) เป็นผู้รักษาราชการแทน จากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดียังได้ทำหนังสือ ที่ ตช ๐๐๐๑(ปษ)/๘๔ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๐ เสนอคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ขอให้พิจารณาอนุมัติในการสั่งให้ผู้ฟ้องคดีประจำสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามนัยข้อ ๒ (๘) ของกฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสั่งการให้ข้าราชการตำรวจประจำสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือส่วนราชการใด หรือสำรองราชการในส่วนราชการใด พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยขอปรับอัตราสำรองราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ระดับผู้บัญชาการ-รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นอัตราประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ระดับผู้บัญชาการ-ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่อรองรับการสั่งข้าราชการตำรวจประจำสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ ก.ตร. ได้ทักท้วง ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้ขอถอนเรื่องออกไป ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ ดังกล่าว เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้เป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีเป็นเรื่องที่สำคัญ มิใช่การปฏิบัติตามระเบียบปกติ จึงต้องตรวจสอบกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทั้งตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นตำแหน่งที่เทียบเท่าอธิบดีขึ้นไป การออกคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการหรือดำรงตำแหน่งใดในส่วนราชการอื่นนอกเหนือไปจากตำแหน่งที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

ศาลปกครองกลาง
14 พ.ค. 2550
ศาลปกครองกลาง

พ.ศ. ๒๕๓๔ และมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ กล่าวคือ คำสั่งดังกล่าวจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และได้รับความสมัครใจจากผู้ฟ้องคดีก่อนที่จะมีการออกคำสั่ง แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า พลเอก พงษ์เทพ เทศประทีป เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๑๑/สน/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ แจ้งไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้เสนอคำสั่งดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ในการประชุมวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ อันเป็นการขอความเห็นชอบย้อนหลัง ซึ่งไม่อาจกระทำได้ เพราะอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ดังกล่าวมิใช่อำนาจผูกพัน แต่เป็นอำนาจดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดี และข้อเท็จจริงยังปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีมิได้สอบถามความสมัครใจจากผู้ฟ้องคดีก่อนแต่อย่างใด การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ต้องการให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล ไม่ถูกแทรกแซงจากกการใช้อำนาจที่ไม่ชอบธรรมภายนอกองค์กร โดยมีบทบัญญัติที่คุ้มครองการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจอยู่หลายมาตรา

ผู้ฟ้องคดีทำหนังสือฉบับลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๐ ร้องทุกข์ต่อ ก.ตร. เพื่อขอความเป็นธรรม จากนั้น ในวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ผู้ฟ้องคดีได้ทำหนังสือฉบับลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ถึงประธานอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ขอทราบผลการพิจารณา พลตำรวจโท อำนวย ดิษฐกวี ประธานอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ได้บันทึกข้อความต่อท้ายหนังสือฉบับลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีว่า ตามมติที่ประชุมในวันนี้ มีมติเสียงข้างมากให้ยกคำร้องทุกข์ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการใช้อำนาจโดยชอบของผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ากระบวนการเยียวยาภายในฝ่ายปกครองได้สิ้นสุดลงแล้ว เนื่องจากมติอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ที่ให้ยกคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดีเป็นที่สุด และประธานอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ได้เป็นผู้แจ้งมติดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีทราบ จึงสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของกฎหมายที่ต้องการให้มีการแจ้งผลการพิจารณาเป็นหนังสือให้ผู้ร้องทุกข์ทราบโดยเร็ว ทั้งนี้แม้ว่าสำนักงาน ก.ตร. จะมิได้เป็นผู้ดำเนินการแจ้งก็ตาม การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑

ศาลปกครองกลาง
14 พ.ค. 2550
ศาลปกครองกลาง

๔

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ดังกล่าว ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสื่อมเสียชื่อเสียง ได้รับการดูถูกเหยียดหยามจากประชาชนทั่วไปที่เข้าใจผิดว่าผู้ฟ้องคดีมีความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐

ผู้ฟ้องคดีมีคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง โดยให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ได้รับการดูถูกเหยียดหยามจากประชาชน ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้บกพร่องต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งขณะที่จะมีการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ นั้น ได้มีการเสนอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ผู้อื่นดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแทนผู้ฟ้องคดีด้วยแล้ว จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งดังกล่าว ซึ่งการทุเลาการบังคับตามคำสั่งมิได้มีผลกระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่อย่างใด เพราะมีผู้รักษาราชการแทน และมีผู้บังคับบัญชาระดับสูงปฏิบัติหน้าที่ในทุกตำแหน่ง จึงสามารถอำนวยการควบคุม กำกับและติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจได้ตามปกติ

พลตำรวจโท อำนวย ดิษฐกวี ประธานอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ให้ถ้อยคำต่อศาลว่า อนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ได้พิจารณาคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ โดยอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ได้มีมติให้ยกคำร้องทุกข์ ซึ่งคำวินิจฉัยดังกล่าวถือเป็นที่สุดแล้ว เนื่องจากอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ได้รับมอบอำนาจจาก ก.ตร. ตามประกาศคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ เรื่อง แต่งตั้งอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐ โดยข้อ ๓.๔ ของประกาศดังกล่าวระบุว่า ให้อนุกรรมการ ก.ตร.

ศาลปกครองกลาง
14 พ.ค. 2550
ศาลปกครองกลาง

๕

เกี่ยวกับการร้องทุกข์ มีอำนาจหน้าที่ทำการแทน ก.ตร. อย่างเด็ดขาด โดยเมื่อได้พิจารณาและมีมติประการใดแล้ว ให้เลขานุการ ก.ตร. แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป และรายงานผลการดำเนินการให้ ก.ตร. ทราบ สำหรับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่าเรื่องร้องทุกข์กรณีใดบ้างที่อนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ควรจะนำเสนอ ก.ตร. พิจารณา ตามข้อ ๓.๔ (๑) ของประกาศดังกล่าว ยังมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ไว้แต่อย่างใด จึงเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป สำหรับกรณีที่ระบุไว้ในข้อ ๓.๔ (๒) ของประกาศดังกล่าวที่ว่า กรณี ก.ตร. เห็นสมควรให้นำเสนอ ก.ตร. พิจารณา ซึ่งจะทำให้การพิจารณาของอนุกรรมการ ก.ตร. ร้องทุกข์ยังไม่ถึงที่สุด นั้น พลตำรวจโทอำนวย ดิษฐกวี ประธานอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ได้ให้ถ้อยคำว่าไม่ทราบว่า ก.ตร. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ไว้หรือไม่ อย่างไร

เมื่ออนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ได้พิจารณาคำร้องทุกข์และมีมติแล้ว จะต้องส่งเรื่องและมติให้ ก.ตร. ทราบ โดยเลขานุการอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์จะมีหนังสือแจ้งมติไปยังเลขานุการ ก.ตร. เพื่อให้เลขานุการ ก.ตร. ดำเนินการแจ้งผู้ร้องทุกข์และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ในการแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบ จะมีการแจ้งข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และมติของอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ รวมทั้งสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง กรณีของผู้ฟ้องคดี เลขานุการอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ยังไม่ได้นำเรื่องเสนอต่อเลขานุการ ก.ตร. อย่างไรก็ตาม คาดว่าจะมีการเสนอเรื่องในสัปดาห์หน้า จากนั้น เลขานุการ ก.ตร. ก็จะมีหนังสือแจ้งผู้ร้องทุกข์อย่างเป็นทางการต่อไป

พลตำรวจตรี วิบูล ปรองดอง ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการข้าราชการตำรวจปฏิบัติหน้าที่แทนเลขานุการคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ได้ทำคำชี้แจงเป็นหนังสือลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ความว่า อนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ เสียงข้างมาก จำนวน ๙ เสียง เห็นควรยกคำร้องทุกข์ และเสียงข้างน้อย จำนวน ๓ เสียง เห็นควรส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความ อนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์จึงมีมติให้ยกคำร้องทุกข์ โดยมิได้มีมติเสนอ ก.ตร. พิจารณา อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำมติของที่ประชุมอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ เพื่อรายงานให้ ก.ตร. ทราบ

ศาลปกครองกลาง
14 พ.ค. 2550
ศาลปกครองกลาง

ศาลได้ตรวจพิจารณาคำฟ้องและคำฟ้องเพิ่มเติมของผู้ฟ้องคดี ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ และลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ คำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ คำชี้แจงของเลขานุการคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ และคำชี้แจงของอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ประกอบบทกฎหมายและกฎที่สำคัญดังต่อไปนี้ ด้วยแล้ว

๑. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

๓. กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๔๗

๔. ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

๕. ประกาศคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ เรื่อง แต่งตั้งอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นเกี่ยวกับเงื่อนไขในการฟ้องคดีว่าผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

มาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่กฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้ต่อเมื่อมีการดำเนินการขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควรหรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด

ประกาศคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ เรื่อง แต่งตั้งอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐ ข้อ ๓ กำหนดว่า อนุกรรมการ ก.ตร.

๗

เกี่ยวกับการร้องทุกข์ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ ๓.๑ ทำการแทน ก.ตร. ในเรื่องเกี่ยวกับการร้องทุกข์ ๓.๒ พิจารณาและเสนอความเห็นต่อ ก.ตร. เกี่ยวกับการออกกฎ ก.ตร. ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ มติ การกำหนดนโยบายและมาตรฐาน ตลอดจนกำกับดูแล ตรวจสอบ และแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการร้องทุกข์ ๓.๓ กิจการอื่น ๆ ตามที่ ก.ตร. มอบหมาย ๓.๔ ตามข้อ ๓.๑ ให้อนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์มีอำนาจหน้าที่ทำการแทน ก.ตร. อย่างเด็ดขาด โดยเมื่อได้พิจารณาและมีมติประการใดแล้ว ให้เลขานุการ ก.ตร. แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป และรายงานผลการดำเนินการให้ ก.ตร. ทราบ เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้ให้เสนอ ก.ตร. พิจารณาก่อน (๑) กรณีอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ เห็นสมควรนำเสนอ ก.ตร. พิจารณา (๒) กรณี ก.ตร. เห็นสมควรให้นำเสนอ ก.ตร. พิจารณา

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า พลตำรวจโท อำนวย ดิษฐกวี ประธานอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ได้บันทึกข้อความต่อท้ายหนังสือของผู้ฟ้องคดี ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ซึ่งได้ยื่นต่อประธานอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ เพื่อขอทราบผลการพิจารณาว่า ตามมติที่ประชุมในวันนี้ มีมติเสียงข้างมากให้ยกคำร้องทุกข์ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการใช้อำนาจโดยชอบของผู้ถูกฟ้องคดี และปรากฏข้อเท็จจริงจากการไต่สวนว่าเลขานุการอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ยังมิได้นำเรื่องของผู้ฟ้องคดีเสนอต่อเลขานุการ ก.ตร. แต่คาดว่าจะมีการเสนอในสัปดาห์หน้า และจะได้มีหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดีอย่างเป็นทางการต่อไป

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า แม้อนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์จะมีอำนาจหน้าที่ทำการแทน ก.ตร. อย่างเด็ดขาด ตามประกาศคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ เรื่อง แต่งตั้งอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐ ซึ่งประธานอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ได้เบิกความต่อศาลในการไต่สวนเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ รวมทั้งเลขานุการคณะกรรมการข้าราชการตำรวจได้มีหนังสือสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ที่ ตช ๐๐๓๙.๐๒/๓๙๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อศาล โดยมีสาระสำคัญเป็นเช่นเดียวกันกับความในประกาศคณะกรรมการข้าราชการตำรวจฉบับดังกล่าวก็ตาม แต่ตราบใดที่ยังมิได้มีการแจ้งผล

ศาลปกครองกลาง
14 พ.ค. 2550
ศาลปกครองกลาง

๘

การพิจารณาคำร้องทุกข์ของ ก.ตร. ให้ผู้ฟ้องคดีทราบอย่างเป็นทางการตามที่กำหนดไว้ในประกาศดังกล่าว ก็ไม่อาจถือได้ว่าผลการพิจารณาคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดีถึงที่สุดแล้ว ทั้งนี้ เนื่องจากมติของอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ในเรื่องใดก็ตาม อาจมีการพิจารณาทบทวนได้ทั้งในชั้นรับรองรายงานการประชุมของอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์เอง หรือในชั้นที่มีการรายงานผลการพิจารณาไปยังเลขานุการ ก.ตร. เพื่อทราบ ซึ่งก.ตร.อาจเห็นสมควรที่จะให้นำเสนอเพื่อพิจารณาได้ตามความในข้อ ๓.๔ (๒) แห่งประกาศคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ เรื่องแต่งตั้งอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐ ศาลจึงไม่อาจก้าวล่วงเข้าไปตีความและวินิจฉัยในเบื้องต้นได้ว่าได้มีการสั่งการตามกฎหมายในเรื่องเกี่ยวกับการร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดีตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว เมื่อข้อเท็จจริงในเรื่องนี้รับฟังได้ว่า จนถึงวันที่ศาลนัดไต่สวนเพื่อพิจารณาว่าจะรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาพิพากษาได้หรือไม่ เลขานุการอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ยังมิได้ดำเนินการแจ้งผลการพิจารณาของอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการร้องทุกข์ไปยังเลขานุการ ก.ตร. เพื่อดำเนินการตามกระบวนการซึ่งรวมถึงการแจ้งผลการพิจารณาคำร้องทุกข์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบด้วย กรณีจึงต้องถือว่ายังมิได้มีการสั่งการในเรื่องนี้อันจะทำให้ศาลรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาได้ ซึ่งเจตนารมณ์ของมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้นมุ่งหมายให้มีการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายเป็นการภายในหน่วยงานทางปกครองเสียก่อน หากได้มีการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายจนเป็นที่พอใจแล้วก็ไม่มีเหตุที่ศาลจะต้องมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแต่อย่างใด กรณีเช่นนี้ ศาลจึงต้องรอให้กระบวนการภายในดังกล่าวยุติลงโดยถึงที่สุดเสียก่อน กรณีของผู้ฟ้องคดีนี้ยังมิได้มีการสั่งการในเรื่องที่ผู้ฟ้องคดีร้องทุกข์ต่อ ก.ตร. แต่อย่างใด ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาได้ ทั้งนี้ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ สำหรับคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองของผู้ฟ้องคดีนั้น เมื่อศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา จึงไม่จำต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว

๙

จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา และให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ฟ้องคดีที่จะนำคดีมาฟ้องต่อศาลภายในกำหนดเวลาการฟ้องคดี เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งผลการพิจารณาสั่งการในเรื่องที่ผู้ฟ้องคดีร้องทุกข์ต่อ ก.ตร. แล้ว

นายอดุล จันทรศักดิ์ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นางกรรณิการ์ วรพงศ์
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายสมิง พรทวีศักดิ์อุดม
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ศาลปกครองกลาง
๑๔ พ.ค. ๒๕๕๐
ศาลปกครองกลาง

สำเนาคู่ฉบับ

○ คำสั่งทุเลาการบังคับ
และกำหนดมาตรการ
บรรเทาทุกข์ชั่วคราว
ก่อนการพิพากษา

(ต. ๒๐)

คดีหมายเลขดำที่ ๑๑๘๓/๒๕๕๐
คดีหมายเลขแดงที่ /๒๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๒๐ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง
พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ ผู้ฟ้องคดี
นายกรัฐมนตรี ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ได้รับเงินเดือนทางสังกัดเดิมไปพลางก่อน และให้พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส ที่ปรึกษา (สบ๑๐) รักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ

ศาลปกครองกลาง
20 มิ.ย. 2550
ศาลปกครองกลาง

บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ ทั้งที่ขณะออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีเหลือเวลาอีกเพียงห้าเดือนเศษก็จะเกษียณอายุราชการ

ผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ซึ่งคณะอนุกรรมการข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับการร้องทุกข์ (อ.ก.ตร.เกี่ยวกับการร้องทุกข์) ได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ให้ยกคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดี โดยเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ในการแต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งการแต่งตั้งดังกล่าวมิใช่การโอนผู้ฟ้องคดีไปรับราชการในส่วนราชการอื่นที่จะต้องสมัครใจ จึงไม่ขัดต่อมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่อย่างใด คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ขัดต่อมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งบัญญัติให้การโอนข้าราชการตำรวจไปรับราชการในส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นจะกระทำได้เมื่อเจ้าตัวสมัครใจ แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้สมัครใจที่จะพ้นจากตำแหน่งที่ครองอยู่หรือพ้นจากการเป็นข้าราชการตำรวจไปเป็นข้าราชการประเภทอื่น นอกจากนั้น การออกคำสั่งดังกล่าวไม่ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อน เพียงแต่มีการขอความเห็นชอบหรือแจ้งคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบในภายหลัง จึงเป็นการที่ไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ประกอบกับมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งบัญญัติให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่งไปดำรงตำแหน่งของอีกกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง และการแต่งตั้งข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไปต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย

ขอให้พิพากษาเพิกถอนคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ พร้อมทั้งขอให้มีคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา

โดยให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งดังกล่าวไว้ก่อน และให้กำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา โดยห้ามมิให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โดยขอให้ศาลไต่สวนฉุกเฉิน

ศาลไต่สวนผู้รับมอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจช่วงของผู้ถูกฟ้องคดี ได้แก่ นายอรรถสิทธิ์ กันมล นักกฎหมายกฤษฎีกา ๖ว พลตำรวจตรี วิบูล ปรองดอง รองผู้บัญชาการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ในฐานะผู้ช่วยเลขานุการ ก.ตร. นายสมโภชน์ ราชแพทยาคม ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายเศรษฐกิจ สำนักนิติธรรม สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และนายสมชาย พฤฒิกัลป์ ผู้อำนวยการสำนักอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ในประเด็นต่างๆ ได้ความโดยสรุป ดังนี้

ผู้ถูกฟ้องคดีโดยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๐ ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี และต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำเรื่องนี้เสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันอังคารที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติ

ต่อมา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้รับหนังสือจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ลับ ที่ ตช ๐๐๐๔.๒๕/๒๕๒ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๐ แจ้งว่า คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติมีมติเห็นชอบตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีเสนอชื่อพลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส ที่ปรึกษา (สบ.๑๐) เป็นผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เมื่อพลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือเกษียณอายุราชการในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายและมติคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ จึงเห็นควรให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ต่อไป

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าวเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงได้นำเรื่องนี้กราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณา

ศาลปกครองกลาง
20 มิ.ย. 2550
ศาลปกครองกลาง

๔

โปรดเกล้าฯ ให้พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ พ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หลังจากนั้น จึงได้มีหนังสือถึงราชเลขาธิการ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/๗๔๙๘ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เรื่อง ให้ข้าราชการตำรวจพ้นจากตำแหน่งและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน เพื่อขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งเดิมและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ และตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/๓๘๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เรื่อง ขอพระราชทานโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งข้าราชการตำรวจ เพื่อขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แต่งตั้งพลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส ที่ปรึกษา (สบ ๑๐) ให้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แทนตำแหน่งที่ว่างลง โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เป็นต้นไป

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ เป็นการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่ง ไม่ใช่การบรรจุหรือโอน ผู้ฟ้องคดีจึงยังอยู่ในตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และยังคงเป็นข้าราชการตำรวจอยู่ และแม้จะมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่งแล้ว ผู้นั้นก็ยังคงความเป็นข้าราชการตำรวจอยู่สิทธิประโยชน์ของผู้นั้น ซึ่งได้แก่ เงินเดือน ความดีความชอบ สวัสดิการ หรือสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ก็ยังคงมีอยู่ มิได้เสียไปแต่อย่างใด

สำหรับหลักเกณฑ์การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขออนุมัติหรือขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีนั้นไม่มีความแตกต่างกันแต่อย่างใด เพียงแต่เป็นถ้อยคำที่แต่ละส่วนราชการอาจจะใช้ไม่เหมือนกันเท่านั้น ซึ่งในการนำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีกฎหมายที่เกี่ยวข้องแต่ละฉบับจะกำหนดว่าให้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติหรือเพื่อให้ความเห็นชอบแล้วแต่กรณีหรือแล้วแต่ถ้อยคำของกฎหมายแต่ละฉบับ สำหรับเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ศาลได้ตรวจพิจารณาคำฟ้องประกอบข้อเท็จจริงที่ได้จากการไต่สวนและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ปรากฏในสำนวนคดีนี้ รวมทั้งได้พิจารณาพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ด้วยแล้ว

มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยในชั้นนี้ว่าสมควรที่ศาลจะมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ หรือกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาตามคำขอของผู้ฟ้องคดี โดยห้ามมิให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และข้อ ๗๒ ของระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ การที่ศาลจะมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองได้นั้นจะต้องมีเหตุที่คำสั่งทางปกครองนั้นน่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการให้คำสั่งทางปกครองดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหายที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง ทั้งการทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองนั้นไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐและปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นแก่การบริหารงานของรัฐประกอบด้วย

คดีนี้ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ การที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจออกคำสั่งให้ข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง มาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีหรือแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งของอีกกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง ตามมาตรา ๑๑(๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งบทบัญญัติทั้งสองดังกล่าวมีนัยทางกฎหมายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ตามมาตรา ๑๑ (๔) เป็นกรณีที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจในการสั่งให้ข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง มาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี โดยจะให้ข้าราชการดังกล่าวขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่ให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมให้ได้รับเงินเดือนในสำนักนายกรัฐมนตรีในระดับและขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้อาศัยอำนาจตามบทบัญญัตินี้ในการออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ สังกัด

ศาลปกครองกลาง
20 มิ.ย. 2550
ศาลปกครองกลาง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ได้รับเงินเดือนทางสังกัดเดิมไปพลางก่อน และให้พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส ที่ปรึกษา (สบ ๑๐) เป็นผู้รักษาราชการแทน

ส่วนคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ ผู้ถูกฟ้องคดีได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวที่บัญญัติว่า นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง ไปดำรงตำแหน่งของอีกกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง โดยให้ได้รับเงินเดือนจากกระทรวง ทบวง กรมเดิม ในกรณีเช่นว่านี้ให้ข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งมีฐานะเสมือนเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวง ทบวง กรมซึ่งตนมาดำรงตำแหน่งนั้นทุกประการ แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไปต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ จะเห็นได้ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรีนั้น มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยถึงสถานะในทางราชการของผู้ฟ้องคดีควบคู่กันไปด้วยว่า ผลของคำสั่งดังกล่าวจะทำให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือไม่ ทั้งนี้ เนื่องจากบุคคลที่เป็นข้าราชการไม่อาจดำรงตำแหน่งทางราชการได้สองตำแหน่งในเวลาเดียวกัน ซึ่งในกรณีนี้ได้แก่ ตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งอยู่เดิมและตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ ตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีในคดีที่พิพาทนี้ นอกจากนั้น ข้อเท็จจริงยังรับฟังได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ แล้วต่อมาจึงได้มีการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นการออกคำสั่งก่อนได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และอาจเป็นการกระทำที่ข้ามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ

ศาลปกครองกลาง
20 มิ.ย. 2550
ศาลปกครองกลาง

แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เป็นฐานอำนาจในการออกคำสั่งดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่เห็นได้ว่าคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ น่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งการให้คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปน่าจะทำให้เกิดความเสียหายที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง เนื่องจากปรากฏข้อเท็จจริงในชั้นไต่สวนว่า สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เคยเสนอเรื่องไปยังราชเลขาธิการเพื่อให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ (นักบริหาร ๑๑ ระดับ ๑๑) สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ในขณะเดียวกันก็ได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส พ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษา (สบ๑๐) และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/๗๔๙๘ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ และที่ นร ๐๕๐๘/๓๘๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ต่อมาแม้ผู้ถูกฟ้องคดีจะมีคำสั่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอรับเรื่องดังกล่าวคืนจากสำนักราชเลขาธิการ เพื่อไปพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/๘๒๘๐ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ แล้วก็ตาม แต่หากในอนาคตมีการเสนอเรื่องดังกล่าวไปยังราชเลขาธิการเพื่อให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ อีก ก็อาจเกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง ทั้งการที่ศาลจะมีคำสั่งทุเลาการบังคับเพื่อไม่ให้คำสั่งดังกล่าวมีผลต่อไปก็ไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะแต่อย่างใด

จึงมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ ไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ซึ่งการทุเลาการบังคับตามคำสั่งดังกล่าวมีผลทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีไม่อาจดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามผลของคำสั่ง รวมถึงการที่จะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีด้วย จึงไม่มีความจำเป็นที่ศาลจะต้องกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำความกราบบังคมทูล

ศาลปกครองกลาง
20 มิ.ย. 2550
ศาลปกครองกลาง

๘

เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ตามคำขอของผู้ฟ้องคดีอีกแต่อย่างใด

นายอดุล จันทรศักดิ์ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นางกรรณิการ์ วรพงศ์
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายสมิง พรทวีศักดิ์อุดม
ตุลาการศาลปกครองกลาง

สำเนาคู่ฉบับ

○ คำสั่งจำหน่ายคดี (ต. ๑๙)

คดีหมายเลขดำที่ ๑๑๘๓/๒๕๕๐
คดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๐๔/๒๕๕๐

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๑๐ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง
- พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ — ผู้ฟ้องคดี
- นายกรัฐมนตรี — ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ได้รับเงินเดือนทางสังกัดเดิมไปพลางก่อน และให้พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส ที่ปรึกษา (สบ๑๐) รักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ

บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ ทั้งที่ขณะออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีเหลือเวลาอีกเพียงห้าเดือนเศษก็จะเกษียณอายุราชการ ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ขัดต่อข้อจำกัดการใช้อำนาจตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งบัญญัติให้การโอนข้าราชการตำรวจไปรับราชการในส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นจะกระทำได้เมื่อเจ้าตัวสมัครใจ แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้สมัครใจที่จะพ้นจากตำแหน่งที่ครองอยู่หรือพ้นจากการเป็นข้าราชการตำรวจไปเป็นข้าราชการประเภทอื่น นอกจากนั้น การออกคำสั่งดังกล่าวไม่ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อน เพียงแต่มีการขอความเห็นชอบหรือแจ้งคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบในภายหลัง จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งบัญญัติให้การแต่งตั้งข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี การออกคำสั่งดังกล่าวจึงเป็นการออกคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย

ขอให้พิพากษาเพิกถอนคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ พร้อมทั้งขอให้มีคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา โดยให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งดังกล่าวไว้ก่อน และให้กำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา โดยห้ามมิให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โดยขอให้ศาลไต่สวนฉุกเฉิน

ศาลปกครองกลางได้ดำเนินการไต่สวนฉุกเฉินตามคำขอของผู้ฟ้องคดีแล้ว เห็นว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยถึงสถานะในทางราชการของผู้ฟ้องคดีว่าผลของคำสั่งดังกล่าวจะทำให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือไม่ เนื่องจากบุคคลที่เป็นข้าราชการไม่อาจดำรงตำแหน่งทางราชการได้สองตำแหน่งในเวลาเดียวกัน นอกจากนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ หลังจากนั้นจึงได้นำคำสั่งดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ จึงเป็นการออกคำสั่งก่อนได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และอาจเป็น

ศาลปกครองกลาง
10 ก.ย. 2550
ศาลปกครองกลาง

การกระทำที่ข้ามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ คำสั่งดังกล่าวจึงน่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งการให้คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง เนื่องจากปรากฏข้อเท็จจริงในชั้นไต่สวนว่าสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เคยเสนอเรื่องไปยังราชเลขาธิการให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ (นักบริหาร ๑๑ ระดับ ๑๑) สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ในขณะเดียวกันก็ได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส พ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษา (สบ ๑๐) และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ แม้ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีจะมีคำสั่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอรับเรื่องดังกล่าวคืนจากสำนักราชเลขาธิการ เพื่อนำกลับไปพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แล้วก็ตาม แต่หากในอนาคตมีการเสนอเรื่องดังกล่าวไปยังราชเลขาธิการขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ อีก ก็อาจเกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง ทั้งการที่ศาลจะมีคำสั่งทุเลาการบังคับเพื่อไม่ให้คำสั่งดังกล่าวมีผลต่อไปก็ไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะแต่อย่างใด จึงมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ ไว้เป็นการชั่วคราวตามคำขอของผู้ฟ้องคดี จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ซึ่งการทุเลาการบังคับดังกล่าวมีผลทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีไม่อาจดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามผลของคำสั่ง รวมถึงการที่จะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติด้วย

ผู้ถูกฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น และขอให้ระงับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่สั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองไว้เป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยอุทธรณ์ ต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองกลาง
10 ก.ย. 2550
ศาลปกครองกลาง

๔

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่ผู้ฟ้องคดีอ้างเป็นหลักในการฟ้องขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ ประกอบกับบทบัญญัติมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และบทบัญญัติมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว เห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวน่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมาย และหากให้คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไป น่าจะทำให้เกิดความเสียหายที่ยากแก่การแก้ไขเยียวยาในภายหลัง เพราะผู้ถูกฟ้องคดีอาจจะเสนอเรื่องไปยังราชเลขาธิการอีกครั้ง เพื่อขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้ ทั้งการทุเลาการบังคับตามคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีก็ไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะ จึงมีคำสั่งยกคำขอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งระงับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นไว้เป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยอุทธรณ์ และมีคำสั่งยืนตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้น

ในระหว่างการดำเนินกระบวนพิจารณา ผู้ถูกฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลจำหน่ายคดี โดยอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีได้ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ ยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ เนื่องจากได้มีการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพราะเหตุที่ผู้ฟ้องคดีพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และได้ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส ให้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไปแล้ว

ศาลปกครองกลาง
10 ก.ย. 2550
ศาลปกครองกลาง

๕

ศาลได้พิจารณาคำฟ้องและคำร้องขอให้จำหน่ายคดีรวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับได้พิจารณาพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ด้วยแล้ว

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไปเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีไม่มีความผิด และการออกคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกระบวนการทางกฎหมาย ประกอบกับผู้ฟ้องคดีจะเกษียณอายุราชการในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ การออกคำสั่งดังกล่าวจึงเป็นการกลั่นแกล้งผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงมีคำขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ ที่แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี อันเป็นมูลคดีพิพาทในคดีนี้แล้ว ทั้งนี้ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ โดยออกคำสั่งยกเลิกย้อนหลังไปถึงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันออกคำสั่งดังกล่าวเป็นต้นมา คำสั่งดังกล่าวมีผลทางกฎหมายว่าไม่เคยมีการอาศัยอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดี ตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ สั่งการให้ผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ระดับ ๑๑ สังกัดสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี มาตั้งแต่ต้น ผู้ฟ้องคดียังคงดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติอยู่อย่างต่อเนื่องจนถึงวันที่ผู้ฟ้องคดีเกษียณอายุราชการ ดังนั้น มูลคดีพิพาทเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ระดับ ๑๑ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ ที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและ

ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากคำสั่งดังกล่าว จึงเป็นอันสิ้นผลลง และย่อมทำให้เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้หมดสิ้นไป ไม่มีความจำเป็นที่ศาลต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดหรือกำหนดคำบังคับในคดีนี้อีกต่อไป

จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีนี้ออกจากสารบบความ

นายอดุล จันทรศักดิ์ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นางกรรณิการ์ วรพงศ์
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายสมิง พรทวีศักดิ์อุดม
ตุลาการศาลปกครองกลาง

สำเนาคู่ฉบับ

○ คำพิพากษา (ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ๑๐๕๔/๒๕๕๒
คดีหมายเลขแดงที่ ๒๗๘๓/๒๕๕๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๑๙ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

ระหว่าง
นายพีรพล ไตรทศาวิทย์ ผู้ฟ้องคดี
นายกรัฐมนตรี ที่ ๑
รองนายกรัฐมนตรี (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและเพิ่มเติมคำฟ้องว่า เดิมผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ระดับ ๑๑ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ผู้ฟ้องคดีตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มความสามารถ เพื่อประโยชน์ต่อราชการแผ่นดินตามนโยบายของรัฐบาล ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีไม่ว่าก่อนหรือในขณะดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยไม่เคยถูกผู้บังคับบัญชาตำหนิหรือแสดงความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่แต่อย่างใด เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามการเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

สำเนาถูกต้อง

และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีในตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมและให้มีผลทันทีในวันดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างเหตุผลต่อสื่อมวลชนต่าง ๆ ว่าเพื่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน ความเหมาะสมและต้องการให้มีข้าราชการที่ทำงานแล้วรัฐบาลรู้สึกสบายใจว่างานที่รัฐบาลสั่งการลงไปข้าราชการสามารถรับไปปฏิบัติและได้ผลที่น่าพอใจ เพราะรัฐบาลมีเวลาในการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองอย่างจำกัด จึงตัดสินใจเสนอย้ายผู้ฟ้องคดีต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อเปิดโอกาสให้กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งบุคคลใหม่เข้ามาทำหน้าที่แทนผู้ฟ้องคดี สาเหตุที่ย้ายไม่ใช่เรื่องส่วนตัว แต่เหตุผลบางเรื่องก็ไม่เหมาะสมที่จะนำมาพูด แต่คิดว่าหากย้ายผู้ฟ้องคดีมาทำงานที่ทำเนียบรัฐบาลจะเกิดประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่าและจะหางานที่ถนัดให้ทำ ซึ่งข้ออ้างดังกล่าวเป็นข้ออ้างที่ผู้ฟ้องคดีไม่อาจเข้าใจได้ชัดเจนว่าเหตุใดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงต้องมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติราชการในตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยได้เพียงประมาณ ๓ เดือนเศษ ในขณะที่คณะรัฐบาลของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เข้ามาบริหารราชการแผ่นดินได้เพียง ๑ เดือนเท่านั้น และในวันเดียวกัน คณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติเห็นชอบตามการเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองและกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งนายวิชัย ศรีขวัญ รองปลัดกระทรวงมหาดไทยให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแทนผู้ฟ้องคดีให้มีผลตั้งแต่วันที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติราชการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือแจ้งไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรีว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นชอบให้โอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ สำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ยินยอมในการโอนครั้งนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ ต่อมา เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งนายวิชัย ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ร่วมกันกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม และให้มีผลตั้งแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นชอบเป็นการไม่ชอบ ตามมาตรา ๗๔ มาตรา ๑๗๘ มาตรา ๑๙๓ และมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยประมวลจริยธรรมข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและระเบียบดังกล่าว กำหนดให้ข้าราชการมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ข้าราชการต้องวางตนเป็นกลางอย่างเหมาะสม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องไม่ใช้สถานะ หรือเข้าไปก้าวก่ายแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย หรือให้พ้นจากตำแหน่งของข้าราชการ ข้าราชการการเมืองต้องยึดมั่นในค่านิยม หลักคุณธรรมและจริยธรรม ยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่เลือกปฏิบัติ และปราศจากอคติ ไม่อาฆาตมาดร้าย ไม่ก้าวก่ายแทรกแซงการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการ หรือให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ และต้องคำนึงถึงระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งผู้สมควรได้รับการดำรงตำแหน่งต่าง ๆ นอกจากนั้น ตามมาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๒ (๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญ ว่าให้คำนึงถึงระบบคุณธรรม โดยการบริหารทรัพยากรบุคคลต้องไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม และต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี โดยอ้างว่าเพื่อประโยชน์ของทางราชการตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสนอเป็นการกระทำอย่างเร่งด่วนภายในวันเดียว เห็นได้จากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือแจ้งไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาในวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ เลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่ออนุมัติให้นำเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้อนุมัติให้นำเรื่องดังกล่าวเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ในวันเดียวกัน

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

๔

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองและกระทรวงมหาดไทยก็ได้เสนอคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งนายวิชัย ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแทนผู้ฟ้องคดี โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำโดยปราศจากหลักเกณฑ์และเหตุผลอันสมควร ส่งผลให้ระบบราชการเสียหายเป็นการบั่นทอนขวัญและกำลังใจของข้าราชการที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตทั้งระบบ การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองที่กระทำต่อผู้ฟ้องคดี นั้น โดยสามัญสำนึกของวิญญูชนทั่วไปย่อมเป็นที่เข้าใจว่าเป็นการกลั่นแกล้งและเป็นการลงโทษผู้ฟ้องคดี อันส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อประวัติการรับราชการ เสมือนหนึ่งว่าผู้ฟ้องคดีได้กระทำการอันเข้าลักษณะเป็นการทุจริตหรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ และถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและถูกสอบสวนทางวินัย หรือผู้ฟ้องคดีปฏิบัติราชการโดยไม่สนองนโยบายของรัฐบาลหรือปฏิบัติราชการอย่างไม่มีประสิทธิภาพไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีโดยด่วนภายใน ๒๔ ชั่วโมง ทั้งนี้ เพื่อสะดวกแก่การทำงานของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงหรือคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยในการที่จะสอบสวนการกระทำความผิดของผู้ฟ้องคดี หรือเพื่อที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะได้เร่งรีบดำเนินการแต่งตั้งบุคคลอื่นที่มีความรู้ความสามารถมากกว่าผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแทนผู้ฟ้องคดี แต่ความจริงแล้วผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เคยถูกร้องเรียนหรือถูกสอบสวนทางวินัยแต่อย่างใด ในช่วงระยะเวลาที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับกลางและระดับสูงของกระทรวงมหาดไทย ผู้ฟ้องคดีได้รับรางวัลและการเชิดชูเกียรติสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติราชการในตำแหน่งของผู้ฟ้องคดีจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ฟ้องคดีได้รับการยอมรับจากวงการต่าง ๆ โดยได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรและอาจารย์พิเศษบรรยายในหัวข้อเกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนภูมิภาค การบริหารงานท้องถิ่น ภาวะผู้นำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและชุมชนเข้มแข็งให้แก่หลักสูตรการฝึกอบรมของหน่วยราชการและสถาบันการศึกษาหลายแห่ง เช่น หลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. หลักสูตรนักปกครองระดับสูง หลักสูตร

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

๔

ประกาศนียบัตรกฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หลักสูตรปริญญาเอก สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม หลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต นอกจากนี้ อดีตผู้บังคับบัญชาและบุคคลที่เคยร่วมงาน ซึ่งเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและเป็นผู้รู้จัก เชื่อถือของสังคมโดยทั่วไป ได้รับรองเกี่ยวกับประวัติการทำงานและความประพฤติของผู้ฟ้องคดี ดังนี้ นายอภัย จันทนะจุลกะ ซึ่งเคยเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดีและอดีตอธิบดีกรมการปกครอง ปลัดกระทรวงแรงงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญรับรองว่าผู้ฟ้องคดีเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติราชการเป็นไปตามระเบียบแบบแผนและนโยบายของรัฐบาล จนเกิดความสำเร็จถือเป็นตัวอย่างและรูปแบบให้ส่วนราชการอื่นนำไปขยายผลดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ศาสตราจารย์ ดร. กระมล ทองธรรมชาติ รับรองว่าการย้ายผู้ฟ้องคดีไปช่วยราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีอย่างกะทันหันภายในเวลา ๒๔ ชั่วโมง โดยไม่มีการกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดหรือบกพร่องต่อหน้าที่และเป็นการย้ายนอกฤดูกาล เป็นการย้ายที่ก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี เป็นการทำลายขวัญข้าราชการทั่วไป การอ้างเพื่อความเหมาะสมโดยไม่มีข้อมูลใดสนับสนุนอาจถือว่าเป็นการกลั่นแกล้งผู้ถูกย้าย นอกจากนั้นระหว่างการดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ฟ้องคดีได้ทุ่มเทชีวิตจิตใจ ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำหน้าที่จนได้รับรางวัลและประกาศเกียรติคุณจากภาครัฐและภาคเอกชนหลายรางวัล ทำงานในหน้าที่ ผู้ฟ้องคดีไม่มีความขัดแย้งหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการต่อต้านการปฏิบัติตามคำสั่งและนโยบายของผู้บังคับบัญชา พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รับรองว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บริหารที่ยึดหลักวิชาการ หลักความถูกต้องและความโปร่งใสในการบริหารมาโดยตลอด สามารถช่วยงานของกระทรวงมหาดไทยได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพในการจัดการ สามารถอุทิศเวลาและมีการติดตามผลในทันทีที่ได้สั่งการและรายงานได้อย่างรวดเร็ว นายแพทย์พลเดช ปิ่นประทีป เลขาธิการสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รับรองว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ให้ความสนใจและมีบทบาทที่โดดเด่นในงานการปฏิบัติงานชุมชนเข้มแข็ง ตลอดจนศักยภาพและมุมมองในด้านวิชาการที่หาได้ยากในหมู่นักบริหารระดับสูงของกระทรวงมหาดไทย นายณัฏฐ์ ศรีวิหค

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม และอดีตกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ชุดแรก รับรองว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ที่มีความรู้ดี ความประพฤติดี ความสามารถดี การสังคมดี และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ข้าราชการ นายมานิต ศิลปอาชา อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ รับรองว่าขณะที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ ได้ติดตามการทำงานของผู้ฟ้องคดีมาโดยตลอดเห็นว่าผู้ฟ้องคดีทำงานอย่างเป็นระบบ มีภาวะผู้นำ มีความคิดริเริ่มในงานที่สำคัญ บังเกิดผลต่อประชาชนส่วนรวมเป็นอย่างมากจนได้รับรางวัลจากการทำงานในจังหวัดนครสวรรค์หลายรางวัล นายอาสา สารสิน ราชเลขาธิการ รับรองว่าผู้ฟ้องคดีได้ลงข้อความแสดงความคิดเห็นในลักษณะการแสดงความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ในเว็บไซต์ต่าง ๆ อันเป็นผลดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นอย่างมากและประการที่สำคัญที่สุดคือ ผู้ฟ้องคดีได้ทูลเกล้าฯ ถวายเอกสารแนวทางการดำเนินการ “โครงการภูมิปัญญาแห่งแผ่นดินขยายผลสู่ปวงชนชาวไทย” แด่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารและเมื่อสำนักราชเลขานุการในพระองค์เชิญเอกสารดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เชิญพระราชกระแสขอบใจมา ณ โอกาสนี้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีในตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ นั้น เป็นการจงใจใช้ดุลพินิจในการบริหารราชการแผ่นดินโดยไม่ชอบตามอำเภอใจ จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากเป็นการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองเพื่อตอบสนองด้านการเมืองของรัฐบาลซึ่งมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นนายกรัฐมนตรี และเพื่อประโยชน์ต่อพรรคการเมืองที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองสังกัดอยู่ เมื่อมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ร่วมกันแต่งตั้งนายวิชัย ศรีขวัญ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแทนผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีอยู่ว่านายวิชัย มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีเช่นเดียวกับภูมิลำเนาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อีกทั้งตระกูลของนายวิชัย และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็มีความสัมพันธ์ลึกซึ้ง เอื้อประโยชน์ต่อกันในทางการเมือง แม้การย้ายผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม และแต่งตั้งนายวิชัย ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยก็ตาม แต่ในข้อเท็จจริงผู้ฟ้องคดีก็ยังรับ

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

เงินเดือนในตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยจากกระทรวงมหาดไทย จนกระทั่งก่อนสิ้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๒ ซึ่งหมายความว่าตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยยังไม่ว่างลง การแต่งตั้งนายวิชัย จึงน่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเข้าลักษณะเป็นการก้าวก่ายแทรกแซงการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการ เนื่องจากมาตรา ๕๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดว่า การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ และเมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง แต่กรณีการแต่งตั้งผู้ฟ้องคดี นั้น นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนว่าได้รับการร้องขอจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้ย้ายผู้ฟ้องคดีและให้เสนอแต่งตั้งนายวิชัย โดยนายชวรัตน์ ไม่ทราบเหตุผลในการโยกย้ายครั้งนี้ และไม่มีเหตุขัดแย้งใด ๆ กับผู้ฟ้องคดี แต่ต้องดำเนินการตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า มาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ที่จะสั่งให้ข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง มาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมหรือไม่ก็ได้ นั้น มีเจตนารมณ์ที่จะให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลสามารถใช้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวเป็นกลไกของรัฐเพื่อที่จะสั่งให้ข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งปฏิบัติราชการอยู่ที่กระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง มาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อให้ข้าราชการดังกล่าวสามารถใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่มาปฏิบัติงาน เพื่อความเหมาะสมกับงานที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้มาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี แต่กลับปรากฏว่างานในตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัตินั้น ไม่ได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบไว้โดยชัดเจนว่าผู้ฟ้องคดีจะต้องปฏิบัติราชการใดบ้าง จึงไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ซึ่งนับแต่ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีตั้งแต่วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ถึงปัจจุบัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังไม่เคย

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

มอบหมายงานในหน้าที่ให้เหมาะสมกับตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือสอบถามไปยังสำนักงาน ก.พ. เพื่อรับคำบรรยายลักษณะงานของตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ จากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๒ จัดตั้งสำนักงานอำนวยการบูรณาการประสานความร่วมมือและติดตามเร่งรัดตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๒ แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานข้างต้น ในเวลาต่อมา สำนักงาน ก.พ. จึงได้มีหนังสือแจ้งแบบคำบรรยายลักษณะงานตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำให้ผู้ฟ้องคดี อย่างไรก็ตาม ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งทั้งสองและการที่สำนักงาน ก.พ. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบเกี่ยวกับคำบรรยายลักษณะงานในหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี นั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากนับแต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีเป็นเวลาประมาณ ๓ เดือนแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังไม่ได้มอบหมายการงานในหน้าที่ให้แก่ผู้ฟ้องคดีเพื่อปฏิบัติราชการให้เหมาะสมกับตำแหน่งและเหตุผลของการออกคำสั่งจนเมื่อผู้ฟ้องคดีมีหนังสือสอบถามไปยังสำนักงาน ก.พ. ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีทั้งสองข้างต้นเพื่อแสดงเจตนาให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มอบหมายการงานในหน้าที่ให้แก่ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้มีเจตนาออกคำสั่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติราชการในตำแหน่งแต่อย่างใด เพราะเมื่อพิจารณาจากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๑/๒๕๕๒ เรื่อง การจัดตั้งสำนักงานอำนวยการบูรณาการ ประสานความร่วมมือและติดตามเร่งรัดตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลแล้ว จะเห็นว่าหน่วยงานดังกล่าวมีภารกิจ คือ ๑. ด้านป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ๒. ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๓. ด้านบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ ๔. ด้านป้องกันอุบัติภัย ๕. ด้านนโยบายการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ ๖. ด้านกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค และ ๗. ภารกิจอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเมื่อพิจารณาจากภารกิจดังกล่าวจะเห็นได้ว่าบุคคลซึ่งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานมีหน้าที่มากมายครอบคลุมหลายกระทรวง ทบวง กรม แต่เมื่อพิจารณาจากอัตรากำลังของสำนักงานปรากฏว่า

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

๙

มีบุคลากรของหน่วยงานเพียง ๙ คนเท่านั้น (๓ คนจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๓ คนจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และที่เหลือจากกระทรวงมหาดไทย) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับอำนาจและหน้าที่ของหน่วยงานกับจำนวนบุคลากรแล้วเห็นได้ว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๑-๑๑๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๒ แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้มีเจตนาอย่างแท้จริงที่จะกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีมีอำนาจหน้าที่ในตำแหน่งที่ถูกสั่งให้ไปปฏิบัติแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพราะกรอบอัตรากำลังของบุคลากรที่กำหนดไว้ไม่สามารถที่ปฏิบัติงานตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ได้เลย และถึงแม้จะยึดตามกรอบอัตรากำลังดังกล่าว จนถึงปัจจุบันก็ยังจัดอัตรากำลังมาให้ได้เพียง ๒ คน เท่านั้น และวัสดุอุปกรณ์ส่วนใหญ่ก็เพิ่งจะจัดหาให้หลังจากมีคำสั่งตั้งสำนักงานมาแล้วเกือบ ๒ เดือน ดังนั้น การออกคำสั่งทั้งสองคำสั่งดังกล่าว จึงเป็นการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จำเป็นต้องเตรียมออกคำสั่งทั้งสองคำสั่งไว้ เพื่อเตรียมแก้ข้อกล่าวหาของผู้ฟ้องคดี ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมทราบอยู่แล้วว่าผู้ฟ้องคดีจะต้องฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากเดิมผู้ฟ้องคดีเคยฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองต่อศาลปกครองกลางมาแล้วครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แต่ศาลมีความเห็นว่ากรณีของผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับการยกเว้นมิต้องดำเนินการอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งก่อนที่จะนำคดีมาฟ้อง จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ นอกจากเหตุผลในการออกคำสั่งทั้งสองคำสั่งดังกล่าวเพื่อเตรียมที่จะแก้ข้อกล่าวหาของผู้ฟ้องคดีแล้ว เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องออกคำสั่งก็เพื่อแก้ข้อสงสัยหรือข้อกังขาของบุคคลทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะข้าราชการ ซึ่งได้รับทราบข้อเท็จจริงทางสื่อมวลชนเกี่ยวกับการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี แต่มิได้มีการมอบหมายงานในหน้าที่ให้แก่ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบ นับแต่ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าว มิฉะนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอาจถูกกระแสสังคมกล่าวหาว่าย้ายผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติงานที่สำนักนายกรัฐมนตรีเพราะมีเจตนากลั่นแกล้งผู้ฟ้องคดี แต่ความเป็นจริงผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมิได้มีเจตนาที่จะให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการในตำแหน่งที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้ฟ้องคดีดังที่กล่าวข้างต้นแต่อย่างใด

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

๑๐

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยและตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ มีความแตกต่างกันใน ๓ ประเด็น คือ สถานะ สิทธิประโยชน์และประเพณีของตำแหน่ง โดยในสถานะนั้น แม้ตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยและตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีจะเป็นตำแหน่งในระดับและขั้นเงินเดือนเดียวกันก็ตาม แต่หากเปรียบเทียบศักดิ์ของตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และขอบเขตของการบังคับบัญชาแล้วแตกต่างกัน เพราะตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นตำแหน่งระดับสูงสุดของข้าราชการพลเรือนในกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นกระทรวงขนาดใหญ่ประกอบไปด้วยส่วนราชการระดับกรมและเทียบเท่า จำนวน ๘ กรม และรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๕ แห่ง มีภารกิจความรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก ทั้งในด้านของการรักษาความมั่นคงภายใน การพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน การกำกับ ดูแล และสนับสนุนการปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารจัดการที่ดิน ผังเมือง และการให้บริการสาธารณูปโภค เป็นต้น ซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยจะเป็นผู้รับผิดชอบ ควบคุม ภารกิจในความรับผิดชอบดังกล่าว โดยการแปลงนโยบายของรัฐบาลเป็นแนวทางและแผนปฏิบัติราชการ กำกับและประสานการปฏิบัติงานของส่วนราชการในสังกัดให้มีเอกภาพสอดคล้องกัน รวมทั้งเร่งรัดติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัด นอกจากนั้น ยังเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกระทรวงรองจากรัฐมนตรี ในขณะที่ตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหรือให้ความเห็นในภารกิจเฉพาะเรื่องแล้วแต่ที่นายกรัฐมนตรีจะมอบหมายเท่านั้น ในด้านสิทธิประโยชน์นั้น นอกจากเงินเดือนและค่าตอบแทนของตำแหน่งแล้ว ปลัดกระทรวงมหาดไทยยังได้รับสิทธิประโยชน์อื่นอีกเป็นจำนวนมาก ประมาณเดือนละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ในขณะที่ตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีไม่มีสิทธิประโยชน์อื่นที่จะได้รับ นอกจากจะได้รับมอบหมายเป็นเฉพาะกรณี แม้แต่รถยนต์ประจำตำแหน่งและพนักงานขับรถยนต์ ระเบียบของทางราชการก็มิได้กำหนด ส่วนด้านประเพณีของตำแหน่ง ตลอดเวลาเกือบ ๒๐ ปีที่ผ่านมานับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผู้เคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๙ คน ซึ่งแม้กฎหมายจะบัญญัติให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ข้าราชการระดับปลัดกระทรวงมาปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักนายกรัฐมนตรีได้ก็ตาม แต่ก็ไม่เคยปรากฏว่ามีนายกรัฐมนตรีท่านใดสั่งย้าย

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

๑๑

ปลัดกระทรวงมหาดไทยไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ทั้ง ๙ คน ล้วนพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากเกษียณอายุราชการหรือลาออกทั้งสิ้น หากพิจารณาถึงประวัติศาสตร์ทางการเมืองและการบริหารงานบุคคลในระบบราชการไทยเฉพาะในส่วนของกระทรวงมหาดไทยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่า แม้ในยุคที่การเมืองไทยไม่เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยตามหลักสากล เช่น ในห้วงที่นายกรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องมาจากการเลือกตั้งดังเช่นในสมัยที่พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี หรือในช่วงที่มีรัฐบาลที่มาจากการแต่งตั้งของคณะรัฐประหาร อีกทั้งยังเป็นช่วงเวลาที่ยังไม่มีระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารที่เคร่งครัด และระบบการบริหารงานบุคคลตามระบบคุณธรรมเช่นในปัจจุบันก็ตาม แต่กลับไม่ปรากฏว่ามีการใช้อำนาจที่กฎหมายมอบให้ดำเนินการได้ ในการสั่งย้ายปลัดกระทรวงมหาดไทยแม้แต่กรณีเดียว กรณีตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนล่าสุด คือ กรณีของอดีตปลัดกระทรวงมหาดไทย ๒ คน ที่ดำรงตำแหน่งก่อนผู้ฟ้องคดี คนแรก คือ นายสุจริต ปัจฉิมนันท์ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งสมัยรัฐบาลพรรคไทยรักไทย ได้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากเกษียณอายุราชการเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ ในสมัยรัฐบาลที่มาจากการแต่งตั้งของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ จากนั้น จึงแต่งตั้งนายพงศ์โพยม วาศภูติ ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งแม้ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลจากรัฐบาลที่มาจากการแต่งตั้งของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ เป็นรัฐบาลที่มีพรรคพลังประชาชนเป็นแกนนำก็ไม่ได้สั่งย้ายนายพงศ์โพยม แต่ได้ร่วมกันทำงานด้วยดีเป็นระยะเวลาประมาณ ๑๐ เดือน จนนายพงศ์โพยมเกษียณอายุราชการในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ รัฐบาลในขณะนั้นจึงได้แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ต่อมา เดือนมกราคม ๒๕๕๒ เมื่อรัฐบาลปัจจุบันเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินได้ไม่ถึงเดือนกลับมีคำสั่งย้ายผู้ฟ้องคดีไปเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ทั้ง ๆ ที่ผู้ฟ้องคดีเพิ่งดำรงตำแหน่งเพียงประมาณ ๓ เดือนเท่านั้น โดยอ้างว่าเป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่สามารถดำเนินการได้ตามกฎหมาย การโยกย้ายผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการลดความสำคัญของตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในทางพฤตินัยอย่างชัดเจน ถึงแม้จะเป็นข้าราชการระดับ ๑๑ เท่ากันก็ตาม โดยที่ผู้ฟ้องคดีมิได้กระทำการอันเข้าลักษณะเป็นการทุจริตหรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือปฏิบัติราชการโดยไม่สนองนโยบายของรัฐบาล หรือปฏิบัติราชการอย่างไม่มีประสิทธิภาพแต่อย่างใด การโยกย้ายครั้งนี้

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

จึงถือเป็นการปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดีอย่างไม่เป็นธรรม เพราะกระทำโดยปราศจากหลักเกณฑ์และเหตุผลอันสมควร ขัดต่อหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งจะมีผลเป็นการทำลายขวัญและกำลังใจของข้าราชการทั้งระบบอย่างร้ายแรง

ผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม ตามมาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยอ้างเหตุผลของการร่วมกันออกคำสั่งไม่ชอบของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น เพื่อให้คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมมีคำสั่งเพิกถอนมติคณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี และมติที่เห็นชอบให้แต่งตั้งนายวิชัย ศรีขวัญ ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย กับขอให้เพิกถอนคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งทุเลาการบังคับตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และกำหนดมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนมีคำวินิจฉัย ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมได้ แจ้งคำวินิจฉัยร้องทุกข์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ โดยคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมมีความเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นการใช้อำนาจบริหารราชการแผ่นดินในฐานะหัวหน้ารัฐบาลสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีโดยขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย จึงมีมติเป็นคำวินิจฉัยให้ยกคำร้องทุกข์ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม จึงนำคดีมาฟ้อง

ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งดังนี้

๑. เพิกถอนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้แต่งตั้งนายวิชัย ศรีขวัญ ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย กับขอให้เพิกถอนคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้ผู้ฟ้องคดีโอนมาดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี โดยให้ผู้ฟ้องคดีและนายวิชัย กลับคืนสู่สถานะเดิม

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

๒. เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเกิดวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๔๙๓ เหลืออายุราชการอีกเพียง ๑ ปี จึงขอให้ศาลได้โปรดพิจารณาคดีนี้อย่างเร่งด่วนเพราะหากศาลมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ กับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ภายหลังผู้ฟ้องคดีเกษียณอายุราชการแล้ว คำสั่งศาลก็จะมิได้มีการเยียวยาแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้ฟ้องคดี ดังนั้น ระหว่างที่ศาลยังมิได้มีคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดี ขอศาลได้โปรดกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นการชั่วคราว โดยสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และการบังคับตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้นายวิชัย ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย โดยให้ทั้งผู้ฟ้องคดีและนายวิชัย กลับคืนสู่สถานะเดิมหรือกรณีที่ศาลยังมิได้มีคำสั่งทุเลาการบังคับข้างต้น เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้ฟ้องคดีอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากผู้ฟ้องคดีทราบว่ากำลังจะมีการสรรหาเพื่อแต่งตั้งปลัดกระทรวงมหาดไทยคนใหม่แทนนายวิชัย ซึ่งกำลังจะเกษียณอายุราชการในเดือนกันยายน ๒๕๕๒ จึงขอให้ศาลไต่สวนโดยด่วน เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยชะลอกระบวนการสรรหาผู้ที่จะดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยคนใหม่จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่นด้วย

ศาลได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ยกคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ศาลทุเลาการบังคับตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๑) สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรีในตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม ให้มีผลตั้งแต่วันที่

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นต้นไปและอนุมัติตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอให้แต่งตั้งนายวิชัย ศรีขวัญ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยเห็นว่าการย้ายครั้งนี้เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน วิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดี รวมทั้งเป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามที่ระบบคุณธรรม และขอให้ ก.พ.ค. มีคำสั่งเพิกถอนมติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ คือมติที่เห็นชอบให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักนายกรัฐมนตรีและพ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย และเพิกถอนคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีโดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม ขอทุเลาการบังคับตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ และขอให้กำหนดมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนมีการวินิจฉัย ก.พ.ค. ได้พิจารณาคำร้องทุกข์เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ และเห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่จะสั่งได้ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าการใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่มีหลักเกณฑ์กำหนดกรอบการใช้ โดยมีมติเป็นคำวินิจฉัยให้ยกคำร้องทุกข์ จากคำวินิจฉัยสรุปได้ความว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นการใช้อำนาจบริหารราชการแผ่นดินในฐานะหัวหน้ารัฐบาลสั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีโดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และการใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตราดังกล่าวไม่มีหลักเกณฑ์กำหนดกรอบการใช้ดุลพินิจไว้เป็นการเฉพาะ และยังไม่อาจกล่าวได้ว่าการปฏิบัติดังกล่าวเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ และไม่เป็นไปตามระบบคุณธรรม คำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้ กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

๑๕

สั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑ (๔) เป็นการไม่ชอบด้วยมาตรา ๗๔, ๑๗๘, ๑๙๓ และ ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยประมวลจริยธรรมข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องไม่ใช้สถานะ หรือเข้าไปก้าวก่ายแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนหรือของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย หรือให้พ้นจากตำแหน่งของข้าราชการ ข้าราชการการเมืองต้องยึดมั่นในค่านิยมหลักคุณธรรมและจริยธรรม ต้องยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือประโยชน์ส่วนตน ไม่เลือกปฏิบัติ และปราศจากอคติ ไม่อาฆาตมาดร้ายไม่ก้าวก่ายแทรกแซงการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการหรือให้พ้นจากตำแหน่งเว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ และต้องคำนึงถึงระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งผู้สมควรได้รับการดำรงตำแหน่งต่าง ๆ และนอกจากนั้น ต้องคำนึงถึงระบบคุณธรรมตามมาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๒ (๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญให้คำนึงถึงระบบคุณธรรมนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าการใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามนัยมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นการใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมิใช่การใช้อำนาจในฐานะรัฐมนตรีว่าการสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งการใช้อำนาจในฐานะหัวหน้ารัฐบาลดังกล่าว จึงมิใช่การใช้อำนาจสั่งให้ข้าราชการมาปฏิบัติงานแต่เฉพาะงานที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นควรให้มาปฏิบัติที่สำนักนายกรัฐมนตรีเท่านั้น เจตนารมณ์ของมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มุ่งหมายถึงการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวมของทุกกระทรวง ทบวง กรม หรือของทั้งประเทศ การย้ายผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีในครั้งนี้เป็นไปโดยถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการแล้ว เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายมิใช่เป็นการอาฆาตมาดร้ายหรือก้าวก่ายแทรกแซง แม้ว่าตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติว่า การย้าย การโอน หรือการเลื่อนข้าราชการ

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

๑๖

พลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในหรือต่างกระทรวงหรือกรมแล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. ก็ตาม แต่เนื่องจากในขณะเสนอย้ายผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีนั้น ยังไม่มีกฎ ก.พ. กำหนดกระบวนการในการดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น การดำเนินการจึงสมควรจะต้องพิจารณาจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปก่อน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติดังกล่าว ไม่ปรากฏว่ามีหลักเกณฑ์หรือวิธีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น กรณีจึงสมควรที่จะต้องปฏิบัติตามนัยมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กล่าวคือเป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยแท้ที่จะพิจารณาสั่งการได้ แม้ผู้ฟ้องคดีจะกล่าวอ้างว่าการย้ายโดยอาศัยอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามนัยมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา แต่การที่เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในครั้งนี้ นั้น ก็มิได้มีผลทำให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการที่เป็นสาระสำคัญที่จะทำให้การเสนอย้ายผู้ฟ้องคดีไม่ชอบแต่อย่างใด ส่วนการโอนผู้ฟ้องคดีนั้นปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้บังคับบัญชาข้าราชการในหน่วยงานสำนักนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดีได้ตกลงร่วมกันทั้ง ๒ ฝ่าย ให้โอนผู้ฟ้องคดีมารับราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี ตามนัยมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง (๑) แล้ว ประกอบกับเรื่องนี้สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือเวียนสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๔ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ กำหนดหลักเกณฑ์การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญไว้ โดยตามหนังสือเวียนดังกล่าว ข้อ ๔ กำหนดให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งกรณีนี้ก็ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ ดังนั้น การโอนผู้ฟ้องคดีมาดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีจึงเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย รูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการทุกประการ ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าการออกคำสั่งอย่างเร่งด่วนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ส่งผลทำให้ระบบราชการเสียหาย เป็นการบั่นทอนกำลังใจของข้าราชการที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต โดยสามัญสำนึกของวิญญูชนทั่วไปย่อมเป็นที่เข้าใจว่าเป็นการกลั่นแกล้ง

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

๑๗

เสมือนว่าผู้ฟ้องคดีกระทำการทุจริตหรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อราชการ หรือปฏิบัติราชการอย่างไม่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าการโอนย้ายข้าราชการเป็นกระบวนการในทางการบริหารงานบุคคล เพื่อให้การบริหารประเทศส่วนรวมสามารถดำเนินการไปได้ด้วยความเหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยได้รับการแต่งตั้งโยกย้ายไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากับตำแหน่งเดิม ตำแหน่งดังกล่าวเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติ ศักดิ์ศรีสูงกว่าและมีความสำคัญมากตำแหน่งหนึ่ง กล่าวคือ ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำมีกรอบอำนาจหน้าที่ในการให้คำปรึกษา เสนอแนะความเห็นเกี่ยวกับนโยบายสำคัญตามลักษณะภารกิจที่ได้รับมอบหมายแก่นายกรัฐมนตรี รับผิดชอบโครงการสำคัญเฉพาะเรื่องที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงในระบบการบริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายของรัฐบาล เร่งรัด ติดตามและวิเคราะห์หาข้อสรุปเกี่ยวกับนโยบายสำคัญเร่งด่วนตามข้อสั่งการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งจากกรอบอำนาจหน้าที่ในตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าตำแหน่งซึ่งผู้ฟ้องคดีจะต้องไปปฏิบัติงานตามคำสั่งนั้น เป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญ มีเกียรติ ศักดิ์ศรีสูงกว่าตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ผู้ฟ้องคดีเคยดำรงตำแหน่งอยู่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเป็นผู้บริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งจะต้องบริหารงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเมืองก็มีตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง ดังนั้น ในการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนที่เกี่ยวกับฝ่ายปกครอง จึงจำเป็นต้องมีที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำด้วยจึงจะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายสำคัญหลายเรื่องที่จะต้องดำเนินการทั้งที่เป็นนโยบายเร่งด่วน นโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ นโยบายด้านสังคมตลอดจนนโยบายอื่น ๆ ซึ่งล้วนแต่เกี่ยวข้องกับฝ่ายปกครองหรือข้าราชการประจำทั้งสิ้น เช่นในเรื่องนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รัฐบาลมีนโยบายสำคัญที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาราชการแผ่นดินทั้งในเรื่องกระจายอำนาจทางการคลังสู่ท้องถิ่น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและความเป็นอิสระขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น การปรับบทบาทและภารกิจการบริหารราชการระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน การบูรณา

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

การความเชื่อมโยงของการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคสู่ท้องถิ่น โดยการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการผ่านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล แผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ และระดับภาค ฯลฯ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นข้าราชการกระทรวงมหาดไทยมาเป็นเวลานาน และเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาปฏิบัติงานที่สำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำย่อมทำให้การบริหารราชการแผ่นดินในส่วนของฝ่ายปกครองประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะการที่ผู้ฟ้องคดีจะเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิด ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวข้างต้น ซึ่งย่อมจะเกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศชาติอย่างแน่นอน การให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์มาปฏิบัติงานที่สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเป็นเรื่องที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งและเป็นการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสมและรอบคอบแล้ว การกล่าวอ้างว่าจะถูกมองทางทุจริตหรือไม่มีประสิทธิภาพหรือเป็นการบั่นทอนขวัญและกำลังใจ จึงเป็นการคิดเห็นหรือการคาดคะเนเท่านั้น และที่ผู้ฟ้องคดีขอทุเลาการบังคับตามมติและคำสั่งดังกล่าวนั้น เมื่อข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายมีผลบังคับใช้ทันทีแล้ว มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และการบังคับใช้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ดังนั้น กฎหรือคำสั่งทางปกครองดังกล่าวที่ผู้ฟ้องคดีนำมาเป็นเหตุในการฟ้องคดีนี้ ไม่มีเหตุที่น่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีเหตุยื่นคำร้องขอทุเลาการบังคับตามมติและคำสั่งดังกล่าว

ส่วนการออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๑๑๑-๑๑๒/๒๕๕๒ นั้น เนื่องจากรัฐบาลได้กำหนดนโยบายสำคัญเร่งด่วน เรื่อง การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การป้องกันอุบัติภัยและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความมั่นคงรวมทั้งการบริหารงานจังหวัดบูรณาการ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีนโยบายให้จัดตั้งสำนักงานอำนวยการบูรณาการประสานความร่วมมือและติดตามเร่งรัดงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

จัดตั้งสำนักงานอำนวยการบูรณาการประสานความร่วมมือและติดตามเร่งรัดงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลขึ้นในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นเจตนาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่จะให้บริหารราชการเป็นไปอย่างรวดเร็ว และการให้บริการสาธารณะบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการบริหารราชการแผ่นดิน ขณะนี้สำนักงานกำลังได้รับการจัดตั้งตามคำสั่ง ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าการออกคำสั่งโดยไม่มีเจตนาที่จะให้ผู้ฟ้องคดีมีอำนาจในตำแหน่งดังกล่าวจึงไม่อาจรับฟังได้ รวมถึงการที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมีเจตนาที่จะให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งเพื่อจะให้นายวิชัย ศรีขวัญ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดเดียวกับภูมิลำเนาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อีกทั้งสองตระกูลมีความสนิทสนมกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และเกื้อกูลในทางการเมืองให้แก่พรรคการเมืองที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองสังกัดอยู่นั้น ก็เป็นเพียงข้อเท็จจริงที่ไม่อาจนำมากล่าวอ้างได้ และไม่ทำให้การแต่งตั้งนายวิชัย ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด

กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการพลเรือน จึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๑ มาตรา ๖๓ ซึ่งกำหนดให้การย้ายการโอนหรือการโอนให้ข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในหรือต่างกระทรวงหรือกรมแล้วแต่กรณี ต้องเป็นไปตามกฎ ก.พ. แต่เนื่องจากข้อเท็จจริงปรากฏว่าในวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ยังไม่มีการออกกฎ ก.พ. ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนั้น การที่คณะรัฐมนตรีมีมติในวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ เห็นชอบให้ผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีและแต่งตั้งนายวิชัย ศรีขวัญ ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และกรณีที่สำนักงาน ก.พ. มีหนังสือ ที่ นร ๑๐๐๖/ว.๖๔ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เรื่อง การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญแจ้งเวียนให้ทราบและถือปฏิบัติโดยมีสาระสำคัญเพื่อรองรับการดำเนินการกรณียังมิได้มีการออกกฎ ก.พ. เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในการออกคำสั่งทางปกครองไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายให้ออกกฎ ก.พ. เพื่อวางหลักเกณฑ์ในการโอนย้ายข้าราชการ โดยผ่านการกลั่นกรองของคณะรัฐมนตรีก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงใช้บังคับได้ แต่หนังสือเวียน

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

ดังกล่าวเป็นเพียงเอกสารที่ออกโดยสำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็นเพียงหน่วยงานของรัฐ และมีผลย้อนหลังให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น เนื่องจากการย้ายผู้ฟ้องคดีจากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ (๔) ซึ่งบัญญัติว่า นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (๔) สั่งให้ข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม หนึ่งมาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรีโดยจะให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่ให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม ให้ได้รับเงินเดือนในสำนักนายกรัฐมนตรีในระดับขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม เป็นการใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมิใช่การใช้อำนาจสั่งให้ข้าราชการมาปฏิบัติงานแต่เฉพาะงานที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นควรให้มาปฏิบัติที่สำนักนายกรัฐมนตรีเท่านั้น ตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว มุ่งหมายถึงการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวมของทุกกระทรวง ทบวง กรม หรือของทั้งประเทศ ดังนั้น การย้ายผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ซึ่งการปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรีที่ผ่านมา ก็ได้มีคำสั่งย้ายปลัดกระทรวงมหาดไทยไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีมาแล้วหลายคน ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑ (๔) บัญญัติว่า นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจสั่งให้ข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวงหนึ่งมาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี โดยจะให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมหรือไม่ก็ได้ บทบัญญัติมาตราดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่สภานิติบัญญัติให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อสั่งให้ข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่งมาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินในฐานะหัวหน้ารัฐบาลตามมาตรา ๑๑ (๔) ที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม อันเป็นการใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหาร จึงถือได้ว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๑๗/๒๕๕๒ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

๒๕๕๒ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีโอนมาดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ส่วนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้แต่งตั้งนายวิชัย ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ไม่ปรากฏว่าไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างไร จึงไม่มีเหตุต้องเพิกถอน ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีข้างต้น จึงไม่อาจรับฟังได้

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ให้การว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามการเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีในตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนจากสังกัดเดิมเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นต้นไป แต่ในข้อเท็จจริงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม โดยให้มีผลทันทีคือในวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะอ้างว่าตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การ แต่ก็ไม่มีเหตุผลความจำเป็นเร่งด่วนถึงกับที่ต้องย้ายผู้ฟ้องคดีจากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยมาดำรงตำแหน่งดังกล่าวอย่างรีบเร่งภายในวันเดียวแต่ประการใด แต่เหตุผลที่แท้จริงคือผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองต้องการให้ตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยว่าง เพื่อจะได้แต่งตั้งบุคคลอื่นดำรงตำแหน่งแทน ส่วนเหตุผลในการย้ายผู้ฟ้องคดีนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนถึงเหตุผลในการย้ายผู้ฟ้องคดีว่าเป็นการดำเนินการตามคำขอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ต้องการให้ย้ายผู้ฟ้องคดีมาอยู่ที่ทำเนียบรัฐบาล เป็นเรื่องของการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ต้องมีเรื่องของการบริหารบุคลากร หลายฝ่ายเห็นว่าควรต้องปรับเพื่อให้ประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้น ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ให้สัมภาษณ์ถึงเหตุผลในการย้ายผู้ฟ้องคดีว่าตนเองเป็นผู้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ย้ายผู้ฟ้องคดีมาประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เพราะตนมีหน้าที่กำกับดูแลงานของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่ที่สำคัญจึงต้องการให้มีข้าราชการที่ทำงานแล้วรัฐบาลรู้สึกสบายใจว่างานที่รัฐบาลสั่งการลงไปข้าราชการสามารถรับไปปฏิบัติและได้ผลที่น่าพอใจ จึงตัดสินใจเสนอย้ายผู้ฟ้องคดีต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อเปิดโอกาสให้

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

แต่งตั้งบุคคลมาทำหน้าที่คนใหม่ สาเหตุที่ย้ายไม่ใช่เรื่องส่วนตัวแต่เหตุผลบางเรื่องก็ไม่เหมาะสมที่จะนำมาพูด ไม่ได้รู้จัก ไม่เคยโกรธกันมาก่อน แต่คิดว่าถ้าให้ผู้ฟ้องคดีมาทำงานที่ทำเนียบรัฐบาลจะเกิดประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่า และจะหางานที่ถนัดให้ทำ ซึ่งเมื่อพิจารณาคำให้สัมภาษณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าเหตุผลที่แท้จริงก็เพื่อเปิดโอกาสให้กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งปลัดกระทรวงคนใหม่ เพื่อให้ประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้น ซึ่งหมายความว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าผู้ฟ้องคดีทำงานไม่มีประสิทธิภาพ จึงต้องแต่งตั้งผู้อื่นมาดำรงตำแหน่งแทน ทั้งที่ขณะนั้น รัฐบาลของผู้ถูกฟ้องคดีเพิ่งจะเริ่มเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินได้ไม่ถึงหนึ่งเดือน และผู้ฟ้องคดีเพิ่งจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยประมาณสามเดือนเท่านั้น และตลอดระยะเวลาดังกล่าวผู้ฟ้องคดีได้มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถมาโดยตลอด จึงไม่มีเหตุผลหรือประจักษ์พยานใดที่แสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารงาน นอกจากนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กล่าวว่าไม่ได้รู้จักผู้ฟ้องคดี และจะหางานที่ถนัดให้ทำเป็นการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสนอให้ย้ายผู้ฟ้องคดีมาดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้รู้จักผู้ฟ้องคดีนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้มีเจตนาที่จะใช้ประสบการณ์ความรู้ความสามารถของผู้ฟ้องคดีเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการในตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ ตามที่กล่าวอ้างในคำให้การแต่อย่างใด เพราะเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้สัมภาษณ์ว่าไม่ได้รู้จักผู้ฟ้องคดี จะทราบได้อย่างไรว่าผู้ฟ้องคดีมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เหมาะสมในการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ประกอบกับการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้สัมภาษณ์ว่าจะหางานที่ถนัดให้ทำ แสดงว่าในขณะให้สัมภาษณ์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่รู้ว่าจะมอบหมายงานใดให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบ แต่ต้องการย้ายผู้ฟ้องคดีออกจากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อจะได้แต่งตั้งผู้อื่นดำรงตำแหน่งแทน ซึ่งต่อมาได้ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมอีกว่าหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีได้มาปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักนายกรัฐมนตรีเป็นระยะเวลากว่าสามเดือน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมอบหมายภารกิจให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่ได้มีเจตนาที่จะให้ผู้ฟ้องคดีมาดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำเพราะเห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เพื่อให้

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

เกิดความเหมาะสมกับงานและในหน้าที่ราชการเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ ตามที่ได้ให้การแต่อย่างใด

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ให้การว่า ตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีมีฐานะเทียบเท่า มีเกียรติศักดิ์ศรีสูงกว่าตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยนั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าแม้ทั้งสองตำแหน่งจะเป็นตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงเหมือนกัน แต่ตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นตำแหน่งทางการบริหาร ระดับหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ในขณะที่ตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีมีหน้าที่ให้คำปรึกษา เสนอแนะความเห็นให้แก่นายกรัฐมนตรีในภารกิจเฉพาะเรื่องแล้วแต่ที่นายกรัฐมนตรีจะมอบหมายเท่านั้น ในส่วนของค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของตำแหน่ง แม้ผู้ฟ้องคดีจะได้รับค่าตอบแทนหลักคือขั้นเงินเดือนเท่าเดิมที่เคยได้รับ และแม้ว่าค่าตอบแทนอื่น ๆ เป็นหน้าที่พิเศษเป็นสิทธิลำดับรองขึ้นอยู่กับการแต่งตั้งมอบหมายก็ตาม แต่การย้ายผู้ฟ้องคดีโดยที่ไม่ได้สอบถามความสมัครใจหรือแม้กระทั่งแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบก่อน และการย้ายมีผลทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับสิทธิประโยชน์พื้นฐานสำหรับผู้บริหารระดับสูง ลดน้อยแตกต่างไปจากเดิมที่เคยได้รับโดยสิ้นเชิง เช่น ไม่มีรถยนต์ประจำตำแหน่ง พนักงานขับรถ และค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ในขณะที่ตำแหน่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีหรือแม้แต่ข้าราชการระดับผู้อำนวยการกองก็ยังมีรถยนต์และพนักงานขับรถประจำตำแหน่งไว้ให้ การไม่ได้รับเชิญไปร่วมงานพระราชพิธีต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่าตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีมีฐานะเทียบเท่าแต่มีเกียรติศักดิ์ศรีสูงกว่าตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยและมีค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์เหมือนกัน จึงไม่เป็นความจริง และที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่าขณะที่เสนอย้ายผู้ฟ้องคดี ยังไม่มีกฎ ก.พ. กำหนดกระบวนการไว้เฉพาะ จึงต้องพิจารณาจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปพลางก่อน จึงสมควรต้องปฏิบัติตามนัยมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ การนำเสนอคณะรัฐมนตรีหรือไม่ มิได้ทำให้มีผลให้การดำเนินการไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าแม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะมีอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้อำนาจดังกล่าวหาได้ทำให้ตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยว่าง

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

ลงไม่ ผู้ฟ้องคดียังคงดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยอยู่ การให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมก็เพื่อประโยชน์ในการเบิกจ่ายเงินเดือนเท่านั้น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกลับเห็นชอบเสนอแต่งตั้งนายวิชัย ศรีขวัญ ให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแทนผู้ฟ้องคดีในวันเดียวกัน จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่าในการปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรีที่ผ่านมาได้มีคำสั่งย้ายปลัดกระทรวงมหาดไทยไปดำรงตำแหน่งสำนักนายกรัฐมนตรีมาแล้วหลายราย โดยได้แนบคำสั่งการโอนนายอเนก สิทธิประศาสน์ และนายอนันต์ อนันตกูล จากปลัดกระทรวงมหาดไทยไปดำรงตำแหน่งสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเหตุผลรายละเอียดและข้อเท็จจริงกรณีการโอนอดีตปลัดกระทรวงมหาดไทยทั้งสองคนกับกรณีการโอนผู้ฟ้องคดีแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง โดยนายอเนก ได้โอนไปดำรงตำแหน่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นตำแหน่งระดับหัวหน้าส่วนราชการ ส่วนนายอนันต์ แม้ถูกโอนมาประจำสำนักนายกรัฐมนตรีแต่ก็เป็นระยะเวลาเพียง ๗ เดือน ก็ได้รับโอนกลับมาดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยอีกครั้งจนเกษียณอายุราชการ

ส่วนคำขอของผู้ฟ้องคดีให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ รวมทั้งมีคำสั่งชะลอกระบวนการสรรหาผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยคนใหม่แทนนายวิชัย ศรีขวัญ ซึ่งจะเกษียณอายุราชการในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ จะไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคในการบริหารงานของรัฐหรือแก่การบริการสาธารณะเพราะการบริหารงานและการให้บริการสาธารณะของกระทรวงมหาดไทยมีข้าราชการทั้งในระดับผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการรับผิดชอบอยู่แล้ว ในทุกหน่วยงานและทุกภารกิจ อีกทั้งในอดีตที่ผ่านมามีหลายห้วงระยะเวลาที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งแต่มีผู้รักษาการแทน เช่น ระหว่างวันที่ ๗ มิถุนายนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๓ วันที่ ๑๐ มีนาคมถึงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๘ และวันที่ ๑ ตุลาคมถึงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ก็ไม่พบว่าการบริหารงานและการให้บริการสาธารณะของกระทรวงมหาดไทยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวจะมีปัญหาแต่ประการใด การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างถึงความจำเป็นที่ต้องมีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อความต่อเนื่อง

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

ในการบริหารงานและการให้บริการสาธารณะของกระทรวงมหาดไทย แต่กลับแต่งตั้งนายวิชัย ซึ่งมีเวลาบริหารงานในตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยเพียงประมาณ ๖ เดือน ผิดกับผู้ฟ้องคดีที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยได้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลาถึง ๒ ปี จึงแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ได้คำนึงถึงความต่อเนื่องในการบริหารงานและการให้บริการสาธารณะของกระทรวงมหาดไทยตามที่อ้าง

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การเพิ่มเติมว่า การย้ายผู้ฟ้องคดีเป็นการย้ายมาดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญ มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีสูง ทั้งยังมีอำนาจหน้าที่เอื้ออำนวยและสนับสนุนการบริหารราชการแผ่นดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประกอบกับตามนโยบายของรัฐที่มีนโยบายสำคัญหลายเรื่องที่จะต้องดำเนินการ ทั้งที่เป็นนโยบายเร่งด่วน นโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ นโยบายด้านสังคมตลอดจนนโยบายอื่น ๆ ซึ่งล้วนแต่เกี่ยวข้องกับฝ่ายปกครองหรือข้าราชการประจำทั้งสิ้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้บุคลากรคือผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นข้าราชการกระทรวงมหาดไทยมาเป็นเวลานาน และเป็นผู้ที่มีความสามารถและประสบการณ์มาปฏิบัติงานที่สำนักนายกรัฐมนตรีในฐานะที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีย่อมทำให้การบริหารราชการแผ่นดินในส่วนของฝ่ายปกครองประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยเฉพาะการที่ผู้ฟ้องคดีจะเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิด ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวข้างต้นซึ่งย่อมจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติโดยรวมอย่างแน่นอน ดังนั้น การให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติงานที่สำนักนายกรัฐมนตรีจึงเป็นเรื่องที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งและเป็นการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสมและรอบคอบแล้ว ประกอบกับรัฐบาลได้เข้ามาบริหารประเทศในช่วงที่เกิดวิกฤตในหลายด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การแก้ไขปัญหาทุกประการจึงจำเป็นต้องกระทำด้วยความรวดเร็วและสอดคล้องกับสถานการณ์ นอกจากนี้ การที่ผู้ฟ้องคดีเป็นถึงปลัดกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น การตรวจสอบในด้านความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นตำแหน่งที่สำคัญ จึงไม่จำเป็นต้องตรวจสอบความเหมาะสมมาก และการบริหารราชการเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศต้องเป็นเรื่องเร่งด่วน การกระทำในขั้นตอนต่าง ๆ ภายในวันเดียวจึงเป็นเรื่องปกติในทางธุรการเท่านั้น ส่วนการที่ผู้ฟ้องคดีอ้างคำให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ของ

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

ผู้ถูกฟ้องคดีแล้วนำคำให้สัมภาษณ์มาตีความเป็นเพียงความคิดเห็นฝ่ายเดียวของผู้ฟ้องคดีเท่านั้น การย้ายผู้ฟ้องคดีได้พิจารณาเห็นว่ารัฐบาลมีนโยบายสำคัญหลายประการ โดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดินทั้งในเรื่องการกระจายอำนาจทางการคลังสู่ท้องถิ่นเพื่อเพิ่มขีดความสามารถและความเป็นอิสระขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น การที่ผู้ฟ้องคดีเคยปฏิบัติราชการอยู่กระทรวงมหาดไทยและเป็นผู้มีความสามารถจึงเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะให้คำปรึกษา เสนอแนะ และข้อคิดแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อขับเคลื่อนให้นโยบายสำคัญของรัฐบาลบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งใจได้ กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าการย้ายทำให้สิทธิประโยชน์พื้นฐานสำหรับผู้บริหารระดับสูงลดน้อยแตกต่างไปจากเดิมที่เคยได้รับนั้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติมข้อ ๖ วรรคสอง กำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับรถประจำตำแหน่งประกอบด้วยผู้บริหารของส่วนราชการซึ่งรวมถึงที่ปรึกษาด้วย จึงเป็นเรื่องที่ผู้ฟ้องคดีต้องทวงถามจากหน่วยงานต้นสังกัดถึงสิทธิดังกล่าว การโยกย้ายผู้ฟ้องคดีจึงมิได้ทำให้สิทธิประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีลดลงแต่อย่างใด ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างถึงการได้รับค่าน้ำมันเชื้อเพลิงก็ดี และตำแหน่งผู้อำนวยการกองก็มีสิทธิได้รถประจำตำแหน่งด้วยนั้น คำคัดค้านคำให้การของผู้ฟ้องคดีไม่ถูกต้อง เนื่องจากระเบียบข้อ ๒๑ กำหนดให้ผู้ใช้รถประจำตำแหน่งเป็นผู้รับผิดชอบค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเอง และตำแหน่งผู้อำนวยการกอง ระเบียบก็มิได้กำหนดให้เป็นผู้มีสิทธิได้รถประจำตำแหน่งแต่อย่างใด

ส่วนการขอให้ศาลทุเลาการบังคับตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตลอดจนมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง นั้น เห็นว่าตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการในระดับปลัดกระทรวง ซึ่งมีความสำคัญและเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับประชาชนมาก และกระทรวงมหาดไทยมีงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการบริการสาธารณะหลายประเภท ซึ่งการบริการสาธารณะดังกล่าวต้องการความต่อเนื่อง ในขณะที่คดีนี้มีกรอบขั้นตอน วิธีการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ต้องใช้ระยะเวลาตามสมควร ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลมีคำสั่งให้กระทรวงมหาดไทยชะลอกระบวนการสรรหาผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยคนใหม่จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่นนั้นไม่เห็นพ้องด้วย เพราะคำขอดังกล่าวจะส่งผลกระทบทำให้ราชการโดยรวมเสียหายได้ ส่วนการโยกย้าย

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

ผู้ฟ้องคดีมิได้มีเรื่องการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง การย้ายผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้ดุลพินิจโดยแท้ เพื่อให้การบริการราชการแผ่นดินของรัฐบาลในภาพรวมทั้งประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในทุก ๆ ด้าน

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดีในวันเดียวกันด้วยแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรีในตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีโดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม ให้มีผลตั้งแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นต้นไป และในวันเดียวกันผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม จากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติราชการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แจ้งไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรีว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นชอบให้โอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ สำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และแจ้งว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ยินยอมในการโอนครั้งนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ และได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ แต่งตั้งนายวิชัย ศรีขวัญ รองปลัดกระทรวงมหาดไทยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ชอบด้วยกฎหมาย ได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม ตามมาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ขอให้พิจารณาเพิกถอนมติคณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี และมติที่เห็นชอบให้แต่งตั้งนายวิชัย

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย กับขอให้เพิกถอนคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีและมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว รวมทั้งกำหนดมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นการใช้อำนาจบริหารราชการแผ่นดินในฐานะหัวหน้ารัฐบาลสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีโดยขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย จึงมีมติเป็นคำวินิจฉัยให้ยกคำร้องทุกข์ แจ้งคำวินิจฉัยร้องทุกข์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วย เนื่องจากเห็นว่าการร่วมกันออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองและมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบตามข้อเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ให้โอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี โดยทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงเพราะถูกเข้าใจจากวิญญูชนทั่วไปว่าได้กระทำความผิดส่งผลให้เสียหายต่อประวัติการรับราชการ และยังทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียหายด้านสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับจากการดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยอีกเดือนละประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ บาท จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และการที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เห็นชอบการโอนผู้ฟ้องคดีและมีมติเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ เห็นชอบให้แต่งตั้งนายวิชัย ศรีขวัญ ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

โดยมีปัญหาต้องวินิจฉัยเบื้องต้นว่า การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และการดำเนินการตามคำสั่งและมติพิพาทเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

๒๙

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การสั่งให้ข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง มาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรีนั้น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑ อนุมาตรา ๔ บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล มีอำนาจสั่งได้ โดยจะให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่ให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมให้ได้รับเงินเดือนในสำนักนายกรัฐมนตรีในระดับและขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม ส่วนการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี ตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น มาตรา ๕๗ อนุมาตรา ๑ บัญญัติให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้สั่งบรรจุและให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและในเรื่องการย้าย การโอน หรือการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในหรือต่างกระทรวงหรือกรม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. และเนื่องจากขณะเกิดกรณีอันเป็นข้อพิพาทคดีนี้ ก.พ. ยังมิได้ออกกฎ ก.พ. ใช้บังคับ ก.พ. จึงอาศัยอำนาจตามบทเฉพาะกาลกำหนดการดำเนินการโอนข้าราชการพลเรือนสามัญไว้เพื่อใช้ปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๔ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ตามข้อ ๔ ว่า การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงและประเภทวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในต่างกระทรวง โดยแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทเดียวกัน ในระดับที่ไม่สูงกว่าเดิม ให้ทำได้เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม เป็นการใช้อำนาจบริหาร

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

ราชการแผ่นดินในฐานะหัวหน้ารัฐบาล จึงสามารถกระทำได้ ส่วนการโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำนั้น แม้มาตรา ๖๓ จะมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้และแนวทางที่ ก.พ. กำหนด ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ข้างต้น ก็มิได้กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ทั้งสองฝ่ายต้องตกลงยินยอมในการโอนก่อนดังเช่นผู้ดำรงตำแหน่งอื่นก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้บังคับบัญชาข้าราชการในหน่วยงานสำนักนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดีได้ตกลงให้โอนผู้ฟ้องคดีไปรับราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีตามข้อ ๔ ของหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดแล้ว เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ กระบวนการโอนผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีจึงเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่ ก.พ.กำหนด ข้างต้น ซึ่งผลจากการดำเนินการดังกล่าวย่อมทำให้ตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยว่างลง การที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ อนุมัติแต่งตั้งนายวิชัย ศรีขวัญ ให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย จึงย่อมกระทำได้เช่นกัน และเมื่อการสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีและการโอนผู้ฟ้องคดีไปรับราชการสังกัดดังกล่าว รวมทั้งการอนุมัติแต่งตั้งนายวิชัย เป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่ ก.พ. กำหนดดังที่วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น จึงมีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การดำเนินการดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเหมาะสม เป็นธรรมและมีเหตุผลรับฟังได้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ในการปฏิบัติราชการของคณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายตามหลักนิติธรรม ไม่ว่าจะในการกระทำที่ถือเป็นการกระทำของรัฐบาลซึ่งอยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภาหรือการกระทำในฐานะที่เป็นการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองย่อมต้องอยู่ภายในกรอบแห่งกฎหมายที่ให้อำนาจและตามมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ การสรรหากลั่นกรองหรือแต่งตั้งบุคคลใด รวมทั้งการโยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือน และการลงโทษบุคคล จะต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมในการบริหารราชการแผ่นดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลจะมีอำนาจหน้าที่เช่นใด ย่อมเป็นไป

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

ตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ย่อมมีเจตนารมณ์ในการบัญญัติให้อำนาจแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไว้แตกต่างกัน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งหรือโยกย้ายหรือกรณีอื่นใดที่มีผลกระทบกระเทือนต่อสถานภาพแห่งสิทธิของข้าราชการผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา แม้จะกระทำในฐานะหัวหน้ารัฐบาลหรือในฐานะรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้ระบบคุณธรรม การใช้อำนาจในเรื่องดังกล่าวจึงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ส่วนเหตุแห่งการใช้อำนาจดุลพินิจ หรือดุลพินิจ ก็ควรต้องใช้อย่างระมัดระวังเพื่อให้การใช้เป็นไปอย่างสมเหตุสมผล และเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติหรือทางราชการเป็นสำคัญ

การออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรีในตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ ที่อ้างว่าผู้ฟ้องคดีรับราชการในกระทรวงมหาดไทยมาเป็นเวลานานเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งประสบการณ์ที่ทำให้การบริหารราชการแผ่นดินในส่วนของฝ่ายปกครองประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายสำคัญหลายเรื่องที่จะต้องดำเนินการทั้งที่เป็นนโยบายเร่งด่วน นโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ นโยบายด้านสังคม ตลอดจนนโยบายอื่นๆ ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับฝ่ายปกครองหรือข้าราชการประจำทั้งสิ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องย้ายผู้ฟ้องคดีเพื่อให้มาดำรงตำแหน่งดังกล่าวนั้น เมื่อพิเคราะห์ข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองแล้วยังขัดต่อพฤติการณ์กับแนวปฏิบัติที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกล่าวอ้าง เนื่องจากหากรัฐบาลหรือผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมีนโยบายที่สำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการฝ่ายปกครองหรือข้าราชการประจำอย่างไร ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก็สามารถมอบหมายนโยบายให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยรับไปปฏิบัติได้ และสามารถรับสนองนโยบายทั้งปวงของรัฐบาลได้มากกว่าการมาดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี เพราะเมื่อพิจารณาในแง่ข้อเท็จจริงแล้วผู้ฟ้องคดีจะสามารถสั่งการหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมาย ซึ่งมีความพร้อมในการปฏิบัติการตามนโยบายได้อย่างรวดเร็วยิ่งกว่าการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีซึ่งมีอัตรากำลังสนับสนุนเพียง ๙ คน และตามความเป็นจริงก็มิได้มีข้าราชการ

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

ดำรงตำแหน่งเต็มกรอบอัตรากำลัง ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือแจ้งไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาในวันเดียวกัน แม้จะมิได้เป็นข้อบ่งชี้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ก็แสดงให้เห็นถึงพฤติการณ์ของการกระทำที่มีลักษณะเร่งรีบ แฝงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์อื่นที่มิใช่เหตุผลอันแท้จริงดังที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างเป็นเหตุผล นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและปฏิบัติงานที่กระทรวงมหาดไทยมาเป็นเวลานาน ย่อมสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกำหนดไว้ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนกำหนดและย่อมปฏิบัติการต่างๆ ตอบสนองนโยบายทุกๆ ประการของรัฐบาลได้มากและรวดเร็วกว่าการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีอย่างชัดเจน อีกทั้งข้อเท็จจริงก็ปรากฏว่าขณะนั้นผู้ฟ้องคดีมีอายุราชการที่จะดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยอยู่ถึง ๒ ปี มีระยะเวลาการทำงานมากกว่านายวิชัย ศรีขวัญ ที่เมื่อได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแล้วปรากฏว่ามีเวลาทำงานเพียงประมาณ ๖ เดือน ซึ่งย่อมจะทำให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างต่อเนื่องมากยิ่งกว่าและจะสนองนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดความสำคัญเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การป้องกันอุบัติภัยและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความมั่นคง รวมทั้งการบริหารงานบูรณาการประสานความร่วมมือและติดตามเร่งรัดงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง โดยไม่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงแต่อย่างใด

ส่วนข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองที่ว่า มีความจำเป็นเร่งด่วนในการสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรีนั้น เห็นว่า ตั้งแต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้มอบหมายงานให้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติ จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือสอบถามไปยังสำนักงาน ก.พ. เพื่อรับคำบรรยายลักษณะงานของตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ และต่อมาสำนักงาน ก.พ. ได้มี

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๘.๓.๑/๑๐๗ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ส่งแบบคำบรรยายลักษณะงานของตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ ตำแหน่งเลขที่ ๒ ซึ่งกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่ผู้ฟ้องคดีได้รับแต่งตั้งให้แก่ผู้ฟ้องคดี แสดงให้เห็นว่าในขณะที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ยังไม่มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งดังกล่าวเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีรับไปปฏิบัติแต่อย่างใด และแม้ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะมีคำสั่งที่ ๑๑๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๒ แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้อำนวยการสำนักงานอำนวยการบูรณาการประสานความร่วมมือและติดตามเร่งรัดงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล แต่ก็เป็นระยะเวลาหลังจากการสั่งการแล้วกว่าสามเดือน ทั้งการที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๑/๓๓๔๗ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ อนุมัติให้เจ้าหน้าที่ จำนวน ๒ อัตรา มาช่วยราชการสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อปฏิบัติราชการประจำสำนักงานอำนวยการบูรณาการประสานความร่วมมือและติดตามเร่งรัดงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล (สอ.นร.) ซึ่งเป็นเวลาประมาณห้าเดือนหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีได้ไปปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี การอ้างว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนในการให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี จึงไม่อาจรับฟังได้ ข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรีตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกล่าวอ้าง การออกคำสั่งดังกล่าวจึงเป็นเพียงเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากหน้าที่ในตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อจะได้แต่งตั้งข้าราชการอื่นให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ต่อไปเท่านั้น

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในส่วนของตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๓๐ ได้บัญญัติให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการบำบัดทุกข์บำรุงสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การอำนวยความเป็นธรรมของสังคม การส่งเสริมและพัฒนาการเมืองการปกครอง การพัฒนาการบริหารราชการส่วนภูมิภาค การปกครองท้องที่ การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและพัฒนาชุมชน การทะเบียนราษฎร ความมั่นคงภายใน กิจการสาธารณภัย และการพัฒนาเมือง และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็น

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

๓๔

อำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย โดยมีส่วนราชการระดับกรมและเทียบเท่าในสังกัด จำนวน ๘ กรม ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมการปกครอง กรมพัฒนาชุมชน กรมที่ดิน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจอีก ๕ แห่ง ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยแล้วแบ่งออกได้เป็น ๔ ด้านใหญ่ๆ ดังนี้ ๑. ด้านการเมืองการปกครอง รับผิดชอบเกี่ยวกับการอำนวยการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกระดับ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การปกครอง และการบริหารหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และการรักษาความมั่นคงของชาติ ๒. ด้านเศรษฐกิจ รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งจะต้องประสานและร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับส่วนราชการต่างๆ ของกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และรับผิดชอบการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร การคุ้มครองผู้เช่านา การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรขนาดเล็ก นอกเขตชลประทาน ๓. ด้านสังคม รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาเยาวชน และการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ๔. ด้านการพัฒนากายภาพ รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดชุมชน การจัดที่ดิน การให้ บริการขั้นพื้นฐานในชนบท การจัดผังเมือง การผังเมืองเฉพาะ และการให้บริการสาธารณูปโภคในเขตเมือง เป็นต้น ส่วนตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ตามแบบคำบรรยายลักษณะงานของตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งไว้เพียง ๕ ประการ คือ ๑. ให้คำปรึกษา เสนอแนะความเห็นเกี่ยวกับนโยบายด้านความมั่นคงให้แก่นายกรัฐมนตรี ๒. ให้คำปรึกษาการกำหนดแนวทางและการประสานงาน ท่าทีกลยุทธ์ด้านความมั่นคงให้แก่นายกรัฐมนตรี ๓. เร่งรัด ติดตาม และวิเคราะห์หาข้อสรุปเกี่ยวกับนโยบายสำคัญเร่งด่วนในด้านความมั่นคงตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ๔. ประสานงานกับส่วนราชการหรือภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง และ ๕. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี จะเห็นได้ว่าตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบมากกว่าตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี และเมื่อ

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

พิจารณาในภาพรวมของการใช้อำนาจทั้งในทางบริหารและบังคับบัญชาแล้ว ตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยนอกจากต้องกำกับดูแลและบริหารราชการภายในหน่วยงานที่รับผิดชอบแล้วยังสามารถให้คำปรึกษา เสนอแนะความเห็นให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้โดยไม่จำเป็นต้องดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีแต่อย่างใด ส่วนตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีแม้จะมีหน้าที่ให้คำปรึกษาเสนอแนะความเห็นแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่โดยทางปฏิบัติงานจริงไม่อาจใช้อำนาจบริหารรวมถึงการบังคับบัญชาได้เช่นเดียวกับตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย และที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่าตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งที่สูงกว่าตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยนั้น หากพิเคราะห์จากหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งและลักษณะงานที่ผู้ดำรงตำแหน่งต้องปฏิบัติข้างต้นแล้วย่อมแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ทำให้ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมีเหตุผลสนับสนุนไม่พอฟังให้มีน้ำหนัก การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี จึงถือเป็นการลดบทบาทและความสำคัญรวมทั้งความรับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่เคยได้รับอยู่ให้ลดน้อยถอยลง เป็นการกระทำอันมิชอบ

ด้วยเหตุผลดังที่วินิจฉัย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรีจึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบและต่อมาได้ดำเนินกระบวนการรับโอนผู้ฟ้องคดีและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการพลเรือนสามัญได้กำหนดไว้ เมื่อวินิจฉัยเช่นนี้แล้ว ปัญหาว่ามติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้นายวิชัย ศรีขวัญ ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จึงไม่จำต้องวินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลง

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

๓๖

พิพากษาเพิกถอนคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ และเพิกถอนการโอนผู้ฟ้องคดีไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ และให้คืนสิทธิประโยชน์ที่ผู้ฟ้องคดีพึงได้รับในตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

นายสมิง พรทวีศักดิ์อุดม ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น
ประจำศาลปกครองสูงสุด ช่วยทำงานชั่วคราวในศาลปกครองกลาง

นายตระหง่าน เกียรติศิริโรจน์
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายนพรัตน์ สร้อยแสวง
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายสมสกุล ณ บางช้าง

ศาลปกครองกลาง
19 พ.ย. 2555
ศาลปกครองกลาง

○ คำสั่ง

(ต. ๒๑)

คำร้องที่ ๙๘/๒๕๕๒
คำสั่งที่ ๒๗๖/๒๕๕๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๗ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

ระหว่าง
- นายพีรพล ไตรทศาวิทย์ ผู้ฟ้องคดี
- คณะรัฐมนตรี ที่ ๑
- นายกรัฐมนตรี ที่ ๒
- รองนายกรัฐมนตรี (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) ที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๕๙/๒๕๕๒ หมายเลขแดงที่ ๒๑๑/๒๕๕๒ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ระดับ ๑๑ ตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ผู้ฟ้องคดีได้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อประโยชน์ต่อราชการแผ่นดินตามนโยบายของรัฐบาล ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่ผ่านมาไม่ปรากฏว่า

/ผู้บังคับบัญชา...

ผู้บังคับบัญชาได้ตำหนิหรือแสดงความไม่พอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลใหม่เข้ามาบริหารราชการแผ่นดินในเดือนธันวาคม ๒๕๕๑ รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาและชี้แจงนโยบายต่อข้าราชการเพื่อนำไปปฏิบัติ ผู้ฟ้องคดีได้เข้าร่วมรับฟังการชี้แจงและนำนโยบายมาปฏิบัติด้วยดี ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีมติเห็นชอบตามการเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในการสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีโดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนจากสังกัดเดิม และให้มีผลทันที อันเป็นข้ออ้างที่ไม่อาจเข้าใจได้ชัดเจนว่าเหตุใดจึงต้องให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี ในขณะเดียวกันก็ได้ให้ความเห็นชอบการเสนอแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญในกระทรวงมหาดไทยขึ้นดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแทนผู้ฟ้องคดี โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พฤติการณ์ดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเป็นวิธีการเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้มีการแต่งตั้งปลัดกระทรวงมหาดไทยใหม่ ผู้ฟ้องคดีจึงอาศัยสิทธิตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ฟ้องคดีต่อศาลปกครองโดยไม่อุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองก่อน ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ามติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ด้วยเหตุผล ดังนี้ ๑) บทบัญญัติมาตรา ๗๔ มาตรา ๑๗๘ มาตรา ๑๙๓ และมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ระบุให้ข้าราชการมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ข้าราชการต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองอย่างเหมาะสม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องดำเนินการตามกฎหมายและนโยบายที่แถลงไว้ รวมทั้งต้องรับผิดชอบร่วมกันในนโยบาย พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งข้าราชการทหาร และฝ่ายพลเรือนตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดี หรือเทียบเท่า และทรงให้พ้นจากตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องไม่ใช้สถานะหรือตำแหน่งเข้าไปก้าวก่ายแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในการบรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายหรือให้พ้นจากตำแหน่งของข้าราชการ ข้าราชการการเมือง

ศาลปกครองสูงสุด
28 เม.ย. 2552
ศาลปกครองสูงสุด

/ต้องยึดมั่น...

ต้องยึดมั่นในค่านิยมหลักคุณธรรมและจริยธรรม ยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่เลือกปฏิบัติและปราศจากอคติ ไม่ก้าวก่ายแทรกแซงการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการ หรือให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่เป็นการกระทำตามหน้าที่ และต้องคำนึงถึงระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งผู้สมควรดำรงตำแหน่งต่างๆ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนว่าการให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ก็เพื่อให้เกิดความสบายใจในการบริหารราชการของรัฐบาล แปลความหมายได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการแต่งตั้งผู้ที่จะตอบสนองเป้าหมายทางการเมืองให้รัฐบาลมากกว่าผู้ฟ้องคดีให้มาดำรงตำแหน่งแทน ทั้งที่ข้าราชการต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง จึงไม่อาจปฏิบัติตนเพื่อตอบสนองด้านการเมืองต่อรัฐบาลคณะใดคณะหนึ่งหรือพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งได้ เพราะจะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญและหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมุ่งหมายให้ข้าราชการปฏิบัติตนดังกล่าวย่อมเป็นการขัดต่อจริยธรรมของข้าราชการการเมือง การมุ่งหวังให้ผู้ฟ้องคดีหรือบุคคลใดตอบสนองด้านการเมืองจึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีร่วมกันมีมติให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากการดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อแต่งตั้งผู้ที่สามารถตอบสนองการดำเนินการทางการเมืองให้กับผู้เสนอแต่งตั้ง อันได้แก่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ในระดับที่ตนต้องการ อันเป็นการใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบ เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ตามอำเภอใจ ขัดต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และเป็นการจงใจใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่สุจริต ๒) บทบัญญัติมาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๒ (๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ระบุให้จัดระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยคำนึงถึงระบบกฎหมายในเรื่องการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งการบริหารทรัพยากรบุคคล โดยต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และระบุให้ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง และการที่บทบัญญัติมาตรา ๑๑ (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ระบุให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีนั้น เจตนารมณ์ก็เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลสามารถให้ข้าราชการมาปฏิบัติหน้าที่ในงานของสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นกระทรวงที่ขึ้นตรงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ก็เพื่อประโยชน์และความคล่องตัวในการบริหารราชการแผ่นดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ศาลปกครองสูงสุด
28 เม.ย. 2552
ศาลปกครองสูงสุด

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่อาจใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นเครื่องมือในการดำเนินการอันมีลักษณะเป็นการให้โทษต่อข้าราชการหรือเพื่อประโยชน์ในการแต่งตั้งข้าราชการให้เป็นไปตามที่ตนหรือที่บุคคลใดต้องการได้ อันเป็นการขัดต่อกฎหมายบริหารงานบุคคลภาครัฐ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีมติตามการเสนอจึงเป็นการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่สุจริต ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นการใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบ ๓) บทบัญญัติมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการข้ามกระทรวง ทบวง กรม ได้ โดยให้รับเงินเดือนจากกระทรวง ทบวง กรมเดิม และหากเป็นตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ต้องได้รับอนุมัติจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในขณะที่มาตรา ๖๐ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้การโอนข้าราชการตั้งแต่ระดับ ๑๐ ขึ้นไป ข้ามกระทรวง ทบวง กรม ต้องได้รับอนุมัติจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และต้องเป็นไปตามกฎ ก.พ. ซึ่งขณะนี้ ก.พ. ยังไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นมาแต่อย่างใด การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามมีมติแต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาประจำสำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ได้รับเงินเดือนจากสำนักนายกรัฐมนตรี มิใช่ให้รับเงินเดือนจากกระทรวงมหาดไทย จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ เป็นการกระทำที่ไม่สุจริต และใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ เป็นการกระทำที่มีเจตนาเพื่อจะได้แต่งตั้งบุคคลที่ตนประสงค์จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแทนผู้ฟ้องคดีอย่างเร่งด่วน เนื่องจากมีเป้าหมายทางการเมืองโดยเฉพาะ อันเป็นการขัดต่อจริยธรรมของข้าราชการการเมือง และถือเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่อีกส่วนหนึ่งด้วย ๔) บทบัญญัติมาตรา ๕๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ระบุให้การแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อพิจารณาอนุมัติ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ข้อเท็จจริงปรากฏว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนว่าได้รับการร้องขอจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้เสนอแต่งตั้งปลัดกระทรวงมหาดไทย

ศาลปกครองสูงสุด
28 เม.ย. 2552
ศาลปกครองสูงสุด

/ไปยัง...

ไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยไม่ทราบเหตุผลการโยกย้ายแต่งตั้งครั้งนี้ และไม่มีเหตุขัดแย้งใด ๆ กับผู้ฟ้องคดี แต่ต้องดำเนินการตามสั่งการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเห็นได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จงใจใช้อำนาจหน้าที่สั่งการให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อเจตนาให้มีการดำเนินการเสนอแต่งตั้งปลัดกระทรวงมหาดไทยใหม่ อันแสดงถึงเจตนาที่ไม่สุจริตและใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นการจงใจใช้กฎหมายเพื่อจุดมุ่งหมายส่วนตัวในการแต่งตั้งข้าราชการโดยบีบบังคับรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงให้เสนอแต่งตั้งบุคคลที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องการให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีมติตามการเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบไปด้วย การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว ทำให้มติให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีและมติให้แต่งตั้งปลัดกระทรวงมหาดไทยคนใหม่แทนผู้ฟ้องคดีเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย เพราะต้องพ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยโดยไม่ถูกต้อง ได้รับการดูถูกจากสังคมที่ย่อมเข้าใจว่าผู้ฟ้องคดีไม่เหมาะสมในการดำรงตำแหน่งดังกล่าวและสร้างความเสื่อมเสียต่อเกียรติยศชื่อเสียงของผู้ฟ้องคดีที่สั่งสมมาตลอดชีวิตการรับราชการจนได้รับการยอมรับจากวงการต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลที่ดี ไม่ขัดต่อจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ถูกต้องชอบธรรมต่อการบริหารงานบุคคลที่ดีและชอบด้วยกฎหมาย

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ รวม ๒ มติ คือ (๑) มติที่เห็นชอบให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักนายกรัฐมนตรีและพ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย (๒) มติที่เห็นชอบให้แต่งตั้งบุคคลอื่นดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแทนผู้ฟ้องคดี รวมทั้งเพิกถอนคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม

๒. ขอให้ทุเลาการบังคับตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักนายกรัฐมนตรีและพ้น

ศาลปกครองสูงสุด
28 เม.ย. 2552
ศาลปกครองสูงสุด

/จากตำแหน่ง...

จากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทย และเห็นชอบให้แต่งตั้งบุคคลอื่นดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแทนผู้ฟ้องคดี และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม โดยอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำลังดำเนินการเสนอตามขั้นตอนเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยและแต่งตั้งปลัดกระทรวงมหาดไทยคนใหม่ ซึ่งหากการดำเนินการดังกล่าวมีผลสมบูรณ์ และต่อมาศาลพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็ย่อมกระทบต่อความเหมาะสมและวิธีการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล เนื่องจากได้มีพระบรมราชโองการทรงโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยและแต่งตั้งปลัดกระทรวงมหาดไทยไปแล้ว และย่อมมีผลกระทบต่อการดำเนินการใด ๆ ของปลัดกระทรวงมหาดไทยที่จะได้กระทำไปแล้วภายหลังได้รับแต่งตั้งดังกล่าว รวมทั้งกระทบต่อผู้ที่รักษาราชการแทนผู้ฟ้องคดีในตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยระหว่างไปปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี

๓. ขอให้กำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา โดยมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หยุดหรือชะลอการดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยและแต่งตั้งปลัดกระทรวงมหาดไทยได้สมบูรณ์ก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษา ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการที่ศาลจะกำหนดมาตรการนี้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติราชการแผ่นดิน หรือการให้บริการสาธารณะของกระทรวงมหาดไทยแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพราะหากยังคงให้มีการดำเนินการเสนอแต่งตั้งปลัดกระทรวงมหาดไทยคนใหม่ต่อไป และต่อมาศาลมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวก็ย่อมเป็นการยากต่อการที่จะเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ ทั้งนี้ เนื่องจากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นตำแหน่งระดับกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือให้พ้นจากตำแหน่ง

ศาลปกครองชั้นต้นได้สวนผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีให้ถ้อยคำว่า ผู้ฟ้องคดีทราบคำสั่งย้ายผู้ฟ้องคดีจากตำแหน่งปลัดกระทรวงมหาดไทยไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นวันประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และในวันเดียวกันผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติงาน

ศาลปกครองสูงสุด
28 เม.ย. 2552
ศาลปกครองสูงสุด

/ที่สำนัก...

ที่สำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีทราบมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จากสื่อสารมวลชนประจำทำเนียบรัฐบาล ผู้ฟ้องคดีลาพักผ่อนราชการเป็นเวลา ๒๐ วัน ในระหว่างที่ลาพักผ่อนราชการได้รับทราบคำสั่งดังกล่าว แต่ยังไม่ได้ลงนามรับทราบคำสั่งผู้ฟ้องคดีจึงมิได้ร้องทุกข์และมิได้อุทธรณ์คำสั่งนั้น เพราะเห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นการสั่งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ทันที นอกจากนั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ชอบด้วยหลักธรรมาภิบาล เนื่องจากเป็นคำสั่งที่ไม่มีเหตุผลเพียงพอ ผู้ฟ้องคดีเข้าใจว่าสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำลังเสนอเรื่องเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีและปลัดกระทรวงมหาดไทยคนใหม่ หากมีการโปรดเกล้าฯ แล้ว การแก้ไขเยียวยาเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของผู้ฟ้องคดีและของปลัดกระทรวงมหาดไทยคนใหม่จะทำได้ยากในภายหลัง หลังจากนั้น การใด ๆ ที่ผู้ฟ้องคดีและปลัดกระทรวงมหาดไทยได้กระทำการในหน้าที่จะไปมีผลกระทบต่อการบริหารราชการและอาจจะก่อความเสียหายแก่ทางราชการได้ ขอให้ศาลพิจารณามีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาของศาล

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นคำสั่งที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยได้รับอนุมัติจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถือเป็นคณะบุคคลที่มีอำนาจในการบริหารประเทศมิใช่คณะกรรมการตามความในมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีของผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้รับการยกเว้นมิให้ต้องดำเนินการอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาล ผู้ฟ้องคดีมีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือน กรณีจึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า การร้องทุกข์ที่เหตุเกิดจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี

ศาลปกครองสูงสุด
28 เม.ย. 2552
ศาลปกครองสูงสุด

/ปลัดกระทรวง...

๘

ปลัดกระทรวงรัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือนายกรัฐมนตรี ให้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม กรณีของผู้ฟ้องคดีจึงถือได้ว่าเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องนี้ไว้โดยเฉพาะตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดีโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดีให้ถูกต้องตามกฎหมาย หรือมีความคับข้องใจอันเกิดจากการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา ผู้ฟ้องคดีจึงต้องดำเนินการร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค. เพื่อขอให้มีการแก้ไขหรือแก้ความคับข้องใจ ตามมาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาล เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้ลงนามรับทราบคำสั่งและไม่ได้ร้องทุกข์หรืออุทธรณ์คำสั่ง การนำคดีมาฟ้องต่อศาลของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการยื่นฟ้องคดีโดยที่ยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาล ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อศาลได้มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาแล้วจึงไม่จำต้องพิจารณาคำขออื่นต่อไป ทั้งนี้ ตามข้อ ๗๐ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ศาลปกครองชั้นต้นจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ และมีคำสั่งไม่รับคำขอให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองและคำขอให้กำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวของผู้ฟ้องคดี ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ฟ้องคดีที่จะนำคดีมาฟ้องต่อศาลใหม่ภายในกำหนดเวลาการฟ้องคดี หลังจากที่ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ความว่า หลักการแก้ไขเยียวยาภายในฝ่ายปกครองก่อนฟ้องคดี เป็นหลักการที่กำหนดให้ฝ่ายปกครองมีหน้าที่ตรวจสอบการออกคำสั่งของฝ่ายตน มีการกำหนดไว้ทั้งในลักษณะบังคับและไม่บังคับ ในกรณีบังคับนั้นผู้เสียหายจึงต้องดำเนินการขอให้ตรวจสอบและเยียวยาภายในฝ่ายปกครองก่อนจึงจะฟ้องคดีได้ แต่ในกรณีที่ไม่เป็นการบังคับนั้น

ศาลปกครองสูงสุด
28 เม.ย. 2552
ศาลปกครองสูงสุด

/ผู้เสียหาย...

ผู้เสียหายอาจร้องขอให้แก้ไขเยียวยาภายในฝ่ายปกครองก่อนหรือไม่ก็ได้ ในคดีนี้แม้ผู้ฟ้องคดีจะเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ อันอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่การร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวหาใช่ขั้นตอนหรือวิธีการตรวจสอบภายในฝ่ายปกครองอันมีลักษณะบังคับไม่ การร้องทุกข์ของข้าราชการพลเรือนสามัญเป็นเพียงสิทธิ และเป็นกรณีที่ผู้วินิจฉัยคำร้องทุกข์จะต้องอยู่ในสายการบริหารที่มีอำนาจสั่งการแก่ผู้ที่เป็นเหตุให้มีการร้องทุกข์นั้นเพื่อแก้ไขเยียวยาให้ได้ ซึ่งหลักการที่ต้องให้ผู้วินิจฉัยคำร้องทุกข์ต้องมีอำนาจสั่งการบังคับบัญชาผู้ที่เป็นเหตุให้มีการร้องทุกข์นี้ ได้มีการรับรองไว้ในมาตรา ๔๘ และมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งกำหนดให้คู่กรณีอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้โดยตรง โดยไม่ต้องร้องขอให้ฝ่ายปกครองตรวจสอบภายในฝ่ายปกครองก่อนแต่อย่างใด ผู้ได้รับความเสียหายจากคำสั่งของคณะกรรมการย่อมมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้โดยตรง โดยไม่ต้องอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองก่อน และหากจะพิจารณาว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ใช่คณะกรรมการตามที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยในคำสั่ง กรณีก็ย่อมเข้าใจได้ว่าไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไว้โดยเฉพาะ ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิที่จะฟ้องคดีนี้ได้โดยไม่ต้องดำเนินการประการใดก่อน ซึ่งหลักการอุทธรณ์คำสั่งภายในฝ่ายปกครองก่อนการฟ้องคดีนั้น ในกรณีที่กำหนดในลักษณะบังคับ ก็จะมีการกำหนดอายุความไว้ด้วยเสมอ แต่หากเป็นกรณีไม่บังคับก็จะไม่มีการกำหนดอายุความหรือกำหนดเวลาอุทธรณ์ไว้ จึงไม่ใช่มาตรการบังคับแต่เป็นมาตรการเผื่อเลือกของผู้เสียหายที่จะดำเนินการภายในฝ่ายปกครองก่อนหรือจะดำเนินการโดยตรงจากศาล และมาตรา ๔๒ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดขั้นตอนหรือวิธีการเยียวยาภายในฝ่ายปกครองก่อนฟ้องคดีเฉพาะในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดในลักษณะของมาตรการบังคับเท่านั้น ดังนั้น เมื่อการร้องทุกข์ของข้าราชการพลเรือนสามัญเป็นมาตรการที่ไม่ใช่ลักษณะการบังคับ ผู้ฟ้องคดีจึงควรมีสิทธิฟ้องคดีนี้เพื่อขอให้ศาลเยียวยาได้โดยตรง ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในกรณีนี้เป็นการจงใจออกคำสั่งทางปกครองในฐานะฝ่ายปกครอง โดยขัดต่อกฎหมาย กระทำโดยไม่สุจริต และใช้ดุลพินิจ

ศาลปกครองสูงสุด
28 เม.ย. 2552
ศาลปกครองสูงสุด

/ที่ไม่ชอบ...

ที่ไม่ชอบเป็นการออกคำสั่งอื่นซึ่งมิใช่ออกคำสั่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และคำสั่งดังกล่าวกระทบต่อผู้ฟ้องคดีอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง ซึ่งผู้ฟ้องคดีควรมีสิทธิขอให้ศาลสั่งแก้ไขเยียวยาในเบื้องต้นโดยพลันได้ เพราะไม่มีองค์กรอื่นที่จะใช้อำนาจหน้าที่เยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายในเบื้องต้นโดยพลันให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้นอกจากศาล ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาสั่งให้ศาลปกครองชั้นต้นรับคดีนี้ไว้พิจารณาและดำเนินกระบวนพิจารณาต่อไป

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์เพิ่มเติมว่า ที่ประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ มีมติเห็นชอบให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ในตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนจากสังกัดเดิม ให้มีผลตั้งแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง เป็นต้นไป ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือที่ นร ๑๐๐๖/ว ๔ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เรื่อง การโอนข้าราชการพลเรือน แจ้งเวียนกระทรวง กรม จังหวัดเพื่อทราบ และถือปฏิบัติย้อนหลังได้ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ลงนามอนุมัติเห็นชอบให้โอนผู้ฟ้องคดีเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ และมติที่แต่งตั้งปลัดกระทรวงมหาดไทยคนใหม่แทนผู้ฟ้องคดีเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงขอให้ศาลมีคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักนายกรัฐมนตรี และเพิกถอนคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ ที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี

๒. เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้โอนผู้ฟ้องคดีเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายข้าราชการประจำ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

๓. มีคำสั่งทุเลาการบังคับตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ รวมทั้งขอให้ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา โดยมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีหยุดหรือชะลอการดำเนินการใดๆ ก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาโดยให้ศาลดำเนินการไต่สวนฉุกเฉินเพื่อออกคำสั่งด้วย

/ศาลปกครอง...

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้ว คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ศาลมีอำนาจรับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณาหรือไม่ เพราะเหตุเกี่ยวกับเงื่อนไขการฟ้องคดี

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า โดยที่มาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้ต่อเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควรหรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด ประกอบกับมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติว่า นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (๔) สั่งให้ข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง มาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี โดยจะให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่ให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม ให้ได้รับเงินเดือนในสำนักนายกรัฐมนตรีในระดับ และขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม (๕) แต่งตั้งข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง ไปดำรงตำแหน่งของอีกกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง โดยให้ได้รับเงินเดือนจากกระทรวง ทบวง กรมเดิม ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งมีฐานะเสมือนเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งตนมาดำรงตำแหน่งนั้นทุกประการ แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไปต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และมาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า การร้องทุกข์ที่เหตุเกิดจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือนายกรัฐมนตรี ให้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) สำหรับคดีนี้การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างเหมาะสม อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๗/๒๕๕๒ เรื่องให้ข้าราชการมาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ การใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ศาลปกครองสูงสุด
28 เม.ย. 2552
ศาลปกครองสูงสุด

/เป็นการใช้...

เป็นการใช้อำนาจในฐานะหัวหน้ารัฐบาลตามมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยได้รับอนุมัติจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคำสั่งดังกล่าวจะต้องดำเนินการใช้สิทธิร้องทุกข์เพื่อขอความเป็นธรรม โดยที่ผู้ฟ้องคดีมีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือน จึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลักษณะ ๔ หมวด ๑๐ ว่าด้วยการร้องทุกข์ โดยในมาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้ร้องทุกข์ที่เกิดจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นต่อนายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรีปลัดกระทรวง รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือนายกรัฐมนตรี ให้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) จากบทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องนี้ไว้โดยเฉพาะแล้ว เมื่อผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดีโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดีให้ถูกต้องตามกฎหมาย หรือมีความคับข้องใจอันเกิดจากการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา ผู้ฟ้องคดีจึงต้องดำเนินการร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมเพื่อขอให้มีการแก้ไขหรือแก้ความคับข้องใจ ตามมาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาล เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีทราบคำสั่งย้ายผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๒ โดยทราบมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จากสื่อสารมวลชนประจำทำเนียบรัฐบาล ซึ่งวันดังกล่าวผู้ฟ้องคดีอยู่ระหว่างลาพักผ่อน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้ลงนามรับทราบคำสั่งและไม่ได้ร้องทุกข์หรืออุทธรณ์คำสั่ง การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลโดยยังมิได้ดำเนินการร้องทุกข์ตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวจึงเป็นการยื่นฟ้องคดีโดยที่ยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายตามที่กฎหมายกำหนดไว้ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาล และศาลไม่จำต้องพิจารณาคำขออื่นของผู้ฟ้องคดีอีกต่อไป ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ และมีคำสั่งไม่รับคำขอให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองและคำขอให้กำหนดมาตรการหรือ

ศาลปกครองสูงสุด
28 เม.ย. 2552
ศาลปกครองสูงสุด

/วิธีการ...

วิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวของผู้ฟ้องคดี ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ฟ้องคดีที่จะนำคดีมาฟ้องต่อศาลใหม่ภายในกำหนดเวลาการฟ้องคดี หลังจากที่ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

นายจรัญ หัตถกรรม ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายเกษม คมสัตย์ธรรม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายปรีชา ชวลิตธำรง
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายไพบูลย์ เสียงก้อง
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุด
28 เม.ย. 2552
ศาลปกครองสูงสุด

สำเนาคู่ฉบับ

○ คำพิพากษา

(ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ๑๕๒๘/๒๕๕๑
คดีหมายเลขแดงที่ ๑๙๘๓/๒๕๕๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๒๕ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

	นางสาวกัญจนัท สิทธิชัย ที่ ๑	ผู้ฟ้องคดี
	นางสาวกาญจนา จงสนองทรัพย์ ที่ ๒	
	นางสาวพรกมล เบ้าหล่อเพชร ที่ ๓	
	นางสาวนิสาชล มโหทาน ที่ ๔	
	นางจีราวรรณ รินทะรึก ที่ ๕	
ระหว่าง		
	สำนักงานประกันสังคม ที่ ๑	
	เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม ที่ ๒	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ารับราชการในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เปิดรับสมัครคัดเลือกบุคคลเข้ารับการประเมินผลงาน เพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว โดยดำเนินการคัดเลือกข้าราชการที่มีคุณสมบัติครบถ้วน ตามประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงาน ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ จำนวน

๑๗ อัตรา โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วยรองเลขาธิการ จำนวน ๓ คน ผู้เชี่ยวชาญด้านประกันสังคม ๗ คน ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นประธานกรรมการ ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ ได้มีการประกาศรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกในการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว จำนวน ๑๗๒ คน ซึ่งรวมถึงผู้ฟ้องคดีทั้งห้าด้วย หลังจากนั้น ก็ได้มีการประกาศผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว รวม ๑๗ คน ตามประกาศลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ โดยประกาศดังกล่าวไม่แยกรายละเอียดหรือแสดงรายละเอียดระบุว่าแต่ละคนเลือกจังหวัดใด และไม่แยกประเภทตำแหน่งที่สมัครให้ทราบอย่างชัดเจน รวมถึงหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกไม่ได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคลหรือประโยชน์ที่จะได้รับ และไม่ระบุเหตุผลในการพิจารณาของกรรมการแต่ละท่านไว้เป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้ นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ บุคคลที่ผ่านการคัดเลือกเพิ่งโอนย้ายจากตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๖ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมาดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม แต่ปฏิบัติงานหน้าที่เลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก่อนหน้าประกาศรับสมัครเพียง ๒๖ วัน ซึ่งตำแหน่งนักวิชาการแรงงานมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคมแต่อย่างใด ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้โอนย้ายมาสังกัดสำนักงานประกันสังคมเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔ ครองตำแหน่งระดับ ๖ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๔ อัตราเงินเดือน ๒๒,๒๕๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ โอนมาเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๓๓ ครองตำแหน่งระดับ ๖ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๑ อัตราเงินเดือน ๒๔,๔๓๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ โอนมาเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๕ ครองตำแหน่งระดับ ๖ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๑ อัตราเงินเดือน ๒๓,๐๖๐ บาท อีกทั้งการเสนอผลงานลักษณะผลงานไม่ใช่ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของผู้ได้รับการคัดเลือก แต่เป็นการแสดงแนวคิด วิธีการที่ไม่สอดคล้องกับตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ที่แต่งตั้งและไม่เป็นไปตามลักษณะงานของตำแหน่งที่แต่งตั้ง ซึ่งนางสาวมุทิตา ต้องปฏิบัติงานแทนประกันสังคมจังหวัดและงานประกันสังคมในส่วนภูมิภาค ต้องใช้ประสบการณ์จริงด้านประกันสังคมและสามารถแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชา มิใช่เป็นเพียงผู้พิจารณากลั่นกรองงาน

ประกันสังคมเพียงอย่างเดียว หรือรู้เพียงนโยบายหรืองานด้านกฎหมายเท่านั้น ส่วนการดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ และตามมติ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคม โดยต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของบุคคล ความเหมาะสม ประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ และต้องระบุเหตุผลในการพิจารณาไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้มีหนังสือทักท้วงให้ทบทวนการพิจารณาคัดเลือก กรณีของนางสาวมุทิตาต่อประธานคณะกรรมการคัดเลือกตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๖, ๒๑, ๒๕ และ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ และได้รับแจ้งจากกองการเจ้าหน้าที่ตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑ ว่าการคัดเลือกข้าราชการดังกล่าวเป็นไปโดยชอบแล้ว ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่าการพิจารณาคัดเลือกดังกล่าวไม่มีความโปร่งใส และไม่เป็นธรรม จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนประกาศสำนักงานประกันสังคม เรื่อง ผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า การดำเนินการสมัครและคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงาน เพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว และตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว ได้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีประกาศลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ รับสมัครคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว และตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว ระหว่างวันที่ ๗ – ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๑ ประกอบด้วย ตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว จำนวน ๙ อัตรา ตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว จำนวน ๘ อัตรา ต่อมา อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมได้มีการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ มีมติกำหนดหลักเกณฑ์ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ (๕ คะแนน) ประสบการณ์ (๑๐ คะแนน) อาวุโส (๒๐ คะแนน) ความสามารถ (๔๐ คะแนน) และข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางานและความเหมาะสม (๒๕ คะแนน) ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับ

ศาลปกครองกลาง
25 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

๔

การประเมินผลงานตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ โดยได้ทำการตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคล และรวบรวมข้อมูลตามเกณฑ์ที่ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมกำหนดเสนอคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลฯพิจารณา ซึ่งได้แบ่งตามตำแหน่งและสังกัดที่สมัครเข้ารับการคัดเลือก และได้ประกาศรายชื่อข้าราชการที่มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกในการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว และได้ปฏิบัติตามมติ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ที่ได้พิจารณาทั้งความรู้ วุฒิการศึกษา โดยมีการกำหนดระดับคะแนนไว้ในแต่ละเรื่อง ส่วนการพิจารณาความสามารถจะพิจารณาจากผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางานของผู้สมัคร สำหรับสาเหตุที่ไม่ระบุเหตุผลในการพิจารณาของกรรมการแต่ละท่านไว้เป็นลายลักษณ์อักษรนั้น คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลฯ ได้พิจารณาในการประชุมพร้อมทั้งเหตุผลในการพิจารณาต่อผู้มีอำนาจสั่งบรรจุเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว กรณีคุณสมบัติของนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ผู้ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ที่โอนมารับราชการในตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จะต้องมีคุณสมบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ กล่าวคือบุคคลนั้นจะต้องได้ดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งหรือได้ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี หากระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ไม่ครบ ๑ ปี อาจพิจารณานำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานที่อื่นซึ่งมีลักษณะงานเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้ง หรือระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมานับรวมเป็นระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งให้ครบ ๑ ปี โดยให้นับได้เฉพาะการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๓ หรือระดับ ๔ หรือสายงานที่เทียบเท่า กรณีเป็นข้าราชการตามกฎหมายอื่น ขณะนำเวลาดังกล่าวมานับผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งและข้อกำหนดอื่นที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นางสาวมุทิตา ได้โอนมารับราชการในตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์

ศาลปกครองกลาง
25 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

๒๕๕๑ และจากการตรวจสอบคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งแล้ว ปรากฏว่า นางสาวมุทิตา ดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งหรือได้ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมาแล้วไม่ครบ ๑ ปี แต่ทั้งนี้ กรณีที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งไม่ครบ ๑ ปี สามารถนำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่น ซึ่งมีลักษณะงานที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้งมานับรวมเป็นระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งให้ครบ ๑ ปีได้ โดยให้นับได้เฉพาะการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๓ และมีวุฒิตรงตามคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ จากการตรวจสอบประวัติการรับราชการของนางสาวมุทิตา พบว่าเคยดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๓ ถึงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๕ สังกัดกองแรงงานหญิงและเด็ก กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ ถึงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๘ รวมระยะเวลา ๘ ปี ๑ เดือน ซึ่งลักษณะงานที่ปฏิบัติคือการรับเรื่องราวร้องทุกข์และประสานให้ความช่วยเหลือแก่แรงงานเด็ก ตรวจการใช้แรงงานเด็ก งานประชุมคณะกรรมการคุ้มครองแรงงานเด็ก และดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๖ว กลุ่มงานพัฒนาระบบมาตรฐานแรงงาน สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลฯ ได้มีมติเห็นชอบอนุมัติการนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้ง ๑ ปีได้ เนื่องจากลักษณะงานที่ปฏิบัติได้แก่การศึกษาวิเคราะห์วิจัยด้านแรงงาน การวินิจฉัยประเด็นปัญหาแรงงานและสิทธิประโยชน์ รวบรวมและประสานข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาวิเคราะห์วิจัย ประสานจัดทำแผนงานโครงการและงบประมาณ รวมทั้งการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นงานวิชาการที่มีลักษณะใกล้เคียงกับงานในความรับผิดชอบของตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคมที่จะแต่งตั้งได้ ส่วนการเสนอผลงานของนางสาวมุทิตา นั้น ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นระบุไว้ว่าผลงานที่ส่งประเมินจะต้องประกอบด้วยผลงานที่เกิดจากงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ และข้อเสนอแนวคิดเพื่อพัฒนางาน กล่าวคือ ๑) ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาที่เป็นผลสำเร็จของงานที่เกิดจากการ

ศาลปกครองกลาง
25 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้นั้นซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องมีการจัดทำผลงานขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการประเมินโดยเฉพาะ โดยให้นำเสนอในรูปแบบของการสรุปวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นแสดงถึงผลที่เกิดขึ้นแสดงถึงความรู้ความสามารถ และความชำนาญงานของบุคคลสามารถระบุผลสำเร็จของงาน หรือประโยชน์ที่เกิดจากผลงานดังกล่าว หรือการนำผลงานไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหางานหรือใช้เสริมยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน ทั้งนี้ ผลงานที่จะนำมาประเมินจะต้องอยู่ในเงื่อนไข กล่าวคือ เป็นผลงานที่จัดทำขึ้นในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งในระดับที่ต่ำว่าระดับที่จะประเมิน ๑ ระดับ และมิใช่ผลงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อขอรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรหรือเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม กรณีที่เป็นผลงานร่วมกันของบุคคลหลายคนจะต้องแสดงให้เห็นว่าผู้เสนอผลงานประเมินได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหรือผลิตผลงานในส่วนใดหรือเป็นสัดส่วนเท่าใดและมีคำรับรองจากผู้มีส่วนร่วมในผลงานนั้นและจากผู้บังคับบัญชาด้วย ๒) สำหรับข้อเสนอแนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรเป็นแนวคิดวิสัยทัศน์หรือแผนงานที่จะทำในอนาคตเพื่อพัฒนางานในตำแหน่งที่จะได้รับการแต่งตั้งและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน รวมทั้งควรเป็นแนวคิดหรือแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งจากการตรวจสอบผลงานการดำเนินงานที่ผ่านมาของนางสาวมุทิตา แล้วพบว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์การคัดเลือกตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘

สำหรับการประกาศรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกในการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ที่ไม่แยกรายละเอียดหรือแสดงรายละเอียดระบุว่าแต่ละคนเลือกจังหวัดใดและแยกประเภทตำแหน่งที่สมัครให้ทราบอย่างชัดเจน รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกไม่ได้คำนึงถึงความรู้ ความสามารถของบุคคลหรือประโยชน์ที่จะได้รับ และไม่ระบุเหตุผลในการพิจารณาของกรรมการแต่ละท่านไว้เป็นลายลักษณ์อักษร นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการประกาศให้ผู้ที่มีความประสงค์ยื่นใบสมัครเข้ารับการคัดเลือกและต่อมาได้ดำเนินการประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกแยกตามตำแหน่งที่ผู้เข้ารับการคัดเลือกได้รับการคัดเลือกในตำแหน่งนั้นๆ เพื่อเปิดโอกาสให้สามารถคัดค้านได้ภายใน ๓๐ วัน ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ปฏิบัติตาม

หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ครบถ้วนทุกประการ และเป็นการดำเนินการวิธีเดียวกันกับการคัดเลือกในกรณีอื่นๆ ซึ่งมิได้แตกต่างไปจากวิธีการที่เคยดำเนินการที่ผ่านมาแต่อย่างใด และ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลฯ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือกภายใต้หลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ทุกประการ ซึ่งได้คำนึงถึงหลักความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสม ประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับโดยครบถ้วนและเสมอภาคทุกคนแล้ว ตามหลักเกณฑ์ที่ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมกำหนดในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ดังนี้ ความรู้ คะแนนเต็ม ๕ คะแนน พิจารณาจากวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงสูงกว่าปริญญาโท โดยผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีได้ ๔ คะแนน ระดับปริญญาโทได้ ๕ คะแนน ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงผู้ที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่า มีความรู้มากกว่าตามคุณวุฒิการศึกษาที่ได้รับ ประสบการณ์ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน พิจารณาจากระยะเวลาการปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคมโดยพิจารณาว่า ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสำนักงานประกันสังคมก่อให้เกิดทักษะ มีการปฏิบัติงานที่สั่งสมประสบการณ์ที่ยาวนานกว่า ทั้งด้านความรู้และความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ซึ่งนับว่ามีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคมที่แสดงให้เห็นว่ามีองค์ความรู้เกี่ยวกับงานประกันสังคมในระดับสัดส่วนต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน โดยผู้ที่ปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคมมีระยะเวลาตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไปได้ ๑๐ คะแนน และปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคมมีระยะเวลาต่ำกว่า ๕ ปีได้ ๘ คะแนน อาวุโส คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน แบ่งเป็นอาวุโสครองระดับ และอาวุโสเงินเดือนให้ผู้ที่ครองระดับก่อนจะได้คะแนนที่สูงกว่า และผู้ที่มีกลุ่มเงินเดือนสูงกว่าจะได้รับคะแนนสูงกว่าซึ่งเป็นไปตามหลักอาวุโส ความสามารถ คะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน พิจารณาจากผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางาน ซึ่งผู้สมัครจะต้องเสนอข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางานกรณีได้รับการแต่งตั้งไปดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นหมายถึงการแสดงวิสัยทัศน์ในการพัฒนางานมุ่งไปสู่การเปลี่ยนแปลง โดยผู้ได้รับการคัดเลือกต้องเสนอเป็นเอกสารภายใต้ชื่อเรื่องที่ผู้ได้รับการคัดเลือกกำหนด ๒ ฉบับ คือ ผลงานที่เกิดจากงาน

ศาลปกครองกลาง
25 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

๘

ในหน้าที่ความรับผิดชอบและข้อเสนอแนวคิดเพื่อพัฒนางาน ซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลฯ เป็นผู้พิจารณาให้คะแนน ความเหมาะสม คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน พิจารณาจากความประพฤติ การประสานงานจิตมุ่งบริการ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การประเมินคุณลักษณะของบุคคลและอื่นๆ พิจารณาในแง่ของพฤติกรรมความเหมาะสมที่ควรจะได้รับการดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น โดยคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลฯ เป็นผู้พิจารณาให้คะแนน ส่วนประเด็นที่ว่าหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาคัดเลือกรายนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ เปรียบเทียบกับผู้ฟ้องคดีทั้งห้ามีข้อแตกต่างกันอย่างไร และใช้วิธีการอย่างไรเป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์อะไรบ้าง การเสนอผลงาน ลักษณะผลงานไม่ใช่ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของผู้ได้รับการคัดเลือกดังกล่าว แต่เป็นการแสดงแนวคิด/วิธีการที่ไม่สอดคล้องกับตำแหน่งนักวิชาการจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด นั้น อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือก และคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลฯ ได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกในการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ตามประกาศสำนักงานประกันสังคม ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ จำนวน ๑๗๒ ราย โดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยมิได้เลือกปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมกำหนดทุกประการ โดยคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลฯ ได้ดำเนินการคัดเลือกตามเกณฑ์ข้อ ๑ ดังกล่าว โดยพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนเฉพาะแต่ละตำแหน่งของแต่ละจังหวัด ผู้ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับการคัดเลือกในตำแหน่งนั้น

ส่วนการเสนอผลงานคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลฯ ได้ดำเนินการคัดเลือกโดยวิธีการพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงาน เพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ โดยได้พิจารณาคัดเลือกผู้ฟ้องคดีทั้ง ๕ ราย นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ รวมทั้งผู้สมัครรายอื่น ในเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกันไม่แตกต่างกัน โดยผลงานของนางสาวมุทิตาเป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ภายใต้ชื่อผลงาน “การบริหารจัดการเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร” เป็นลักษณะงานที่ปฏิบัติของนางสาวมุทิตา ในตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ สามารถแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน สื่อสารในความรู้

ความชำนาญในผลงานที่นำเสนอได้อย่างเป็นลำดับโดยสามารถนำเสนอได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่วนข้อเสนอแนวคิด/วิธีการ เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ภายใต้ชื่อ “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการประกันสังคม กรณีศึกษาสำนักงานประกันสังคมจังหวัดเพชรบุรี” เป็นข้อเสนอแนวคิดของนางสาวมุทิตา ในกรณีได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งกล่าวถึง หลักการ ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันสังคม โดยสามารถนำหลักการต่าง ๆ มาศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระบบการให้บริการรวมถึงศึกษาปัญหา อุปสรรค และสาเหตุของปัญหาเพื่อนำไปแก้ไข และหาแนวทางป้องกัน เพื่อผลสัมฤทธิ์ของงาน ก่อให้เกิดการบริหารที่ดีต่อผู้ประกันตนและผู้ประกันตนได้รับความพึงพอใจสูงสุด ซึ่งจะเห็นว่าสอดคล้องกับตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ที่ได้รับการแต่งตั้งทุกประการ

ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าคัดค้านคำให้การว่า หลังจากที่นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ โอนย้ายมารับราชการที่สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ได้ทำหน้าที่เลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการคัดเลือกฯ ในครั้งนี้ ทำให้การดำเนินการคัดเลือกบุคคลดังกล่าว มีหลายประการที่ส่อเจตนาการกระทำที่ไม่พึงกระทำในฐานะประธานกรรมการคัดเลือกฯ โดยหลักเกณฑ์การคัดเลือก หลักเกณฑ์การพิจารณาและคณะกรรมการคัดเลือกฯ ถูกปรับเปลี่ยน เพื่อประโยชน์ต่อนางสาวมุทิตา ซึ่งมีจุดบกพร่องในเรื่องความรู้จากงานในตำแหน่ง ประสบการณ์ การทำงานด้านประกันสังคม โดยพิจารณาเปรียบเทียบเกณฑ์การพิจารณาที่ผ่านมากับหลักเกณฑ์ที่พิจารณาที่ถูกเสนอความเห็นชอบและพิจารณาการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกฯ ครั้งใหม่ ตามรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ สามารถเปรียบเทียบให้เห็นได้ชัดเจนจากหลักเกณฑ์เดิมกับหลักเกณฑ์ที่ถูกปรับใหม่ ประเด็นสำคัญที่สุดคือ ข้อสังเกตเกี่ยวกับคุณสมบัติของนางสาวมุทิตา ที่มีการเตรียมการแก้ไขรองรับไว้ก่อนการประกาศรับสมัครคัดเลือกในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ กล่าวคือ ในประกาศรับสมัครคัดเลือกฯ ตารางข้อมูลรายละเอียดชื่อตำแหน่งและคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือก กำหนดไว้ในข้อ ๗ ได้รับเงินเดือนขั้นต่ำคือ ๑๕,๔๑๐ บาท แต่ในรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ วันจันทร์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา มีเรื่องที่เป็นวาระ

ศาลปกครองกลาง
25 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

๑๐

พิจารณาเพียง ๑ วาระเท่านั้น และเป็นการเสนอขอความเห็นชอบเปลี่ยนหลักเกณฑ์คุณสมบัติ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้นางสาวมุทิตา โดยกำหนดเงินเดือนขั้นต่ำกรณีเลื่อนขึ้นระดับ ๗ คือ ๑๔,๘๑๐ บาท ส่วนในใบสมัครของนางสาวมุทิตา ระบุเงินเดือนไว้ ๑๗,๙๑๐ บาท แต่ในประกาศรายชื่อข้าราชการผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการประเมินผลงาน เพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ระบุเงินเดือน ๑๔,๘๑๐ บาท และระบุเหตุผลในการคัดเลือกของแต่ละตำแหน่งที่แต่งตั้ง ซึ่งชี้วัดได้ว่าผู้ได้รับคัดเลือกคนอื่นๆ เป็นผู้มีประสบการณ์ตามตำแหน่งที่แต่งตั้ง มีความรู้ความสามารถ ที่สามารถนำไปใช้ได้ แต่นางสาวมุทิตา มีเพียงประสบการณ์เฉพาะด้านในงานเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานให้บริการต้องใช้ความรู้ด้านประกันสังคมทั้งสองกองทุน ต้องมีประสบการณ์การวินิจฉัยด้านประโยชน์ทดแทน ทั้ง ๗ กรณี เพื่อการอนุมัติจ่ายประโยชน์ทดแทน ส่วนการประเมินผู้สมัครต้องเสนอให้เลขานุการกรมประเมินร่วมด้วย แต่มิได้มีการดำเนินการดังกล่าว มีเพียงเสนอแบบประเมินให้เฉพาะผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ประเมินเพียงผู้เดียวแตกต่างจากผู้สมัครรายอื่นๆ วิเคราะห์ได้ว่านางสาวมุทิตา ไม่ทราบลำดับชั้นของผู้บังคับบัญชาในการเสนอพิจารณาประเมินคุณลักษณะของบุคคล และกองการเจ้าหน้าที่ไม่ได้ตรวจสอบโดยละเอียดว่าเป็นไปตามประกาศหรือไม่ อีกทั้งลักษณะงานที่เกี่ยวข้องตามประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการะประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม น่าจะหมายถึงข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสายงานนักวิชาการประกันสังคมที่ปฏิบัติงาน ณ สำนักงานประกันสังคมส่วนกลางหรือสำนักงานประกันสังคมจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ในงานหลักของสำนักงานประกันสังคม ได้แก่ งานเงินสมทบ งานประโยชน์ทดแทน และงานทะเบียนและประสานการแพทย์ มาก่อนโดยปฏิบัติงานในสายงานดังกล่าวอย่างน้อย ๑ ปี ซึ่งสอดคล้องกับหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ เรื่อง คุณสมบัติของบุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งระบุไว้ในข้อ (๑) ว่า บุคคลดังกล่าวจะต้องได้ดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งหรือได้ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี โดยธรรมเนียมทั่วไปการโอนย้ายไปสังกัดหน่วยงานอื่น การจะดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นต้องครองตำแหน่งระดับเดิมหรือปฏิบัติงาน

ศาลปกครองกลาง
25 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

๑๑

ไม่น้อยกว่า ๑ ปี จึงจะได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น แต่ข้าราชการดังกล่าว ลักษณะงานเดิมคือตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๖ว สังกัดกลุ่มงานพัฒนาระบบมาตรฐานแรงงาน สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน นั้น กองการเจ้าหน้าที่เสนอความเห็นให้นับเวลาเกื้อกูล ซึ่งไม่ใช่ความเห็นของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลฯ ที่ผ่านความเห็นชอบทั้งคณะ เป็นเพียงความเห็นของกองการเจ้าหน้าที่ และลักษณะงานเชิงวิชาการที่อ้างว่าใกล้เคียงกับความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง คือ นักวิชาการประกันสังคม ๗ว ที่ต้องใช้ความรู้ ประสบการณ์ ด้านสิทธิประโยชน์ของกองทุนประกันสังคมทั้ง ๗ กรณี และสิทธิประโยชน์กองทุนเงินทดแทนรวมทั้งระบบการใช้งานคอมพิวเตอร์ทั้งสองกองทุนของสำนักงานประกันสังคม แต่ลักษณะงานเดิมที่ใช้นับเป็นเวลาเกื้อกูลเป็นงานด้านแรงงานที่ไม่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่งานด้านเลขานุการเท่านั้น งานแรงงานก็เป็นเรื่องแรงงานหญิงและเด็ก ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับงานประกันสังคมในภาพรวมแต่อย่างใด ข้าราชการดังกล่าว จึงมีคุณสมบัติไม่ตรงกับหลักเกณฑ์ฯ แต่กองการเจ้าหน้าที่พยายามกระทำให้เข้าหลักเกณฑ์ โดยเทียบเคียงทั้งที่ผู้สมัครคนอื่นๆ มีความอาวุโสและมีคุณสมบัติเข้าหลักเกณฑ์ฯ ประกอบกับนางสาวมุทิตา อยู่ลำดับอาวุโสที่ ๕๔๘ โอนมาสังกัดสำนักงานประกันสังคม ไม่ถึง ๑ เดือน ไม่เคยปฏิบัติงานจริงๆ ในตำแหน่งสายงานหลักนักวิชาการประกันสังคมแต่กลับเป็นผู้ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการคัดเลือกฯ ว่าเป็นผู้มีความเหมาะสมในการได้รับการคัดเลือกเลื่อนระดับ ๗ ในครั้งนี้ สำหรับผลงานทางวิชาการซึ่งควรนำเสนอจากผลงานที่ผ่านมา จากประสบการณ์ทำงานจริง แต่นางสาวมุทิตา เลือกนำเสนอเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการประกันสังคม กรณีศึกษาสำนักงานประกันสังคมจังหวัดเพชรบุรี” ซึ่งนางสาวมุทิตา ไม่เคยปฏิบัติงานด้านบริการประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดเพชรบุรีมาก่อนเลย แต่สามารถเขียนผลงานทางวิชาการได้และผ่านการประเมินฯ จากผู้ประเมิน จึงทำให้มีข้อสังเกตว่าใครเป็นผู้ประเมินผลงานครั้งนี้ และเห็นชอบให้ผลงานผ่านประเมินด้วยเหตุผลใด คณะกรรมการคัดเลือกเห็นชอบด้วยหรือไม่ ผู้ฟ้องคดีได้พยายามขอดูผลงานทางวิชาการที่ผ่านการประเมินจากกองการเจ้าหน้าที่ แต่ก็ไม่ได้รับอนุญาตได้รับเพียงหนังสือตอบกลับจากกองเจ้าหน้าที่ว่าไม่ได้เก็บผลงานทางวิชาการที่ผ่านการประเมินไว้

ศาลปกครองกลาง
25 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

๑๒

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การเพิ่มเติมว่า นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ต้นสังกัดอยู่ที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้มาช่วยราชการในฐานะเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ และโอนย้ายมารับราชการที่สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ปรากฏตามสำเนา ก.พ. ๗ เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องทุกประการ กล่าวคือ ผ่านคณะกรรมการรับโอน การขอรับโอน การอนุมัติให้โอนและคำสั่งรับโอน ซึ่งเป็นไปตามกฎ ระเบียบทุกประการ การสมัครคัดเลือกข้าราชการดังกล่าว ดำเนินการไปตามระบบบริหารงานบุคคลของสำนักงานประกันสังคม โดยเมื่อมีตำแหน่งว่างจะต้องดำเนินการให้บุคลากรขององค์กรมีการเลื่อนระดับโดยเร็ว เพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเสียโอกาสและเกิดความล่าช้าเสียเปรียบโอกาสที่พึงได้เมื่อเทียบกับข้าราชการกรมอื่นๆ การดำเนินการคัดเลือกได้ดำเนินการไปตามขั้นตอนและระยะเวลาตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกเดิมตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ มีคณะกรรมการหลัก ๙ คน คือ รองเลขาธิการที่กำกับดูแลกองการเจ้าหน้าที่ (ระดับ ๙) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกันสังคม (ระดับ ๙) จำนวน ๗ คน และผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ (ระดับ ๘) เป็นกรรมการและเลขานุการ สำหรับผู้อำนวยการกองที่มีตำแหน่งว่างนั้นเป็นข้าราชการระดับ ๘ และหากตำแหน่งว่างอยู่ในภูมิภาคก็จะไม่มีผู้ใดเป็นคณะกรรมการ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมจึงได้พิจารณาตั้งบุคคลที่เป็นคณะกรรมการใหม่ คือ ประกอบด้วย เลขาธิการ (ระดับ ๑๐) รองเลขาธิการ (ระดับ ๙) จำนวน ๓ คน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกันสังคม (ระดับ ๙) จำนวน ๗ คน ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ (ระดับ ๘) กรรมการและเลขานุการ ซึ่งกรรมการชุดใหม่มีจำนวน ๑๒ คน เป็นข้าราชการระดับ ๑๐ จำนวน ๑ คน ระดับ ๙ จำนวน ๑๐ คน ระดับ ๘ จำนวน ๑ คน ซึ่งจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของคณะบุคคลมีจำนวนมากกว่าเดิมและเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับบริหารระดับสูงของกรมทั้งสิ้น ย่อมให้ความยุติธรรมมากกว่าชุดเดิมที่มีจำนวนน้อยกว่าและระดับตำแหน่งของตัวบุคคลที่ต่ำกว่า ส่วนการเปลี่ยนหลักเกณฑ์ใหม่นั้น เพื่อความเป็นธรรมแก่บุคคลทุกคนไม่ได้เอื้อให้บุคคลใด โดยเป็นไปตามมติของ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคม ซึ่งหลักเกณฑ์เดิมใช้มาแล้ว ๓ ปี คุณวุฒิและลักษณะของบุคคลในองค์กรเปลี่ยนไปจากเดิม ดังนั้น หลักเกณฑ์จึงจะต้องเปลี่ยนไป

ศาลปกครองกลาง
25 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

เพื่อความเป็นธรรม เช่น วุฒิการศึกษา บุคลากรส่วนใหญ่จบปริญญาโทแทบทั้งสิ้น ถึงแม้คะแนนเต็มต่ำกว่าเดิมแต่ช่วงชั้นห่างกัน ๑ คะแนนเท่ากัน จึงไม่มีความต่างกันระหว่างหลักเกณฑ์เก่ากับหลักเกณฑ์ใหม่ ความรู้จากงานในตำแหน่งนั้นมีบุคลากรหลายคนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านนั้นๆ เช่น ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านคลัง ด้านพัสดุ ด้านบัญชี ซึ่งผู้บังคับบัญชามอบหมายงานที่บุคคลเชี่ยวชาญด้านนั้นๆ โดยไม่มีการย้ายงานเลยเป็นเวลาหลายปี ดังนั้น หากมีการวัดจากงานที่ปฏิบัติก็จะเกิดการเสียเปรียบกับบุคคลที่มีการย้ายงานบ่อย ดังนั้น จึงเปลี่ยนหลักเกณฑ์เป็นการวัดการปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคมซึ่งให้ความยุติธรรมมากกว่าและไม่ก่อให้นางสาวมุทิตา ได้เปรียบบุคคลอื่นแต่ประการใด เพราะได้คะแนนต่ำสุดในข้อนี้ (ปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคมต่ำกว่า ๕ ปี) ความสามารถที่ได้จากความชอบกรณีพิเศษนั้นจะไม่มีความเป็นธรรม เนื่องจากหลายคนมีความสามารถมาก แต่การได้ความชอบกรณีพิเศษนั้นติดขัดเรื่องโควตาจำนวนคนและจำนวนเงิน หลายหน่วยจึงมีการเกลี่ยเฉลี่ยกันไปในแต่ละปี ส่วนเงินเดือนและคุณสมบัติของนางสาวมุทิตา นั้น เกณฑ์ของสำนักงาน ก.พ. กำหนดขั้นอัตราเงินเดือนสำหรับผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือก คือ ต้องมีเงินเดือนขั้นต่ำ ๑๔,๘๑๐ บาท แต่ในประกาศรับสมัครคัดเลือกกำหนดไว้ ๑๕,๔๑๐ บาท ซึ่งไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ของสำนักงาน ก.พ. ซึ่งสามารถทำได้ แต่เงินเดือนของนางสาวมุทิตา คือ ๑๗,๙๑๐ บาท ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์อัตราเงินเดือนจึงไม่เอื้อประโยชน์ต่อนางสาวมุทิตาแต่อย่างใด ตาม ก.พ. ๗ นางสาวมุทิตา ระบุเงินเดือน ๑๗,๙๑๐ บาท แต่ในประกาศรายชื่อข้าราชการผู้ได้รับการคัดเลือกระบุเงินเดือน ๑๔,๘๑๐ บาท เป็นข้อผิดพลาดในการพิมพ์ไม่ใช่สาระสำคัญแต่ประการใด ส่วนหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ กำหนดคุณสมบัติว่า ข้อ (๑) บุคคลดังกล่าวจะต้องได้ดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งหรือได้ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี ในขณะเดียวกันหนังสือของสำนักงาน ก.พ. ฉบับดังกล่าว ข้อ (๒) ก็กำหนดว่า ในกรณีที่ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตามข้อ (๑) ไม่ครบ ๑ ปี อาจพิจารณานำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่นซึ่งมีลักษณะงานเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้งหรือระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้ง มานับรวมเป็นระยะเวลาดำรงตำแหน่ง

ศาลปกครองกลาง
25 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

๑๔

ในสายงานที่จะแต่งตั้งให้ครบ ๑ ปีได้ โดยให้นับได้เฉพาะการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๓ หรือ ระดับ ๔ หรือสายงานที่เทียบเท่า กรณีเป็นข้าราชการตามกฎหมายอื่น ขณะนำเวลาดังกล่าวมานับต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง และข้อกำหนดอื่นที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ซึ่งนางสาวมุทิตาได้ใช้หลักเกณฑ์ข้อ (๒) นี้ นับระยะเวลาและได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะ ตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา ครั้งที่ ๔/๒๕๕๑ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า โดยธรรมเนียมทั่วไปการโอนย้ายไปสังกัดหน่วยงานอื่นการจะดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นต้องครองตำแหน่งระดับเดิมหรือปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ๑ ปีนั้น เนื่องจาก กฎ ระเบียบของ ก.พ. ไม่มีการระบุหรือกำหนดเป็นข้อห้าม ดังนั้น หากมีการกำหนดลักษณะดังกล่าวอาจถือได้ว่าเป็นการลิดรอนสิทธิของบุคคลที่มีสิทธิ เพราะกฎระเบียบ ของ ก.พ. ไม่มีข้อห้าม ดังนั้น สำนักงานประกันสังคมจึงถือสิทธิ์ของบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนเข้ารับการสมัครคัดเลือกได้ และในความเป็นจริงนางสาวมุทิตาได้มาปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคม ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ แล้ว ในฐานะมาช่วยราชการ แต่โอนมาตามระเบียบ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เท่านั้น สำหรับการกรอกใบสมัครและการให้คะแนนนั้นเป็นการกรอกที่คลาดเคลื่อนของตำแหน่ง (ระบุนักวิชาการแรงงาน ระดับ ๖ว ที่ถูกต้องคือ นักวิชาการประกันสังคม ๖ว) เป็นการผิดพลาดที่ไม่ใช่สาระสำคัญไม่ทำให้ประเด็นหลักคลาดเคลื่อนหรือสำคัญผิดแต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องจากผู้สมัครมีทั้งสิ้น ๑๗๒ คน กองการเจ้าหน้าที่อาจไม่สามารถตรวจสอบครบถ้วนทุกฉบับได้ การกรอกใบสมัครคลาดเคลื่อนที่มิใช่สาระสำคัญไม่อาจถือได้ว่าบุคคลดังกล่าวขาดคุณสมบัติ ไม่รอบคอบหรือไม่เหมาะสมที่จะได้รับการคัดเลือก ส่วนคะแนนของผู้เข้ารับการคัดเลือกแต่ละคนเป็นไปตามมติของคณะกรรมการซึ่งมีถึง ๑๒ คนและเป็นผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานประกันสังคมทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการให้ความเป็นธรรมกับทุกคนได้เป็นอย่างดี สำหรับผลงานที่ผ่านมาเป็นการนำเสนองานที่ปฏิบัติ ซึ่งการให้คำจำกัดความนั้นจะต้องมีแหล่งที่มาที่ทุกคนยอมรับ การที่ระบุว่านำข้อมูลบางส่วนจากหนังสือ “ประเทศไทย

ศาลปกครองกลาง
25 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

๑๕

กับการไปสู่รัฐสวัสดิการ" นั้น เป็นการยกข้อความเฉพาะคำจำกัดความและนำบางส่วนมาอ้างอิง ซึ่งเป็นลักษณะการเขียนบทความเท่านั้นไม่ใช่ลักษณะการคัดลอกแต่ประการใด การเสนอแนวคิดและวิธีการเพื่อเสนอผลงานและปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพนั้นเป็นการเสนอมุมมองไปข้างหน้าที่ใช้ตรรกะในการชี้นำ คือ การมีเหตุและผล เห็นความเป็นจริงและสามารถประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของบุคลากรพึงมีเพื่อการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้า ถึงแม้ว่าไม่ได้ลงไปปฏิบัติงานจริงที่จังหวัดเพชรบุรี แต่การศึกษาจากความรู้ที่สั่งสมมาและจากการค้นคว้าสามารถที่จะเสนอแนวคิดแล้วนำแนวคิดนั้นมาปฏิบัติงานได้ การประเมินผลงานของนางสาวมุทิตา นั้น มีคณะกรรมการประเมินผลงานในสายงานเป็นผู้มีอำนาจประเมิน ซึ่งมติคณะกรรมการประเมินเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประเมินผลงานโดยเฉพาะ กองการเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นไม่สามารถแทรกแซงได้ กองการเจ้าหน้าที่จะรับผลของการประเมินของคณะกรรมการประเมิน เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เอกสารผลงานที่ประเมินกองการเจ้าหน้าที่จะคืนให้ผู้ขอรับการประเมินทุกรายโดยมีลายมือชื่อรับเอกสารคืนครบถ้วน ซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติกับผู้ขอรับการประเมินทุกราย

ศาลไต่สวนคู่กรณีเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๕ โดยได้สอบถามผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองว่าหลักเกณฑ์การคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว นอกจากเกณฑ์การคัดเลือกซึ่งมีคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน แล้วมีการพิจารณาหลักเกณฑ์อื่น ๆ นอกจากนี้ ประกอบการพิจารณาด้วยหรือไม่ ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชี้แจงว่าไม่มีและขอผลัดส่งเอกสารการให้คะแนนของคณะกรรมการฯ ต่อศาล ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อศาลตามหนังสือสำนักงานประกันสังคม ที่ รง ๐๖๐๗/๑๒๕๓ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และตามหนังสือสำนักงานประกันสังคม ที่ รง ๐๖๐๗/๔๙๕๒ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งศาลได้สั่งรับรวมสำนวนไว้แล้ว

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดีในวันเดียวกันด้วยแล้ว

๑๖

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ารับราชการสังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เปิดรับสมัครคัดเลือกบุคคลเข้ารับการประเมินผลงาน เพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว และตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว โดยดำเนินการคัดเลือกข้าราชการที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๑๗ อัตรา โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วยรองเลขาธิการ จำนวน ๓ คน ผู้เชี่ยวชาญด้านประกันสังคม ๗ คน ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นประธานกรรมการ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมได้มีการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ มีมติกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินประกอบด้วย ความรู้ คะแนนเต็ม ๕ คะแนน พิจารณาจากวุฒิการศึกษา โดยผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีได้ ๔ คะแนน ระดับปริญญาโทได้ ๕ คะแนน ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงผู้ที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่า มีความรู้มากกว่าตามคุณวุฒิการศึกษาที่ได้รับ ประสบการณ์ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน พิจารณาจากระยะเวลาการปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคมโดยพิจารณาว่ากรณีที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคมแสดงให้เห็นว่ามีองค์ความรู้เกี่ยวกับงานประกันสังคมในประเด็นที่แตกต่างกันตามระยะเวลา อาวุโส คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน แบ่งเป็นอาวุโสครองระดับและอาวุโสเงินเดือน ความสามารถ คะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน พิจารณาจากผลงานที่เป็นผลงานที่ผ่านมาและข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางาน ซึ่งผู้สมัครจะต้องเสนอข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางานกรณีได้รับการแต่งตั้งไปดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ความเหมาะสมคะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน พิจารณาจากความประพฤติ การประสานงาน จิตมุ่งบริการ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การประเมินคุณลักษณะของบุคคลและอื่น ๆ พิจารณาในแง่ของพฤติกรรมความเหมาะสมที่ควรได้รับการดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น หลังจากนั้น ได้มีการประกาศผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว รวม ๑๗ คน ตามประกาศลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ โดยนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ เป็นบุคคลที่ผ่านการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ผู้ฟ้องคดีกับพวกได้มีหนังสือทักท้วงให้ทบทวนการพิจารณาคัดเลือกกรณีของนางสาวมุทิตา

ศาลปกครองกลาง
25 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

ต่อประธานคณะกรรมการคัดเลือกตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๖, ๒๑, ๒๕ และ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ และได้รับแจ้งจากกองการเจ้าหน้าที่ตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑ ว่าการคัดเลือกข้าราชการดังกล่าวเป็นไปโดยชอบแล้ว ผู้ฟ้องคดีกับพวกเห็นว่าการพิจารณาคัดเลือกดังกล่าวไม่มีความเป็นธรรมและไม่โปร่งใส ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. และมติ อ.ก.พ. กำหนดไว้ เนื่องจากนางสาวมุทิตา ดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งไม่ครบ ๑ ปี อีกทั้งการเสนอผลงานลักษณะผลงานไม่ใช่ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และไม่เป็นไปตามลักษณะงานของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า ประกาศผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เรื่อง ผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว เฉพาะตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยมีประเด็นต้องวินิจฉัยก่อนว่า กระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา กำหนดให้ อ.ก.พ. กรมมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลโดยมีองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ คุณสมบัติของบุคคล คุณลักษณะของบุคคล ผลการปฏิบัติงานย้อนหลัง ๓ ปี ชื่อผลงานที่จะส่งประเมินพร้อมทั้งเค้าโครงเรื่องสัดส่วนของผลงานในส่วนที่ตนเองปฏิบัติและรายชื่อผู้ร่วมจัดทำผลงาน (ถ้ามี) ข้อเสนอแนวคิดเพื่อพิจารณางานรวมทั้งกำหนดเกณฑ์การตัดสินและอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร รวมถึงกำหนดให้มีการประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก ประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาคุณสมบัติของบุคคลในเรื่องระยะเวลาขั้นต่ำในการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งหรือสายงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้ง พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงาน วินิจฉัยกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลในเรื่องระยะเวลาขั้นต่ำในการดำรงตำแหน่งหรือ

ศาลปกครองกลาง
2 5 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

เคยดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งรายงานผลการพิจารณาคัดเลือก เป็นต้น รวมถึงได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการคัดเลือกบุคคลไว้แล้ว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีประกาศลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ รับสมัครคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว จำนวน ๙ อัตราและตำแหน่งนักวิชาการการเงินและบัญชี จำนวน ๘ อัตรา ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๘๒๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะ ตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา โดยกำหนดให้คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลมีหน้าที่พิจารณาคุณสมบัติของบุคคลในเรื่องระยะเวลาขั้นต่ำการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้ง รายงานผลการพิจารณาคัดเลือกพร้อมทั้งเหตุผลในการพิจารณาต่อเลขาธิการสำนักงานประกันสังคม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตรวจสอบข้อมูลกรณีที่มีผู้ทักท้วง รวมถึงกำหนดวิธีการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อย้าย โอน หรือบรรจุกลับเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ไม่สูงกว่าระดับเดิม จากนั้น อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมได้ประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะ ตำแหน่งระดับ ๗ ดังนี้ ๑. ความรู้ ๕ คะแนน ๒. ประสบการณ์ ๑๐ คะแนน ๓. อาวุโส ๒๐ คะแนน ๔. ความสามารถ ๔๐ คะแนน ๕. ความเหมาะสม ๒๕ คะแนน แล้วรายงานผลการคัดเลือกต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พร้อมบัญชีรายชื่อและเหตุผลตามหนังสือ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ อันเป็นการดำเนินการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ซึ่งชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างว่าประกาศผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ตามประกาศลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ไม่แยกรายละเอียดหรือแสดงรายละเอียดระบุว่าแต่ละคน

๑๙

เลือกจังหวัดใด และแยกประเภทตำแหน่งที่สมัครให้ทราบอย่างชัดเจนนั้น เห็นว่า ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ เรื่อง การประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินบุคคลไว้ให้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกโดยเปิดเผยและกำหนดเวลาให้ทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันประกาศ โดยมิได้กำหนดให้ต้องระบุรายละเอียดดังที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ากล่าวอ้าง เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ประกาศผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว โดยกำหนดเวลาให้ทักท้วงได้ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันประกาศ จึงเป็นการดำเนินการที่ชอบ ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีทั้งห้าฟังไม่ขึ้น

มีประเด็นต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองพิจารณาคัดเลือกนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยมีปัญหาต้องวินิจฉัยเบื้องต้นว่านางสาวมุทิตา มีคุณสมบัติที่จะแต่งตั้งได้หรือไม่ เห็นว่า หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ได้กำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา ไว้ว่า ๑. เป็นผู้ผ่านการประเมินบุคคล ๒. มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง... ทั้งนี้ ๑. บุคคลดังกล่าวจะต้องได้ดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งหรือได้ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี ๒. ในกรณีที่ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตาม ๑. ไม่ครบ ๑ ปี อาจพิจารณานำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่น ซึ่งมีลักษณะงานเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้งหรือระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมานับรวมเป็นระยะเวลาดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งให้ครบ ๑ ปี โดยให้นับได้เฉพาะการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๓ หรือระดับ ๔ หรือสายงานที่เทียบเท่ากรณีเป็นข้าราชการตามกฎหมายอื่นและขณะนำเวลาดังกล่าวมานับผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งและข้อกำหนดอื่นที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง...

ศาลปกครองกลาง
25 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

ซึ่งเมื่อพิจารณาคุณสมบัติของนางสาวมุทิตา แล้ว ปรากฏว่าได้โอนมารับราชการในตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งเมื่อนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานที่โอนมาแต่งตั้งยังดำรงตำแหน่งไม่ครบ ๑ ปี ตาม ๑. แต่เนื่องจากตาม ๒. ได้กำหนดให้นำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่นซึ่งมีลักษณะเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้งหรือระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมานับรวมเป็นระยะเวลาดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งให้ครบ ๑ ปีได้ เมื่อนางสาวมุทิตา เคยดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๓ จนถึงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๕ สังกัดกระทรวงแรงงานตั้งแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ ถึงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๘ เป็นเวลา ๘ ปี ๑ เดือน โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติคือรับเรื่องราวร้องทุกข์และประสานให้ความช่วยเหลือแก่แรงงานเด็ก ตรวจการใช้แรงงานเด็ก งานประชุมคณะกรรมการคุ้มครองแรงงานเด็กและได้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๖ว กลุ่มงานพัฒนาระบบมาตรฐานแรงงาน สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งเมื่อพิจารณาลักษณะงานโดยทั่วไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของตำแหน่งนักวิชาการแรงงานแล้ว เห็นว่าสายงานนี้คลุมถึงตำแหน่งต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานด้านวิชาการแรงงานและด้านการประกันสังคม ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์วิจัยประเด็นต่าง ๆ ด้านแรงงานเพื่อการกำหนดมาตรฐานแรงงาน วางแผน เสนอแนะ แนวทางพัฒนางานด้านแรงงานและด้านการประกันสังคมปฏิบัติงานส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายในการทำงานด้านการคุ้มครองแรงงาน ความปลอดภัยในการทำงาน แรงงานสัมพันธ์และสวัสดิการแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบ การรับคำร้องและพิจารณาวินิจฉัยคำร้อง ตรวจข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ดำเนินคดีแก่ผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน ไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทแรงงาน ประสานงานและเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับงานด้านแรงงานและด้านการประกันสังคมแก่หน่วยงานราชการเอกชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง เห็นได้ว่า ลักษณะงานของนางสาวมุทิตา มีลักษณะงานเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้ง ซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลก็ได้มีมติเห็นชอบอนุมัติการนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง

๒๑

ในสายงานที่จะแต่งตั้งให้แก่นางสาวมุทิตา ถือได้ว่านางสาวมุทิตา มีคุณสมบัติที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ได้

มีประเด็นต้องวินิจฉัยต่อไปอีกว่า การให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว เป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมได้มีมติกำหนด หลักเกณฑ์ การให้คะแนนไว้ประกอบด้วยความรู้ ๕ คะแนน ประสบการณ์ ๑๐ คะแนน อาวุโส ๒๐ คะแนน ความสามารถ ๔๐ คะแนน และข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางานและความเหมาะสม ๒๕ คะแนน เมื่อนางสาวมุทิตา เดิมดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๖ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ต่อมาได้โอนย้ายมาดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ โดยปฏิบัติงานเป็นเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งหากพิจารณาตารางคะแนนผลการคัดเลือกข้าราชการที่เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว สำนักงานประกันสังคมเพชรบุรี เลขที่ตำแหน่ง ๑๓๖๒ แล้ว เห็นได้ว่านางสาวมุทิตา มีลำดับอาวุโสอยู่ลำดับที่ ๕๔๘ คะแนนความรู้ได้ ๕ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๕ คะแนน ความสามารถได้ ๓๙ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน ความเหมาะสมได้ ๒๔ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน ส่วนคะแนนความเหมาะสมได้ ๘ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ในขณะที่ข้าราชการรายอื่นที่มีลำดับอาวุโสสูงกว่านางสาวมุทิตา ได้คะแนนความสามารถและคะแนนความเหมาะสมต่ำกว่านางสาวมุทิตา ทั้งที่คะแนนประสบการณ์ได้คะแนน ๑๐ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน การให้คะแนนดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าคะแนนประเมินในส่วนของความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับประสบการณ์ ซึ่งข้าราชการผู้ที่มีลำดับอาวุโสมากกว่าและโดยความเป็นจริงแล้วย่อมมีประสบการณ์มากกว่า นอกจากนี้ ความรู้ความสามารถและความเหมาะสมก็ย่อมมีตามประสบการณ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ครองอยู่มากกว่าผู้ที่มีลำดับอาวุโสน้อยกว่าและเพิ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งดังกล่าว เมื่อนางสาวมุทิตาเพิ่งโอนมารับราชการตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคมย่อมต้องใช้เวลาในการเรียนรู้งานและสั่งสมประสบการณ์ในตำแหน่งที่แต่งตั้ง ซึ่งหากพิจารณาคุณสมบัติเปรียบเทียบแล้วจะเห็น

ศาลปกครองกลาง
25 มี.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

ได้ว่าแม้นางสาวมุทิตา จะได้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๖ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมาก่อนก็ตาม แต่ก็มิได้หมายความว่า ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของนางสาวมุทิตา จะมีมากกว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคมซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวมาก่อนแต่อย่างใด เพียงแต่สามารถนำระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งดังกล่าวมานับรวมกับตำแหน่งปัจจุบันว่ามีลักษณะงานที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้งได้เท่านั้น การที่นางสาวมุทิตาได้รับคะแนนจากการประเมิน ในส่วนความสามารถ ๓๙ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน และความเหมาะสม ๒๔ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน ส่วนคะแนนประสบการณ์ได้ ๘ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน แสดงให้เห็นว่าการให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของนางสาวมุทิตา ที่เพิ่งจะมาดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว แต่อย่างใด นอกจากนี้ ในวันไต่สวน ศาลได้ขอหลักฐานการให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลจากผู้รับอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ผู้รับอำนาจแจ้งว่าไม่ได้นำมาและแจ้งต่อศาลว่าจะนำส่งศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่เมื่อครบกำหนดผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ยื่นคำร้องขอขยายเวลายื่นเอกสารการให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลออกไปอีก ๓๐ วัน ศาลก็ได้อนุญาต เมื่อครบกำหนดเวลาแล้วก็ได้ขออนุญาตขยายระยะเวลายื่นเอกสารดังกล่าวอีกครั้งเป็นระยะเวลา ๓๐ วัน ศาลก็ได้อนุญาตและต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ส่งเอกสารต่อศาล ซึ่งศาลได้มีหมายแจ้งว่าเอกสารดังกล่าวไม่ใช่เอกสารการให้คะแนนของคณะกรรมการที่ให้คะแนนผู้สมัครตามที่ศาลมีคำสั่งให้จัดส่งเพื่อนำมาประกอบการพิจารณา จึงมีคำสั่งให้จัดส่งเอกสารดังกล่าวภายในระยะเวลาที่ศาลได้อนุญาตให้ขยายระยะเวลาในครั้งหลัง หากไม่ดำเนินการจัดส่งภายในกำหนดเวลาดังกล่าวจะถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยอมรับตามข้อเท็จจริงของผู้ฟ้องคดี ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้จัดส่งเอกสารที่มิใช่เอกสารการให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลต่อศาล ซึ่งเอกสารบางอย่างก็ปรากฏอยู่ในสำนวนคดีแล้วตั้งแต่ในชั้นแสวงหาข้อเท็จจริงของศาล แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่มีหลักฐานการให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคล จึงต้องฟังว่าไม่มีการให้คะแนนผู้สมัครทุกคน ถือเป็นการเลือกปฏิบัติและเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้ง การดำเนินการดังกล่าวก็ปรากฏว่า

มิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ อย่างเคร่งครัด เช่นไม่ระบุเหตุผลการพิจารณาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและโดยเฉพาะที่กำหนดให้ต้องระบุเหตุผลความเหมาะสมของบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อข้าราชการที่เกี่ยวข้องจะได้รับทราบผลประเมินความเหมาะสมโดยเปิดเผย จึงไม่สอดคล้องกับการบริหารงานบุคคลตามระบบคุณธรรมและหลักความโปร่งใสอันเป็นพื้นฐานสำคัญของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ทำให้เห็นได้ว่า การดำเนินการของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลมีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่นางสาวมุทิตา มีผลให้ประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เรื่อง ผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

พิพากษาเพิกถอนประกาศผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เรื่อง ผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เฉพาะตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว รายนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ แล้วให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการใหม่ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

นายสมิง พรทวีศักดิ์อุดม
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น
ประจำศาลปกครองสูงสุด ช่วยทำงานชั่วคราว
ในศาลปกครองกลาง

นายตระหง่าน เกียรติศิริโรจน์
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายนพรัตน์ สร้อยแสวง
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายอิทธิพร จิระพัฒนากุล

ศาลปกครองกลาง
25 ก.ค. 2555
ศาลปกครองกลาง

๒ ๘ กพ. ๒๕๖๓

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๑๗๒๗/๒๕๕๕
คดีหมายเลขแดงที่ ศ. ๘๙/๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๔ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	นางสาวกัญจนัท สิทธิชัย ที่ ๑	ผู้ฟ้องคดี
	นางสาวกาญจนา จงสนองทรัพย์ ที่ ๒	
	นางสาวพรกมล เบ้าหล่อเพชร ที่ ๓	
	นางสาวนิสาชล มโหทาน ที่ ๔	
	นางจีราวรรณ รินทะรึก ที่ ๕	
	สำนักงานประกันสังคม ที่ ๑	
	เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม ที่ ๒	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๕๒๘/๒๕๕๑ หมายเลขแดงที่ ๑๙๘๓/๒๕๕๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ารับราชการในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เปิดรับสมัครคัดเลือกบุคคลเข้ารับการประเมินผลงาน เพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว

/โดยดำเนินการ...

โดยดำเนินการคัดเลือกข้าราชการที่มีคุณสมบัติครบถ้วน ตามประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงาน ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๑๗ อัตรา โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วยรองเลขาธิการ จำนวน ๓ คน ผู้เชี่ยวชาญด้านประกันสังคม ๗ คน ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นประธานกรรมการ ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ ได้มีการประกาศรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกในการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว จำนวน ๑๗๒ คน ซึ่งรวมถึงผู้ฟ้องคดีทั้งห้าด้วย หลังจากนั้น ได้มีประกาศผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว รวม ๑๗ คน ตามประกาศลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ โดยประกาศดังกล่าวไม่แยกรายละเอียด หรือแสดงรายละเอียดระบุว่าแต่ละคนเลือกจังหวัดใด และไม่แยกประเภทตำแหน่งที่สมัครให้ทราบอย่างชัดเจน รวมถึงหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกไม่ได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคลหรือประโยชน์ที่จะได้รับ และไม่ระบุเหตุผลในการพิจารณาของกรรมการแต่ละท่านไว้เป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้ นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ บุคคลที่ผ่านการคัดเลือก เพิ่งโอนย้ายจากตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๖ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมาดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม แต่ปฏิบัติงานหน้าที่เลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก่อนหน้าประกาศรับสมัครเพียง ๒๖ วัน ซึ่งตำแหน่งนักวิชาการแรงงานมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคมแต่อย่างใด ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้โอนย้ายมาสังกัดสำนักงานประกันสังคมเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๔ ครองตำแหน่งระดับ ๖ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๔ อัตราเงินเดือน ๒๒,๒๕๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ โอนมาเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๓๓ ครองตำแหน่งระดับ ๖ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๑ อัตราเงินเดือน ๒๔,๔๓๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ โอนมาเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๕ ครองตำแหน่งระดับ ๖ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๑ อัตราเงินเดือน ๒๓,๐๖๐ บาท อีกทั้งการเสนอผลงาน ลักษณะผลงานไม่ใช่ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของผู้ได้รับการคัดเลือก แต่เป็นการแสดงแนวคิดวิธีการที่ไม่สอดคล้องกับตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ที่แต่งตั้ง และไม่เป็นไปตามลักษณะงานของตำแหน่งที่แต่งตั้ง ซึ่งนางสาวมุทิตาต้องปฏิบัติงานแทนประกันสังคมจังหวัด และงานประกันสังคมในส่วนภูมิภาค ต้องใช้ประสบการณ์จริงด้านประกันสังคมและสามารถแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชา มิใช่เป็นเพียงผู้พิจารณากลั่นกรองงานประกันสังคมเพียงอย่างเดียว หรือรู้เพียงนโยบายหรืองานด้านกฎหมายเท่านั้น

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ส่วนการดำเนินการ...

ส่วนการดำเนินการคัดเลือก คณะกรรมการจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด ตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ และตามมติ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคม โดยต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของบุคคล ความเหมาะสม ประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ และต้องระบุเหตุผลในการพิจารณาไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้มีหนังสือทักท้วงให้ทบทวนการพิจารณาคัดเลือก กรณีของนางสาวมุทิตาต่อประธานคณะกรรมการคัดเลือกตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ และได้รับแจ้งจากกองการเจ้าหน้าที่ตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑ ว่าการคัดเลือกข้าราชการดังกล่าวเป็นไปโดยชอบแล้ว ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่าการพิจารณาคัดเลือกดังกล่าวไม่มีความโปร่งใส และไม่เป็นธรรม จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนประกาศสำนักงานประกันสังคม เรื่อง ผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เปิดรับสมัครและคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว จำนวน ๙ อัตรา โดยแบ่งเป็น สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ๕ จำนวน ๑ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน ๑ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดจันทบุรี จำนวน ๑ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดพังงา จำนวน ๑ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๑ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดยะลา จำนวน ๑ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๒ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๑ อัตรา และตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว จำนวน ๘ อัตรา โดยแบ่งเป็น สำนักงานประกันสังคมจังหวัดชลบุรี จำนวน ๑ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดตรัง จำนวน ๑ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดภูเก็ต จำนวน ๑ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดระยอง จำนวน ๑ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา จำนวน ๑ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสระบุรี จำนวน ๑ อัตรา สำนักงานประกันสังคมจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน ๑ อัตรา การดำเนินการสมัครและคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงาน เพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว และตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ได้ถือปฏิบัติ...

ได้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีประกาศลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ รับสมัครคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว และตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว ระหว่างวันที่ ๗ ถึง ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๑ ประกอบด้วย ตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว จำนวน ๙ อัตรา ตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว จำนวน ๘ อัตรา ต่อมา อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมได้มีการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ มีมติกำหนดหลักเกณฑ์ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ (๕ คะแนน) ประสบการณ์ (๑๐ คะแนน) อาวุโส (๒๐ คะแนน) ความสามารถ (๔๐ คะแนน) และข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางานและความเหมาะสม (๒๕ คะแนน) ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ โดยได้ทำการตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคลและรวบรวมข้อมูลตามเกณฑ์ที่ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมกำหนดเสนอคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลพิจารณา ซึ่งได้แบ่งตามตำแหน่งและสังกัดที่สมัครเข้ารับการคัดเลือก และได้ประกาศรายชื่อข้าราชการที่มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกในการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว และได้ปฏิบัติตามมติ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ที่ได้พิจารณาทั้งความรู้ วุฒิการศึกษา โดยมีการกำหนดระดับคะแนนไว้ในแต่ละเรื่อง ส่วนการพิจารณาความสามารถจะพิจารณาจากผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางานของผู้สมัคร สำหรับสาเหตุที่ไม่ระบุเหตุผลในการพิจารณาของกรรมการแต่ละท่านไว้เป็นลายลักษณ์อักษรนั้น คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลได้พิจารณาในการประชุมพร้อมทั้งเหตุผลในการพิจารณาต่อผู้มีอำนาจสั่งบรรจุเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว กรณีคุณสมบัติของนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ผู้ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ที่โอนมารับราชการในตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จะต้องมีคุณสมบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ กล่าวคือ บุคคลนั้นจะต้องได้ดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งหรือได้ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี หากระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ไม่ครบ ๑ ปี

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/อาจพิจารณา...

อาจพิจารณานำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานที่อื่น ซึ่งมีลักษณะงานเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้ง หรือระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมานับรวมเป็นระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งให้ครบ ๑ ปี โดยให้นับได้เฉพาะการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๓ หรือระดับ ๔ หรือสายงานที่เทียบเท่า กรณีเป็นข้าราชการตามกฎหมายอื่น ขณะนำเวลาดังกล่าวมานับผู้นั้นต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งและข้อกำหนดอื่นที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นางสาวมุทิตาได้โอนมารับราชการในตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ และจากการตรวจสอบคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งแล้ว ปรากฏว่า นางสาวมุทิตา ดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งหรือได้ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมาแล้วไม่ครบ ๑ ปี แต่ทั้งนี้ กรณีที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งไม่ครบ ๑ ปี สามารถนำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่น ซึ่งมีลักษณะงานที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้งมานับรวมเป็นระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งให้ครบ ๑ ปี ได้ โดยให้นับได้เฉพาะการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๓ และมีวุฒิตรงตามคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ จากการตรวจสอบประวัติการรับราชการของนางสาวมุทิตา พบว่าเคยดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๓ ถึงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๕ สังกัดกองแรงงานหญิงและเด็ก กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ ถึงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๘ รวมระยะเวลา ๘ ปี ๑ เดือน ซึ่งลักษณะงานที่ปฏิบัติ คือ การรับเรื่องราวร้องทุกข์และประสานให้ความช่วยเหลือแก่แรงงานเด็ก ตรวจการใช้แรงงานเด็ก งานประชุมคณะกรรมการคุ้มครองแรงงานเด็ก และดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๖ว กลุ่มงานพัฒนาระบบมาตรฐานแรงงาน สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลได้มีมติเห็นชอบอนุมัติการนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้ง ๑ ปี ได้ เนื่องจากลักษณะงานที่ปฏิบัติได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วิจัยด้านแรงงาน การวินิจฉัยประเด็นปัญหาแรงงานและสิทธิประโยชน์ รวบรวมและประสานข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาวิเคราะห์วิจัย ประสานจัดทำแผนงานโครงการ

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/และงบประมาณ...

และงบประมาณรวมทั้งการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นงานวิชาการที่มีลักษณะใกล้เคียงกับงานในความรับผิดชอบของตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคมที่จะแต่งตั้งได้ ส่วนการเสนอผลงานของนางสาวมุทิตา นั้น ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ระบุไว้ว่าผลงานที่ส่งประเมินจะต้องประกอบด้วยผลงานที่เกิดจากงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ และข้อเสนอแนวคิดเพื่อพัฒนางาน กล่าวคือ ๑) ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาที่เป็นผลสำเร็จของงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้นั้นซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องมีการจัดทำผลงานขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการประเมินโดยเฉพาะ โดยให้นำเสนอในรูปแบบของการสรุปวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นแสดงถึงผลที่เกิดขึ้น แสดงถึงความรู้ ความสามารถ และความชำนาญงานของบุคคล สามารถระบุผลสำเร็จของงาน หรือประโยชน์ที่เกิดจากผลงานดังกล่าว หรือการนำผลงานไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหางานหรือใช้เสริมยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน ทั้งนี้ ผลงานที่จะนำมาประเมินจะต้องอยู่ในเงื่อนไข กล่าวคือ เป็นผลงานที่จัดทำขึ้นในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งในระดับที่ต่ำกว่าระดับที่จะประเมิน ๑ ระดับ และมิใช่ผลงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อขอรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรหรือเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม กรณีที่เป็นผลงานร่วมกันของบุคคลหลายคนจะต้องแสดงให้เห็นว่าผู้เสนอผลงานประเมินได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหรือผลิตผลงานในส่วนใดหรือเป็นสัดส่วนเท่าใด และมีคำรับรองจากผู้มีส่วนร่วมในผลงานนั้นและจากผู้บังคับบัญชาด้วย ๒) สำหรับข้อเสนอแนวคิดวิธีการ เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรเป็นแนวคิด วิสัยทัศน์หรือแผนงานที่จะทำในอนาคต เพื่อพัฒนางานในตำแหน่งที่จะได้รับการแต่งตั้งและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน รวมทั้งควรเป็นแนวคิดหรือแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งจากการตรวจสอบผลงานการดำเนินงานที่ผ่านมาของนางสาวมุทิตาแล้วพบว่า เป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์การคัดเลือกตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘

สำหรับประเด็นที่ว่า การประกาศรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกในการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ที่ไม่แยกหรือแสดงรายละเอียดระบุว่าแต่ละคนเลือกจังหวัดใดและแยกประเภทตำแหน่งที่สมัครให้ทราบอย่างชัดเจน รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกไม่ได้คำนึงถึงความรู้

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ความสามารถ...

ความสามารถ ของบุคคลหรือประโยชน์ที่จะได้รับ และไม่ระบุเหตุผลในการพิจารณาของกรรมการแต่ละท่านไว้เป็นลายลักษณ์อักษร นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองขอชี้แจงว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการประกาศให้ผู้ที่มีความประสงค์ยื่นใบสมัครเข้ารับการคัดเลือก และต่อมาได้ดำเนินการประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกแยกตามตำแหน่งที่ผู้เข้ารับการคัดเลือกได้รับการคัดเลือกในตำแหน่งนั้นๆ เพื่อเปิดโอกาสให้สามารถคัดค้านได้ภายใน ๓๐ วัน ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ครบถ้วนทุกประการ และเป็นการดำเนินการวิธีเดียวกันกับการคัดเลือกในกรณีอื่นๆ ซึ่งมิได้แตกต่างไปจากวิธีการที่เคยดำเนินการที่ผ่านมาแต่อย่างใด และ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคล เพื่อทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือกภายใต้หลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ทุกประการ ซึ่งได้คำนึงถึงหลักความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสม ประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ โดยครบถ้วนและเสมอภาคทุกคนแล้ว ตามหลักเกณฑ์ ที่ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคม กำหนดในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ดังนี้ ความรู้ คะแนนเต็ม ๕ คะแนน พิจารณาจากวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงสูงกว่าปริญญาโท โดยผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีได้ ๔ คะแนน ระดับปริญญาโทได้ ๕ คะแนน ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงผู้ที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่า มีความรู้มากกว่าตามคุณวุฒิการศึกษาที่ได้รับ ประสบการณ์ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน พิจารณาจากระยะเวลาการปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคม โดยพิจารณาว่าระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสำนักงานประกันสังคมก่อให้เกิดทักษะ มีการปฏิบัติงานที่สั่งสมประสบการณ์ที่นานกว่า ทั้งด้านความรู้และความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ซึ่งนับว่ามีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคมที่แสดงให้เห็นว่ามีองค์ความรู้เกี่ยวกับงานประกันสังคมในระดับสัดส่วนต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน โดยผู้ที่ปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคมมีระยะเวลาตั้งแต่ ๕ ปี ขึ้นไปได้ ๑๐ คะแนน และปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคมมีระยะเวลาต่ำกว่า ๕ ปี ได้ ๘ คะแนน อาวุโส คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน แบ่งเป็นอาวุโสครองระดับ และอาวุโสเงินเดือน ให้ผู้ที่ครองระดับก่อนจะได้คะแนนที่สูงกว่า และผู้ที่มีกลุ่มเงินเดือนสูงกว่าจะได้รับคะแนนสูงกว่าซึ่งเป็นไปตามหลักอาวุโส ความสามารถ คะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน พิจารณาจากผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางาน ซึ่งผู้สมัครจะต้อง

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/เสนอข้อเสนอ...

เสนอข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางานกรณีได้รับการแต่งตั้งไปดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น หมายถึงการแสดงวิสัยทัศน์ในการพัฒนางานมุ่งไปสู่การเปลี่ยนแปลง โดยผู้ได้รับการคัดเลือกต้องเสนอเป็นเอกสารภายใต้ชื่อเรื่องที่ผู้ได้รับการคัดเลือกกำหนด ๒ ฉบับ คือ ผลงานที่เกิดจากงานในหน้าที่ความรับผิดชอบและข้อเสนอแนวคิดเพื่อพัฒนางาน ซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลเป็นผู้พิจารณาให้คะแนน ความเหมาะสม คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน พิจารณาจากความประพฤติ การประสานงานจิตมุ่งบริการ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การประเมินคุณลักษณะของบุคคลและอื่นๆ พิจารณาในแง่ของพฤติกรรมความเหมาะสมที่ควรจะได้รับการดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น โดยคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลเป็นผู้พิจารณาให้คะแนน ส่วนประเด็นที่ว่าหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาคัดเลือกรายนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ เปรียบเทียบกับผู้ฟ้องคดีทั้งห้ามีข้อแตกต่างกันอย่างไร และใช้วิธีการอย่างไร เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์อะไรบ้าง การเสนอผลงาน ลักษณะผลงานไม่ใช่ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของผู้ได้รับการคัดเลือกดังกล่าว แต่เป็นการแสดงแนวคิดหรือวิธีการที่ไม่สอดคล้องกับตำแหน่งนักวิชาการจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด นั้น อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคม เป็นผู้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือก และคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกในการประเมินผลงาน เพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ตามประกาศสำนักงานประกันสังคม ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ จำนวน ๑๗๒ ราย โดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยมิได้เลือกปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมกำหนดทุกประการ โดยคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลได้ดำเนินการคัดเลือกตามเกณฑ์ข้อ ๑ ดังกล่าว โดยพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนเฉพาะแต่ละตำแหน่งของแต่ละจังหวัด ผู้ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับการคัดเลือกในตำแหน่งนั้น

ส่วนการเสนอผลงาน คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลได้ดำเนินการคัดเลือกโดยวิธีการพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงาน เพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ โดยได้พิจารณาคัดเลือกผู้ฟ้องคดีทั้ง ๕ ราย นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ รวมทั้งผู้สมัครรายอื่น ในเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกันไม่แตกต่างกัน โดยผลงานของนางสาวมุทิตาเป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ภายใต้ชื่อผลงาน “การบริหารจัดการเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร” เป็นลักษณะงานที่ปฏิบัติของนางสาวมุทิตาในตำแหน่งหน้าที่

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ที่รับผิดชอบ...

ที่รับผิดชอบ สามารถแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน สื่อสารในความรู้ความชำนาญในผลงานที่นำเสนอได้อย่างเป็นลำดับ โดยสามารถนำเสนอได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่วนข้อเสนอแนวคิดหรือวิธีการ เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ภายใต้ชื่อ "ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการประกันสังคม กรณีศึกษาสำนักงานประกันสังคมจังหวัดเพชรบุรี" เป็นข้อเสนอแนวคิดของนางสาวมุทิตา ในกรณีได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งกล่าวถึง หลักการ ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันสังคม โดยสามารถนำหลักการต่างๆ มาศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระบบการให้บริการ รวมถึงศึกษาปัญหา อุปสรรค และสาเหตุของปัญหาเพื่อนำไปแก้ไข และหาแนวทางป้องกัน เพื่อผลสัมฤทธิ์ของงาน ก่อให้เกิดการบริหารที่ดีต่อผู้ประกันตน และผู้ประกันตนได้รับความพึงพอใจสูงสุด ซึ่งจะเห็นว่าสอดคล้องกับตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ที่ได้รับการแต่งตั้งทุกประการ

ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าคัดค้านคำให้การว่า หลังจากที่นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ โอนย้ายมารับราชการที่สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ได้ทำหน้าที่เลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการคัดเลือกในครั้งนี้ ทำให้การดำเนินการคัดเลือกบุคคลดังกล่าวมีหลายประการที่ส่อเจตนาการกระทำที่ไม่พึงกระทำในฐานะประธานกรรมการคัดเลือก โดยหลักเกณฑ์การคัดเลือก หลักเกณฑ์การพิจารณา และคณะกรรมการคัดเลือกถูกปรับเปลี่ยน เพื่อประโยชน์ต่อนางสาวมุทิตา ซึ่งมีจุดบกพร่องในเรื่องความรู้จากงานในตำแหน่ง ประสบการณ์ การทำงานด้านประกันสังคม โดยพิจารณาเปรียบเทียบเกณฑ์การพิจารณาที่ผ่านมากับหลักเกณฑ์ที่พิจารณาที่ถูกเสนอความเห็นชอบและพิจารณาการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกครั้งใหม่ ตามรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ สามารถเปรียบเทียบให้เห็นได้ชัดเจนจากหลักเกณฑ์เดิมกับหลักเกณฑ์ที่ถูกปรับใหม่ ประเด็นสำคัญที่สุด คือ ข้อสังเกตเกี่ยวกับคุณสมบัติของนางสาวมุทิตา ที่มีการเตรียมการแก้ไขรองรับไว้ก่อนการประกาศรับสมัครคัดเลือกในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ กล่าวคือ ในประกาศรับสมัครคัดเลือก ตารางข้อมูลรายละเอียดชื่อตำแหน่งและคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือก กำหนดไว้ในข้อ ๗ ได้รับเงินเดือนขั้นต่ำคือ ๑๕,๔๑๐ บาท แต่ในรายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ วันจันทร์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา มีเรื่องที่เป็นวาระพิจารณาเพียง ๑ วาระเท่านั้น และเป็นการเสนอขอความเห็นชอบเปลี่ยนหลักเกณฑ์คุณสมบัติ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้นางสาวมุทิตา

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/โดยกำหนด...

โดยกำหนดเงินเดือนขั้นต่ำกรณีเลื่อนขึ้นระดับ ๗ คือ ๑๔,๘๑๐ บาท ส่วนในใบสมัครของนางสาวมุทิตา ระบุเงินเดือนไว้ ๑๗,๙๑๐ บาท แต่ในประกาศรายชื่อข้าราชการผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการประเมินผลงาน เพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ระบุเงินเดือน ๑๔,๘๑๐ บาท และระบุเหตุผลในการคัดเลือกของแต่ละตำแหน่งที่แต่งตั้ง ซึ่งชี้วัดได้ว่าผู้ได้รับคัดเลือกคนอื่นๆ เป็นผู้มีประสบการณ์ตามตำแหน่งที่แต่งตั้ง มีความรู้ความสามารถ ที่สามารถนำไปใช้ได้ แต่นางสาวมุทิตามีเพียงประสบการณ์เฉพาะด้านในงานเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานให้บริการ ต้องใช้ความรู้ด้านประกันสังคมทั้งสองกองทุน ต้องมีประสบการณ์การวินิจฉัยด้านประโยชน์ทดแทน ทั้ง ๗ กรณี เพื่อการอนุมัติจ่ายประโยชน์ทดแทน ส่วนการประเมินผู้สมัครต้องเสนอให้เลขานุการกรมประเมินร่วมด้วย แต่มิได้มีการดำเนินการดังกล่าว มีเพียงเสนอแบบประเมินให้เฉพาะผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ประเมินเพียงผู้เดียว แตกต่างจากผู้สมัครรายอื่นๆ วิเคราะห์ได้ว่า นางสาวมุทิตาไม่ทราบลำดับชั้นของผู้บังคับบัญชาในการเสนอพิจารณาประเมินคุณลักษณะของบุคคลและกองการเจ้าหน้าที่ไม่ได้ตรวจสอบโดยละเอียดว่าเป็นไปตามประกาศหรือไม่ อีกทั้งลักษณะงานที่เกี่ยวข้องตามประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม น่าจะหมายถึงข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสายงานนักวิชาการประกันสังคมที่ปฏิบัติงาน ณ สำนักงานประกันสังคมส่วนกลางหรือสำนักงานประกันสังคมจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ในงานหลักของสำนักงานประกันสังคม ได้แก่ งานเงินสมทบ งานประโยชน์ทดแทน และงานทะเบียนและประสานการแพทย์ มาก่อน โดยปฏิบัติงานในสายงานดังกล่าวอย่างน้อย ๑ ปี ซึ่งสอดคล้องกับหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ เรื่อง คุณสมบัติของบุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งระบุไว้ในข้อ (๑) ว่า บุคคลดังกล่าวจะต้องได้ดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งหรือได้ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี โดยธรรมเนียมทั่วไปการโอนย้ายไปสังกัดหน่วยงานอื่น การจะดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นต้องครองตำแหน่งระดับเดิมหรือปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ๑ ปี จึงจะได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น แต่ข้าราชการดังกล่าวลักษณะงานเดิมคือ ตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๖ว สังกัดกลุ่มงานพัฒนาระบบมาตรฐานแรงงาน สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน นั้น กองการเจ้าหน้าที่เสนอความเห็นให้นับเวลาเกื้อกูล ซึ่งไม่ใช่ความเห็นของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่ผ่านความเห็นชอบทั้งคณะ เป็นเพียงความเห็นของ

/กองการเจ้าหน้าที่...

กองการเจ้าหน้าที่ และลักษณะงานเชิงวิชาการที่อ้างว่าใกล้เคียงกับความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง แต่ลักษณะงานเดิมที่ใช้นับเป็นเวลาเกื้อกูลเป็นงานด้านแรงงานหญิงและเด็ก อีกทั้งทำหน้าที่งานด้านเลขานุการเท่านั้น ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับงานประกันสังคมในภาพรวมแต่อย่างใด ข้าราชการดังกล่าวจึงมีคุณสมบัติไม่ตรงกับหลักเกณฑ์ ประกอบกับนางสาวมุทิตาอยู่ลำดับอาวุโสที่ ๕๔๘ โอนมาสังกัดสำนักงานประกันสังคมไม่ถึง ๑ เดือน ไม่เคยปฏิบัติงานจริงในตำแหน่งสายงานหลักนักวิชาการประกันสังคม แต่กลับเป็นผู้ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการคัดเลือกว่าเป็นผู้มีความเหมาะสมในการได้รับการคัดเลือกเลื่อนระดับ ๗ ในครั้งนี้ สำหรับผลงานทางวิชาการซึ่งควรนำเสนอจากผลงานที่ผ่านมา จากประสบการณ์ทำงานจริง นางสาวมุทิตาได้เลือกนำเสนอเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการประกันสังคม กรณีศึกษาสำนักงานประกันสังคมจังหวัดเพชรบุรี” ซึ่งนางสาวมุทิตาไม่เคยปฏิบัติงานด้านบริการประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดเพชรบุรีมาก่อน แต่ผ่านการประเมินจากผู้ประเมิน จึงทำให้มีข้อสังเกตว่าใครเป็นผู้ประเมินผลงานครั้งนี้ และเห็นชอบให้ผลงานผ่านประเมินด้วยเหตุผลใด คณะกรรมการคัดเลือกเห็นชอบด้วยหรือไม่ ผู้ฟ้องคดีได้พยายามขอดูผลงานทางวิชาการที่ผ่านการประเมินจากกองการเจ้าหน้าที่แต่ก็ไม่ได้รับอนุญาต ได้รับเพียงหนังสือตอบกลับจากกองการเจ้าหน้าที่ว่าไม่ได้เก็บผลงานทางวิชาการที่ผ่านการประเมินไว้

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การเพิ่มเติมว่า นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ต้นสังกัดอยู่ที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้มาช่วยราชการในฐานะเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ และโอนย้ายมารับราชการที่สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นไปตามกฎ ระเบียบทุกประการ การสมัครคัดเลือกข้าราชการได้ดำเนินการไปตามระบบบริหารงานบุคคลของสำนักงานประกันสังคม เมื่อมีตำแหน่งว่างจะต้องดำเนินการให้บุคลากรขององค์กรมีการเลื่อนระดับโดยเร็ว เพื่อไม่ให้ผู้มีสิทธิเสียโอกาสและเกิดความล่าช้าเสียเปรียบโอกาสที่พึงได้เมื่อเทียบกับข้าราชการกรมอื่นๆ การดำเนินการคัดเลือกได้ดำเนินการไปตามขั้นตอนและระยะเวลาตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกเดิมตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ มีคณะกรรมการหลัก ๙ คน คือ รองเลขาธิการที่กำกับดูแลกองการเจ้าหน้าที่ (ระดับ ๙) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกันสังคม (ระดับ ๙) จำนวน ๗ คน และผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ (ระดับ ๘) เป็นกรรมการและเลขานุการ สำหรับผู้อำนวยการกองที่มีตำแหน่งว่างนั้นเป็นข้าราชการระดับ ๘ และหากตำแหน่งว่างอยู่ในภูมิภาคก็จะไม่มีผู้ใดเป็นคณะกรรมการ

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/อ.ก.พ. ...

อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมจึงได้พิจารณาตั้งบุคคลที่เป็นคณะกรรมการใหม่ คือ ประกอบด้วย เลขาธิการ (ระดับ ๑๐) รองเลขาธิการ (ระดับ ๙) จำนวน ๓ คน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกันสังคม (ระดับ ๙) จำนวน ๗ คน ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ (ระดับ ๘) กรรมการและเลขานุการ ซึ่งกรรมการชุดใหม่มีจำนวน ๑๒ คน เป็นข้าราชการระดับ ๑๐ จำนวน ๑ คน ระดับ ๙ จำนวน ๑๐ คน ระดับ ๘ จำนวน ๑ คน ซึ่งจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของคณะบุคคลมีจำนวนมากกว่าเดิม และเป็นข้าราชการบริหารระดับสูงของกรมทั้งสิ้น ย่อมให้ความยุติธรรมมากกว่าชุดเดิมที่มีจำนวนน้อยกว่าและระดับตำแหน่งที่ต่ำกว่า ส่วนการเปลี่ยนหลักเกณฑ์ใหม่นั้น เพื่อความเป็นธรรมแก่บุคคลทุกคน โดยเป็นไปตามมติของ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคม เนื่องจากหลักเกณฑ์เดิมใช้มาแล้ว ๓ ปี คุณวุฒิและลักษณะของบุคคลในองค์กรเปลี่ยนไปจากเดิม จึงจะต้องเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์เพื่อความเป็นธรรม เช่น วุฒิการศึกษา บุคลากรส่วนใหญ่จบปริญญาโทแทบทั้งสิ้น ถึงแม้คะแนนเต็มต่ำกว่าเดิม แต่ช่วงชั้นห่างกัน ๑ คะแนนเท่ากัน จึงไม่มีความต่างกันระหว่างหลักเกณฑ์เก่ากับหลักเกณฑ์ใหม่ ความรู้จากงานในตำแหน่งนั้น มีบุคลากรหลายคนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านนั้นๆ เช่น ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านคลัง ด้านพัสดุ ด้านบัญชี ซึ่งผู้บังคับบัญชามอบหมายงานที่บุคคลเชี่ยวชาญด้านนั้นๆ โดยไม่มีการย้ายงานเลยเป็นเวลาหลายปี หากมีการวัดจากงานที่ปฏิบัติก็จะเกิดการเสียเปรียบกับบุคคลที่มีการย้ายงานบ่อย ดังนั้น จึงเปลี่ยนหลักเกณฑ์เป็นการวัดการปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคม ซึ่งให้ความยุติธรรมมากกว่า และไม่ก่อให้นางสาวมุทิตาได้เปรียบบุคคลอื่นแต่ประการใด เพราะได้คะแนนต่ำสุดในข้อนี้ (ปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคมต่ำกว่า ๕ ปี) ความสามารถที่ได้จากความชอบกรณีพิเศษนั้นจะไม่มีความเป็นธรรม เนื่องจากหลายคนมีความสามารถมาก แต่การได้ความชอบกรณีพิเศษนั้นติดขัดเรื่องโควตาจำนวนคนและจำนวนเงิน หลายหน่วยจึงมีการเกลี่ยเฉลี่ยกันไปในแต่ละปี ส่วนเงินเดือนและคุณสมบัติของนางสาวมุทิตา นั้น เกณฑ์ของสำนักงาน ก.พ. กำหนดขั้นอัตราเงินเดือนสำหรับผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือก คือ ต้องมีเงินเดือนขั้นต่ำ ๑๔,๘๑๐ บาท แต่ในประกาศรับสมัครคัดเลือกกำหนดไว้ ๑๕,๔๑๐ บาท ซึ่งไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ของสำนักงาน ก.พ. ซึ่งสามารถทำได้ แต่เงินเดือนของนางสาวมุทิตา คือ ๑๗,๙๑๐ บาท ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์อัตราเงินเดือนจึงไม่เอื้อประโยชน์ต่อนางสาวมุทิตาแต่อย่างใด ตาม ก.พ. ๗ นางสาวมุทิตาระบุเงินเดือน ๑๗,๙๑๐ บาท แต่ในประกาศรายชื่อข้าราชการผู้ได้รับการคัดเลือกระบุเงินเดือน ๑๔,๘๑๐ บาท เป็นข้อผิดพลาดในการพิมพ์ไม่ใช่สาระสำคัญ

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/แต่ประการใด...

แต่ประการใด ส่วนหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ กำหนดคุณสมบัติว่า ข้อ (๑) บุคคลดังกล่าวจะต้องได้ดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งหรือได้ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี ในขณะเดียวกันหนังสือของสำนักงาน ก.พ. ฉบับดังกล่าว ข้อ (๒) ก็กำหนดว่า ในกรณีที่ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตามข้อ (๑) ไม่ครบ ๑ ปี อาจพิจารณานำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่น ซึ่งมีลักษณะงานเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้ง หรือระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้ง มานับรวมเป็นระยะเวลาดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งให้ครบ ๑ ปี ได้ โดยให้นับได้เฉพาะการดำรงตำแหน่ง หรือเคยดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๓ หรือ ระดับ ๔ หรือสายงานที่เทียบเท่า กรณีเป็นข้าราชการตามกฎหมายอื่น ขณะนำเวลาดังกล่าวมานับต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง และข้อกำหนดอื่นที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ซึ่งนางสาวมุทิตาได้ใช้หลักเกณฑ์ข้อ (๒) นี้ นับระยะเวลาและได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา ครั้งที่ ๔/๒๕๕๑ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า โดยธรรมเนียมทั่วไปการโอนย้ายไปสังกัดหน่วยงานอื่น การจะดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นต้องครองตำแหน่งระดับเดิมหรือปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ๑ ปี นั้น เนื่องจากกฎระเบียบของ ก.พ. ไม่มีการระบุหรือกำหนดเป็นข้อห้าม ดังนั้น หากมีการกำหนดลักษณะดังกล่าวอาจถือได้ว่าเป็นการลิดรอนสิทธิของบุคคลที่มีสิทธิ และในความเป็นจริงนางสาวมุทิตาได้มาปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคม ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ แล้ว ในฐานะมาช่วยราชการ แต่โอนมาตามระเบียบเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เท่านั้น สำหรับการกรอกใบสมัครและการให้คะแนนนั้น เป็นเพียงการกรอกตำแหน่งคลาดเคลื่อน (ระบุนักวิชาการแรงงาน ระดับ ๖ว ที่ถูกต้องคือ นักวิชาการประกันสังคม ๖ว) ซึ่งไม่ใช่สาระสำคัญ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้สมัครมีทั้งสิ้น ๑๗๒ คน กองการเจ้าหน้าที่อาจไม่สามารถตรวจสอบครบถ้วนทุกฉบับได้ การกรอกใบสมัครคลาดเคลื่อนที่มิใช่สาระสำคัญไม่อาจถือได้ว่าบุคคลดังกล่าวขาดคุณสมบัติ ไม่รอบคอบหรือไม่เหมาะสมที่จะได้รับการคัดเลือก ส่วนคะแนนของผู้เข้ารับการคัดเลือกแต่ละคนเป็นไปตามมติของคณะกรรมการซึ่งมีถึง

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/๑๒ คน...

๑๒ คน และเป็นผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานประกันสังคม สำหรับผลงานที่ผ่านมาเป็นการนำเสนองานที่ปฏิบัติ ซึ่งการให้คำจำกัดความนั้นจะต้องมีแหล่งที่มาที่ทุกคนยอมรับ การที่ระบุว่านำข้อมูลบางส่วนจากหนังสือ “ประเทศไทยกับการไปสู่รัฐสวัสดิการ” นั้น เป็นการยกข้อความเฉพาะคำจำกัดความ และนำบางส่วนมาอ้างอิง ซึ่งเป็นลักษณะการเขียนบทความเท่านั้น ไม่ใช่การคัดลอกแต่ประการใด การเสนอแนวคิดและวิธีการเพื่อเสนอผลงานและปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นการเสนอมุมมองภายหน้าที่มีเหตุและผลเห็นความเป็นจริงและสามารถประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของบุคลากรพึงมีเพื่อการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้า ถึงแม้ว่าไม่ได้ลงไปปฏิบัติงานจริงที่จังหวัดเพชรบุรี แต่การศึกษาจากความรู้ที่สั่งสมมา และจากการค้นคว้าสามารถที่จะเสนอแนวคิดแล้วนำแนวคิดนั้นมาปฏิบัติงานได้ การประเมินผลงานของนางสาวมุทิตา นั้น มีคณะกรรมการประเมินผลงานในสายงานเป็นผู้มีอำนาจประเมิน ซึ่งมติคณะกรรมการประเมินเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประเมินผลงานโดยเฉพาะ กองการเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นไม่สามารถแทรกแซงได้ กองการเจ้าหน้าที่จะรับผลของการประเมินของคณะกรรมการประเมินเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เอกสารผลงานที่ประเมินกองการเจ้าหน้าที่จะคืนให้ผู้ขอรับการประเมินทุกราย โดยมีลายมือชื่อรับเอกสารคืนครบถ้วน ซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติกับผู้ขอรับการประเมินทุกราย

ศาลปกครองชั้นต้นไต่สวนคู่กรณี โดยได้สอบถามผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองว่า หลักเกณฑ์การคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว นอกจากเกณฑ์การคัดเลือกซึ่งมีคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนนแล้วมีการพิจารณาหลักเกณฑ์อื่นประกอบการพิจารณาด้วยหรือไม่ ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชี้แจงว่าไม่มี และขอผลัดส่งเอกสารการให้คะแนนของคณะกรรมการต่อศาล ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อศาล

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่าประกาศผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เรื่อง ผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว เฉพาะตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยมีประเด็นต้องวินิจฉัยก่อนว่ากระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐...

ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา กำหนดให้ อ.ก.พ. กรม มีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคล โดยมีองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ คุณสมบัติของบุคคล คุณลักษณะของบุคคล ผลการปฏิบัติงานย้อนหลัง ๓ ปี ชื่อผลงานที่จะส่งประเมินพร้อมทั้งเค้าโครงเรื่อง สัดส่วนของผลงานในส่วนที่ตนเองปฏิบัติและรายชื่อผู้ร่วมจัดทำผลงาน (ถ้ามี) ข้อเสนอแนวคิดเพื่อพิจารณางาน รวมทั้งกำหนดเกณฑ์การตัดสินและอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร รวมถึงกำหนดให้มีการประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก ประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาคุณสมบัติของบุคคลในเรื่องระยะเวลาขั้นต่ำในการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งหรือสายงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้ง พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงาน วินิจฉัยกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลในเรื่องระยะเวลาขั้นต่ำในการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้ง รายงานผลการพิจารณาคัดเลือก เป็นต้น รวมถึงได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการคัดเลือกบุคคลไว้แล้ว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีประกาศลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ รับสมัครคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว จำนวน ๙ อัตรา และตำแหน่งนักวิชาการการเงินและบัญชี จำนวน ๘ อัตรา ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๘๒๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา โดยกำหนดให้คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลมีหน้าที่พิจารณาคุณสมบัติของบุคคลในเรื่องระยะเวลาขั้นต่ำการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้ง รายงานผลการพิจารณาคัดเลือกพร้อมทั้งเหตุผลในการพิจารณาต่อเลขาธิการสำนักงานประกันสังคม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตรวจสอบข้อมูลกรณีที่มีผู้ทักท้วง รวมถึงกำหนดวิธีการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อย้าย โอน หรือบรรจุกลับเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ไม่สูงกว่าระดับเดิม จากนั้น อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมได้ประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/เมื่อวันที่ ๖...

เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะ ตำแหน่งระดับ ๗ ดังนี้ ๑. ความรู้ ๕ คะแนน ๒. ประสบการณ์ ๑๐ คะแนน ๓. อาวุโส ๒๐ คะแนน ๔. ความสามารถ ๔๐ คะแนน ๕. ความเหมาะสม ๒๕ คะแนน แล้วรายงานผลการคัดเลือกต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พร้อมบัญชีรายชื่อและเหตุผลตามหนังสือ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ อันเป็นการดำเนินการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ซึ่งชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างว่าประกาศผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ตามประกาศลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ไม่แยกรายละเอียด หรือแสดงรายละเอียดระบุว่าแต่ละคนเลือกจังหวัดใด และแยกประเภทตำแหน่งที่สมัครให้ทราบอย่างชัดเจนนั้น เห็นว่า ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ เรื่อง การประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินบุคคลไว้ให้ประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกโดยเปิดเผยและกำหนดเวลาให้ทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันประกาศ โดยมิได้กำหนดให้ต้องระบุรายละเอียดดังที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ากล่าวอ้าง เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ประกาศผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว โดยกำหนดเวลาให้ทักท้วงได้ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันประกาศ จึงเป็นการดำเนินการที่ชอบ ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีทั้งห้าฟังไม่ขึ้น

คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองพิจารณาคัดเลือกนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยมีปัญหาต้องวินิจฉัยเบื้องต้นว่านางสาวมุทิตามีคุณสมบัติที่จะแต่งตั้งได้หรือไม่ เห็นว่า หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ได้กำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา ไว้ว่า ๑. เป็นผู้ผ่านการประเมินบุคคล ๒. มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง... ทั้งนี้

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/๑. บุคคล...

๑. บุคคลดังกล่าวจะต้องได้ดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้ง หรือได้ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี ๒. ในกรณีที่ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตาม ๑. ไม่ครบ ๑ ปี อาจพิจารณานำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่น ซึ่งมีลักษณะงานเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้งหรือระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมานับรวมเป็นระยะเวลาดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งให้ครบ ๑ ปี โดยให้นับได้เฉพาะการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๓ หรือระดับ ๔ หรือสายงานที่เทียบเท่ากรณีเป็นข้าราชการตามกฎหมายอื่น และขณะนำเวลาดังกล่าวมานับผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งและข้อกำหนดอื่นที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง... ซึ่งเมื่อพิจารณาคุณสมบัติของนางสาวมุทิตาแล้ว ปรากฏว่าได้โอนมารับราชการในตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งเมื่อนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานที่โอนมาแต่งตั้งยังดำรงตำแหน่งไม่ครบ ๑ ปี ตาม ๑. แต่เนื่องจากตาม ๒. ได้กำหนดให้นำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่นซึ่งมีลักษณะเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้งหรือระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมานับรวมเป็นระยะเวลาดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งให้ครบ ๑ ปี ได้ เมื่อนางสาวมุทิตาเคยดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๓ จนถึงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๕ สังกัดกระทรวงแรงงานตั้งแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ ถึงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๘ เป็นเวลา ๘ ปี ๑ เดือน โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติคือ รับเรื่องราวร้องทุกข์และประสานให้ความช่วยเหลือแก่แรงงานเด็ก ตรวจการใช้แรงงานเด็ก งานประชุมคณะกรรมการคุ้มครองแรงงานเด็ก และได้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๖ว กลุ่มงานพัฒนาระบบมาตรฐานแรงงาน สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งเมื่อพิจารณาลักษณะงานโดยทั่วไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของตำแหน่งนักวิชาการแรงงานแล้ว เห็นว่า สายงานนี้คลุมถึงตำแหน่งต่างๆ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานด้านวิชาการแรงงานและด้านการประกันสังคม ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์วิจัยประเด็นต่างๆ ด้านแรงงาน เพื่อการกำหนดมาตรฐานแรงงาน วางแผนเสนอแนะ แนวทางพัฒนางานด้านแรงงานและด้านการประกันสังคม ปฏิบัติงานส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายในการทำงานด้านการคุ้มครองแรงงาน ความปลอดภัยในการทำงาน

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/แรงงานสัมพันธ์...

แรงงานสัมพันธ์และสวัสดิการแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบ การรับคำร้องและพิจารณาวินิจฉัยคำร้อง ตรวจข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ดำเนินคดีแก่ผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน ไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทแรงงาน ประสานงานและเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับงานด้านแรงงานและด้านการประกันสังคมแก่หน่วยงานราชการ เอกชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง เห็นได้ว่า ลักษณะงานของนางสาวมุทิตามีลักษณะงานเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้ง ซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลก็ได้มีมติเห็นชอบอนุมัติการนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งให้แก่นางสาวมุทิตา ถือได้ว่านางสาวมุทิตามีคุณสมบัติที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ได้

คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยต่อไปอีกว่า การให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว เป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมได้มีมติกำหนด หลักเกณฑ์ การให้คะแนนไว้ประกอบด้วยความรู้ ๕ คะแนน ประสบการณ์ ๑๐ คะแนน อาวุโส ๒๐ คะแนน ความสามารถ ๔๐ คะแนน และข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางานและความเหมาะสม ๒๕ คะแนน เมื่อนางสาวมุทิตาเดิมดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๖ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ต่อมา ได้โอนย้ายมาดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ โดยปฏิบัติงานเป็นเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งหากพิจารณาตารางคะแนนผลการคัดเลือกข้าราชการที่เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว สำนักงานประกันสังคมเพชรบุรี เลขที่ตำแหน่ง ๑๓๖๒ แล้ว เห็นได้ว่า นางสาวมุทิตามีลำดับอาวุโสอยู่ลำดับที่ ๕๔๘ คะแนนความรู้ได้ ๕ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๕ คะแนน ความสามารถได้ ๓๙ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน ความเหมาะสมได้ ๒๔ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน ส่วนคะแนนประสบการณ์ได้ ๘ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ในขณะที่ข้าราชการรายอื่นที่มีลำดับอาวุโสสูงกว่านางสาวมุทิตา ได้คะแนนความสามารถและคะแนนความเหมาะสมต่ำกว่านางสาวมุทิตา ทั้งที่คะแนนประสบการณ์ได้คะแนน ๑๐ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน การให้คะแนนดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าคะแนนประเมินในส่วนของความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม

ศาลปกครองสูงสุด
1 4 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ไม่สอดคล้อง...

ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับประสบการณ์ ซึ่งข้าราชการผู้ที่มีลำดับอาวุโสมากกว่าและโดยความเป็นจริงแล้วย่อมมีประสบการณ์มากกว่า นอกจากนี้ ความรู้ความสามารถและความเหมาะสมก็ย่อมมีตามประสบการณ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ครองอยู่มากกว่าผู้ที่มีลำดับอาวุโสน้อยกว่าและเพิ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งดังกล่าว เมื่อนางสาวมุทิตาเพิ่งโอนมารับราชการตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ย่อมต้องใช้เวลาในการเรียนรู้งานและสั่งสมประสบการณ์ในตำแหน่งที่แต่งตั้ง ซึ่งหากพิจารณาคุณสมบัติเปรียบเทียบแล้วจะเห็นได้ว่า แม้นางสาวมุทิตาจะได้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๖ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมาก่อนก็ตาม แต่ก็มิได้หมายความว่า ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของนางสาวมุทิตา จะมีมากกว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวมาก่อนแต่อย่างใด เพียงแต่สามารถนำระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งดังกล่าวมานับรวมกับตำแหน่งปัจจุบันว่ามีลักษณะงานที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้งได้เท่านั้น การที่นางสาวมุทิตาได้รับคะแนนจากการประเมิน ในส่วนความสามารถ ๓๙ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน และความเหมาะสม ๒๔ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน ส่วนคะแนนประสบการณ์ได้ ๘ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน แสดงให้เห็นว่า การให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของนางสาวมุทิตาที่เพิ่งจะมาดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว แต่อย่างใด นอกจากนี้ ในวันไต่สวน ศาลปกครองชั้นต้นได้ขอหลักฐานการให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลจากผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ผู้รับมอบอำนาจแจ้งว่าไม่ได้นำมาและแจ้งต่อศาลว่าจะนำส่งศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่เมื่อครบกำหนดผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ยื่นคำร้องขอขยายเวลายื่นเอกสารการให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลออกไปอีก ๓๐ วัน ศาลก็ได้อนุญาต เมื่อครบกำหนดเวลาแล้วก็ได้ขออนุญาตขยายระยะเวลายื่นเอกสารดังกล่าวอีกครั้งเป็นระยะเวลา ๓๐ วัน ศาลก็ได้อนุญาต และต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ส่งเอกสารต่อศาล ซึ่งศาลได้มีหมายแจ้งว่าเอกสารดังกล่าวไม่ใช่เอกสารการให้คะแนนของคณะกรรมการที่ให้คะแนนผู้สมัครตามที่ศาลมีคำสั่งให้จัดส่งเพื่อนำมาประกอบการพิจารณา จึงมีคำสั่งให้จัดส่งเอกสารดังกล่าวภายในระยะเวลาที่ศาลได้อนุญาตให้ขยายระยะเวลาในครั้งหลัง หากไม่ดำเนินการจัดส่งภายในกำหนดเวลาดังกล่าวจะถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยอมรับตามข้อเท็จจริงของผู้ฟ้องคดี ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ได้จัดส่ง...

ได้จัดส่งเอกสารที่มิใช่เอกสารการให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลต่อศาล ซึ่งเอกสารบางอย่างก็ปรากฏอยู่ในสำนวนคดีแล้วตั้งแต่ในชั้นแสวงหาข้อเท็จจริงของศาล แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่มีหลักฐานการให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคล จึงต้องฟังว่าไม่มีการให้คะแนนผู้สมัครทุกคน ถือเป็นการเลือกปฏิบัติและเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งการดำเนินการดังกล่าวก็ปรากฏว่ามิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ อย่างเคร่งครัด เช่นไม่ระบุเหตุผลการพิจารณาไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และโดยเฉพาะที่กำหนดให้ต้องระบุเหตุผลความเหมาะสมของบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อข้าราชการที่เกี่ยวข้องจะได้รับทราบผลประเมินความเหมาะสมโดยเปิดเผย จึงไม่สอดคล้องกับการบริหารงานบุคคลตามระบบคุณธรรมและหลักความโปร่งใส อันเป็นพื้นฐานสำคัญของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ทำให้เห็นได้ว่า การดำเนินการของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลมีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่นางสาวมุทิตา มีผลให้ประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เรื่อง ผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนประกาศผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เรื่อง ผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เฉพาะตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว รายนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ แล้วให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการใหม่ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ว่า ประเด็นที่หนึ่ง การให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว รายนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ในเรื่องคะแนนประเมินในส่วนความรู้ความสามารถและความเหมาะสมไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับประสบการณ์ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองขออุทธรณ์ว่า แม้นางสาวมุทิตาจะโอนย้ายมารับราชการที่สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ แต่ก็ได้มาปฏิบัติหน้าที่ช่วยราชการในฐานะเลขานุการของเลขาธิการสำนักงานประกันสังคม ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ประกอบกับการปฏิบัติหน้าที่ของนางสาวมุทิตา ในฐานะเลขานุการของเลขาธิการสำนักงานประกันสังคม ซึ่งมีหน้าที่

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ในการประสานงาน...

ในการประสานงาน กลั่นกรอง ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา และเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาและวินิจฉัยสั่งการของเลขาธิการสำนักงานประกันสังคมในงานด้านต่าง ๆ ของสำนักงานประกันสังคม รวมทั้งงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม กฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินทดแทน ซึ่งเป็นงานที่อยู่ในอำนาจของเลขาธิการสำนักงานประกันสังคม ย่อมต้องเรียนรู้งานด้านต่าง ๆ ในทุกเรื่องของสำนักงานประกันสังคมที่เสนอให้เลขาธิการพิจารณาและวินิจฉัยสั่งการ การทำงานตำแหน่งเลขานุการผู้บริหารย่อมมีความสำคัญสำหรับผู้บริหาร เป็นเสมือนผู้ช่วยผู้บริหาร ดังนั้น การที่นางสาวมุทิตามาปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ และด้วยภาระงานในตำแหน่งดังกล่าว ย่อมสามารถเรียนรู้และสะสมประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ได้มากกว่าผู้ที่ทำงานในด้านนั้น ๆ เพียงด้านเดียว และความรู้ความสามารถของบุคคลสามารถเรียนรู้ได้และใช้เวลาในการเรียนรู้ต่างกันขึ้นอยู่กับการได้รับโอกาสในการทำงาน จะอาศัยเหตุผลว่าบุคคลที่อาวุโสกว่าและมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสำนักงานประกันสังคมมากกว่ามีความรู้ความสามารถมากกว่ามิได้ ประกอบกับการคัดเลือกเพื่อประเมินบุคคลในการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกเพื่อประเมินบุคคลในการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๗ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ประกอบด้วย ความรู้ คะแนนเต็ม ๕ คะแนน ประสบการณ์ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน อาวุโส คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ความสามารถ คะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน และความเหมาะสม คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน ในส่วนของคะแนนความรู้พิจารณาจากวุฒิการศึกษา คะแนนประสบการณ์พิจารณาจากระยะเวลาในการปฏิบัติงาน คะแนนอาวุโสพิจารณาจากอาวุโสครองระดับและอาวุโสเงินเดือน คะแนนความสามารถพิจารณาจากผลงานที่เป็นผลการดำเนินการที่ผ่านมาและข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางาน ส่วนคะแนนความเหมาะสมพิจารณาจากความประพฤติการประสานงานจิตมุ่งบริการ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการประเมินคุณลักษณะของบุคคลและอื่น ๆ และคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะ ตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา ได้พิจารณาการให้คะแนนตามหลักเกณฑ์ที่ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมกำหนดไว้ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘ เรื่องการประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับ

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ผู้ปฏิบัติงาน...

ผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา การดำเนินการรายนางสาวมุทิตาของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา จึงชอบด้วยกฎหมาย โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคล ความเหมาะสมและประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับตามที่กล่าวมาข้างต้น

ประเด็นที่สอง กรณีศาลปกครองชั้นต้นได้ขอหลักฐานการให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลจากผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่สามารถนำส่งเอกสารดังกล่าวได้ แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่มีหลักฐานการให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคล จึงฟังว่าไม่มีการให้คะแนนผู้สมัครทุกคน ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติและเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ อย่างเคร่งครัด ทำให้เห็นว่าการดำเนินการของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่มีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์แก่นางสาวมุทิตา ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองขออุทธรณ์ว่า สำนักงานประกันสังคมได้ดำเนินการตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ของกฎหมาย กล่าวคือ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีประกาศสำนักงานประกันสังคม เรื่อง รับสมัครคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว และตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ แล้ว ต่อมา อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคม ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา ตามคำสั่งสำนักงานประกันสังคม ที่ ๘๒๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ และคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลได้พิจารณาคัดเลือกข้าราชการผู้สมัครแล้ว และได้ประกาศรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกในการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งในการดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ตามประกาศสำนักงานประกันสังคมเรื่องรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกในการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ และคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลได้มีการประชุมเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เพื่อพิจารณา

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/คะแนน...

คะแนนที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการรวบรวมนำเสนอ โดยใช้ดุลพินิจในการพิจารณาจากเกณฑ์ความรู้ประสบการณ์ อาวุโส ความสามารถ และความเหมาะสม ตามหลักเกณฑ์ที่ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมกำหนดแล้ว จึงได้เสนอผลการพิจารณาคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงาน เพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว จำนวน ๙ ตำแหน่ง และนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว จำนวน ๘ ตำแหน่ง โดยบันทึกคะแนนของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกทุกคนในภาพรวม รวมทั้งแสดงเหตุผลในการพิจารณาและได้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามหนังสือสำนักงานประกันสังคม ลับ ที่ รง ๐๖๐๒/๐๙๓ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลได้ปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/๐๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ เรื่อง การประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ ตำแหน่งประเภททั่วไป และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะ ตำแหน่งระดับ ๘ ลงมาอย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคล ความเหมาะสม ความเป็นธรรม และประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ และยึดหลักการบริหารงานบุคคลตามระบบคุณธรรม และหลักความโปร่งใสอันเป็นพื้นฐานสำคัญของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี มิได้มีการเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลใด การดำเนินการในการคัดเลือกบุคคลจึงชอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และในฐานะผู้แทนผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๕ แก้อุทธรณ์ว่า กรณีการให้คะแนนของคณะกรรมการการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ ว ราย นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ นั้น การให้คะแนนไม่เป็นเหตุเป็นผลต่อกันในแต่ละหมวดคะแนนของแต่ละคน คณะกรรมการคัดเลือกไม่มีการให้คะแนนกับผู้เข้ารับการคัดเลือกทุกคนให้แตกต่างกันไปทุกตำแหน่งทุกเลขที่ตำแหน่ง เมื่อพิจารณาจากตารางคะแนนพบว่า ช่องคะแนนความสามารถคะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน คะแนนความเหมาะสมคะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน ในหมวดคะแนน ๒ หมวดนี้ มีความแตกต่างกันและเป็นเหตุให้แต่ละคนได้รับผลรวมของคะแนนที่มากน้อยแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาคะแนนของนางสาวมุทิตาพบว่า ลำดับอาวุโสที่ ๕๔๘ ความรู้

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/คะแนนเต็ม...

คะแนนเต็ม ๕ คะแนน ประสบการณ์คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ได้ ๘ คะแนน อาวุโสครองระดับ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนนได้ ๑ คะแนน อาวุโสเงินเดือนคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนนได้ ๔ คะแนน ความสามารถคะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน ได้ ๓๙ คะแนน ความเหมาะสมคะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน ได้ ๒๔ คะแนน ถ้าเปรียบเทียบกับผู้สมัครรับคัดเลือก เลขที่ตำแหน่ง ๑๓๖๒ อีกจำนวน ๓๖ ราย นางสาวมุทิตามีคะแนนต่ำกว่าทุกคน การคัดเลือกดังกล่าวไม่มีเหตุผลประกอบการพิจารณา เป็นลายลักษณ์อักษรกับผู้สมัครทั้ง ๓๗ ราย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกไม่ได้ประกาศช่องคะแนนเต็ม ไม่ได้แจกแจงหมวดคะแนนว่าพิจารณาจากคะแนนเต็มเท่าใด โดยเฉพาะความสามารถพิจารณาจากผลงานที่เป็นผลการดำเนินการที่ผ่านมาและข้อเสนอแนวคิด ความเหมาะสมพิจารณาจากความประพฤติ การประสานงานจิตมุ่งบริการ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การประเมินคุณลักษณะของบุคคลและอื่นๆ การดำเนินการของคณะกรรมการคัดเลือกจึงไม่ถูกต้อง จากผู้ได้รับคะแนนมากกว่านางสาวมุทิตาทั้ง ๓ ราย ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งในเลขที่ตำแหน่งอื่น ทำให้นางสาวมุทิตาถูกเลื่อนลำดับเป็นลำดับที่ ๑ ของสำนักประกันสังคมจังหวัดเพชรบุรี เห็นชัดเจนว่าคณะกรรมการเลือกปฏิบัติ ทำให้ผู้สมัครรายอื่นที่เลือกเลขที่ตำแหน่งนี้เสียโอกาสในการดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ไม่เพียงแค่ ๓๖ ราย ที่เลือกสำนักงานประกันสังคมจังหวัดเพชรบุรีเท่านั้น จึงขอให้ตรวจสอบการให้คะแนนของคณะกรรมการจากรายงานการประชุมของคณะกรรมการที่ผ่านการรับรองแล้ว เพื่อสืบหาเหตุผลของการให้คะแนน ทั้งนี้ รายงานการประชุมดังกล่าวผ่านเวลาไม่ครบ ๕ ปี และมีข้อมูลครบถ้วนเป็นเอกสารทางราชการที่อ้างอิงได้ปรากฏตามคำให้การเพิ่มเติม

ส่วนที่นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ เคยทำหน้าที่ฐานะเลขานุการของเลขาธิการสำนักงานประกันสังคม นั้น ตำแหน่งที่ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ด้านวินิจฉัย สั่งจ่ายประโยชน์ทดแทน งานการเงิน งานเงินสมทบ ซึ่งจำเป็นต้องรอบรู้กว่าผู้ใต้บังคับบัญชา มิใช่รอบรู้แบบกว้างๆ เพื่อพิจารณากลั่นกรองงาน โดยผู้สมัครรายอื่นมีความรู้ในงานด้านวินิจฉัย มีประสบการณ์ในงานหลายด้านมากกว่านางสาวมุทิตา ขอให้ศาลปกครองสูงสุดเรียกสืบพยานคณะกรรมการคัดเลือกดังกล่าวจำนวน ๑๒ ท่าน ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าขอคัดค้านคำอุทธรณ์ในทุกประเด็น และขอศาลปกครองสูงสุดพิจารณาพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

/ศาลปกครองสูงสุด...

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน คำแถลงของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ารับราชการสังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เปิดรับสมัครคัดเลือกบุคคลเข้ารับการประเมินผลงาน เพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว และตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว และดำเนินการคัดเลือกข้าราชการที่มีคุณสมบัติตามประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๑๗ อัตรา โดยมีคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะ ตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา ประกอบด้วยรองเลขาธิการ จำนวน ๓ คน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกันสังคม ๗ คน ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นประธานกรรมการ ต่อมา อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินประกอบด้วยความรู้ คะแนนเต็ม ๕ คะแนน พิจารณาจากวุฒิการศึกษา โดยผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีได้ ๔ คะแนน ระดับปริญญาโทได้ ๕ คะแนน ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงผู้ที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่ามีความรู้มากกว่าตามคุณวุฒิการศึกษาที่ได้รับ ประสบการณ์ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน พิจารณาจากระยะเวลาการปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคมโดยพิจารณาว่ากรณีที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคม แสดงให้เห็นว่ามีองค์ความรู้เกี่ยวกับงานประกันสังคมในประเด็นที่แตกต่างกันตามระยะเวลา อาวุโส คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน แบ่งเป็นอาวุโสครองระดับและอาวุโสเงินเดือน ความสามารถ คะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน พิจารณาจากผลงานที่เป็นผลงานที่ผ่านมาและข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางาน ซึ่งผู้สมัครจะต้องเสนอข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางานกรณีได้รับการแต่งตั้งไปดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ความเหมาะสมคะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน พิจารณาจากความประพฤติ การประสานงาน

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/จิตมุ่งบริการ...

จิตมุ่งบริการ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การประเมินคุณลักษณะของบุคคลและอื่นๆ พิจารณาในแง่ของพฤติกรรมความเหมาะสมที่ควรได้รับการดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น หลังจากนั้น ได้มีการประกาศผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว รวม ๑๗ คน ตามประกาศลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ โดยนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ เป็นบุคคลที่ผ่านการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ต่อประธานคณะกรรมการคัดเลือก เพื่อทักท้วงให้ทบทวนการพิจารณาคัดเลือกกรณีของนางสาวมุทิตา และได้รับแจ้งจากกองการเจ้าหน้าที่ตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑ ว่าการคัดเลือกข้าราชการดังกล่าวเป็นไปโดยชอบแล้ว ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่าการพิจารณาคัดเลือกดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนประกาศผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เรื่อง ผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เฉพาะตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว รายนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ แล้วให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการใหม่ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น จึงยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า ประกาศสำนักงานประกันสังคม เรื่อง ผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างในคำฟ้องเป็นประการแรกว่า ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกไม่แยกรายละเอียด หรือแสดงรายละเอียดว่าแต่ละคนเลือกจังหวัดใดและไม่แยกประเภทตำแหน่งที่สมัครให้ทราบอย่างชัดเจน พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะเกิดกรณีพิพาท บัญญัติว่า การย้าย การโอน หรือการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในหรือต่างกระทรวงหรือกรม แล้วแต่กรณี

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ให้เป็นไป...

ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. มาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในระหว่างที่ยังมิได้ตราพระราชกฤษฎีกา หรือออกกฎ ก.พ. ข้อบังคับ หรือระเบียบหรือกำหนดกรณีใด เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎ ก.พ. ข้อบังคับ หรือระเบียบหรือกรณีที่กำหนดไว้แล้วซึ่งใช้อยู่เดิมมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ เมื่อในขณะเกิดเหตุพิพาทยังไม่มีการประกาศใช้กฎ ก.พ. ในกรณีดังกล่าว การย้าย หรือโอน หรือการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญ จึงต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ เรื่อง การประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้ ๑. ให้มีการพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมก่อนที่จะให้ส่งผลงานประเมิน และให้ประกาศผลการพิจารณาอย่างเปิดเผย โปร่งใส รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการทักท้วงได้ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันประกาศผล โดยให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงาน ๑.๑ ให้คัดเลือกเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงกว่าระดับตำแหน่งที่ผู้นั้นดำรงอยู่ได้ไม่เกิน ๑ ระดับ ๑.๒ ให้มีการคัดเลือกบุคคลอย่างเป็นระบบ มีความโปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีความเหมาะสม ที่จะให้ส่งผลงานประเมิน ๒. ในการคัดเลือกบุคคล ให้ อ.ก.พ. กรม มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ ๒.๑ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ารับการคัดเลือก ๒.๒ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาคัดเลือกบุคคล โดยต้องมีองค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่ คุณสมบัติของบุคคล คุณลักษณะของบุคคล ผลการปฏิบัติงานย้อนหลัง ๓ ปี ชื่อผลงานที่จะส่งประเมินพร้อมทั้งเค้าโครงเรื่อง สัดส่วนของผลงาน ข้อเสนอแนวคิดเพื่อพัฒนางาน รวมทั้งกำหนดเกณฑ์การตัดสินและอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร และประกาศให้ข้าราชการในสังกัดทราบทั่วกัน ๒.๓ พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงาน ตำแหน่งละ ๑ คน ๒.๔ ในการนี้ อ.ก.พ. กรม อาจแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลเพื่อทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานแทนได้ ๓. ให้ อ.ก.พ. กรม หรือคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่ อ.ก.พ. กรมแต่งตั้งเป็นผู้พิจารณาคัดเลือก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ อ.ก.พ. กรม กำหนด โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของบุคคล ความเหมาะสม ความเป็นธรรม และประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ ทั้งนี้ ให้ อ.ก.พ. กรม หรือคณะกรรมการ

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/คัดเลือก...

คัดเลือกบุคคล ระบุเหตุผลในการพิจารณาไว้เป็นลายลักษณ์อักษรด้วย ๔. ให้มีการประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกตำแหน่งละ ๑ คน รวมทั้งชื่อผลงานที่จะส่งประเมินพร้อมทั้งเค้าโครงเรื่อง สัดส่วนของผลงาน ให้ข้าราชการในสังกัดทราบทั่วกัน โดยประกาศอย่างเปิดเผย

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ารับราชการสังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีประกาศลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ รับสมัครคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว จำนวน ๙ อัตรา และตำแหน่งนักวิชาการการเงินและบัญชี จำนวน ๘ อัตรา ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้ยื่นใบสมัคร และเป็นผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกตามประกาศ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ หลังจากนั้น อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคม ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกขึ้นมาชุดหนึ่ง ทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ารับการประเมินตามประกาศรับสมัคร ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑ คณะกรรมการคัดเลือกบุคคล ประกอบด้วย ๑) เลขาธิการเป็นประธานกรรมการ ๒) รองเลขาธิการ (ทุกท่าน) เป็นกรรมการ ๓) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกันสังคม (ทุกท่าน) เป็นกรรมการ ๔) ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ เป็นกรรมการและเลขานุการ ๕) หัวหน้าฝ่ายอัตรากำลังและระบบงาน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ และ ๖) หัวหน้าฝ่ายบรรจุแต่งตั้งและทะเบียนประวัติ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ และมีมติกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก โดยแบ่งออกเป็น คะแนนความรู้ ๕ คะแนน คะแนนประสบการณ์ ๑๐ คะแนน คะแนนอาวุโส ๒๐ คะแนน คะแนนความสามารถ ๔๐ คะแนน และความเหมาะสม ๒๕ คะแนน การดำเนินการรับสมัครของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงเป็นการดำเนินการตามหนังสือของสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๘ แล้ว ซึ่งถึงแม้ว่าข้อเท็จจริงปรากฏว่า ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือก ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ ไม่ได้แยกรายละเอียดหรือแสดงรายละเอียดว่าแต่ละคนเลือกจังหวัดใด และไม่ได้แยกประเภทตำแหน่งที่สมัครให้ทราบอย่างชัดเจน โดยประกาศฉบับดังกล่าวเป็นการประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือก เรียงรายชื่อตามอักษรพยัญชนะตัวต้นของชื่อผู้สมัคร และไม่ได้แยกบัญชีรายชื่อผู้สมัครตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ออกจากผู้สมัครตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว โดยประกาศทั้งสองตำแหน่งรวมกัน

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/เป็นผู้สมัคร...

เป็นผู้สมัครเป็นตำแหน่งระดับ ๗ว รวมทั้งสิ้น ๑๗๒ คน ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นประกาศรับสมัครที่ไม่ชัดเจนไม่เป็นระบบ และอาจทำให้ผู้สมัครรวมถึงผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเกิดข้อสงสัยได้ว่าอาจไม่โปร่งใส แต่ตามหนังสือเวียนของ ก.พ. ไม่ได้กำหนดวิธีการในการประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือก จึงยังไม่อาจถือได้ว่าการกระทำดังกล่าวมีผลถึงขนาดทำให้ประกาศรับสมัครไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างในคำฟ้องว่า นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ที่ได้รับคัดเลือกเพิ่งโอนย้ายมาจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานประกันสังคม จึงไม่มีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือก นั้น พิเคราะห์แล้วเห็นว่า หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ได้กำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา ไว้ว่า ๑. เป็นผู้ผ่านการประเมินบุคคล ๒. มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง... ทั้งนี้ ๑. บุคคลดังกล่าวจะต้องได้ดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งหรือได้ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี ๒. ในกรณีที่ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตาม ๑. ไม่ครบ ๑ ปี อาจพิจารณานำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่น ซึ่งมีลักษณะงานเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้งหรือระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่จะแต่งตั้งมานับรวมเป็นระยะเวลาดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งให้ครบ ๑ ปี ได้ โดยให้นับได้เฉพาะการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๓ หรือระดับ ๔ หรือสายงานที่เทียบเท่ากรณีเป็นข้าราชการตามกฎหมายอื่นและขณะนำเวลาดังกล่าวมานับผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งและข้อกำหนดอื่นที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง... ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นางสาวมุทิตาได้โอนมารับราชการในตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๖ว สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งเมื่อนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสายงานที่โอนมาแต่งตั้งยังดำรงตำแหน่งไม่ครบ ๑ ปี แต่ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดให้นำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานอื่นซึ่งมีลักษณะเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้งหรือระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในสายงาน

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ที่จะแต่งตั้ง...

ที่จะแต่งตั้งมานับรวมเป็นระยะเวลาดำรงตำแหน่งในสายงานที่จะแต่งตั้งให้ครบ ๑ ปี ได้ เมื่อนางสาวมุทิตาเคยดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๓ จนถึงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน ๖ว สังกัดกระทรวงแรงงานตั้งแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ ถึงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นเวลา ๑๐ ปี ๖ เดือน โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติคือ รับเรื่องราวร้องทุกข์และประสานให้ความช่วยเหลือแก่แรงงานเด็ก ตรวจการใช้แรงงานเด็ก งานประชุมคณะกรรมการคุ้มครองแรงงานเด็ก ซึ่งเมื่อพิจารณาลักษณะงานโดยทั่วไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของตำแหน่งนักวิชาการแรงงานแล้ว เห็นว่า สายงานนี้คลุมถึงตำแหน่งต่างๆ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานด้านวิชาการแรงงานและด้านการประกันสังคม ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์วิจัยประเด็นต่างๆ ด้านแรงงาน เพื่อการกำหนดมาตรฐานแรงงาน วางแผน เสนอแนะแนวทางพัฒนางานด้านแรงงานและด้านการประกันสังคม ปฏิบัติงานส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายในการทำงานด้านการคุ้มครองแรงงาน ความปลอดภัยในการทำงาน แรงงานสัมพันธ์และสวัสดิการแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบ การรับคำร้องและพิจารณาวินิจฉัยคำร้องตรวจข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ดำเนินคดีแก่ผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน ไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทแรงงาน ประสานงานและเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับงานด้านแรงงานและด้านการประกันสังคมแก่หน่วยงานราชการ เอกชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ลักษณะงานของนางสาวมุทิตาจึงมีลักษณะงานเชิงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องหรือเกื้อกูลกับสายงานที่จะแต่งตั้ง อันเป็นคุณสมบัติที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ได้

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว เป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบหรือไม่ โดยผู้ฟ้องคดีทั้งห้าโต้แย้งเฉพาะผลการคัดเลือกรายนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในครั้งแรก อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคม ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ๑) คะแนนความรู้ ๒๐ คะแนน (พิจารณาจากวุฒิการศึกษา ๑๐ คะแนน และความรู้จากงานในตำแหน่ง ๑๐ คะแนน) ๒) คะแนนความสามารถ ๒๐ คะแนน (พิจารณาตามการ

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ได้เลื่อนขั้น...

ได้เลื่อนขั้นกรณีพิเศษ) ๓) คะแนนประสบการณ์ (พิจารณาว่าได้ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ มากน้อย ๑๐ คะแนน และระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคม ๑๐ คะแนน) ๔) คะแนนอาวุโส ๒๐ คะแนน (พิจารณาจากอาวุโสการครองระดับ ๑๐ คะแนน และอาวุโสด้านเงินเดือน ๑๐ คะแนน) และ ๕) ความเหมาะสม ๒๐ คะแนน (พิจารณาจากความประพฤติ ผลงาน หรือผลการปฏิบัติงาน) ต่อมา เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ที่ประชุม อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคม ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ ได้ประชุมพิจารณาทบทวนเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก แล้วเห็นว่าเกณฑ์เดิมนั้นไม่เหมาะสม เห็นควรปรับปรุง และมีมติกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนใหม่ ดังนี้ ๑) คะแนนความรู้ ๕ คะแนน (พิจารณาจากวุฒิการศึกษา) ๒) คะแนนประสบการณ์ ๑๐ คะแนน (พิจารณาจากระยะเวลาการปฏิบัติงานที่สำนักงานประกันสังคม ๓) คะแนนอาวุโส ๒๐ คะแนน (พิจารณาจากอาวุโสการครองระดับ ๑๐ คะแนน และอาวุโสด้านเงินเดือน ๑๐ คะแนน) ๔) คะแนนความสามารถ ๔๐ คะแนน (พิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ๒๐ คะแนน และข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนางาน ๒๐ คะแนน) และ ๕) ความเหมาะสม ๒๕ คะแนน (พิจารณาจากความประพฤติ การประสานงาน จิตมุ่งบริการ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การประเมินคุณลักษณะของบุคคล และอื่นๆ) ข้อเท็จจริงปรากฏต่อมาว่า อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคม ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งเพื่อพิจารณาคัดเลือก และคณะกรรมการคัดเลือกได้ประชุมพิจารณาคัดเลือกในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ พิจารณาคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว ที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) และตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะ ตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา โดยในวันดังกล่าวได้มีมติคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว จำนวน ๙ อัตรา และตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว จำนวน ๘ อัตรา หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศสำนักงานประกันสังคม เรื่อง ผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๗ว ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่ได้รับคัดเลือก

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ข้อเท็จจริง...

ข้อเท็จจริงปรากฏตามเอกสารตารางคะแนนผลการคัดเลือกที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยื่นมาพร้อมคำให้การว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ สมัครในตำแหน่ง สปส. จังหวัดเพชรบุรี และตำแหน่ง สปส. จังหวัดศรีสะเกษ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ สมัครในตำแหน่ง สปส. เขตพื้นที่ ๕ และตำแหน่ง สปส. จังหวัดเพชรบุรี ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ สมัครในตำแหน่ง สปส. เขตพื้นที่ ๕ และตำแหน่ง สปส. จังหวัดเพชรบุรี ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ สมัครในตำแหน่ง สปส. จังหวัดกำแพงเพชร และตำแหน่ง สปส. จังหวัดจันทบุรี ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ สมัครในตำแหน่ง สปส. จังหวัดศรีสะเกษ และตำแหน่ง สปส. จังหวัดอุบลราชธานี ส่วนผู้สมัคร ราย นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ข้อเท็จจริงปรากฏตามใบสมัครของนางสาวมุทิตาระบุว่าได้สมัครในตำแหน่ง สปส. เขตพื้นที่ ๕ และตำแหน่ง สปส. จังหวัดเพชรบุรี โดยผลการคัดเลือกตำแหน่งนักวิชาการประสังคม ๗ว ที่ได้รับการคัดเลือกทั้ง ๙ คน เรียงตามลำดับตำแหน่งได้ ดังนี้ (๑) สปส.เขตพื้นที่ ๕ มีผู้สมัคร ๒๙ คน ผู้ได้รับคัดเลือก คือ นางอัญชลี ศุภโชคบรรดาล ได้คะแนนอันดับที่ ๑ มีคะแนนรวม ๙๑ คะแนน ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ได้อันดับที่ ๑๓ มีคะแนนรวม ๘๐ คะแนน และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ได้อันดับที่ ๒๑ มีคะแนนรวม ๗๗ คะแนน (๒) สปส. จังหวัดกำแพงเพชร ผู้สมัคร ๒๖ คน ผู้ได้รับคัดเลือก คือ นางสุจินตา อภิวันทนกุล ได้คะแนนอันดับ ๑ มีคะแนนรวม ๙๒ คะแนน ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ได้อันดับที่ ๓ มีคะแนนรวม ๘๖ คะแนน (๓) สปส.จังหวัดจันทบุรี มีผู้สมัคร ๓๑ คน ผู้ได้รับคัดเลือก คือ นายสุทธิวิชญ์ ทองมี ได้คะแนนอันดับ ๑ คะแนนรวม ๙๒ คะแนน ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ได้อันดับที่ ๒ มีคะแนนรวม ๘๖ คะแนน (๔) สปส.จังหวัดพังงา มีผู้สมัคร ๒๑ คน ผู้ได้รับคัดเลือก คือ นางเครือพรรณ โพธิ์แก้ว ได้คะแนนอันดับ ๑ มีคะแนนรวม ๙๐ คะแนน ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่ได้เลือกตำแหน่งนี้ (๕) สปส.จังหวัดเพชรบุรี มีผู้สมัคร ๓๗ คน ผู้ได้รับคัดเลือก คือ นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ได้คะแนนอันดับ ๔ มีคะแนนรวม ๘๑ คะแนน ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ได้อันดับที่ ๗ มีคะแนนรวม ๘๐ คะแนน ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ได้อันดับที่ ๑๖ มีคะแนนรวม ๗๗ คะแนน และผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้อันดับที่ ๒๑ มีคะแนนรวม ๗๖ คะแนน (๖) สปส. จังหวัดยะลา มีผู้สมัคร ๑๐ คน ผู้ได้รับคัดเลือก คือ นายทวีชัย ภัทรนุธาพร ได้คะแนนอันดับ ๑ มีคะแนนรวม ๙๐ คะแนน ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่ได้เลือกตำแหน่งนี้ (๗) สปส.จังหวัดศรีสะเกษ (เลขที่ตำแหน่ง ๑๖๓๕) มีผู้สมัคร ๒๒ คน

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/ผู้ได้รับ...

ผู้ได้รับคัดเลือก คือ นางสาวสุกัญญา เวชนุเคราะห์ ได้คะแนนอันดับ ๑ มีคะแนนรวม ๙๔ คะแนน ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่ได้เลือกตำแหน่งนี้ (๘) สปส. จังหวัดศรีสะเกษ (เลขที่ตำแหน่ง ๑๖๓๖) มีผู้สมัคร ๑๖ คน ผู้ได้รับคัดเลือก คือ นางนพรัตน์ จันธนะสมบัติ ได้คะแนนอันดับ ๒ มีคะแนนรวม ๙๑ คะแนน (ผู้ได้คะแนนอันดับ ๑ คือ นางสุจินดา อภิวันทนกุล ได้รับคัดเลือกตำแหน่ง สปส. จังหวัดกำแพงเพชร แล้ว) ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ ได้อันดับที่ ๖ มีคะแนนรวม ๗๘ คะแนน และผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้อันดับที่ ๗ มีคะแนนรวม ๗๖ คะแนน (๙) สปส.จังหวัดอุบลราชธานี มีผู้สมัคร ๑๕ คน ผู้ได้รับคัดเลือก คือ นายธีรภัทร แฝงเพชร ได้คะแนนอันดับ ๑ มีคะแนนรวม ๙๒ คะแนน ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๕ ได้อันดับที่ ๔ มีคะแนนรวม ๗๘ คะแนน

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นได้ว่า ผลคะแนนของผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่ได้อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับการคัดเลือก ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเองก็ไม่ได้โต้แย้งผลการคัดเลือกตำแหน่งดังกล่าวข้างต้นทุกตำแหน่ง โดยโต้แย้งเฉพาะตำแหน่ง สปส. จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีผู้สมัคร ๓๗ คน ผู้ได้รับคัดเลือก คือ นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ได้คะแนนอันดับ ๔ มีคะแนนรวม ๘๑ คะแนน โดยผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ได้คะแนนอันดับที่ ๗ มีคะแนนรวม ๘๐ คะแนน ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ได้อันดับที่ ๑๖ มีคะแนนรวม ๗๗ คะแนน และผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้อันดับที่ ๒๑ มีคะแนนรวม ๗๖ คะแนน กรณีจึงมีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปตามข้ออ้างในคำฟ้องว่า การให้คะแนนในตำแหน่ง สปส. จังหวัดเพชรบุรี ดำเนินการโดยชอบหรือไม่ พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามเอกสารตารางการให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือก ปรากฏว่าได้ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ อ.ก.พ. สำนักงานประกันสังคมกำหนดไว้แล้ว ในประเด็นนี้ ศาลสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในการใช้ดุลพินิจ โดยตรวจสอบว่าการใช้ดุลพินิจนั้นอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ถูกต้องหรือไม่ หรือข้อเท็จจริงที่ใช้อ้างอิงในการใช้ดุลพินิจนั้นเป็นข้อเท็จจริงที่มีอยู่จริงหรือไม่ แต่ศาลไม่อาจใช้ดุลพินิจแทนคณะกรรมการคัดเลือกได้ เนื่องจากจะเป็นการใช้ดุลพินิจการให้คะแนนแทนฝ่ายปกครอง ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏตามคำให้การว่า การให้คะแนนของคณะกรรมการเป็นการให้คะแนนเป็นภาพรวมของคณะกรรมการทั้งคณะ โดยไม่มีการให้คะแนนของกรรมการแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างในคำฟ้อง ซึ่งโดยทั่วไปการให้คะแนนของกรรมการแต่ละคนย่อมเป็นธรรมแก่ผู้สมัครมากกว่า

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/แต่การให้...

แต่การให้คะแนนเป็นภาพรวมของคณะกรรมการ ก็ไม่อาจฟังว่าเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบแต่อย่างใด

มีปัญหาต้องพิจารณาต่อไปว่า การให้คะแนนของคณะกรรมการนั้น คะแนนในส่วนของความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับประสบการณ์หรือไม่ เมื่อตรวจสอบผลคะแนนตามตารางผลคะแนนแล้ว เห็นว่า เกณฑ์การคัดเลือกครั้งนี้ คะแนนประสบการณ์มีคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ผู้สมัครเกือบทุกคนได้คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน มีเพียง ๒ คน คือ นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ และนางยอดขวัญ เดือนศิริรัตน์ เท่านั้น ที่ได้คะแนนต่างจากผู้อื่น คือ ได้ ๘ คะแนน และเมื่อพิจารณาถึงคะแนนความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม ของผู้สมัครทั้งหมด ก็มีการให้คะแนนแตกต่างกันไป ได้แก่ ตารางผลคะแนนตารางแรก คือ คะแนนความรู้ คะแนนเต็ม ๕ คะแนน มีการให้ค่าคะแนนเพียง ๒ ค่าคะแนน เท่านั้น คือ ๕ คะแนน กับ ๓ คะแนน ตารางที่สอง คะแนนความสามารถ มีคะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน สูงสุดได้ ๓๙ คะแนน ต่ำสุดได้ ๓๐ คะแนน ตารางที่สาม คะแนนความเหมาะสม มีคะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน สูงสุดได้ ๒๕ คะแนน ต่ำสุดได้ ๑๖ คะแนน โดยค่าคะแนนตามตารางคะแนนดังกล่าวของผู้สมัครทั้งหมด เป็นคะแนนที่คละกันไป โดยไม่ได้คำนึงถึงลำดับอาวุโส และไม่ได้สัมพันธ์กับคะแนนประสบการณ์ เห็นได้ว่า ผู้ที่ได้คะแนนเกือบทุกคนที่ได้คะแนนประสบการณ์เต็ม ๑๐ คะแนน ได้คะแนนความรู้ คะแนนความสามารถ และคะแนนความเหมาะสมแตกต่างกันไป การให้คะแนนความรู้ คะแนนความสามารถ และคะแนนความเหมาะสม จึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับคะแนนประสบการณ์ รวมทั้งไม่มีความสัมพันธ์กับลำดับอาวุโส กรณีจึงไม่อาจฟังว่าการให้คะแนนของคณะกรรมการคัดเลือก เป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อพิเคราะห์ภาพรวมของตารางผลคะแนนแล้วเห็นว่า ผู้ได้รับคัดเลือกทั้ง ๙ ตำแหน่งนี้ เป็นผู้ที่ได้คะแนนอันดับ ๑ ทั้งสิ้น เว้นแต่ตำแหน่ง สปส. จังหวัดเพชรบุรี ผู้ได้รับคัดเลือก คือ นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ได้คะแนนอันดับ ๔ และเป็นรายที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้อ้างเป็นเหตุฟ้องคดีนี้ว่าการดำเนินการคัดเลือกไม่ชอบ กรณีจึงมีข้อพิจารณาว่า เป็นการคัดเลือกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏตามตารางผลคะแนนว่า ผู้ที่ได้คะแนนอันดับ ๑ ของ สปส. จังหวัดเพชรบุรี คือ นางสาวอุไรวรรณ กมลรัตนกุล เป็นผู้สมัครในตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ๗ว ไม่ใช่ผู้สมัครในตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/โดยผู้ที่ได้...

โดยผู้ที่ได้คะแนนอันดับ ๒ คือ นางสาวสุกัญญา เวชนุเคราะห์ และผู้ที่ได้คะแนนอันดับ ๓ คือ นางอัญชลี ศุภโชคบรรดาล ซึ่งหากไม่นับว่านางสาวอุไรวรรณ กมลรัตนกุล ซึ่งได้อันดับ ๑ ก็ต้องถือว่านางสาวสุกัญญา เวชนุเคราะห์ ได้อันดับ ๑ ในตำแหน่งนี้ ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้พิจารณาผลการคัดเลือกเรียงตามลำดับตำแหน่ง ดังนั้น นางสาวสุกัญญา เวชนุเคราะห์ จึงควรเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกในตำแหน่ง สปส. จังหวัดเพชรบุรี แทนที่จะได้รับคัดเลือกในตำแหน่งลำดับที่ ๘ ตำแหน่ง สปส. จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเหตุผลเดียวกันนี้ใช้ได้กับผู้ได้คะแนนอันดับ ๓ คือ นางอัญชลี ศุภโชคบรรดาล ซึ่งได้รับคัดเลือกเป็นลำดับที่ ๑ ตำแหน่ง สปส. เขตพื้นที่ ๕ แล้ว ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ผู้ได้รับผลกระทบในครั้งนี้ คือ นางสาวสุกัญญา แต่เนื่องจากนางสาวสุกัญญาได้รับคัดเลือกในตำแหน่ง สปส. จังหวัดศรีสะเกษ แล้ว และนางสาวสุกัญญาไม่ได้ฟ้องมาเป็นผู้ฟ้องคดีในคดีนี้ ผลคะแนนของผู้ฟ้องคดีทั้งห้าที่อาจได้รับผลกระทบจากผลการคัดเลือกในตำแหน่ง สปส. จังหวัดเพชรบุรีนี้ มีเพียงผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งได้คะแนนอันดับที่ ๗ มีคะแนนรวม ๘๐ คะแนน ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ได้อันดับที่ ๑๖ มีคะแนนรวม ๗๗ คะแนน และผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้อันดับที่ ๒๑ มีคะแนนรวม ๗๖ คะแนน ซึ่งผลคะแนนของทั้งผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าวก็เป็นคะแนนต่ำกว่าคะแนนของนางสาวสุกัญญา และของนางสาวมุทิตาที่ได้รับการคัดเลือกทั้งสิ้น ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๔ และผู้ฟ้องคดีที่ ๕ ไม่ได้เลือกในตำแหน่ง สปส. จังหวัดเพชรบุรี ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงไม่มีเหตุเพียงพอที่ศาลจะเพิกถอนผลการคัดเลือกในครั้งนี้รายนางสาวมุทิตาได้

ดังนั้น ประกาศสำนักงานประกันสังคม เรื่อง ผลการคัดเลือกข้าราชการรายนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ในส่วนที่ประกาศให้นางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว เฉพาะตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองฟังขึ้น

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนประกาศผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เรื่อง ผลการคัดเลือกข้าราชการที่จะเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๗ว ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เฉพาะตำแหน่งนักวิชาการประกันสังคม ๗ว

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

/รายนางสาวมุทิตา...

รายนางสาวมุทิตา ชูประดิษฐ์ แล้วให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการใหม่ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด นั้น ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย

พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ยกฟ้อง

นายประวิตร บุญเทียม ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายอนุพงศ์ สุขเกษม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายประสาน บางประสิทธิ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายประวิทย์ เอื้อนิรันดร์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นางรดาวรรณ วานิช

ศาลปกครองสูงสุด
14 ก.พ. 2563
ศาลปกครองสูงสุด

สำเนา

○ คำพิพากษา

(ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ๕๖๒/๒๕๔๔
คดีหมายเลขแดงที่ ๕๔๖ /๒๕๔๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๒๑ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๗

ระหว่าง
- นางวยุรี วรพัฒนะไพบูลย์ ผู้ฟ้องคดี
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี เดิม) ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้เดิมเป็นเรื่องร้องทุกข์รับที่ ๖๕๒/๒๕๔๒ ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งต่อมาได้โอนมาเป็นคดีของศาลปกครองกลางตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

โดยที่ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ

ศาลปกครองกลาง
21 มิ.ย. 2547
ศาลปกครองกลาง

ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการในกระทรวง ทบวง กรมเดิมที่ถูกยุบเลิกไปเป็นของกระทรวง ทบวง กรมใหม่ และหรือกำหนดให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับการโอนอำนาจหน้าที่ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๕ ทำให้กิจการหรืออำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีในส่วนที่เกี่ยวกับคดีนี้โอนไปเป็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี จึงถือว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีเป็นผู้ถูกฟ้องคดีแทนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี และถือว่าบรรดาถ้อยคำสำนวนทั้งหลายที่ระบุหรืออ้างถึงสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีเป็นการระบุหรืออ้างถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เดิมผู้ฟ้องคดีรับราชการอยู่ที่จังหวัดลพบุรีและขอย้ายกลับภูมิลำเนาเดิมที่จังหวัดสิงห์บุรี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนักวิชาการศึกษาระดับ ๖ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี ผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๖ เรื่อยมาติดต่อกันจนถึงปัจจุบัน บ้านที่เช่าพักอาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ของมารดาซึ่งประกอบอาชีพบ้านเช่าเพียงอย่างเดียว อัตราค่าเช่าเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท โดยมารดาอยู่ร่วมด้วยในบ้านดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการดูแลและอุปการะเลี้ยงดูยามแก่ชรา แต่เป็นการเช่าบ้านกันจริงทั้งในทางพฤตินัยและนิตินัย กล่าวคือ มีสัญญาเช่า มีการชำระค่าเช่าและผู้ให้เช่าเสียภาษีถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งได้ผ่านการตรวจสอบรับรองและอนุมัติให้เบิกจ่ายค่าเช่าบ้านได้โดยผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีได้มีหนังสือ ที่ สห ๐๐๓๒/๑๐๒๑ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๑ ให้ผู้ฟ้องคดีงดเบิกค่าเช่าบ้านและส่งเงินค่าเช่าบ้านที่เบิกไปแล้วคืน เนื่องจากคณะกรรมการตรวจสอบการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการมีความเห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน แต่ไม่เหมาะสม โดยอ้างว่าเป็นการปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๒๖.๕/ว๓๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๑ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการสั่งให้งดเบิกและส่งเงินคืนดังกล่าวไม่ถูกต้อง จึงขอให้มีการพิจารณาทบทวน ซึ่งผู้บังคับบัญชาก็ได้ดำเนินการในเรื่องนี้ โดยได้หารือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง แต่เวลาได้ล่วงเลยมานาน ผู้ฟ้องคดีจึงได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ว่าการพิจารณา

ศาลปกครองกลาง
21 มิ.ย. 2547
ศาลปกครองกลาง

๓

ดำเนินการเกี่ยวกับการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเป็นไปโดยล่าช้าและไม่เป็นธรรม ซึ่งในที่สุดศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีได้สั่งการเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๓ ยืนยันให้ผู้ฟ้องคดีงดเบิกค่าเช่าบ้านและส่งเงินค่าเช่าบ้านที่เบิกไปแล้วคืนอีกครั้ง ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ร้องทุกข์เพิ่มเติมต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีงดเบิกค่าเช่าบ้านและส่งเงินคืนตามหนังสือสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี ที่ สห ๐๐๓๒/๑๐๒๑ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๑ และตามหนังสือสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๓

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้พิจารณามีคำสั่งเกี่ยวกับการสั่งให้ผู้ฟ้องคดีงดเบิกเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการและให้ส่งเงินค่าเช่าบ้านที่เบิกจากทางราชการแล้วคืน โดยพิจารณาจากลักษณะการอยู่อาศัยของผู้ฟ้องคดีว่ามิใช่เป็นการพักอาศัยในฐานะผู้เช่ากับผู้ให้เช่า แต่อยู่อาศัยในฐานะผู้อาศัย ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้าน ทั้งนี้ โดยมีเหตุผลว่าผู้ฟ้องคดีเป็นบุตรคนสุดท้องของนางสกุลธร เกิดศิริ ได้อาศัยอยู่กับมารดามาโดยตลอดเพื่ออุปการะดูแลมารดา หลังจบการศึกษาได้เข้ารับราชการเป็นครูอยู่ที่จังหวัดลพบุรี จนกระทั่งได้โอนจากครูมารับราชการตำแหน่งนักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี ขณะที่รับราชการในจังหวัดลพบุรี ก็อาศัยอยู่กับมารดาที่บ้านเลขที่ ๒๕/๔ อำเภอเมืองสิงห์บุรี โดยนั่งรถโดยสารประจำทางเช้าไปเย็นกลับทุกวัน ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ผู้ฟ้องคดีได้สมรสและย้ายสำเนาทะเบียนบ้านไปอยู่ร่วมกับสามีที่จังหวัดสมุทรปราการ แต่ยังคงรับราชการอยู่จังหวัดลพบุรีและอาศัยอยู่กับมารดาที่จังหวัดสิงห์บุรี จะไปอยู่กับสามีเฉพาะวันหยุดราชการเท่านั้น ปีพ.ศ. ๒๕๓๔ ผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่งให้ย้ายจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลพบุรีมารับราชการที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี ตามคำร้องขอของตนเองซึ่งระบุว่าขอย้ายกลับภูมิลำเนาเดิมเพื่อมาอยู่ร่วมกับมารดาในการดูแลและอุปการะเลี้ยงดูยามแก่ชรา โดยได้พักอาศัยอยู่กับมารดาในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ และกลับไปอยู่กับครอบครัวในวันหยุดที่จังหวัดสมุทรปราการตามเดิม

ปีพ.ศ. ๒๕๓๖ ผู้ฟ้องคดีได้เช่าบ้านและขอรับเงินค่าเช่าบ้านจากทางราชการเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท โดยเช่าบ้านเลขที่ ๒๕/๔ หมู่ ๖ ตำบลต้นโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

๔

ซึ่งเป็นบ้านของนางสกุลธร เกิดศิริ มารดาของผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นบ้านหลังเดียวกับที่ผู้ฟ้องคดีอาศัยอยู่กับมารดามาโดยตลอด ทั้งนี้ โดยผู้ฟ้องคดีได้ย้ายสำเนาทะเบียนบ้านจากจังหวัดสมุทรปราการมาอยู่ที่บ้านหลังดังกล่าว สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสภาพบ้านเช่าไปตรวจสอบ คณะกรรมการได้บันทึกคำรับรองว่าได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้เช่าบ้านเลขที่ดังกล่าวเพื่ออาศัยอยู่จริง สภาพบ้านเช่าเหมาะสมกับอัตราค่าเช่าและได้อยู่จริงตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๖ เป็นต้นมา

ต่อมาวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๑ กระทรวงการคลังให้ส่วนราชการผู้เบิกแจ้งให้ข้าราชการผู้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านทบทวนการใช้สิทธิของตนเองว่าถูกต้องและเหมาะสมตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านของทางราชการ และได้ไปตรวจสอบสภาพบ้านเช่าดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๑ ที่ผู้ฟ้องคดีได้เช่าในอัตราเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท โดยมารดายังอยู่ร่วมกับผู้ฟ้องคดีในบ้านหลังดังกล่าว คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการแบ่งเช่า เนื่องจากผู้เช่าและผู้ให้เช่ายังอยู่อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน อัตราค่าเช่าเดือนละ ๓,๐๐๐ บาทจึงสูงกว่าสภาพความเป็นจริง คณะกรรมการได้ประชุมกันเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๑ แล้วลงมติว่าการเบิกค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดีถูกต้อง แต่ไม่เหมาะสม เนื่องจากเดิมผู้ฟ้องคดีรับราชการอยู่ที่จังหวัดลพบุรี และได้ขอย้ายกลับภูมิลำเนาคือจังหวัดสิงห์บุรี เพื่อมาอยู่กับมารดาในการอุปการะเลี้ยงดูยามแก่ชรา ซึ่งทางราชการได้บรรเทาความเดือดร้อนตามเจตนารมณ์ของผู้ขอ เป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติราชการและประหยัดค่าใช้จ่าย โดยปกติครอบครัวของผู้ฟ้องคดีมีสมาชิกอยู่รวมกัน ๔ คน มีมารดา บุตร ๒ คน และผู้ฟ้องคดี ส่วนสามีนั้นมาบ้างเป็นครั้งคราว ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าผู้ฟ้องคดีสามารถจะอาศัยอยู่ร่วมกับมารดาได้โดยไม่ต้องเช่าบ้าน เนื่องจากผู้ฟ้องคดีจะต้องดูแลอุปการะมารดาซึ่งชราภาพแล้วอย่างใกล้ชิดและมารดาก็ช่วยเลี้ยงบุตรให้ เห็นควรงดเบิกและเรียกเงินคืน และถ้าผู้ฟ้องคดีไม่พอใจในการตรวจสอบสภาพบ้านเช่าของคณะกรรมการ ให้ทำหนังสืออุทธรณ์ไปยังหัวหน้าส่วนราชการต้นสังกัดเพื่อหาข้อยุติจากกระทรวงการคลังต่อไป

ศาลปกครองกลาง
21 มี.ค. 2547
ศาลปกครองกลาง

๕

วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๑ ผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งผลการตรวจสอบของคณะกรรมการให้ผู้ฟ้องคดีทราบและขอให้งดเบิกค่าเช่าบ้านและเรียกเงินคืน ต่อมาวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๑ ผู้ฟ้องคดีทำหนังสือขอความเป็นธรรมต่อผู้ถูกฟ้องคดีเกี่ยวกับการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๑ หารือไปยังกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับเรื่องการเบิกเงินของผู้ฟ้องคดี กระทรวงศึกษาธิการตอบข้อหารือเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๑ ให้ผู้ฟ้องคดีงดเบิกและเรียกเงินคืน เนื่องจากมีเจตนาขอย้ายกลับภูมิลำเนาเดิมเพื่อมาอยู่ร่วมกับมารดาในการดูแลอุปการะเลี้ยงดูยามแก่ชรา ซึ่งทางราชการได้บรรเทาความเดือดร้อนให้ตามที่ร้องขอ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ แจ้งผลการหารือกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีทราบและให้ส่งเงินคืนจำนวน ๖,๐๐๐ บาท (เมษายน – พฤษภาคม ๒๕๔๑) แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๑ ผู้ถูกฟ้องคดีได้เรียกเงินคืนจากผู้ฟ้องคดี จำนวน ๖,๐๐๐ บาท เป็นครั้งที่ ๒ แต่ผู้ฟ้องคดีก็ยังไม่ปฏิบัติตาม ต่อมาวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๑ ผู้ฟ้องคดีขอให้ทบทวนการหารือเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านต่อทางราชการโดยชี้แจงข้อเท็จจริงอีกครั้ง ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๒ หารือกระทรวงศึกษาธิการ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ กระทรวงศึกษาธิการตอบข้อหารือดังกล่าว โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดียึดถือและปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๒๖.๕/๗๙๕๗ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๒

ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการชุดที่สองเพื่อพิจารณาทบทวนการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดีตามคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑๑/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ คณะกรรมการได้บันทึกถ้อยคำพยานบุคคลจำนวน ๕ คน รวมทั้งตัวผู้ฟ้องคดีด้วย ต่อมา คณะกรรมการเดินทางไปดูสภาพการอยู่อาศัยและได้ประชุมเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๒ มีความเห็นสรุปว่าการอยู่อาศัยระหว่างผู้ฟ้องคดีกับนางสกุลธร เกิดศิริ ได้อาศัยอยู่ร่วมกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในลักษณะช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างมารดากับบุตร เมื่อผู้ฟ้องคดีขอย้ายกลับมาดูแลมารดาและนำครอบครัวมาอยู่ด้วย จึงน่าจะอยู่ในฐานะผู้อาศัย มิใช่ในฐานะผู้เช่ากับผู้ให้เช่า

ศาลปกครองกลาง
21 มิ.ย. 2547
ศาลปกครองกลาง

ผู้ถูกฟ้องคดีได้สรุปประเด็นการพิจารณาโดยมีความเห็นว่า การพิจารณาของคณะกรรมการทั้งสองชุดซึ่งได้แต่งตั้งต่างวาระกันคนละชุด มีความเห็นสอดคล้องกันโดยอาศัยข้อมูลจากการไปตรวจสอบข้อเท็จจริงที่บ้านที่ผู้ฟ้องคดีเช่า พยานบุคคลและเอกสารตามที่ผู้ฟ้องคดีนำมาแสดง รวมทั้งเจตนารมณ์ของพระราชกฤษฎีกาฯ ที่ให้ข้าราชการได้รับสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของข้าราชการอันเนื่องมาจากทางราชการมีคำสั่งย้ายไปทำงานต่างท้องที่ ในกรณีนี้ การพิจารณาการเกิดสิทธิครั้งแรกน่าจะเป็นไปโดยมิชอบ เพราะโดยพฤตินัยผู้ฟ้องคดีได้อยู่ร่วมกับมารดามาก่อนแล้ว แต่อาศัยช่องว่างของพระราชกฤษฎีกาฯ ทำสัญญาเช่าบ้านมารดาของตนเองเพื่อให้เกิดสิทธิแก่ตนเอง ในเรื่องของความเดือดร้อนที่ผู้ร้องทุกข์กล่าวอ้าง ก็ไม่น่าจะเดือดร้อน เพราะสามีของผู้ฟ้องคดีเป็นวิศวกรโรงงานน้ำตาลสิงห์บุรีซึ่งมีรายได้สูง สำหรับผู้ฟ้องคดีมีเงินเดือน ๑๗,๙๓๐ บาท มีรถยนต์ส่วนบุคคลใช้คนละคัน ส่วนมารดามีรายได้จากค่าเช่าบ้านเดือนละหลายพันบาท จึงเห็นควรให้งดเบิกค่าเช่าบ้านตามหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๐๓.๒/๑๒๗๐๖ เรื่อง หารือเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๑

ผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามคำสั่งศาลว่า ผู้ฟ้องคดีได้แจ้งด้วยวาจาต่อศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาว่า สามีของผู้ฟ้องคดีได้ย้ายมาทำงานที่จังหวัดสิงห์บุรี การอยู่ร่วมกันดังกล่าวทำให้มีสัมภาระเพิ่มมากขึ้น ความเป็นอยู่เดิมไม่สามารถรองรับสภาพครอบครัวได้ ผู้ฟ้องคดีจึงขออนุญาตเช่าบ้านของมารดาซึ่งประกอบอาชีพบ้านเช่า ในอัตราเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท โดยผู้บังคับบัญชาได้อนุญาตให้ดำเนินการเช่าบ้านของมารดาได้ จากนั้นผู้ฟ้องคดีจึงได้ทำบันทึกลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ขออนุมัติเช่าบ้าน แต่มิได้ระบุว่าบ้านเช่าเป็นของมารดา เนื่องจากได้มีการสอบถามกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการเบิกค่าเช่าบ้าน (นางวันเพ็ญ นามจิรโชติ) และได้รับแจ้งว่าไม่มีระเบียบกฎหมายของทางราชการห้ามมิให้เช่าบ้านที่เป็นของมารดา การจะได้สิทธิค่าเช่าบ้านดังกล่าวหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ นอกจากนี้ ผู้บังคับบัญชาทุกระดับและคณะกรรมการตรวจสภาพบ้านเช่าซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องก็ทราบอยู่แล้วว่าผู้ฟ้องคดีอยู่กับมารดาซึ่งประกอบอาชีพบ้านเช่าก่อนที่สามีจะย้ายครอบครัวมาอยู่ร่วมกัน

ศาลปกครองกลาง
21 มิ.ย. 2547
ศาลปกครองกลาง

ซึ่งหากมีผู้หนึ่งผู้ใดทักท้วงว่าจะต้องระบุข้อความดังกล่าวไว้ในบันทึกเสนอขออนุมัติ ผู้ฟ้องคดีย่อมจะต้องดำเนินการแก้ไขอย่างแน่นอน

สำหรับข้อกล่าวอ้างที่ว่า เมื่อครั้งผู้ฟ้องคดีรับราชการอยู่ที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี ได้พักอาศัยอยู่กับมารดาที่บ้านหลังดังกล่าวโดยการนั่งรถโดยสารประจำทางไปกลับทุกวันนั้น ไม่เป็นความจริง เพราะผู้ฟ้องคดีได้พักอาศัยอยู่ ๓ แห่ง คือ ๑. อยู่กับพี่สาว (นางวาสนา สิทธาภา) ซึ่งมีบ้านพักอยู่ใกล้กับวงเวียนสระแก้ว จังหวัดลพบุรี ห่างจากที่ทำงานของผู้ฟ้องคดีประมาณ ๓ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางประมาณ ๕-๑๐ นาที ๒. อยู่กับน้าสาว (นางบำรุงรัตน์ กล่ำคำ) ซึ่งมีบ้านพักในบริเวณศูนย์สงครามพิเศษ จังหวัดลพบุรี บ้านพักดังกล่าวอยู่ห่างจากที่ทำงานของผู้ฟ้องคดีประมาณ ๕ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางประมาณ ๑๐-๑๕ นาที และ ๓. อยู่กับมารดาของผู้ฟ้องคดี ส่วนการเปลี่ยนสภาพจากการอาศัยเป็นการเช่านั้น ก็เนื่องด้วยมีการอพยพครอบครัวและสัมภาระจากจังหวัดสมุทรปราการมาอยู่ที่จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งในการเลือกเช่าบ้านเพื่ออยู่อาศัย ระหว่างบ้านเช่าของผู้อื่นกับบ้านเช่าของมารดาของตนเองซึ่งสามารถเช่าได้โดยไม่ขัดต่อระเบียบของทางราชการ ผู้ฟ้องคดีย่อมเลือกที่จะเช่าบ้านของมารดาและยังได้อยู่ใกล้ชิดกับมารดาตามวิถีชีวิตของสังคมไทยอีกด้วย

ส่วนกรณีการแยกมิเตอร์น้ำและไฟฟ้านั้น ผู้ฟ้องคดีชี้แจงว่ามารดาของผู้ฟ้องคดีมิได้มีการแยกมิเตอร์น้ำและไฟฟ้ากับผู้เช่าทุกรายรวมทั้งผู้ฟ้องคดีด้วย การเก็บเงินค่าน้ำและค่าไฟฟ้าจะใช้วิธีการตกลงกับผู้เช่า โดยเป็นไปในลักษณะถัวจ่าย ซึ่งจะดูจากปริมาณและชนิดของเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวนสมาชิกของผู้เช่าและระยะเวลาการเข้าอยู่อาศัยในบ้านในแต่ละวันประกอบกัน ซึ่งไม่เคยมีผู้เช่ารายใดร้องขอให้แยกมิเตอร์น้ำและไฟฟ้า ทั้งนี้ ในการรายงานผลการตรวจสอบการเบิกเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๒ ผู้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดีได้บันทึกไว้ในข้อ ๒ ว่า กรรมการตรวจสอบสภาพบ้านเช่าตามคำสั่ง ที่ ๔๔/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๗ ไม่ได้ทักท้วงความไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมไว้แต่ประการใด และผู้มีอำนาจอนุมัติก็ไม่ได้ทักท้วงเช่นกัน

ผู้ถูกฟ้องคดีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามคำสั่งศาลว่า สามีของผู้ฟ้องคดี (นายอรัญ วรพัฒนะไพบูลย์) ได้เริ่มปฏิบัติงานที่โรงงานน้ำตาลสิงห์บุรีตั้งแต่วันที่ ๒

ศาลปกครองกลาง
21 มิ.ย. 2547
ศาลปกครองกลาง

๘

พฤษภาคม ๒๕๓๔ ในตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนเครื่องกล ปัจจุบันดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนเครื่องกล ฝ่ายโรงงาน (หนังสือแจ้งข้อมูลการปฏิบัติงานของพนักงาน ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๕) และได้มาอาศัยอยู่กับผู้ฟ้องคดีและบุตร ๒ คน ในบ้านหลังที่ผู้ฟ้องคดีเช่าจากมารดาจริง (คำรับรองของนางสาวี บัวรักษ์ กับนางกาญจนา พงศ์เพ็ง ผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้กับบ้านเช่าของมารดาผู้ฟ้องคดีที่ผู้ฟ้องคดีเช่าอยู่)

ศาลได้ไต่สวนคู่กรณีเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๖ ได้ความว่าเดิมผู้ฟ้องคดีรับราชการเป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี โรงเรียนวัดปากคลองบางคู้ อำเภอท่าวุ้ง จังหวัดลพบุรี ต่อมาได้โอนมารับราชการในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ผู้ฟ้องคดีได้ทำเรื่องขอย้ายมารับราชการที่จังหวัดสิงห์บุรีซึ่งเป็นภูมิลำเนาเดิม โดยให้เหตุผลในการย้ายว่าเพื่อกลับมาดูแลมารดาซึ่งอายุมากแล้ว ในช่วงแรกที่ย้ายกลับมาอยู่ที่จังหวัดสิงห์บุรีนั้น ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน เนื่องจากสามีของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นวิศวกรของบริษัทน้ำตาลสิงห์บุรี จำกัด ยังไม่ได้มาพักอยู่ด้วย ในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ สามีของผู้ฟ้องคดีได้มาอาศัยอยู่ด้วยในบ้านเช่าหลังดังกล่าว แต่ก็ยังไม่ได้ขนย้ายสัมภาระซึ่งส่วนใหญ่อยู่ที่บ้านที่ซื้อไว้ที่จังหวัดสมุทรปราการมาไว้ที่จังหวัดสิงห์บุรี ประกอบกับยังมีผู้เช่ารายอื่นอยู่บนเรือนหลังใหญ่ของมารดาด้วย (ในบริเวณบ้าน มีเรือนหลังใหญ่หนึ่งหลังแบ่งเป็นห้องเล็ก ๕ ห้อง และมีเรือนหลังเล็กแยกจากเรือนหลังใหญ่อีกหนึ่งหลัง กับมีห้องแถวอีก ๒ ห้อง สำหรับให้เช่าพักอาศัย) ผู้ฟ้องคดีได้เริ่มใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ เนื่องจากเห็นว่าจะต้องขนสัมภาระดังกล่าวมาไว้และมีความประสงค์จะได้ห้องเช่าเพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีอยู่เพียงห้องเดียวเป็นสามห้อง จึงได้ขอเช่ากับมารดาเพื่อความสะดวกใจแก่ครอบครัวที่จะไม่ต้องอยู่บนเรือนของมารดาในฐานะผู้อาศัยอีกต่อไป และจนถึงปัจจุบันครอบครัวของผู้ฟ้องคดีก็ยังอยู่บนเรือนหลังใหญ่ของมารดา แม้ทางราชการจะได้ระงับสิทธิการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลาประมาณ ๕ ปี ผู้ฟ้องคดีก็ยังคงจ่ายเงินเป็นค่าเช่าบ้านให้แก่มารดาเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท และแม้แต่ในช่วงแรกที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้เพียงประมาณ ๑,๐๐๐ บาทเศษ ผู้ฟ้องคดีก็ได้จ่ายค่าเช่าบ้านให้แก่มารดาในอัตรา

ศาลปกครองกลาง
21 มิ.ย. 2547
ศาลปกครองกลาง

๙

ดังกล่าวเรื่อยมา เพราะต้องการให้มารดามีรายได้ที่พึงมีพึงได้ตามควรแก่กรณีของบ้านเช่า มิได้จ่ายให้เพียงเท่าที่มีสิทธิเบิก ซึ่งเงินดังกล่าวเป็นรายได้ที่มารดาของผู้ฟ้องคดีได้ยื่นเสียภาษีเงินได้โดยมีหลักฐานการเสียภาษีตามที่ผู้ฟ้องคดีได้ส่งมอบแก่ศาลแล้ว

สำหรับประเด็นเรื่องการแยกมิเตอร์น้ำ มิเตอร์ไฟ กับประเด็นเรื่องได้มีการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือคณะกรรมการที่ไปตรวจสอบสภาพบ้านทราบว่าบ้านหลังดังกล่าวเป็นบ้านของมารดาของผู้ฟ้องคดีหรือไม่ นั้น ผู้ฟ้องคดีได้ให้ถ้อยคำตามเดิมดังที่ได้เคยชี้แจงต่อศาล

ผู้ถูกฟ้องคดีให้ถ้อยคำว่า เหตุที่มีการสั่งระงับการเบิกค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดีสืบเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ กระทรวงการคลังจึงได้แจ้งส่วนราชการต่าง ๆ รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาทบทวนเรื่องการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้าน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้สั่งการมายังผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดโดยให้สำรวจว่าผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านรายใดควรให้เบิกต่อหรือรายใดสมควรให้งดการเบิกจ่าย ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีเป็นรายหนึ่งที่ถูกสั่งระงับการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้าน ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้กระทำโดยพลการ หากได้หารือไปยังกระทรวงศึกษาธิการและได้ถือปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติของกระทรวงการคลัง โดยกระทรวงการคลังได้กำหนดแนวทางในการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านไว้อันมีนัยสำคัญว่า เจตนารมณ์ที่ทางราชการให้ข้าราชการได้รับสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก็เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของข้าราชการในเรื่องที่อยู่อาศัย อันเนื่องมาจากทางราชการมีคำสั่งย้ายให้ไปทำงานในต่างท้องที่และจำเป็นต้องเช่าบ้านเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย และได้จ่ายค่าเช่าบ้านตามจำนวนที่กล่าวอ้างจริงในอัตราที่สมควร (หนังสือตอบข้อหารือในกรณีของจังหวัดปทุมธานี ข้อ ๒ การใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๒๖.๕/๗๙๕๗ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๒ ถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าสามารถนำมาปรับใช้กับกรณีของผู้ฟ้องคดีได้ จึงเห็นควรให้ระงับการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดี

ศาลได้ออกนั่งพิจารณาคดีเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๗ โดยได้ฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนและตรวจพิจารณาคำแถลงของผู้ฟ้องคดี ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๗ ที่ได้ยื่นต่อศาลในวันนั่งพิจารณาคดี ประกอบคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองกลาง
21 มิ.ย. 2547
ศาลปกครองกลาง

๑๐

รวมทั้งได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องด้วยแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เดิมผู้ฟ้องคดีรับราชการเป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี โรงเรียนวัดปากคลองบางคู้ อำเภอท่าวุ้ง จังหวัดลพบุรี ต่อมาได้โอนมารับราชการในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ผู้ฟ้องคดีได้ทำเรื่องขอย้ายมารับราชการที่จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งเป็นภูมิลำเนาเดิม โดยให้เหตุผลในการขอย้ายว่าเพื่อกลับมาดูแลมารดาซึ่งอายุมากแล้ว และได้รับอนุมัติตามคำขอตามคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒๒๗/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๓๔ ในช่วงแรกผู้ฟ้องคดีพักอาศัยอยู่กับมารดาซึ่งประกอบอาชีพบ้านเช่า โดยมิได้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเพราะสามีของผู้ฟ้องคดียังไม่ได้มาอยู่ด้วย และยังไม่มีการขนสัมภาระจากบ้านที่จังหวัดสมุทรปราการมาไว้ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธิขอเบิกค่าเช่าบ้าน ด้วยเหตุที่สามีของผู้ฟ้องคดีได้ย้ายมาอยู่ด้วยในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ และมีการขนย้ายสัมภาระดังกล่าวมาไว้ที่จังหวัดสิงห์บุรีในเวลาต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ทำบันทึกลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ขออนุมัติเบิกค่าเช่าบ้านต่อศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี โดยในบันทึกดังกล่าวมิได้แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบว่าบ้านหลังที่ผู้ฟ้องคดีจะเช่าเพื่ออยู่อาศัยดังกล่าวนั้นเป็นบ้านของมารดาผู้ฟ้องคดี เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบสภาพบ้านเช่าได้ตรวจสอบแล้วให้คำรับรองว่าผู้ฟ้องคดีได้เช่าบ้านหลังดังกล่าวเพื่ออยู่อาศัยจริง สภาพบ้านเช่าเหมาะสมกับอัตราค่าเช่าและได้อยู่จริงตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๖ เป็นต้นมา จึงได้มีการอนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีเบิกค่าเช่าบ้านตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้อยู่ร่วมกับมารดาของผู้ฟ้องคดี สามีและบุตรอีก ๒ คน ในบ้านหลังดังกล่าว จนกระทั่งศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีงดเบิกค่าเช่าบ้านและส่งเงินคืนตามหนังสือสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี ที่ สห ๐๐๓๒/๑๐๒๑ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๑ โดยเห็นว่ากรณีของผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้สิทธิถูกต้อง แต่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้ เนื่องจากกระทรวงการคลังได้แจ้งให้ส่วนราชการต่างๆ พิจารณาทบทวนการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านว่าผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านรายใดควรให้เบิกต่อหรือรายใดควรสั่งให้งดการเบิกจ่ายอันสืบเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ

ศาลปกครองกลาง
21 มิ.ย. 2547
ศาลปกครองกลาง

๑๑

ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือถึงศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีเพื่อขอให้พิจารณาทบทวนโดยกล่าวอ้างว่า "ความเหมาะสม" หรือ "ไม่เหมาะสม" นั้น ต้องพิจารณาจากลักษณะการอยู่อาศัยของข้าราชการในบ้านของบิดาหรือมารดาว่าเป็นการเข้าพักอาศัยในฐานะผู้เช่ากับผู้ให้เช่าหรือไม่ หรืออยู่อาศัยในฐานะผู้อาศัย ซึ่งผู้ฟ้องคดียืนยันว่าการพักอยู่ในบ้านหลังดังกล่าวเป็นการอยู่ในฐานะผู้เช่ากับผู้ให้เช่า เมื่อเห็นว่าเวลาได้ล่วงเลยไปนานแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ในระหว่างการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าว ศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีได้มีบันทึกข้อความแจ้งผลพิจารณาให้ผู้ฟ้องคดีทราบโดยยืนยันตามคำสั่งเดิม ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือร้องทุกข์เพิ่มเติมต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ โดยยืนยันว่าคำสั่งศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี ที่ สห ๐๐๓๒/๑๐๒๑ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๑ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีงดเบิกค่าเช่าบ้านและให้ส่งเงินค่าเช่าบ้านที่เบิกไปแล้วคืนแก่ทางราชการนั้น เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งจังหวัดสิงห์บุรี ที่ สห ๐๐๓๒/๑๐๒๑ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๑ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีงดเบิกค่าเช่าบ้านและชดใช้ค่าเช่าบ้านที่เบิกไปแล้วคืนแก่ทางราชการนั้น เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า สิทธิในการเบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยมาตรา ๗ แห่งบทบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้ข้าราชการที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นเป็นผู้ที่ (๑) ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้อยู่แล้ว (๒) มีเคหสถานของตนเอง หรือของสามีหรือภริยาที่พออาศัยอยู่ร่วมกันได้ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ (๓) ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกหรือท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่ (๔) เป็นข้าราชการวิสามัญ ข้าราชการผู้นั้นย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเท่าที่ต้องจ่ายจริงตามที่สมควรแก่สภาพของบ้านแต่อย่างสูงไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการท้ายพระราชกฤษฎีกา ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้รับฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่งให้ย้ายจากจังหวัดลพบุรีไปประจำที่จังหวัดสิงห์บุรีโดยที่ทางราชการมิได้จัดที่พักอาศัยให้และไม่มีเคหสถานของตนเองหรือคู่สมรสที่พออาศัยอยู่ร่วมกันได้ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้มี

ศาลปกครองกลาง
21 มิ.ย. 2547
ศาลปกครองกลาง

สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ ดังกล่าว ทั้งนี้ โดยผู้ฟ้องคดีได้ขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการและได้รับอนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๖ เป็นต้นมา ผู้ฟ้องคดีจึงได้เบิกค่าเช่าบ้านจากวันที่ได้รับอนุมัติมาโดยตลอด จนถึงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๑ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีงดเบิกค่าเช่าบ้านและคืนเงินค่าเช่าบ้านที่เบิกไปแล้วด้วย โดยระบุในหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อดำเนินการตรวจสอบการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการในสังกัดทุกราย คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานผลการตรวจสอบว่าเดิมผู้ฟ้องคดีรับราชการอยู่ที่จังหวัดลพบุรี ขอย้ายกลับภูมิลำเนาเดิมคือจังหวัดสิงห์บุรีเพื่อมาอยู่ร่วมกับมารดา ในการดูแลอุปการะเลี้ยงดูในยามแก่ชรา ซึ่งทางราชการได้บรรเทาความเดือดร้อนตามเจตนารมณ์ของผู้ขอ เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการและประหยัดค่าใช้จ่าย ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบเห็นว่าผู้ฟ้องคดีสามารถอาศัยอยู่ร่วมกับมารดาได้โดยไม่ต้องเช่าบ้าน เนื่องจากผู้ฟ้องคดีจะต้องดูแลอุปการะมารดาซึ่งชราภาพแล้วอย่างใกล้ชิด คณะกรรมการได้ตรวจสอบสภาพบ้านเช่าแล้ว ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้เช่าบ้านจากมารดาในอัตราค่าเช่าเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท ซึ่งมารดายังอาศัยอยู่ร่วมกับผู้ฟ้องคดีในบ้านหลังดังกล่าวด้วย คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการแบ่งเช่า เนื่องจากผู้เช่าและผู้ให้เช่าก็ยังคงอาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน อัตราค่าเช่าเดือนละ ๓,๐๐๐ บาทจึงสูงกว่าสภาพความเป็นจริง คณะกรรมการเห็นว่าถูกต้องแต่ไม่เหมาะสม เห็นควรงดเบิกและเรียกให้ชดใช้เงินคืน ผู้ถูกฟ้องคดีจึงสั่งการให้ผู้ฟ้องคดีงดเบิกและคืนเงินที่เบิกไปแล้ว โดยปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๖.๕/ว ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๑ ที่ให้ส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการว่าข้าราชการรายใดใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมให้งดเบิกจ่าย

จึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่า ผู้ฟ้องคดีได้เช่าบ้านของมารดาอยู่อาศัยจริงหรือไม่ หรือเป็นการอยู่อาศัยร่วมกันในลักษณะบุคคลในครอบครัวเดียวกันช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

ศาลปกครองกลาง
21 มิ.ย. 2547
ศาลปกครองกลาง

๑๓

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่งให้ย้ายมารับราชการที่หน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดี จังหวัดสิงห์บุรีในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิที่จะเบิกเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้ใช้สิทธิดังกล่าวแต่อย่างใด จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการตามสิทธิและได้ดำเนินการตามระเบียบทุกประการ โดยขอเช่าบ้านเลขที่ ๒๕/๔ หมู่ ๖ ตำบลต้นโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งเป็นบ้านของนางสกุลธร เกิดศิริ มารดาของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นบ้านหลังเดียวกับที่ผู้ฟ้องคดีได้อยู่อาศัยมาโดยตลอดในอัตราค่าเช่าเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท ในการเช่าบ้านบิดามารดาเพื่ออยู่อาศัย ในลักษณะเช่นนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้หารือกับกรมบัญชีกลาง ตามหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๐๓.๒/๑๑๐๘๓ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑ และได้รับแจ้งจากกระทรวงการคลังว่า ส่วนราชการจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงและเอกสารต่าง ๆ ประกอบกัน หากเห็นว่าลักษณะการอยู่อาศัยของข้าราชการในบ้านของบิดาหรือมารดามิใช่เป็นการพักอาศัยอยู่ในฐานะผู้เช่ากับผู้ให้เช่า แต่อยู่ในฐานะผู้อาศัยบิดาหรือมารดาโดยมิต้องจ่ายค่าเช่าบ้าน ข้าราชการผู้นั้นก็ย่อมไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการ แต่ในกรณีกลับกัน หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าข้าราชการดังกล่าวได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัย และมีความจำเป็นต้องเช่าบ้านผู้อื่นเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย หากบ้านที่เช่าเป็นของบิดามารดาและได้มีการจ่ายเงินค่าเช่าบ้านจริง ก็ย่อมมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านจากทางราชการ

กรณีของผู้ฟ้องคดีนั้น ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่งให้ย้ายมาปฏิบัติราชการที่หน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ผู้ฟ้องคดีมิได้ใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านจากทางราชการ จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๖ สามีของผู้ฟ้องคดีซึ่งมิได้เป็นข้าราชการได้ย้ายไปทำงานที่จังหวัดสิงห์บุรี ครอบครัวของผู้ฟ้องคดีจึงต้องขนสัมภาระซึ่งส่วนใหญ่อยู่ที่บ้านของผู้ฟ้องคดีที่จังหวัดสมุทรปราการมาไว้ที่จังหวัดสิงห์บุรี ผู้ฟ้องคดีมีความประสงค์จะได้ห้องเช่าเพิ่มขึ้นจากเดิมที่เคยพักอาศัยอยู่เพียงห้องเดียวเป็นสามห้อง จึงได้ขอเช่าห้องจากมารดาเพื่อให้เกิดความสะดวกใจแก่ครอบครัวที่จะไม่ต้องอยู่บนเรือนของมารดาในฐานะผู้อาศัยอีกต่อไป ประกอบกับมารดาของผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีอาชีพให้เช่าบ้าน ในบริเวณบ้านของมารดาผู้ฟ้องคดีมีเรือนหลังใหญ่หนึ่งหลัง แบ่งเป็นห้องเล็กห้าห้อง และมี

ศาลปกครองกลาง
21 มี.ค. 2547
ศาลปกครองกลาง

๑๔

เรือนหลังเล็กแยกออกจากเรือนหลังใหญ่หนึ่งหลัง กับห้องแถวอีกสองห้องสำหรับให้เช่า ข้อเท็จจริงดังกล่าว รับฟังเป็นเหตุผลในการที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องเช่าบ้านของมารดาเพื่ออยู่อาศัยได้ และจนถึงปัจจุบันนี้ผู้ฟ้องคดีก็ยังคงพักอาศัยอยู่ในบ้านเลขที่ ๒๕/๔ หมู่ ๖ ตำบลต้นโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งเป็นเรือนหลังใหญ่ของมารดา แม้ทางราชการจะได้ระงับสิทธิการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้นมา แต่ผู้ฟ้องคดีก็ยังคงเช่าบ้านมารดาอยู่ โดยมีหลักฐานใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้านในอัตราเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท และมีหลักฐานทางราชการว่า นางสกุลธร เกิดศิริ เจ้าของบ้านเช่า ได้แจ้งเสียภาษีเงินได้ที่ได้รับค่าเช่าจากผู้ฟ้องคดีเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท ดังกล่าวมาโดยตลอดจนถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ส่งเอกสารหลักฐานดังกล่าวให้แก่ศาลในชั้นไต่สวนเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๖ ด้วยแล้ว กรณีจึงรับฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้เช่าบ้านของมารดาอยู่ โดยเสียค่าเช่าเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท ตามหลักฐานที่ปรากฏ ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้มีหลักฐานใดที่จะหักล้างว่าผู้ฟ้องคดีมิได้เช่าบ้านมารดาอยู่จริง นอกจากข้อสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นการพักอาศัยอยู่ร่วมกันในลักษณะของการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นอกจากนั้น ข้อโต้แย้งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ว่าสามีของผู้ฟ้องคดีเป็นวิศวกรโรงงานน้ำตาลสิงห์บุรีซึ่งมีรายได้สูง ผู้ฟ้องคดีมีเงินเดือนประมาณเดือนละหนึ่งหมื่นแปดพันบาท (ในขณะนั้น) มีรถยนต์ส่วนบุคคลใช้คนละคัน มารดาของผู้ฟ้องคดีมีรายได้จากค่าเช่าบ้านเดือนละหลายพันบาท ไม่น่าจะเดือดร้อน จึงเห็นควรให้งดเบิกค่าเช่าบ้าน ก็เป็นข้อโต้แย้งที่ไม่ใช่ประเด็นอันจะต้องยกขึ้นพิจารณาในคดีนี้ เพราะไม่ใช่หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่จะใช้ในการพิจารณาที่จะให้ผู้ฟ้องคดีเบิกค่าเช่าบ้านหรือไม่ ประเด็นในคดีนี้มีอยู่ว่าผู้ฟ้องคดีมีสิทธิที่จะเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการหรือไม่ หากมีสิทธิ ผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธินั้นโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เท่านั้น ซึ่งหากเห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านโดยไม่ถูกต้อง ผู้ถูกฟ้องคดีก็จะต้องหักล้างในประเด็นดังกล่าว มิใช่ยกข้อเท็จจริงในเรื่องรายได้หรือฐานะของผู้ฟ้องคดีหรือสามีและมารดาของผู้ฟ้องคดีขึ้นกล่าวอ้างเป็นเหตุผลในการสั่งระงับการเบิกค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดี

สำหรับความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบการเช่าบ้านของข้าราชการที่แต่งตั้งโดยคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีนั้น ได้ให้ความเห็นว่าการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดีถูกต้องแต่ไม่เหมาะสมนั้น ศาลเห็นว่าเมื่อพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ

ศาลปกครองกลาง
21 มิ.ย. 2547
ศาลปกครองกลาง

๑๕

พ.ศ. ๒๕๒๗ มิได้มีข้อห้ามมิให้ข้าราชการเช่าบ้านของบิดาหรือมารดาเพื่ออยู่อาศัย และผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธิเช่นที่ว่านั้นโดยมีเหตุผลและมีหลักฐานการเช่าดังกล่าว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาว่าการเช่าบ้านดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้สิทธิที่ถูกต้องแต่ไม่เหมาะสม จึงเป็นการพิจารณาหรือให้ความเห็นที่ไม่เป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีก็มิได้ให้เหตุผลว่าผู้ฟ้องคดีเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการโดยไม่เหมาะสมอย่างไร และมิได้ให้เหตุผลด้วยว่าความไม่เหมาะสมที่กล่าวอ้างนั้นจะหักล้างความถูกต้องตามกฎหมายในการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดีได้อย่างไร

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า การเช่าบ้านมารดาของผู้ฟ้องคดีเป็นการดำเนินการตามสิทธิโดยชอบ มิได้เป็นข้อต้องห้ามในทางกฎหมาย และผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการในเรื่องนี้ตามกระบวนการและตามระเบียบของทางราชการแล้วทุกประการ กล่าวคือ ได้มีการขออนุมัติต่อผู้บังคับบัญชาและได้รับอนุมัติให้เช่าได้ เป็นการเช่าโดยมีสัญญาเช่าถูกต้องตามกฎหมาย มีการลงลายมือชื่อผู้เช่า ผู้ให้เช่า และพยานครบถ้วน ผู้บังคับบัญชาได้ตรวจสอบ รับรอง และอนุมัติให้เบิกค่าเช่าได้รวม ๓ ครั้ง ในช่วงระยะเวลา ๖ ปี มีใบเสร็จรับเงินและมีหลักฐานการเสียภาษีของผู้ให้เช่าโดยตลอดจนถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ในชั้นไต่สวนเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการแยกมิเตอร์น้ำ มิเตอร์ไฟ อันเป็นลักษณะของการเช่าที่แยกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำไฟโดยเด็ดขาดนั้น ผู้ฟ้องคดีให้การว่ามารดาของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นเจ้าของบ้านเช่ามิได้แยกมิเตอร์น้ำไฟดังกล่าว หากแต่คิดรวมอยู่ในค่าเช่าในลักษณะเหมารวม ซึ่งมิได้กระทำเฉพาะกรณีการเช่าของผู้ฟ้องคดีเท่านั้น หากแต่ได้ใช้วิธีการเดียวกันนี้กับผู้เช่าเรือนหลังเล็กและห้องแถวอีกสองห้องที่เป็นบ้านเช่าของมารดาผู้ฟ้องคดีด้วย ผู้ฟ้องคดีชี้แจงว่าเหตุที่มิได้ระบุในคำขออนุมัติเช่าบ้านว่าบ้านหลังที่ขอเช่านั้นเป็นบ้านของมารดาเนื่องจากไม่ทราบว่าจะต้องแจ้ง หากทราบว่าการแจ้งเช่นนั้นเป็นประเด็นก็คงจะแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจนตั้งแต่ขออนุมัติเบิกเงินค่าเช่าบ้านแล้ว อย่างไรก็ตาม ผู้ฟ้องคดีให้ถ้อยคำว่า ได้แจ้งด้วยวาจาให้ผู้บังคับบัญชาทราบตั้งแต่ต้น คณะกรรมการที่ไปตรวจสภาพบ้านก็ทราบว่าบ้านเช่าหลังดังกล่าวเป็นของมารดาผู้ฟ้องคดี และกรรมการบางคนก็เคยไปที่บ้านหลังดังกล่าวด้วย ซึ่งเป็นไปตามสภาพสังคมในต่างจังหวัดที่รู้จักกันใกล้ชิดว่าใครเป็นใคร และบ้านเช่าของมารดาผู้ฟ้องคดีอยู่ห่างจากที่ทำการของผู้ถูกฟ้องคดีประมาณ ๑ กิโลเมตร เท่านั้น ซึ่งศาล

ศาลปกครองกลาง
21 มิ.ย. 2547

เห็นว่าคำชี้แจงนี้รับฟังเป็นความจริงได้ ไม่มีพยานหลักฐานใดในสำนวนคดีนี้ที่จะแสดงว่าผู้ฟ้องคดีจงใจปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการเช่าบ้านของมารดาเพื่อจะใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านโดยไม่สุจริต และการแจ้งหรือไม่แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบว่าบ้านเช่าหลังดังกล่าวเป็นบ้านของมารดาผู้ฟ้องคดีก็มิได้มีผลกระทบต่อสิทธิในการเบิกค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดี ประเด็นสำคัญของคดีนี้อยู่ที่ว่าผู้ฟ้องคดีได้เช่าบ้านมารดาเพื่ออยู่อาศัยจริงหรือไม่เท่านั้น ซึ่งศาลได้ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้เช่าบ้านและได้จ่ายค่าเช่าบ้านให้แก่มารดาซึ่งเป็นเจ้าของบ้านและมีอาชีพให้เช่าบ้านมาโดยตลอด คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่สั่งระงับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดีเป็นคำสั่งที่มิชอบด้วยกฎหมาย

พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ สห ๐๐๓๒/๑๐๒๑ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๑ แล้วให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามสิทธิที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ ให้เป็นการถูกต้องต่อไป

นายอดุล จันทรศักดิ์ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นายจรวย หนูคง
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายสุพจน์ สาทรกิจ
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการผู้แถลงคดี : นางรดาวรรณ วานิช

